TISKY XV. SYNODU 1966

V Praze 22. ledna 1966
Čj. 200/66

1

Svolání XV. synodu

Všem členům XV. synodu
českobratrské církve evangelické

Podle § 27, odst. 3 církevního zřízení z roku 1953 svoláváme

XV. ř á d n ý s y n o d

českobratrské církve evangelické

a zveme Vás jako člena tohoto synodu k jeho zasedání.

Synod bude zahájen v úterý 22. února 1966 o 19. hodině v chrámu u Salvátora v Praze (Praha 1 Staré Město, Salvátorská 1). Ostatní zasedání se budou konat v modlitebně českobratrského evangelického farního sboru v Praze 2 Vinohrady, tř. W.Piecka 60.

Program synodu a hlavní předlohy, které má synod projednat, jsou přiloženy. Synod potrvá (podle usnesení minulého synodu) tři dny, tedy ve středu, ve čtvrtek a v pátek - 23., 24. a 25. února. Bratrsky Vás žádáme, abyste s tím počítali a časově se podle toho zařídili.

Zvláště upozorňujeme, že podle usnesení XI. synodu bude pro členy synodu vysluhována svatá večeře Páně, a to při zahajovacích službách Božích v českobratrském evangelickém chrámu Páně u Salvátora v úterý 22. února večer.

V případě, že byste se proti očekávání nemohl synodu vůbec zúčastnit pro důležité a neodkladné záležitosti, je Vaší povinností, abyste to ihned oznámil jednak svému seniorovi a jednak nám, abychom mohli včas povolat náhradníka.

O nocleh v Praze se bude hledět každý člen synodu postarat sám, jak bylo již dříve oznámeno. S ubytováním v Husově domě v Praze nelze nyní počítat. Kdyby některému členu synodu nebylo však možno najít si nocleh v Praze, nechť nám to ihned oznámí. Pokusíme se mu opatřit ubytování v některém hotelu.

Je Vaší bratrskou povinností, abyste se dostavili všickni již k zahájení synodu, a to tím spíše, že při zahajovacích službách Božích bude vysluhována svatá večeře Páně. Místa pro členy synodu budou v salvátorském kostele vyhrazena a prosíme proto, abyste se v tom směru řídili pokyny našich pořadatelů.

Synod má též provést volbu synodního kurátora, dále volbu druhého a třetího náhradníka z řad kazatelů a volbu prvého a druhého náhradníka z řad presbyterů. Jiné volby do synodní rady synod konat nebude, protože funkční období ostatních členů synodní rady a prvních náhradníků trvá ještě další 3 roky.

SR-15-66

Synodní rada ve svých společných modlitbách předkládá záležitost našeho synodu Bohu samému a vyprošuje pro jednání synodu jeho pomoc. Prosíme Vás, abyste i Vy činili totéž.

SYNODNÍ RADA ČESKOBRATRSKÉ CÍRKVE EVANGELICKÉ

JUDr Pavel Šimek synodní kurátor	ThDr Viktor Hájek synodní senior	Vladimír Čapek náměstek synod.senior
JUDr Alois Sklenář náměstek synod.kurátora	JUDr Miloš Jarošek člen synodní rady	Miloš Šourek člen synodní rady

P.S. Bratrsky žádáme, abyste si vzali s sebou církevní zpěvník. Senioři a seniorátní kurátoři zaujmou místo spolu s členy synodní rady v apsidě kostela, ostatní členové synodu v předních lavicích kostela u Salvátora.

SR-15-66

S E Z N A M T I S K Ů XV. S Y N O D U 1966

Číslo 1. Svolávací list členům synodu

Číslo 2. Oznámení sborům o svolání synodu

Číslo 3. Pokyny seniorům o synodu

Číslo 4. Seznam členů synodu

Číslo 5. Program synodu

Číslo 6. Řád členství v církvi - návrhy ze synodní rady

Číslo 7. Návrhy ze seniorátních konventů

Číslo 8. Zpráva o splnění usnesení XIV. synodu

Číslo 9. Informace o různých církevních věcech

Číslo 10. Návrh nového vypracování Zásad českobratrské církve evangelické

+ +
*

TISKY XV. SYNODU 1966

V Praze dne 22. ledna 1966
Čj. 202/66

Oznámení o svolání
XV. synodu sborům

Všem sborům a kazatelským stanicím
českobratrské církve evangelické

Po uplynutí tříletí od posledního synodu svolala synodní rada podle § 27 odst. 3 círk.zřízení z roku 1953

XV. ř á d n ý s y n o d

na dny 22., 23., 24 a 25. února 1966 do Prahy.

Synod bude zahájen v úterý 22. února 1966 o 19. hodině v chrámu Páně u Salvátora. Tam se též bude konat po službách Božích vysluhování svaté večeře Páně pro členy synodu, jakož i pro jiné členy naší církve, kteří se k tomuto hodu připraví.

Hlavním předmětem synodního jednání bude zpráva synodního seniora o stavu církve, Řád členství v církvi a návrhy ze senioratních konventů. Synod má též vykonati volbu synodního kurátora a dvou náhradníků z řad kazatelů a dvou z řad presbyterů.

Jednání synodu jsou veřejná a tedy členům církve a jejich hostům přístupná, pokud ovšem nebudou některá zasedání, nebo jejich část prohlášena za důvěrná.

Synodní rada zve členy církve, zejména staršovstva, výbory kazatelských stanic a kazatele, aby se zúčastnili, pokud jim to bude možné, zvláště zahájení synodu v úterý 22. února večer, kdy bude kázat synodní senior Dr. Viktor Hájek. Toto zahájení se bude konat, jak jsme již svrchu uvedli, v chrámu Páně u Salvátora. Ostatní zasedání se budou konat v chrámu Páně na Vinohradech, tř. W.Piecka 60.

Bratrsky žádáme všecky kazatele, aby konání synodu oznámili z kazatelny v neděli 13. a 20. února a aby po obě ty neděle v modlitbách prosili o Boží požehnání pro synodní jednání. Prosíme též bratry a sestry v církvi, aby ve svých soukromých modlitbách a při rodinných pobožnostech prosili Pána Boha, aby tento synod obdařil hojností Ducha svatého, aby se při něm dálo všechno podle vůle Páně.

S bratrským pozdravem

Synodní rada
českobratrské církve evangelické

Dr. Viktor Hájek
synodní senior

SR-15-66

TISKY XV. SYNODU 1966

V Praze dne 22. ledna 1966
Čj. 201/66

Svolání XV. synodu

Všem seniorům
českobratrské církve evangelické

Odkazujíce na svůj list z 22. ledna 1966 čj. 200/66, jímž svoláváme XV. řádný synod, bratrsky Vás ještě prosíme, abyste dohlédli, aby účast na synodu z Vašeho seniorátu byla úplná.

Kdyby se stalo, že by některý zvolený člen synodu nemohl přijet, podejte nám ihned zprávu. Povoláme jeho náhradníka, a to v pořadí, jak je uvedeno v seznamu členů XV. synodu a jejich náhradníků.

Za nepřítomného seniora nastupuje konsenior a kdyby ani konsenior nemohl přijet, tedy první náhradník z řad kazatelů. Podobně za nepřítomného seniorátního kurátora nastupuje jeho náměstek a kdyby ani on se nemohl dostavit, tedy prvý náhradník z řad starších.

Kdyby konsenior (event.jeho náhradník) byli zároveň konventem zvoleni za členy synodu a stali se členy synodu jako náhradníci seniora nebo seniorátního kurátora, nastupuje na jejich dřívější místo náhradník zvolený konventem, a to opět v tom pořadí, jak je uvedeno v seznamu členů XV. synodu.

Kdyby některý člen synodu se mohl zúčastnit toliko při zahájení synodu 22. února a pak ve středu 23. února, nepovolává se na další dny synodu žádný náhradník, leč by se na tom výslovně usnesl sám synod. Náhradník se tedy povolává jen v tom případě, že by se člen synodu nemohl synodního jednání zúčastnit v ů b e c.

S bratrským pozdravem

Synodní rada
českobratrské církve evangelické

Dr. Viktor Hájek
synodní senior

SR-15-66

4

S E Z N A M Č L E N Ů XV. S Y N O D U

českobratrské církve evangelické

Synodní rada

1. ThDr Viktor H á j e k , synodní senior, Praha Bubeneč
Ovenecká 27
2. Vladimír Č a p e k , náměstek synodního seniora,
Praha 3 Žižkov, Čajkovského 10
3. Miloš Š o u r e k , člen synodní rady, farář,
Praha 8 Libeň, U pošty 6
4. JUDr Pavel Š i m e k , synodní kurátor, státní notář
Stará Boleslav, Vestecká 754
5. JUDr Alois S k l e n á ř , náměstek synodního kurátora,
Olomouc,Försterova 66
6. JUDr Miloš J a r o š e k , člen synodní rady, vedoucí
advokátní poradny, Vsetín,Štěpánská 302

Náhradníci:

1. ThDr Václav Kejř, senior Horáckého seniorátu,
farář, Nové Město na Moravě
2. Miroslav Růžička, farář, České Budějovice, Ulice 28.října 28
3. Zdeněk Somolík, senior Ústeckého seniorátu, farář,
Teplice, Sládkova 16
4. Valentin Chamrád, úředník ÚRO v.v., Praha 3 Vinohrady
Kouřimská 3
5. Vladimír Chadim, úředník Státní pojišťovny, Praha 3 Vinohrady
Písecká 2
6. Karel Trusina, úředník ČSD v.v.,Valaš.Meziříčí, Smetanova 5

Komenského evangelická fakulta bohoslovecká

7. Dr. Jos.L. H r o m á d k a , děkan, Praha 2 Vinohrady
Moravská 45
8. Dr. Frant.M. D o b i á š, profesor, Praha 5 Smíchov
Švédská 31
9. Dr. Jos. S m o l í k, docent, Praha 2 Vinohrady
Belgická 22

Náhradníci:

1. Dr. Josef B. Souček, profesor, Praha 6 Břevnov,
U druhé baterie 8
2. Dr. Rudolf Říčan, Praha 6 Pohořelec 26
3. Dr. Jan M. Lochman, Praha 1 Nové Město
V jirchářích 13

SR-115-65

Seniorát Pražský

10. PhDr Bohuš H r e j s a, senior a farář, Praha 6 Střešovice Náměstí před bateriemi 2
11. Vladimír C h a d i m, seniorátní kurátor, úředník St.pojišť. Praha 3 Vinohrady, Písecká 2

Náhradníci:

1. Lubomír Moravec, konsenior, Praha 2 Vinohrady, W.Piecka 60
2. Jan Karas, farář, Libčice n.Vlt., první náhradník z řad kazatelů
3. Jan Miřejovský, farář, Praha 1, Klimentská 18, druhý náhradník z řad kazatelů
4. Vladimír Voral, náměstek senior.kurátora, úředník, Praha 7, Šimáčkova 11
5. František Müller, úředník m.sl., Radotín, Havlíčkova 790 první náhradník z řad presbyterů
6. PhDr Jar. Křivohlavý, pracovník výzkum.ústavu bezpečnosti práce, Praha 4, Podolí, Nad cementárnou 18 druhý náhradník z řad presbyterů

Delegáti volení seniorátním konventem:

12. Miroslav H e r y á n, farář, Radotín u Prahy, Matějovského 179
13. Jan M i ř e j o v s k ý, farář, Praha 1 Nové Město, Klimentská 18
14. Bohumil B e t k a, farář, Praha 5 Smíchov, Na doubkové 8
15. Jan Č a p e k, vikář, Dejvice, bytem Praha 3 Žižkov Čajkovského 10

Náhradníci:

1. Jaroslav Ondra, farář, Soběhrdy, okr. Benešov u Prahy
2. ThDr Jos.Smolík, farář u Salvátora, bytem: Praha 2 Vinohrady, Belgická 22
3. Lubomír Balcar, farář, Praha 10 Strašnice, Kralická 4
4. Timoteus Pokorný, farář, Praha 4 Braník, Branická

16. Ing Čestmír B á r t a, úředník, Libčice n.Vlt.I/124
17. JUDr František Š k a r v a n, dělník, Praha 5 Smíchov Zborovská 56
18. PhDr Jaroslav Křivohlavý, pracovník Výzkum.ústavu, Praha 4 Podolí, Nad cementárnou 18
19. Miroslav R a d a, akad.malíř, Praha 10 Vršovice, Tolstého 5

Náhradníci:

1. Jaroslav Krbec, Čestlice 15 p.Průhonice u Prahy
2. Ing Ilja Herold, Praha 3 Žižkov, Fibichova 15
3. Antonín Lipavský, techn.úředník, Praha 8 Kobylisy Na přesypu 301
4. MUDr Jiří Holý, Praha 6 Petřiny, Dostálova 89

Seniorát Poděbradský

20. Josef B e n e š, senior a farář, Nymburk, Smetanova 613
21. Jaroslav H a m p l, seniorátní kurátor, tesař, Poděbrady 84

Náhradníci:

1. Jan Dus, farář a konsenior, Kutná Hora, Poděbradova 308
2. Dalibor Molnár, farář, Lysá n.L. prvý náhradník z řad kazatelu
3. (druhý náhradník - neobsazeno, far.Fr.Šturc,Chleby,zemřel)
4. Ing Jiří Kubíček, techn.úředník, Hořátev 26,p.Zvěřínek okr.Nymburk, náměstek senior,kurátora
5. Bohuslav Křička, agronom, Choťánky 3,p.Poděbrady prvý náhradník z řad presbyterů
6. MUDr Josef Kamínek, lékař, Bečváry u Kolína, druhý náhradník z řad presbyterů

Delegáti volení seniorátním konventem:

22. Dalibor M o l n á r, farář, Lysá n.Lab, o.Nymburk
23. Štěpán M. P a v l i n e c, farář, Pečky, o.Nymburk
24. Jaromír S k l e n á ř, farář, Hořátev, p.Zvěřínek, o.Nymburk

Náhradníci:

1. Bohumír Šuchman, farář, Mělník
2. Jan Dus, farář Kutná Hora
3. Jan Zlatohlávek, farář, Velim, okr.Kolín

25. Josef L a j n e r, úředník St.banky, Nymburk,Eliščina 158
26. Bohuslav K ř i č k a, agronom, Choťánky 3,p.Poděbrady
27. Ing Jiří K u b í č e k, techn.úředník, Hořátev 26 p.Zvěřínek, o.Nymburk

Náhradníci:

1. JUDr Jan Dobiáš, důchodce, Poděbrady 659/II
2. Vladimír Kutílek, úředník, Mělník-Pšovka 996
3. Jiří Pavelka, radiomechanik, Mšeno 288, o.Mělník

Seniorát Jihočeský

28. Lubomír M i ř e j o v s k ý, senior, Tábor, Bílkova 963
29. JUDr Pavel H o f f e r, Horky u Tábora č.69,senior.kurátor

Náhradníci:

1. Karel Palásek, konsenior, Písek,Fügnerovo nám.48
2. Cyril Horák, farář,Jindř.Hradec, Bratrská 129, prvý náhradník z řad kazatelů
3. František Novotný, farář,Soběslav,Ulice 28.října č.277 druhý náhradník z řad kazatelů
4. Ing. Lubor Franců, úředník, Písek, Jeronymova 1173,nám.sen. kurátora
5. Vladimír Široký, úředník v.v.,České Budějovice Otakarova 42,prvý náhradník-presbyter
6. František Šejnoha,hodinář, Jindř.Hradec, druhý náhradník z řad presbyterů

Delegáti volení seniorátním konventem:

30. Cyril H o r á k, farář, Jindř.Hradec, Bratrská 129
Náhradník: Milan Balabán, farář Strmilov, Studenská 382
31. Bohumil Š t i c h a, zubní technik, Čes.Budějovice Švermova 2
Náhradník: František Šejnoha, hodinář, Jindř.Hradec

Seniorát Západočeský

32. Miroslav R o d r, senior, Rokycany, Jiráskova 481
33. Čeněk H o u d e k, seniorátní kurátor, Plzeň, Nohova 17

Náhradníci:

1. Jiří Zejfart, konsenior, Karlovy Vary,Tř.Jednotných odborů 33
2. Zbyněk Laštovka, farář, Mar.Lázně,Lidická 16, prvý náhradník z řad kazatelů
3. Vladimír Matička, farář, Sokolov, Bezručova 4, druhý náhradník z řad kazatelů
4. Václav Placht, profesor v.v., Plzeň,Třída 1.máje 87 náměstek seniorátního kurátora
5. Václav Uhlík, účetní, Nejdek u Karl.Varů, Náměstí 10 prvý náhradník z řad presbyterů
6. PhMr Věra Ulmanová, Karlovy Vary, Na vyhlídce 19, druhá náhradnice z řad presbyterů

Delegáti volení seniorátním konventem:

34. Zbyněk L a š t o v k a, farář, Mariánské Lázně, Lidická 16
35. Jiří Z e j f a r t, farář, Karlovy Vary, Třída Jednotných odborů 33
36. Vladimír M a t i č k a, farář, Sokolov, Bezručova 4

Náhradníci:

1. Jakub Trojan, farář, Kdyně na Šumavě, Starodvorská 359
2. Alfred Kocáb, farář, Chodov, Dukelských hrdinů 281,o.Sokolov
3. Blahoslav Šourek, farář, Nejdek, Husova 525, o.Karl.Vary

37. MUDr Pavel Č a p e k, Cheb, Thälmannova 7
38. MgPh. Věra U l m a n o v á, Karl.Vary, Na vyhlídce 19
39. Václav U h l í k, účetní, Nejdek u Karl.Varů, Náměstí 10

Náhradníci:

1. Miroslav Dus, techn.úředník, Plzeň, Mánesova 63
2. MUDr Jaroslav Kraus, lékař, Cheb, Dlouhá 18
3. Václav Placht, profesor v.v., Plzeň, Třída 1.máje 87

Seniorát Ústecký

40. Zdeněk S o m o l í k, senior, Teplice, Sládkova 16
41. JUDr Jaroslav D e r f l, úředník OÚNZ, senior.kurátor, Litoměřice,Liberecká 6

Náhradníci:

1. František Janovský, konsenior, Roudnice n.L.,Švagrovského 674
2. Vlastimil Sláma, farář, Litoměřice, Rooseveltova 7 prvý náhradník z řad kazatelů
3. Renatus Schiller, farář, Děčín, Bezručova 4, druhý náhradník z řad kazatelů
4. Ivo Fritz, úředník,náměstek senior.kurátora,Roudnice n.L. Jiráskova 1237
5. Emil Holý, zámečník, Křešice u Litoměřic, prvý náhradník-presbyter
6. Jan Růžička, Louny, Třída Osvoboditelů 1863, druhý náhradník z řad presbyterů

Delegáti volení seniorátním konventem:

42. Renatus S c h i l l e r, farář, Děčín, Bezručova 4
43. Josef Š p l í c h a l, farář, Louny, Ul.Čes.bratří 1510

Náhradníci:
1. Fr.S. Janovský, farář, Roudnice n.L. Švagrovského 674
2. Pavel Pellar, farář, Libkovice p.Řip.,p.Krabčice

44. Jan R a t i b o r s k ý, úředník v elektrárně, Most, Čs.armády 2111
45. Jaroslav D o s o u d i l, ředitel Domova důchodců, Krásná Lípa, o.Rumburk

Náhradníci:
1. Jan Růžička, úředník Elektroporcelánu n.p., Louny Třída Osvoboditelů 1863
2. Miroslav Titěra, člen JZD, Úpořiny 7, p.Bystřany u Teplic

Seniorát Liberecký

46. Jan V. K l a s, senior, Libštát, okr. Semily
47. MUDr Jaroslav S v ě c e n ý, seniorátní kurátor, Jilemnice

Náhradníci:
1. Josef Veselý, konsenior, Jilemnice
2. Amos Tejkal, farář, Cvikov, Pivovarská 329, o.Čes.Lípa prvý náhradník z řad kazatelů
3. Josef Voborník, farář, Liberec, Leninova 22 druhý náhradník z řad kazatelů
4. František Paroulek, úředník pojišťovny v.v., Varnsdorf 1412 náměstek senior.kurátora
5. Věra Klimentová, účetní, Víchová n.Jiz., prvá náhradnice z řad presbyterů
6. Jaroslav Baše, úředník, Mimoň, Stalingradská 7 druhý náhradník z řad presbyterů

Delegáti volení seniorátním konventem:

48. Josef V e s e l ý, farář, Jilemnice, Jungmannova 268
49. Jan C h v á l a, farář, Česká Lípa, Chelčického 1012

Náhradníci:
1. Josef Voborník, farář, Liberec, Leninova 22
2. Bohuš Chrástek, farář, Valteřice p.Hor.Branná,o.Semily

50. František P a r o u l e k, likvidátor pojišťovny v.v. Varnsdorf, ul.B.Němcové 1412
51. Miloslav J a n a t a, dělník, Jilemnice 598

Náhradníci:
1. Věra Klimentová, účetní, Víchová n.Jiz., o.Semily
2. Jaroslav Baše, úředník, Mimoň, Stalingradská 7, o.Čes.Lípa

Seniorát Královéhradecký

52. PhDr Jan Amos P e l l a r, senior, Hradec Králové, Nezvalova 1
53. Josef P r o u z a, ekonom ČSAD, seniorátní kurátor, Hostinné, Podháj 601, o. Trutnov

Náhradníci:

1. Josef Kovář, konsenior, Vrchlabí, Rudé armády 112, o.Trutnov
2. Zbyněk Honzal, farář, Letohrad, Tyršova 353, o.Ústí n.Orl.
   první náhradník z řad kazatelů
3. Miroslav Rozbořil, farář, Kostelec n.Orl., Vítězného února 1091
   druhý náhradník z řad kazatelů
4. Zdeněk Kuthan, zaměstn.gumáren.podniků, Hradec Král. Pospíšilova 354
   náměstek senior.kurátora
5. Jan Vávra, školník, Dvůr Král.n.Lab., Ulice 28.října 731
   prvý náhradník z řad presbyterů
6. Václav Faltus, zahradník, Verměřovice, p.Jablonné n.Orl.
   okr. Žamberk, druhý náhradník z presbyterů

Delegáti volení seniorátním konventem:

54. Josef K o v á ř, farář, Vrchlabí, Rudé armády 112, o.Trutnov
55. Zbyněk H o n z a l, farář, Letohrad, Tyršova 353, o.Ústí n.Orl.

Náhradníci:

1. Jaroslav Gregor, farář Šonov, okr. Náchod
2. Miroslav Rozbořil, farář, Kostelec n.Orl., Vítězného února 1091

56. Ing.Josef S e č k a, vedoucí výzkumu, Náchod, Smetanova 1069
57. Alžběta R ů ž i č k o v á, vdova po faráři, Dvůr Králové n.L.
    Náměstí odboje 294, o.Trutnov

Náhradníci:

1. Jan Čeliš, techn.úředník, Hradec Král., Sokolovka 523
2. Jan Vávra, školník, Dvůr Král.n.Lab., Ulice 28.října 731

Seniorát Chrudimský

58. Zdeněk K u b í č e k, senior, Litomyšl, Lány 69
59. MUDr Otakar T a r d y, seniorátní kurátor, Litomyšl

Náhradníci:

1. František Dobiáš, konsenior, Semtěš, p.Bílé Podolí, o.Kutná Hora
2. Vladimír Jerie, farář, Čáslav, Husova 159, prvý náhradník
   z řad kazatelů
3. František Hrouda, farář, Bukovka, p.Rohovl.Bělá, o.Pardubice
   druhý nahradník z řad kazatelů
4. Ing.Pavel Procházka, techn.úř.v.v., Pardubice, Wintrova 583
   náměstek senior.kurátora
5. Miloš Lešikar, techn.pracovník, Lanškroun, Opletalova 390
   o.Ústí n.Orl., prvý náhradník z řad presbyterů
6. Ladislav Morávek, člen JZD, Dolní Sloupnice, p.Hor.Sloupnice
   druhý náhradník z řad presbyterů

Delegáti volení seniorátním konventem:

60. Vladimír J e r i e, farář, Čáslav, Husova 159
61. Josef B a t e l k a, farář, Opatovice, p.Zbýšov v Č., o.K.Hora
62. Jiří D o l e ž a l, farář, Pardubice, Hronovická 25

Náhradníci: 1. Miloslav Dobrkovský, farář, Čes.Třebová, Riegrova 283
2. Beuřich B.Bašus, farář, Chocen, Zerotínova 94
3. Adolf Dvorský, farář, Vys.Mýto, Javornického 49

63. Ing Pavel P r o c h á z k a, techn.úř.v.v., Pardubice, Wintrova 583
64. Miloš L e š i k a r, techn.úř., Lanškroun, Opletalova 390
65. Ladislav M o r á v e k, člen JZD, Dol.Sloupnice, p.H.Sloupnice
    o.Ústí n.Orl.

Náhradníci: 1. Dr. Ed.Wagner, veterinář, Čáslav, Čeplov 380
2. František Kučera, vedoucí Lidového družstva, Luže 158
3. Václav Hormandl, konstrukter, Chrudim, Širokého 121 o.Chrudim

Seniorát Poličský

66. Josef S l á d e k, senior, Polička, Fučíkovo nábř.561
67. Eduard V e n c o v s k ý, seniorátní kurátor, profesor v.v., Polička, Tyršova 63

Náhradníci:

1. Jiří Širuček, konsenior, Jimramov, o.Žďár n.Sáz.
2. Jan Horký, farář, Proseč, o.Chrudim, prvý náhradník z řad kazatelů
3. Jindřich Výborný, farář, Raná u Hlinska v Č.,o.Chrudim druhý náhradník z řad kazatelů
4. Jaroslav Kabíček, techn.úř., Chotěboř, Husova 696 náměstek seniorátního kurátora
5. Josef Romportl, rolník, Borová,Cerkytle 6, o.Svitavy prvý náhradník z řad presbyterů
6. Rudolf Hromádko, skladník, Proseč 156, o. Chrudim druhý náhradník z řad presbyterů

Delegáti volení seniorátním konventem:

68. Blahoslav P í p a l, farář, Svratouch, o.Chrudim
Náhradník: Jan Horký, farář, Proseč, o.Chrudim
69. Jaroslav K a b í č e k, techn.úř.,Chotěboř, Husova 696
Náhradník: Rudolf Hromádko, skladník, Proseč č.156, o.Chrudim

Seniorát Horácký

70. ThDr Václav K e j ř, senior, Nové Město na Mor., o.Žďár n.S.
71. Bohumil M i ř e j o v s k ý, seniorátní kurátor, Jihlava Bedřichov č. 129

Náhradníci:

1. Jiří Ruml, konsenior, Opatov, p.Dudín, o.Jihlava
2. Jaroslav Nedbal, farář, Jihlava, Vrchlického 1 prvý náhradník z řad kazatelů
3. Vladimír Doule, farář,Sázava, p.Vel.Losenice,o.Žďár n.Sáz. druhý náhradník z řad kazatelů
4. František Sklenář, dělník, Třebíč, Podklášteří 282 náměstek senior.kurátora
5. Karel Lahodný, účetní, Pelhřimov, první náhradník z řad presbyterů
6. Bohumil Zástěra, rolník,Blatiny p.Sněžně na Mor.,o.Žďár n.S. druhý náhradník z řad presbyterů

Delegáti volení seniorátním konventem:

72. Jiří R u m l, farář, Opatov, p.Dudín, o.Jihlava
73. Jaroslav P f a n n, farář, Sněžné na Mor., o.Žďár n.Sáz.

Náhradníci:

1. Jaroslav Nedbal, farář, Jihlava, Vrchlického 1
2. Vladimír Doule, farář, Sázava, p.Vel.Losenice, o.Žďár n.Sáz.

74. František J a š a ,úředník, Jihlava, Wolkerova 21
75. František S k l e n á ř, dělník, Třebíč, Podklášteří 282

Náhradníci:

1. Jan Trojan, dělník, Nové Město na Mor.,ul.Monseova
2. Ing.Emil Šabacký, Velké Meziříčí, Kolmá 1243

Seniorát Brněnský

76. Jan Přemysl Š e b e s t a, senior, Brno, Lidická 79
77. Ing. Gustav H á j e k, profesor v.v., seniorátní kurátor, Brno, Královo Pole, Berkova 79

Náhradníci:

1. PhDr Jan Pokorný, konsenior, Brno, Pellicova 6
2. Karel Matějka, farář, Břeclav, Nám.Svobody 22, první náhradník z řad kazatelů
3. Jan Vrubel, farář, Boskovice, Hybešova 13, o.Blansko, druhý náhradník z řad kazatelů
4. František Švanda, profesor v.v., Brno, Veveří 123 náměstek seniorátního kurátora
5. Adolf Ryšavý, člen JZD, Miroslav, Náměstí 2, prvý náhradník z řad presbyterů
6. František Dvořák, účetní, Heřupice u Slavkova, p.Nížkovice druhý náhradník z řad presbyterů

Delegáti zvolení seniorátním konventem:

78. PhDr Jan P o k o r n ý , farář, Brno, Čpletalova 6
79. Karel M a t ě j k a , farář, Břeclav, Nám.Svobody 22
80. Jan Š i m s a, farář, Prosetín u Bystřice n.Pernšt. o.Žďár n.Sáz.

Náhradníci:

1. první náhradník (Mil.Hájek, Veselí) odešel ze seniorátu
2. Vladimír Kalus, farář, Miroslav, Husova 32, o.Znojmo
3. Jan Sláma, farář, Brno Židenice, Konečného 6

81. Vlastimil R y š a v ý, člen JZD, Miroslav, Kadavov 34, o.Znojmo
82. Bohumil K o n v a l i n k a, zaměstn.naftových závodů, Břeclav, Tř.národních hrdinů 23
83. Josef Č e c h, účetní JZD, Pamětice č.12, p.Vanovice okr.Blansko

Náhradníci:

1. František Švanda, profesor v.v., Brno, Veveří 123
2. Jaromír Dus, techn.úředník, Brno, Merhautova 185
3. Blahoslav Dobrovolný, člen JZD, Nosislav 243, o.Břeclav

Seniorát Východomoravský

84. Emil Ž e n a t ý, senior, Vsetín, Palackého 156
85. Karel T r u s i n a, úředník ČSD v.v., seniorátní kurátor Valašské Meziříčí, Smetanova 5

Náhradníci:

1. J.A. Dvořáček, konsenior, Valaš.Meziříčí, Blahoslavova 3
2. Jaroslav Vanča, farář, Jasenná, p.Lutonina, o.Gottwaldov prvý náhradník z řad kazatelů
3. Václav Procházka, farář, Javorník, p.Velká n.Vel., o.Hodonín druhý náhradník z řad kazatelů
4. Radimír Žárský, techn.úředník, Uherské Hradiště, Prokopa Holého 740, náměstek senior.kurátora
5. Jaroslav Martínek, krejčí, Vsetín, první náhradník z řad presbyterů
6. Josef Berka, účetní, Hodonín, Vídeňská 22, druhý náhradník z řad presbyterů

Delegáti zvolení seniorátním konventem:

86. Jaroslav V a n č a , farář, Jasenná,p.Lutonina,o.Gottwaldov
87. Miloslav H á j e k, farář, Gottwaldov, Slovenská 1
88. Bohuslav O t ř í s a l , farář, Uherské Hradiště, Dlouhá 419

Náhradníci:

1. Jaroslav Voda, farář, Leskovec, p.Valaš.Polanka,o.Vsetín
2. Ladislav Horák, farář, Hodonín, Husova 6
3. Karel Jirků, farář, Kyjov, Dobrovského 511, o.Hodonín

89. JUDr Miroslav B u l a, úředník, Valaš.Meziříčí,Domluvilova 5
90. Radimír Ž á r s k ý, techn.úřed.,Uher.Hradiště,Pr.Holého 740
91. Josef B e r k a, účetní JZD, Hodonín, Vídeňská 22

Náhradníci:

1. Pavel Kočíb, člen JZD, Malá Lhota č.42,p.Valaš.Meziříčí
2. Jan Macík, důchodce, Jablůnka n.Beč.14
3. Jaroslav Martínek, krejčí, Vsetín, Podsedka 1532

Seniorát Moravskoslezský

92. Emil S t e h l í k, senior, Prostějov, U kalichal
93. Jaroslav A d á m e k , účetní kontrolor, seniorátní kurátor, Přerov, Optika 13

Náhradníci:

1. Karel Veselý, konsenior, Ostrava, Husovo nám.4
2. František Budínský, farář, Český Těšín, Kostelní 9, 1.náhradník
3. Jiří Lejdar, farář, Ostrava Vítkovice, Nerudova 34, 2.náhradník
4. Rudolf Hroch, techn,úředník, náměstek senior.kurátora, Nový Jičín, Nádražní 2
5. JUDr Karel Pala, právní poradce, Hlučín, Tyršova 588,o.Opava prvý náhradník z řad presbyterů
6. Antonín Plachý, kuchař, Opava, Lidická 4, druhý náhradník z řad presbyterů

Delegáti zvolení seniorátním konventem:

94. Jiří V e b e r, farář, Šumperk, Revoluční 8
95. Josef H l a v á č, farář, Olomouc, Blahoslavova 1
96. Jiří L e j d a r, farář, Ostrava Vítkovice, Nerudova 34

Náhradníci:

1. Bohuslav Polívka, farář, Nový Jičín, Janáčkovy sady 1
2. Mojmír Kolman, farář, Přerov, Drahlovského 1
3. Jaroslav Košťál, farář, Opava, Lidická 2

97. JUDr Karel P a l a, podnikový právník, Hlučín,Tyršova 558 o.Opava
98. Rudolf H r o c h, techn.úředník, Nový Jičín, Dvořákova 9
99. Václav M a r e k, technik, Šumperk, Zd.Nejedlého 10

Náhradníci:

1. Antonín Plachý, kuchař, Opava, Lidická 4
2. Bořivoj Vejpustek, techn.úředník, Šternberk,Krampolova 8 okr.Olomouc
3. Jindřich Preč, prof.v.v., Olomouc, Průchodní 2

+

5

P R O G R A M XV. S Y N O D U

č e s k o b r a t r s k é c í r k v e e v a n g e l i c k é

ZAHAJOVACÍ BOHOSLUŽEBNÉ ZASEDÁNÍ

úterý 22.února 1966 v 19 hodin

v kostele u Salvátora, Praha 1 Staré Město, Salvátorská 1

*

1. Předehra na varhany
2. Vstupní slovo
3. Společný zpěv písně č. 15
4. Modlitba a čtení Písma
5. Společný zpěv písně č. 136
6. Kázání synodního seniora ThDr. Viktora Hájka
7. Společný zpěv písně č. 384
8. Vysluhování svaté večeře Páně
   a) příprava
   b) vysluhování za společného zpěvu písní č. 94 a 437
   c) modlitba
9. Společný zpěv písně č. 319
10. Oznámení
11. Požehnání
12. Společný zpěv písně č. 261 v.1.a 2.

*

D r u h é z a s e d á n í

středa 23. února 1966 v 8,15 hodin

v Praze 2 Vinohrady tř.W.Piecka 60

1. Před zasedáním v 7,45 hod. se koná modlitební chvíle (vede Karel Trusina st.)
2. Zasedání začne v 8,15 hod. společným zpěvem písně č. 17
3. Modlitba, čtení Písma (Dr.Pavel Šimek)
4. Zjištění přítomnosti členů synodu vyvoláním jmen. Rozhodnutí o omluvách a náhradnících. Rozhodnutí o event.pochybnostech stran platnosti voleb. Konstatování počtu přítomných členů synodu a prohlášení, že synod je schopen usnášení.
5. Složení slibu podle čl. 63, odst. 3 Řádu o správě církve
6. Volba zapisovatelů a určení, kdy kteří z nich budou zapisovat.
7. Volba 3 místopředsedů synodu: jeden z řad kazatelů, druhý z řad starších a třetí z členů volených Komenského fakultou.
8. Návrh synodní rady, aby synod schválil en bloc tento připravený program synodního zasedání.
9. Návrh synodní rady, aby veškerý program synodu byl projednáván jako při synodech minulých přímo v plénu a aby se přípravné zvláštní komise volily jen pro případ, že by z rozpravy bylo vidno, že je jich k přípravě návrhu potřebí.
10. Návrh synodní rady, aby každý návrh, který má synod přijmout, byl formulován písemně a jen v té formě aby byl podáván předsednictvu a zapisovatelům.
11. Upozornění o povaze samostatných návrhů a návrhů pilných.

    Samostatné návrhy jsou návrhy některého člena synodu. Musí být podány předsedovi synodu a musí být podepsány nejméně čtvrtinou přítomných členů. Není-li tak, není možno o nich jednat.

    Pilný návrh je ten, který byl jako takový členem synodu označen a byla-li mu pilnost přiznána dvěma třetinami přítomných. Takový návrh se dá hned na pořad jednání.
12. Usnesení o verifikaci synodních protokolů, aby nemusily být čteny v plenu. Zvolení tříčlenné verifikační komise.
13. Návrh synodní rady, aby zprávu o synodu sestavila na základě verifikovaných protokolů kancelář synodní rady.
14. Návrh synodní rady na úhradu výloh XV.synodu. Mimopražským členům tohoto synodu se poskytne cestné, stravné a nocležné podle směrnic platných o náhradě cestovních a jiných výloh veřejných zaměstnanců. Tato vydání, jakož i všecka ostatní vydání spojená s konáním synodu, se uhradí z repartice 1966.
15. Společný zpěv písně č. 122

*

(Další jednání)

16. Telegram panu presidentu republiky
17. Projev zástupce ministerstva školství a kultury
18. Doplňující volby do synodní rady
    a) volba synodního kurátora
    b) volba dvou náhradníků z řad kazatelů
    c) volba dvou náhradníků z řad presbyterů
    d) určení pořadí
19. Společný zpěv písně č. 424
20. Zpráva synodního seniora o stavu církve
21. Modlitba (Dr. Alois Sklenář)
22. Společný zpěv písně č. 233

Třetí zasedání

středa 23. února 1966 ve 14,30 hod.
v Praze na Vinohradech

1. Společný zpěv písně č. 367
2. Modlitba a čtení Písma (Vlad. Chadim)
3. Rozprava o zprávě synodního seniora o stavu církve
4. Zřízení komise pro vypracování Poselství synodu sborům
5. Modlitba (R.Žárský)
6. Společný zpěv písně č. 218

+

Čtvrté zasedání

čtvrtek 24. února 1966 v 8,15 hod.
v Praze na Vinohradech

1. Před zahájením v 7,45 h. se koná modlitební chvíle (vede Dr.Karel Pala)
2. Zasedání začne v 8,15 h. společným zpěvem písně č. 285
3. Modlitba a čtení Písma (Bohumil Miřejovský)
4. Řád členství v církvi
5. Společný zpěv písně č. 270, v.4. a 5.
6. Elaborát komise pro novou formulaci vyznání
7. Modlitba (Lad.Morávek)
8. Společný zpěv písně č. 328

+

P á t é z a s e d á n í

čtvrtek 24. února 1966 ve 14,30 hc
v Praze na Vinohradech

1. Společný zpěv písně č. 243
2. Modlitba a čtení Písma (JUDr Pavel Hoffer)
3. Pokračování v rozhovoru o formulaci vyznání a usnesení, jak naložit s elaborátem
4. Projednávání návrhů ze seniorátních konventů
5. Modlitba (Dr. Jar.Křivohlavý)
6. Společný zpěv písně č. 250

*

Š e s t é z a s e d á n í

čtvrtek 24. února 1966 v 19,30 hod.
v Praze na Vinohradech

1. Společný zpěv písně č. 237
2. Modlitba a čtení Písma (Josef Prouza)
3. Pokračování v projednávání návrhů ze senior.konventů
4. Modlitba (Ing. Pavel Procházka)
5. Společný zpěv písně č. 235

*

S e d m é z a s e d á n í

pátek 25. února 1966 v 8,15 hod.
v Praze na Vinohradech

1. Před zahájením v 7,45 h. se koná modlitební chvíle (vede Jar.Adámek)
2. Zasedání začne v 8,15 společným zpěvem písně č. 226
3. Modlitba a čtení Písma (Jar. Kabíček)
4. Poselství synodu sborům
5. Pokračování v projednávání návrhů ze senior.konventů
6. Modlitba (Václav Uhlík)
7. Společný zpěv písně č. 213, v.1-4

*

O s m é - závěrečné - z a s e d á n í

pátek 25. února 1966 ve 14,30 hod.
v Praze na Vinohradech

1. Společný zpěv písně č. 53
2. Modlitba a čtení Písma (Jar. Hampl)
3. Dokončení projednávání návrhů ze senior.konventů
4. Volby kárných výborů
5. Volby revisorů účtů synodní rady
6. Závěrečné slovo synodního seniora
7. Modlitba a požehnání (Dr.V.Hájek)
8. Společný zpěv písně č. 280

+

Event. deváté -závěrečné- zasedání

pátek 25. února 1966 v 19,30 hod.
v Praze na Vinohradech

Pro případ, že by za synodního kurátora byl zvolen někdo jiný, než dosavadní synodní kurátor, bylo by nutno v tomto večerním zasedání vykonat uvedení jeho v úřad podle čl.64, odst. 2 Řádu o správě církve.

V případě, že by při osmém zasedání nebyly všecky předlohy projednány, konalo by se i večer toto další a poslední zasedání

+ + +

Poznámka: Ve středu 23. února večer o 19.hod. se bude konat společná večeře v Husově bohosloveckém semináři v Praze 1 V jirchářích 13, při níž bude delegátům synodu dána možnost společného pobesedování.

*

6

ŘÁD ČLENSTVÍ V CÍRKVI

(Návrh)

Věříme svatou církev obecnou. Věříme, že jejím jediným Tvůrcem a Udržovatelem je Pán Ježíš Kristus sám. Členství v církvi Kristově je tedy Božím darem a Božím tajemstvím.

Věříme, že pro Ježíše Krista smíme a máme o sobě i o jiných křesťanech míti plnou naději, že jsme údy svaté obecné církve Kristovy.

V této naději chceme v podmínkách praktického života říci, koho považujeme za člena českobratrské církve evangelické, aniž se tím odvažujeme rozhodovat o tom, kdo je členem církve jako těla Kristova.

K pravému členství v církvi Kristově patří radostná víra a vděčná poslušnost jejího ukřižovaného a zmrtvýchvstalého Pána ve všech oblastech života, tedy v církvi i mimo ni.

Ježíš Kristus nás povolává k následování. Jako členové církve jsme na cestě za ním stále živi jen z milosti a odpuštění Božího.

Vyznáváme, že k cestě za Kristem patří naslouchání slovu Božímu jak při soukromé četbě Písma svatého, tak při shromážděních; přijetí křtu svatého a účast při večeři Páně; modlitba; vyhledávání bratrského obecenství ve sboru; vedení dětí k víře; osvědčování víry, která se nestydí za evangelium Kristovo před lidmi a která se projevuje v lásce a službě všem bližním i v práci pro pravdu, spravedlnost a pokoj mezi všemi lidmi; ochotné přispívání hmotnými dary na službu a práci církve.

Článek I. Členství v církvi

1 Církev považuje za členy ty,

a) kdo byli pokřtěni v českobratrské církve evangelické (dříve a.v. a h.v.)

b) kdo byli pokřtěni v jiné křesťanské církvi a byli do českobratrské církve evangelické přijati na základě přihlášky

c) dospělé, kteří se k církvi přihlásili, vyznali víru a dali se pokřtíti

d) nedospělé děti, které dosud nebyly pokřtěny, ale byly přijaty do církve na základě přihlášky (čl.2,odst.1). Z nich budou později připuštěni k účasti na stolu Páně a k rozhodování o životě a správě církve ti, kdo vyznali víru v Ježíše Krista a dali se pokřtít.

2 Evangelíkům jiného vyznání propůjčí českobratrská církev evangelická členství (§ 1 odst.2 círk.zř.), jestliže o to požádají. O přijetí jejich přihlášky rozhodne staršovstvo. Toto členství může být staršovstvem z vážných důvodů odňato.

Článek II. Přijímání členů

1 Přistupující podá žádost o přijetí do církve staršovstvu sboru. Nedospělé děti přihlašují oba rodiče a v případě, že jich není, jiný zákonný zástupce.

2 Staršovstvo rozhoduje o přijetí na základě zprávy kazatelovy, že se přistupující seznámil se základy učení církve a že se účastní sborových shromáždění. O přijetí nedospělých dětí může staršovstvo rozhodovat jen na základě přihlášky podepsané oběma rodiči.

3 Přijímaní členové vyznávají svou víru a to zpravidla v bohoslužebném shromáždění. Pokud nebyli pokřtěni, přijímají křest a jsou zváni k večeři Páně.

4 Vystouplí mohou znovu požádat o přijetí do církve. Jejich žádost projedná staršovstvo.

Článek III. Hlasovné právo

1 Hlasovné právo mají všichni pokřtění členové, kteří vyhovují podmínkám § 1 čl.3 volebního řádu.

2 Zbavení hlasovného práva nastane u členů, kteří je pozbyli podle ustanovení § 2 čl.4 círk.zř., nebo podle § 1 čl.4 Volebního řádu, nebo podle čl.26 odst.3 Řádu o správě církve.

Článek IV. Ztráta členství v církvi

1 Členství v církvi se pozbývá :

a) vystoupením z církve
b) odnětím členství přiznaného článkem 1 odst.2 tohoto řádu

2 Staršovstvo může předložit otázku, zda by neměl vystoupit z církve, takovému členu, který svými činy nebo slovy projevuje nevěrnost a neúctu k základům vyznání církve nebo svým způsobem života, svým vztahem k bližním aneb svou činností se zjevně, trvale a pohoršlivě rozchází s cestou života, která je svědectvím Písem křesťanovi vytýčena.

3 Ty, kdo nebyli dosud získáni pro obecenství Slova a svátosti, ačkoli byli pokřtěni neb do církve přihlašeni, považuje církev za své členy, pokud se nerozhodli svůj výstup z církve ohlásit.

Článek V. Evidence členství v církvi

1 Členství v církvi je vázáno na farní sbor. Podrobnosti stanoví § 18 č.3 círk.zř. a čl.24 Řádu o správě církve.

2 Od člena církve se očekává, že se přihlásí ve sboru, do jehož obvodu se přestěhoval. Rovněž správce sboru má písemně chlásit přestěhování člena tomu sboru, do jehož obvodu se přestěhoval.

3 Správce sboru je povinen vydat členu sboru na jeho žádost potvrzení o členství ve sboru a o hlasovném právu v církvi.

- - -

Tento řád členství v církvi byl usnesen XV. synodem Českobratrské církve evangelické na základě § 16 odst 3 lit. a círk.zř.

Nabude účinnosti dnem vyhlášení synodní radou

TISKY XV. SYNODU 1966

Návrhy ze synodní rady

1. K volbě za členy kárných výborů navrhuje synodní rada tytéž bratry, kteří touto funkcí byli pověřeni i minulým synodem. Jsou to:

A Kárný výbor: JUDr Antonín Rybář, Praha 5, Smíchov, Děvínská 2
JUDr Jaroslav Derfl, Litoměřice, Liberecká 6
Miroslav Rodr, farář, Rokycany
Jaroslav Soběslavský, farář, Lanškroun

Náhradníci:

Jindřich Kubíček, Praha 5 Košíře, V břízkách 1
JUDr Karel Pala, Hlučín, Tyršova 688
Miroslav Růžička, farář, Čes.Budějovice
Zdeněk Somolík, farář, Teplice

B Vrchní kárný výbor:

JUDr Miloš Němec, Benešov, Zápotockého 461
JUDr Jindřich Kynčl, Praha Bubeneč, Jugoslávských partyzánů 34
Bohumil Potměšil, farář, Hronov
Lubomír Moravec, farář, Praha Vinohrady

Náhradníci:

Dr. Jaroslav Křivohlavý, Praha Podolí, Podolská 122
JUDr Pavel Hofíer, Horky u Tábora 69
Josef Veselý, farář Jilemnice
Dr. Jan Pokorný, farář, Brno

*

2. Za revisory účtů synodní rady buďtež zvoleni titíž bratří, kteří tuto funkci zastávali dosud. Jsou to:

Vladimír Chadim, Praha
Vladimír Voral, Praha

Náhradníci: Vladimír Sýkora, Nymburk
Rudolf Novák, Praha

*

7

NÁVRHY ze SENIORÁTNÍCH KONVENTŮ pro XV.SYNOD

I. Věci věroučné a zásadní

Jistota víry v živého Krista

1. Konvent doporučuje , aby při sestavování synodního poselství bylo pamatováno i na toto:

Synod volá svou církev k obnovené jistotě víry ve vzkříšeného, živého, přítomného Pána Ježíše Krista. Vyznáváme, že jsme tuto vlastní podstatu křesťanství v uplynulých dobách všelijak zastřeli: módními theologickými naukami o historickém Ježíši, po kterém nám z minulosti zůstalo jenom jeho učení a příklad života; ale právě tak i domněle pravověrným opakováním katechismových pouček o jeho vykonaném díle spasení; nejvíce pak navyklostí všedního provozu sborového života, ve kterém hlavní roli hrálo naše kázání a naše vyučování, naše zbožnost a naše spořádanost. Ale Ježíš Kristus není někdo, kdo vykonal své dílo, a nyní se od něho jenom učíme: je živý, osobně s námi po všechny dny. Můžeme k němu volat modlitbami, a on nás skutečně slyší; můžeme ze slov evangelia uslyšet jeho vlastní hlas k nám; můžeme zakusit sílu jeho blízkosti ve svém osobním životě. Jsme lid tohoto živého Pána.

(Východomoravský 1965)

Význam neděle

2. Nechť synod a synodní rada poukáže se vší dobrou vůlí a zároveň s plnou výrazností rozhodujícím státním činitelům na význam neděle, na její potřebu pro člověka; právě pro práci je důležité, aby nebyly neděle porušovány, poněvadž člověk, žijící ve všední dny i v neděli stále všedně, upadá na duchu i na těle. Proto prosíme a žádáme, aby nebyly vydávány výzvy k práci v neděli anebo aspoň spoluobčané, kteří si přejí zachovávat odpočinek nedělní, nebyli nuceni k nedělní práci ani aby nebyli formulací výzvy stavěni do nepříznivého světla, nezúčastní-li se práce pro své svědomí.

Zdůvodnění: Jsme svědky toho, že se dnes takřka zapomenulo na význam neděle a že neděle je velmi často všelijak porušována. Celkově však neděle není jen záležitostí církevní, ale je velmi užitečná a nutná pro společnost vůbec. Její rušení nese jen škody. Neděle je kromě duchovního užitku beze sporu jedním z největších dobrodiní pro společnost. Proto se přimlouváme za zachování všech nedělí jakožto skutečných dnů odpočinku. Jakožto církev Kristova jsme povinnimyslet ne jen na sebe, ale na to, co je dobré a užitečné pro celou společnost.

(Horácký 1965)

Vztah vědy a víry

3. Synod se usnáší stanovit komisi nebo pověřit některou ze stávajících komisí, aby se soustavně zabývala otázkami vztahu vědy a víry. Výsledky práce této komise nechť jsou průběžně uveřejnovány v církevním tisku. (Jihočeský 1964)

4. Protože se setkáváme s tím, že někteří členové církve zaujímají vůči vědě a vědeckým methodám nedůvěřivé stanovisko, někdy až odmítavé a protože pozorujeme, že jiní podléhají ve zmatku a bez přemýšlení heslu, že věda se nesrovnává s vírou, pověřuje synod synodní radu, aby ve spolupráci s vědeckými pracovníky a theology pokusila se vyjádřit, jaký je vztah mezi vírou a vědou, jak tomu dnes v církvi rozumíme podle svědectví evangelia. Takový výklad či vyznání by mohl být uveřejněn v Českém bratru či v Kostnických jiskrách a měl by se dostat do všech staršovstev jako pomoc pro práci a život sborů. (Královéhradecký 1965)

5. Konvent Východomoravského seniorátu žádá synod, aby vyjádřil své stanovisko k palčivým otázkám víry ve vztahu k vědě, jakož i k atheistické propagandě. Toto jeho stanovisko nechat zazní i v poselství synodu; doporučujeme, aby na některý nejbližší rok bylo určeno heslo "Věřící křesťan a věda" (obdobné jako bylo letos "Křesťan mezi církve a světem"). (Východomoravský 1965)

6. Konvent doporučuje synodu, aby při sestavování poselství synodu bylo pamatováno i na toto:
Synod si vděčně uvědomuje, že údy naší církve vždy byli a jsou podnes také vzdělaní vedle prostých, učení vedle neučených. Z této zkušenosti vyznáváme, že podle našeho vědomí se víra a věda navzájem nevylučují. Víra nechce konkurovat vědě jako zvláštní, odchylný způsob poznání světa; křesťanská víra není vůbec v prvé řadě poznáním, nýbrž vztahem důvěry, poslušnosti a lásky k osobnímu Bohu. Z tohoto vztahu plyne ovšem určitý vyhraněný pohled na život; tento pohled není však upřen k otázce zákonitostem vzniku a bytí světa, jakými se zabývá věda, ale po smyslu a poslání našeho života. Víra a věda se tak navzájem odlišují ve východisku a cíli. Nelze je nejapně spojovat v nějakou lacinou soustavu, kde by každá z obou přinesla svou trošku. Ale je možné přijímat zbohacení obou v jejích rozdílných zřetelích a nestejné službě člověku. Nejsme žárliví na vědu; máme k ní úctu a jsme vděčni za její výsledky, přinesené nesmírnou pílí a zvídavostí jejích pracovníků; sami usilujeme, abychom byli podle míry svých možností vzdělaní lidé. To vše nám nebere víru, ze které máme vždy hluší radost. (Východomoravský 1965)

Úcta k přesvědčení druhého člověka, svoboda svědomí

7. Synod pověřuje synodní radu, aby vešla v jednání s pracovníky školství a žádala, aby děti a učitelé respektovali v plné míře pravidlo úcty k přesvědčení druhého člověka. (Západočeský 1965)

8. Synod pověřuje synodní radu, aby v jednání s příslušnými činiteli hájila zásadu svobody vyznání a svědomí pro všechna povolání, tedy i pro učitele.
Církev nemůže ve smyslu protokolu o jednání mezi MŠK a synodní radou doporučovat svým členům, aby se neucházeli o studium na školách pedagogického směru. Souhlasit s tím by znamenalo souhlasit s diskriminací věřících občanů našeho státu.
(Východomoravský 1965)

Princip presbyterního zřízení

9. Konvent žádá synod, aby pověřil synodní radu k zahájení jednání se státními úřady, aby byl uznán a respektován demokratický princip presbyterního zřízení církve.
Zdůvodnění: Při jednáních se státní správou bývá považován za jedině odpovědnou osobu duchovní a není brán dosti zřetel na demokratické presbyterní zřízení naší církve, podle něhož je farář spoluzodpověden mezi ostatními členy staršovstva. Podpora presbyterního zřízení odpovídá dnešní všeobecné snaze po demokratizaci všech odvětví našeho života, po kolektivním vedení a po aktivizaci lidu na správě organisací.
(Západočeský 1965)

10. Synod ukládá synodní radě, aby v jednání s příslušnými státními úřady vysvětlovala a uplatňovala zásady presbyterního zřízení naší církve, zvláště i pokud jde o volbu duchovních v jednotlivých sborech: aby zvláště krajští církevní tajemníci neodmítali dát souhlas k volbě duchovního, který má státní souhlas, třeba v jiném kraji; aby také doporučováním jiného kandidáta ze strany církevních tajemníků nebyla ovlivňována nebo omezována volba sboru.
(Východomoravský 1965)

II. Věci míru a ekumény

Odpovědnost za mír ve světě

11. Konvent se usnáší doporučit synodu, aby učinil tuto výzvu:

Synod českobratrské církve evangelické vyzývá své členy i sbory, aby ve dnech, kdy si připomínáme osvobození našeho národa a ukončení druhé světové války, vedle radostné vděčnosti Pánu Bohu činili i hluboké pokání. Radost z osvobození nemůže v nás přehlušit spoluodpovědnost za hrůzy druhé světové války, za hrůzy, které mají počátek v převráceném lidském srdci. Hřích nelidskosti, bezpráví, lží či vraždy začíná hříchem nedůvěry v Boží pravdu, spravedlnost a lásku. Touto nedůvěrou v Boha byla a stále ještě jsou nakažena i naše srdce. Před Bohem jsme se všichni provinili. Věřící křesťan nemůže tváří v tvář těmto skutečnostem než dát sluch svému Pánu, který praví: Pokání činte. Současně synod vyzývá členy církve, aby celý svůj život žili jak přísluší člověku pokání činícímu.
Odůvodnění: Ponejprv v dějinách lidstva byl po tisících plánovitě vyhlazován Boží lid Staré i Nové smlouvy. S nimi jen v Osvětimi bylo zahubeno plynem i jinak na jeden milion dětí. Tyto nevinné oběti jsou vykřičníkem do svědomí křesťanů, otců a matek. Jde o to, aby naše děti a vnuci nebyli strženi do podobného ohně.

Frankfurtský proces pohnul svědomím světa a znovu připomněl hrůznost nacistických zločinů a jejich nepromlčitelnost. Naše sobectví, nevěra, modlářství a nedůvěra v Boží moc a Boží řád jsou důkazem, že jsme mír přijali s malou vděčností k Bohu a že jsme málo dbali na varovný Boží hlas jdoucí dějinami druhé světové války. Český národ, který šel v minulosti cestou Boží, byl v milosti, je současně s celým světem pod Božím soudem. Jedině v hlubokém pokání se může svědomí probudit k odpovědnosti vůči Bohu i člověku.

(Horácký 1965)

12. Synod naléhavě doporučuje synodní radě, aby na zasedání KMK a Všekřestanská mírová shromáždění vysílala delegáty především podle jejich skutečného zájmu o mírovou práci a přehledu o mírové problematice, aby tito mohli prospět věci a náležitě representovali postoj naší církve; a aby nějakým způsobem vydávali počet ze své činnosti.

(Jihočeský 1964)

Zintensivnění ekumenických snah

13. Synod nechť se zabývá činností Ekumenické rady církví v ČSSR, zejména v oblasti vnitrostátních mezicírkevních styků, které jsou naprosto nedostatečné a nesměřují k dalšímu sbližování evangelických církví v ČSSR, zejména mezi českými a slovenskými evangelíky. Synod nechť uloží zástupcům naší církve v Ekumenické radě církví, aby usilovali o vytvoření příležitostí ke sblížení církví, zejména na úrovni presbyterstev, sborů a seniorátů.

(Západočeský 1965)

14. Konvent doporučuje synodu, aby při sestavování poselství synodu bylo pamatováno i na toto:
Synod znovu vyslovuje svou touhu po sblížení a bratrství s ostatními křesťanskými církvemi. Prosí členy své církve, aby se již nadobro rozloučili se všemi zbytky řevnivosti k druhým křesťanům, měli úctku k jejich způsobu vzývání Pána a pokládali je za své bratry. Prosí staršovstva i kazatele, aby nechtěli práci bratrských církví konkurovat, ale s velkorysostí a bez postranních úmyslů hledali cestu spolupráce, jak se kde ukazují. Všichni máme společný úkol v tomto světě a společný cíl. Každá z křesťanských církví jsou dány zvláštní dary, kterými obohacuje ekumenickou rodinu, a ze kterých se i my můžeme k užitku své víry učit. "Jeden jest Mistr náš, my pak všichni bratři jsme."

(Východomoravský 1965)

15. Synod nechť jedná o obnově velkých ekumenických shromáždění s evangelisační náplní ve větších střediscích církve, a o zvýšene evangelisaci vůbec.

(Západočeský 1965)

III. Věci správy a řádů církve

Změna církevního zřízení

16. Návrh pro synod: Zkrátit cyklus synodů ze 3 roků na 2, např. tak, že by se synod konal v každém lichém roce a seniorátní konvent v každém sudém roce.

(Pražský 1965)

17. Synod se usnáší na tomto doplnění církevního zřízení a řádů: Synodní zastupitelstvo nechť se rozšíří o jednoho člena z každého seniorátu a to z delegátů volených na synod. Pořadí nechť určí konvent.
(Západočeský 1965)

18. Synod se usnáší na těchto změnách církevního zřízení a řádů:
1. Konventům nechť předsedá předseda a místopředsedové volení z řad konventuálů a nikoliv senior nebo některý člen seniorátního výboru.
2. Synodům nechť předsedá předseda a místopředsedové volení z řad synodálů a nikoliv synodní senior nebo některý z členů synodní rady.
(Západočeský 1965)

19. Synod ukládá synodní radě, aby na jednání synodů a synodního zastupitelstva zvala jako pozorovatele zástupce Svazu českobratrského evangelického duchovenstva. Náklady s účastí takového pozorovatele ponese Svaz duchovenstva.
Zdůvodnění: Velká část jednání synodu a synodního zastupitelstva se vždy týká také členů SČEDu a jejich práce. Je proto potřebí, aby vedení SČEDu bylo o takových jednáních informováno přímo a úplně. Předpokládá se naproti tomu, že býbor SČEDu bude synodní radu zvát na všechna zasedání SČEDu, zvláště na členské schůze, jak to ostatně bylo doposud zavedeno.
(Západočeský 1965)

20. Synod se usnáší na změně příslušných oddílů církevního zřízení a řádů podle směrnice:
Nechť je snížena doba, na kterou jsou voleni členové staršovstev, seniorátních výborů a synodní rady ze šesti na čtyři roky.
Zdůvodnění: Šestileté období se jeví v nynější době neúměrně dlouhé. Je v něm nebezpečí ochabnutí a rutiny. Čtyřleté období by lépe odpovídalo rychlejšímu tempu dnešního života i v církvi.
(Západočeský 1965)

21. Konvent navrhuje, aby při volbě 1) seniorů a 2) synodního seniora a členů synodní rady platilo zásadně časové omezení volitelnosti k příslušným funkcím na dvě funkční období po šesti letech, jako tomu bylo podle dřívějšího církevního zřízení. V tom smyslu je třeba doplnit nynější Zřízení a Volební řád. Meznou věkovou hranicí pro vykonávání církevních funkcí výše zmíněných ať je 70.rok věku. (Rovněž podle dřívějšího círk.zřízení).
(Poličský 1965)

22. Synod se usnáší na této změně církevního zřízení: Synodní senior i senioři nechť jsou voleni nejvýš po dvě období. - Konventu i synodu nechť předsedá předseda volený konventem, resp. synodem.
Odůvodnění: Jest třeba posílit presbyterní ráz naší církve a bránit rozvoji směrem k zřízení episkopálnímu.
(Brněnský 1965)

23. Návrh na pozmění formulace § 24.c.zř.: " Členy seniorátního zastupitelstva jsou členové seniorátního výboru, všichni kazatelé seniorátu v činné službě samostatně spravující sbory, kurátoři sborů anebo jiní sborem zvolení zástupci.
(Západočeský 1963)

24. Návrh na doplnění čl.47, odst.5 Řádu o správě církve v tom smyslu, aby při konventu a na seniorátním zastupitelstvu zastupoval nepřítomného kazatele sboru (uprázdnění sboru, nemoc, dovolená) druhý představitel sboru, kurátor. Ten by pak tedy byl virilním členem.

(Ústecký 1964)

Úprava řádů

25. Synod se zabýval otázkou křtu dětí a v zájmu sjednocení křestní prakse ukládá staršovstvům

1) aby se zabývala usnesením XII. synodu o křtu a článkem o křtu, otištěném v Českém bratru 1963/6
2) aby pokřtěným dětem a jejich rodičům věnovala zvýšenou péči (návštěvami rodičů před vysluhováním křtu, návštěvami rodin při výročí křtu, upozorněním na závazek služby dříve pokřtěným dětem, osobní péčí presbyterů.

(Královéhradecký 1965)

26. Synod nechť zruší dosavadní kárný řád a nahradí jej novým kárným řádem.
Zdůvodnění: Podle § 16,lit.h má mít církev kárný řád církevních funkcionářů. Dosavadní kárný řád byl přijat synodem v r.1935, tedy za poměrů zcela rozdílných od dnešní situace církve. Synod v r.1953 pak tento kárný řád jen nepatrně upravil. Dosavadní kárný řád zřejmě církvi nevyhovuje, proto není užíván. Ve skutečnosti však je třeba kázeň i dále provádět, děje se tak však podle okolností bez určitého řádu. Je třeba stanovit, zda tento nový způsob církvi vyhovuje a zda je tedy kárný řád zbytečný, nebo je třeba nevyhovující starý nahradit vyhovujícím novým. Nový kárný řád by měl být připraven co nejdříve tak, aby jej mohlo (prozatímně) přijmout již příští synodní zastupitelstvo.

(Západočeský 1965)

27. Konvent doporučuje synodu, aby zřídil komisi, jež by zabývala bohoslužebnými řády v církvi a podala po důkladném studiu návrhy na eventuelní změny.

(Poličský 1965)

28. Synod vyslovuje přání, aby synodní rada z pověření synodu znovu usilovala o to, aby bez jakéhokoliv předchozího schvalování kterýkoliv kazatel církve, který působí se státním souhlasem, mohl kdekoliv v církvi vykonat kazatelskou službu, a aby k této službě ve sborech mohli být zváni i kazatelé sesterských církví.

(Královéhradecký 65)

Změna hranic seniorátů

29. Farní sbor českobratrské církve evangelické v Damborřicích žádá, aby nadále patřil k seniorátu Brněnskému, nikoli Východomoravskému. Svou žádost zdůvodnuje velikou vzdáleností od Vsetína, resp. Gottwaldova, kde se konají seniorátní schůze a shromáždění,a poměrnou blízkostí k Brnu.
Konvent Východomoravského seniorátu doporučuje, aby synod jejich žádosti vyhověl

(Východomoravský 1965)

IV. Věci výchovy a života členů církve

Péče o nekonfirmované

30. Synod pociťuje jako nedostatek, že se stále nevěnuje dost pozornosti otázkám přístupu k nejmenším dětem a ukládá synodní radě, aby shromáždila vhodné pracovníky, kteří by se zabývali problémy uvedení dětí k modlitbě, k biblickým příběhům a písním, a to ze stanoviska theologů, pedagogů a jiných odborníků. Výtěžky této práce ať jsou průběžně zpřístupnovány rodičům. Dříve než to bude provedeno v celé církvi, ať se o to pokusí senioráty.

(Královéhradecký 1965)

31. Synod doporučuje staršovstvům, aby ve sborech svolávala několikrát za rok rodiče dětí pokřtěných v posledních dvou až čtyřech i více letech ke společným rozhovorům o křesťanské výchově.
Zdůvodnění: Již v předškolním věku je křesťanská výchova dětí velmi důležitá. Je třeba udržet živý kontakt s rodiči dětí hned od doby křtu, zvláště s těmi také, kteří se nezúčastnují pravidelně sborového života.

(Horácký 1965)

32. Synod pověřuje poradní odbor pro práci mezi nekonfirmovanými při synodní radě, aby při přípravě dalších osnov příruček dbal na to, aby základní zvěst evangelia (základní výpovědi víry) byla soustředěna do krátkých cyklů.
Odůvodnění: potřebujeme umět říci celé evangelium i v jedné úloze a nespoléhat tolik na souvislost, pokračování a časový sled dějepravy.

(Královéhradecký 1965)

33. Synod bere s potěšením na vědomí, že se namnoze otvírají možnosti k intensivnější práci mezi nekonfirmovanými a že se v některých sborech již tato práce radostně rozvíjí. Usnáší se:

1) aby sbory, senioráty i celá církev přijaly péči o rodiče a děti za svůj nejpřednější současný úkol a vyhlásily jej jako celocírkevní úkol pro nadcházející rok;
2) praktickou cestou k splnění zlepšené péče o rodiče a děti ať jsou výchovné odbory, zakládané ve sborech, případně ve skupinách sborů z rodičů, presbyterů, konfirmované mládeže a odborných vychovatelů, lékařů a psychologů;
3) náplň a podněty k činnosti těchto odborů ať podává pravidelně poradní odbor pro práci mezi nekonfirmovanými při synodní radě např. souhrnem závažnějších referátů, diskusí, zkušeností.

(Královéhradecký 1965)

34. Konvent navrhuje synodu, aby se obrátil na představitele ministerstva školství s žádostmi tohoto obsahu:

a) aby bylo vydáno oficielní veřejné prohlášení, že žádné dítě ve škole při výběru studia a zaměstnání nesmí být pro své náboženské přesvědčení a příslušnost omezováno v možnostech a právech, které mají ostatní děti. Žádáme takovéto prohlášení veřejné z toho důvodu, že příliš dlouho trvala a někde ještě trvá taková praxe učitelů a ředitelů na školách, že

upozorňovali děti a jejich rodiče, že nebudou moci jít studovat na vyšší školy, budou-li chodit do kostela a na náboženství. Jsme přesvědčeni, že ovzduší obav, někde i potvrzených skutečnými případy, že dosud trvá taková diskriminační prakse, je možno odstranit jen zmíněným patřičným veřejným prohlášením a také veřejným zákazem všech takových method.

Také i z toho důvodu o to žádáme, protože jako občané socialistického státu jsme si i my vědomi, jak je třeba, aby v našem národě vyrůstala mládež mravně i lidsky ryzí, poctivá, pracovitá a odpovědná a jsme přesvědčeni, že křesťanskou výchovou jí k takovému životu pomáháme a vedeme.

b) aby byla provedena revise školských osnov a aby z nich byly vypuštěny ty části, které ukládají učitelům vyučovat žáky ateismu jakožto součásti vědeckého poznání a ateisticky je přesvědčovat. Nechť jest učitelům v tomto smyslu ponechána svoboda. Zároveň, aby byla provedena v tomto smyslu také revise stávajících učebnic a metodických příruček a vypuštěny z nich části prohlašující křesťanskou víru za názor, který je v rozporu s vědeckým poznáním. Vyučování prováděné takovým způsobem vede ke snižování úcty dětí k věřícím rodičům a jejich autority nebo autority učitelů, což nese s sebou pak těžké následky i v celé výchově. (Školy jsou školami celého národa)

c) aby učitelům, kteří pro otevřenost svého křesťanského vyznání byli zbaveni učitelského místa, byla opět dána možnost práce v učitelském povolání. Aby křesťanská víra nebyla kladena jako překážka a ateistické přesvědčení jako podmínka zastávání učitelského povolání i studia na učitelských oborech. Takovým hodnocením jsou totiž věřící lidé snižováni na občany druhého řádu a prohlašováni za méněcenné, nemohou-li vykonávat tak významnou a odpovědnou práci, jako jsou pedagogická povolání.

(Horácký 1965)

35. Synod a církevní orgány ať zřetelně a určitě projeví své stanovisko k vyučování náboženství na školách a sdělí je všem sborům.

(Pražský 1965)

36. Protože základní školní vzdělání bylo před časem rozšířeno na 9 tříd, žádáme synod, aby zmocnil synodní radu k tomu, aby usilovala u MŠK o úpravu rozsahu vyučování náboženství aspoň do 8.třídy včetně - místo dosavadního do 7.třídy.

(Východomoravský 1965)

Péče o konfirmované

37. Konfirmační příprava je velmi ztížena tím, že nejsou příručky pro přípravu konfirmandů. To se pociťuje zvláště ve sborech diasporních, kde není snadné shromáždit všecky děti k pravidelnému cvičení. Synod pověřuje synodní radu, aby učinila vše pro brzké zajištění vhodné příručky, která by vyšla tiskem nebo zatím aspon cyklostylovaně.

(Pražský 1965)

38. Konvent urguje přes synod vydání konfirmační příručky.
(Západočeský 1965)

39. Synod se usnáší, aby byla znovu vydána konfirmační příručka "Z pramenů života" od B.Jerieho (vhodná pro diasporní sbory).
(Královéhradecký 65)

40. Synod vděčně kvituje jednání synodní rady o pořádání kursů a brigád pro konfirmované. Zároveň ji prosí, aby vedením brigád byli pověřováni schopní pracovníci - faráři i laici.
(Královéhradecký 1965)

41. Synod ukládá synodní radě, aby jednala o zřízení táborů a středisek evangelické církve, jakož i pracovních společenství, v nichž by mladí lidé byli vedeni také k poctivé práci a k dobrému vztahu k ostatním. (Západočeský 1965)

Péče o laiky, kursy, varhaníky a sbormistry

42. Synod konstatuje, že vyhlášení práce laiků v církvi za tématický úkol pro rok 1964 nesplnilo dostatečně své poslání. Ukládá proto všem církevním složkám, aby se trvale zaměřily na rozvíjení práce laiků v církvi. Za tím účelem se usnáší:
a) aby při bohoslužbách ve sborech byly laikům dle možnosti svěřovány modlitba, biblické čtení či ohlášky
b) aby v poradních odborech seniorátů a synodní rady (s výjimkou vědecko-theologických) byla polovina laiků
c) aby povolání za členy poradních odborů všech složek se dálo na základě doporučení nižších složek. (Jihočeský 1964)

43. Synod pověřuje synodní radu, aby spolu s představiteli Komenského evang.bohoslovecké fakulty jednala o povolení a umožnění dálkového studia na Komenského fakultě. (Jihočeský 1964)

44. Potřeba rozhovoru v církvi se stává stále zřejmější: Jeho uskutečnění v celocírkevním měřítku stojí zatím v cestě kromě některých vnitřních překážek také jedna vnější: Církev dosud nemá vhodné a dobře vybavené středisko, způsobilé a přitažlivé pro celocírkevní kursy a diskusní skupiny. Navrhujeme proto, aby synod pověřil synodní radu vybudováním takového střediska.
(Východomoravský 1965)

45. V našich sborech není zpěv shromáždění a zpěv sborový na patřičné výši. Pro zajištění této důležité složky našich shromáždění, synod ukládá sborům, aby věnovaly zvýšenou péči zpěvu a jeho doprovodu, včas vyhlížely nové varhaníky a sbormistry. Seniorátním výborům se ukládá, aby lásku k zpěvu a duchovní hudbě probouzely, podchytily a rozvíjely soustavným školením varhaníků a sbormistrů.
(Pražský 1965)

Bohoslužby v rozhlase a televizi

46. Synod českobratrské církve evangelické pověřuje synodní radu, aby neustala usilovat jednáním s příslušnými místy o vysílání evangelických bohoslužeb prostřednictvím Čs.rozhlasu.
(Jihočeský 1964)

47. Synod nechť znovu požádá československý rozhlas a televizi a zároveň příslušné oddělení Ústředního výboru Komunistické strany Československa o zahájení pravidelných vysílání bohoslužeb.

Zdůvodnění: Evangelická veřejnost má právo slyšet bohoslužby rozhlasem v české řeči, protože neodpovídá charakteru všelidového státu, aby neumožnil všem vrstvám obyvatelstva účast na všech zdrojích informací. Tento nedostatek postihuje zvlášť tíživě věřící lidi starší, nemocné a od sborů vzdálené.

(Západočeský 1965)

48. Konvent se obrací na synod se žádostí, aby v oslovení státních činitelů vyjádřil naléhavě touhu a přání věřících, zvláště nemocných a zestárlých o obnovení vysílání pravidelných nedělních bohoslužeb rozhlasem. - Synod nechť uloží synodní radě, aby v této věci pokračovala v jednání se státními činiteli a navázala v tom spolupráci s vedením ostatních církví.

(Horácký 1965)

49. Synod se usnáší obrátit se na vedení Čsl.rozhlasu s žádostí o zařazení bohoslužeb, případně přednášek a diskusí, které by sloužily k hlubšímu informování o životě křesťanských církví.

Odůvodnění žádosti o vysílání bohoslužeb: Nemocní členové církve a údové žijící v rozptýlení by měli aspoň částečnou náhradu za obecenství, na němž nemohou mít účast osobně.

(Brněnský 1965)

50. Synod je vděčen synodní radě za její dosavadní jednání o obnovení rozhlasových bohoslužeb a žádá ji, aby v tomto svém úsilí i nadále pokračovala.

(Východomoravský 1965)

Péče o rodinu

51. Synod nechť se unovu vrátí k otázce umělého přerušení těhotenství a vyzve k přezkoumání příslušného zákona a k zpřísnění prakse.

(Západočeský 1965)

52. Synod nechť opětuje naléhavě výzvu k otcům a matkám českobratrské církve evangelické, aby se u vědomí Božího hněvu varovali zabíjení nenarozených dítek a v oddanosti Dárci i Zàstánci odvažovali se rodin vícečlenných. Ministerstvu zdravotnictví pak nechť navrhne veřejné rozhovory (rozhlas a televise) o otázce interupce s přizvením nejen lékařů, kulturních pracovníků, matek s více dětmi, ale i theologů.

Zdůvodnění: Podle statistických zpráv (sr.článek Vl.Srba v RP 23.1.1965) dochází v naší republice ročně průměrně k 84.000 případů násilného přerušení těhotenství, tj.asi 230 denně. Podobného hubení vlastního rodu nejsou schopny šelmy ani primitivní národy. Tato zvrhlost pramení dle učení Kristova ne v ekonomii nebo ethice, nýbrž stejně jako sebevražednost v modlářském kultu života (žena, muž, matka-dítě) a tím ve ztrátě jeho smyslu.

(Horácký 1965)

Péče pastorační

53. Synod pověřuje synodní radu, any na příslušných místech jednala o umožnění pastýřské péče a návštěvy duchovních v domovech důchodců a nemocnicích, v případě potřeby i mimo návštěvní dobu.

(Jihočeský 1964)

54. Synod pověřuje synodní radu, aby nepřestala usilovat jednáním s příslušnými místy o povolení nějaké formy pastýřské péče mezi vězni (návštěva duchovních, bible atd.)

(Jihočeský 1964)

55. Synod nechť se zabývá otázkou pastoračních návštěv vězňů a zkoumá, jakým způsobem by bylo možno dosáhnout povolení ministerstva vnitra pro tyto návštěvy.

(Západočeský 1965)

56. Synod pověřuje synodní radu, aby jednala s příslušnými činiteli o konkrétních možnostech duchovenské péče o vězně.

(Východomoravský 1965)

V. Věci tiskové a vydavatelské

Bible, zpěvník a pomůcky

57. Návrh pro synod: Zajistit tisk nového překladu jednotlivých biblických knih v levném sešitovém vydání. Případný komentář by neměl překročit polovinu rozsahu překladu.
V širokých řadách členů církve jest velmi naléhavá potřeba těchto překladů, a to jak mezi mládeží tak i mezi dospělými, protože překlad našich Kralických je už málo srozumitelný a theologicky zastaralý. Nelze-li jinak, je nutno tomuto tisku dát přednost před jinými theologickými pracemi, které bývají obyčejně určeny pro daleko menší okruh čtenářů.

(Pražský 1965).

58. Synod je vděčný synodní radě za její úsilí o vydávání biblí, zpěvníků a jiných příruček, a žádá ji, aby v tomto úsilí pokračovala a rozšířila je i na vydávání beletrie s náboženskou thematikou, zejména Karafiátových Broučků.

(Východomoravský 1965)

59. Synod vyzývá synodní radu k dalšímu a ještě důslednějšímu jednání s příslušnými místy o nutnosti větších publikačních možností naší církve. Nešlo by jen o vydávání theologických publikací, ale neméně a zvláště o publikování evangelickým duchem nesené beletrie (Karafiátovi Broučci aj.).

(Jihočeský 1964)

60. Synod pověřuje synodní radu, aby zahájila jednání s příslušnými úřady, aby v budoucnu byly bible a zpěvníky vydávány v takovém počtu a formátu, jak to odpovídá poptávce v evangelické církvi. Podobně, aby se dožadovala vydávání beletrie s náboženským obsahem v dostatečném počtu a výběru.

(Západočeský 65)

61. Synod doporučuje k projednání synodní radě, aby bylo upuštěno od dalšího čekání na nový zpěvník a aby čas od času byly vydávány na volných listech pro potřebu nedělních shromáždění nové písně, případně starší písně nově upravené, aby tyto písně tvořily stále narůstající přídavek k dosavadnímu zpěvníku, a aby v tomto přídavku bylo pamatováno zvláště také na písně pro děti. Při výběru budiž pečlivě pamatováno, aby písně byly po textové stránce dnešnímu uživateli zpěvníku srozumitelnější.

(Královéhradecký 65)

62. Synod nechť doporučí synodní radě, aby zřídila komisi, která by spolu s autorem připravila další vydání dějepravy z r.1959 s přihlédnutím k připomínkám ze seniorátů. Komise nechat se skládá ze zástupců všech seniorátů.

(Chrudimský 1965)

63. Synod ukládá synodní radě, aby zajistila vydání informativní příručky o naší církvi pro zahraniční návštěvy v našich sborech. V součinnosti s výtvarným odborem synodní rady nechť je uvažováno také o upomínkách různých forem (plastiky, tisky apod.).

(Západočeský 1965)

(Konfirmační příručka uvedena sub. "Péče o konfirmované" IV. 37-39)

Kalendáře a časopisy

64. Návrh, aby synod pověřil synodní radu, aby jednala s redaktory Evangelického kalendáře o zařazení rozvrhu oddílů denní četby Písma svatého do Evangelického kalendáře.

(Liberecký 1964)

65. Synod se obrací na redakci Kostnických jisker s doporučením, aby Kostnické jiskry měly obsažnější rubriku o dění v našich sborech, aby byly novinami, ne odborným theologickým časopisem, aby bylo pamatováno na rubriku pro mládež a děti, ať už by šlo o vzdělavatelné články či také o povídky. Zároven doporučuje redakci Kostnických jisker, aby sdělila sborům, jakým způsobem by se měly naše sbory na utváření tohoto našeho jediného církevního týdeníku podílet, aby rubrika zpráv byla rozmanitější a obsažnější. Synod se obrací na představitele sborů, aby čtení Kostnických jisker a jejich rozšiřování byla věnována větší péče než dosud.

(Královéhradecký 1965)

66. Protože naše víra nás zavazuje vstupovat do otevřeného rozhovoru, který by pomáhal odstraňovat předsudky a neinformovanost a sbližoval křesťany s nekřesťany v praktickém zápase o budoucnost člověka a lidství v ohroženém světě, je potřeba, aby také náš církevní tisk mohl přispívat k tomuto rozhovoru publikováním příspěvků, které zaujímají stanovisko k příspěvku v jiných časopisech. - Konvent pověřuje poslance na synod, aby zastávali tento návrh na synod.
Synod nechť pověří synodní radu, aby jednala s příslušnými státními činiteli, aby dozor nad církevním tiskem nebránil reagovat na aktuální problémy, jež se odrážejí i v časopiseckých diskusích.

(Královéhradecký 1965)

VI. Věci finanční

Celocírkevní sbírky

67. Synod ukládá synodní radě, aby při vyhlašování celocírkevních sbírek oznámila sborům vždy i výsledek této sbírky v předcházejícím roce, jakož i její vyúčtování. (Ústecký 1964)

68. Synod nechť rozhodne, aby sbírka pro bohoslovce byla rozšířena i na podporu studia farářů a církevních pracovníků, a to tak, aby jim bylo umožněno toto studium po delší dobu v plném pracovním soustředění.
Zdůvodnění: Ani bohoslovci si nemohou dnes dovolit zaostávat ve svém vzdělání. Je třeba, aby byli periodicky (v rozmezí 5-6 let) pro takové studium uvolňováni a dána jim možnost soustředěné práce na určitém tématu. (Západočeský 1965)

69. Synod ať žádá nové prozkoumání otázky platů duchovních a žádá jejich úpravu podle novel pro pracovníky obdobného vzdělání a kvalifikace. (Pražský 1965)

70. Synod nechť se zabývá otázkou platů duchovních. Plat duchovních ať je upraven v poměru k ostatním vysokoškolsky vzdělaným pracovníkům.
Zdůvodnění: Není důstojné, aby duchovní po mnohaletém studiu na vysoké škole měl plat nižší než nekvalifikovaný pracovník. Otázka zvyšování životní úrovně se má dotýkat i duchovních církví. (Západočeský 1965)

71. Současná hmotná a finanční situace velké části našich kazatelů a jejich rodin není dobrá a vyžaduje úpravy. Na této skutečnosti nemění nic ani okolnost, že převážná většina žen kazatelů je zaměstnána, a že sbory mají možnost poskytnout svým kazatelům kromě bytu i otop a světlo. Zvlášť vážná je situace zejména u kazatelů s více dětmi nebo dětmi dorůstajícími. Konvent se proto usnáší zvolit čtyřčlennou komisi, která co možná všestranně prozkoumá celkovou hmotnou finanční situaci kazatelů a jejich rodin, zejména pokud mají děti. Tato komise shromáždí konkrétní údaje, posoudí je a na jejich základě připraví podložený rozbor. V termínu, který konvent stanoví, vypracuje komise tímto rozborem věcně podložený návrh, který bude předložen k projednání nejbližšímu synodu.
Odůvodnění: Řada okolností nasvědčuje tomu, že převážná část našich kazatelů a jejich rodin žije ve stavu trvalé finanční tísně. To se týká zvláště rodin s více dětmi, nebo s dorůstajícími dětmi. Ani zaměstnání manželek, ani poskytnutí bytu, otopu a světla se strany sborů tu často mnoho nepomáhá. Skutečnost je, že dosavadní platy našich duchovních neodpovídají ani společenskému dosahu jejich práce, ani jejich odborné kvalifikaci. Jsou na úrovni těch nejnižších sazeb. Přitom pohyb cen, ke kterému došlo v posledních letech, toto břemeno citelně zvyšuje.

Kazatelé se často snaží řešit situaci tím, že hledají různá nouzová opatření (brigády nebo jiné dočasné vícepráce). To je samozřejmě jednak vyčerpává a jednak odvádí od plného soustředění na vlastní službu ve sboru. Tak se k přetížení fysickému připojuje i přetížení psychické, které je často horší, protože kazatel si uvědomuje, že ubírá čas své nejvlastnější službě, a přitom nevidí jiné východisko. Proto je nutno na všecky záporné aspekty tohoto stavu důsledně a věcně upozornit a naléhat na nějaké řešení.
Pokud jde o složení komise, navrhujeme, aby ji tvořili 2 kazatelé (snad ti, kteří tuto situaci nejvíc prožívají) a 2 presbyteři, kteří se zase vyznají v otázkách ekonomických a hospodářských. Vedení komise by měl mít na starosti jeden z presbyterů, který má odbornou průpravu a rozhled k tomu, aby mohl shromážděné údaje posoudit a věcně utřídit.

(Královéhradecký 1965)

72. Nechť synod pověří synodní radu, aby jednala s MŠK o možnosti zvýšení platů farářů a vikářů. Není-li zvýšení možné z prostředků státních, nechť jedná o možnosti doplnění platů z prostředků církevních.

(Východomoravský 1965)

VII. R ů z n é

Náhradní vojenská služba pro odpěrače služby se zbraní

73. Synod vítá zavedení náhradní vojenské služby v NDR pro odpěrače služby se zbraní z důvodu víry a svědomí. Pověřuje synodní radu aby jednala s příslušnými úřady o zavedení obdobného řešení u nás.

(Jihočeský 1964)

TISKY XV. SYNODU

Návrhy ze seniorátního konventu Moravskoslezského seniorátu 8.3.1965

(dodatečně doručené 16. února 1966 k projednání na XV. synodu)

1. Synod pověřuje synodní radu, aby zařídila pro absolventy Komenského evangelické bohoslovecké fakulty 3 - 6 měsíční praksi u zkušených farářů, případně i v několika odlišných typech sborů (městský, venkovský, pohraniční a p.).
Zdůvodnění: Absolventi KF mají nyní daleko méně možností nastoupit ve sborech jako vikáři u zkušených bratří farářů. Přicházejí namnoze přímo z fakulty do samostatné plné sborové práce, často do velmi obtížných podmínek. Za těchto okolností pak musí často více méně sami řešit situace, na které nestačí. Při chybách, ke kterým pak nutně dochází, jsou tito naši mladí bratři a sestry velmi deprimováni. Nadto je dnes postavení kazatele ve sboru složitější a také odpovědnější, než bývalo dříve.
Evangelické církve v zahraničí hledají podobný způsob řešení této otázky. Synodní rada nechť zjistí a prostuduje řešení tohoto problému v jiných církvích a podle daných možností hledá nejvhodnější cestu pro naši církev.

2. Synod ukládá synodní radě, aby jednala se státními orgány o pronikavou novelisaci zákona o dohledu nad církvemi. Zákon již neodpovídá plně potřebám dnešní doby, neboť za dobu trvání tohoto zákona osvědčila církev svůj kladný vztah ke státu do té míry, že není třeba trvalého státního dohledu na práci církve. Žádáme o rozšíření pravomoci volených církevních orgánů (staršovstev, seniorů a seniorátních výborů) k samostatnému a pravoplatnému rozhodování o vnitřním životě církve. Tento požadavek se týká zejména těchto oblastí církevní práce:
a) přihlašování dětí do vyučování náboženství nechť se děje zásadně prostřednictvím farních úřadů, které předají přihlášky rodičů do jednotlivých škol.
b) kazatelé a laičtí kazatelé, kteří mají státní souhlas k vykonávání bohoslužeb, nechť mohou tuto službu konat bez omezení v rámci celého seniorátu. O službě kazatele z jiného seniorátu nechť rozhoduje senior.
c) nové pracovní možnosti církve, jako zakládání nových kazat. stanic a pod., nechť nejsou omezovány podmínkou předcházející práce, nýbrž jedině přítomným stavem, počtem zájemců a účastníků takových shromáždění.

3. Synod ukládá synodní radě, aby usilovala o vydání souboru krátkých biblických úvah, týkajících se nejrůznějších životních otázek, jenž by sloužil jako pomůcka pro presbytery při jejich službě na pastoračních návštěvách (např. vniřní pochybnosti, rozkolísanost, umdlenost, vyčerpanost, společenské a pracovní konflikty, rozpolcenost v rodině, smíšená manželství, starosti s dětmi, nemoc, stáří, smrt a pod.). Naši presbyteři jsou vedeni k službě, nejsou však vždy dostatečně připraveni a bývají proto při návštěvách bezradní. Biblické úvahy nechť jsou praktické a krátké, aby mohly sloužit jako základ pobožnosti a rozhovoru. Vydání nechť je kapesního formátu.

SR-27-66

8

Zpráva o splnění usnesení XIV.synodu

1. Všecka usnesení XIV.synodu z února 1963 byla ve zvláštním spise datovaném 25. května 1963 č. 892 intimována staršovstvům všech sborů, všem seniorátním výborům a všem členům zmíněného synodu. Staršovstva byla přitom vyzvána, aby se usneseními synodu zabývala ve svých schůzích a jimi se řídila. K témuž byli vyzváni všickni kazatelé a kazatelky a ovšem i seniorátní výbory.

2. Řád sborového života spolu s Pravidly konfirmace schválený XIV.synodem byl vytištěn a rozeslán všem sborům i seniorátním výborům.

3. Řád členství v církvi se podle usnesení synodu předkládá k projednání XV. synodu ve zvláštním tisku.

4. Vyznání víry Podle přání synodu zřídila synodní rada komisi, která by pracovala na nové formulaci vyznání víry. Předsedou této komise je Dr.J.L.Hromádka a členy jsou Dr.Božena Komárková, Lubomír Moravec, Dr.Rudolf Říčan, Dr.J.M.Lochman, Dr.Jos.Smolík, Dr. Frant.Škarvan, Jiří Veber a Jan Čapek. Komise pracovala pilně a občas dodávala synodní radě předběžná vypracování různých themat jako např. "Písmo svaté", "Českobratrská církev evangelická a její místo mezi křesťanskými církvemi", "Kapitola o církvi", "Spasení a svoboda na cestě víry", "Cesta spasení", "Naděje pro svět" ap. Komise pověřila nakonec svého předsedu Dr.J.L.Hromádku, aby shrnul její práci a předložil ji XV.synodu.

5. Křest Synod uložil komisi, která studovala otázku křtu, uveřejnění výsledku jejího studia. Studijní komise tak učinila a výsledek své práce uveřejnila v časopise Český bratr v červnovém čísle 1963.

6. Všeobecné kněžství, laičtí kazatelé, předčitatelé kázání atd. O této věci jednala synodní rada podle usnesení synodu mnohokrát se zástupci MŠK a snažila se jim vysvětlit zásadní hledisko naší církve. Zástupci MŠK však setrvali na názoru, že "každá činnost, která obsahuje třeba jen některý z úkonů duchovenské správy", je činností duchovenskou a vyžaduje předchozího státního souhlasu. Je tudíž potřebí i pro všecky pomocné laické kazatele o takový souhlas předem žádat. To se nevztahuje "na předčitatele, kteří bez vlastního výkladu přečtou kázání, vypracované duchovním nebo některým orgánem církve". Pro předčitatele není tedy potřebí žádat o státní souhlas.

7. Nový katechismus Minulý synod doporučil, aby byl vydán nebo aspoň vypracován nový katechismus do příštího synodu. To se nepodařilo uskutečnit, protože se nenašel nikdo, kdo by tento úkol vzal na sebe.

8. Usnesení o příštích volbách do synodní rady
Podle tohoto usnesení předkládá zastupitelstvo XV. synodu více kandidátů k volbě za synodního kurátora a k volbě za 2. a 3. náhradníka z řad kazatelů i z řad starších.

9. Přemístění sboru v Kadani ze seniorátu Západočeského do seniorátu Ústeckého bylo provedeno a vyhlášeno v Úředních zprávách ze synodní rady za rok 1963.

10. Obsazování sborů Usnesení synodu, aby při obsazování sborů státní správa se neomezovala jen na uchazeče z téhož okresu, nýbrž aby se o takový sbor mohl ucházet s nadějí, že obdrží souhlas, kandidát z kteréhokoli okresu nebo kraje jiného, synodní rada projednala na MŠK a má zato, že v poslední době státní správa vyhovuje tomuto přání synodu.

11. Změna názvu seniorátu Gottwaldovského na seniorát Východomoravský byla provedena a vyhlášena v "Úředních zprávách ze synodní rady" za rok 1963.

12. Usnesení o funkci vedoucího kanceláře synodní rady (doplnění čl.63. odst. 8 Řádu o správě církve) se dá provésti až dosavadní vedoucí kanceláře podá resignaci.

13. Usnesení o dětských nedělních shromážděních, o biblických hodinách a o shromáždění pro konfirmované, aby se konala ve sborech po celý rok, bylo intimováno sborům dopisem z 25.května 1963 č.892.

14. Totéž platí o usnesení synodu ve věci duchovenské práce mezi mládeží.

15. Bohoslovecký dorost Synodní rada každoročně vyzývá zvláštním dopisem všecka staršovstva a zejména všecky kazatele, aby se snažili získat mladé lidi k studiu bohosloví. Na jiném místě uvidíme počet nynějších bohoslovců.

16. Práce laiků v církvi Podle usnesení synodu vyhlásila synodní rada zvláštním dopisem rozeslaným staršovstvům všech sborů v lednu 1964 č. 2416/63, že církevní práce v roce 1964 se má konat pod heslem "práce laiků v církvi". Totéž bylo intimováno jiným oběžníkem až 28. prosince 1963 č. 2442/63 všem seniorátním výborům a všem poradním odborům synodní rady.

17. Usnesení synodu ukládající seniorům povinnost, aby při visitacích zkoumali, jak se ve sboru provádí pastorace, bylo intimováno seniorům i sborům v dopise z 25.května 1963 č.892.

18. Usnesení, aby kazatelé ve svých sborech vedli k odpovědnosti členy sboru v otázkách manželských a v otázkách porodnosti, bylo rovněž intimováno sborům a kazatelům v citovaném dopise 25.5.1963 č. 892.

19. Umělé přerušení těhotenství Podle usnesení synodu pověřila synodní rada 31.května 1963 theologický poradní odbor, aby vypracoval theologické stanovisko k této věci. Theologický poradní odbor dopisem z 2.března 1965 odpověděl, že na toto thema vypracoval prof.dr.F.M.Dobiáš 11.stránkový elaborát, který byl dán synodní radě k disposici již v roce 1958. Theolog. poradní odbor má zato, že tento elaborát postačuje. K problému antikoncepce se odbor staví s většinou evang.církví kladně a odmítá proto umělou interupci. Synodní rada elaborát prof.F.M. Dobiáše prostudovala, avšak neshledala potřebným na základě něho vypracovat zvláštní pastýřský list, protože o ryzosti a čistotě manželských vztahů, o umělých potratech atd. bylo dost obšírně mluveno v samotném poselství XIV. synodu, které bylo ve větším množství všem sborům dodáno.

20. Rozvody manželství kazatelů Usnesení synodu v této věci bylo intimováno seniorům, seniorátním kurátorům a všem kazatelům v oběžníku 25. května 1963 č. 892.

21. Pastorace vězňů Synodní rada požádala 31. května 1963 poradní odbor theologický o bohoslovecké zdůvodnění tohoto požadavku naší církve. Odbor poslal synodní radě materiál toho se týkající 30.3. 1965. Byly to referáty profesorů J.B.Součka, R.Říčana a J.L.Hromádky. Také Dr.Šimek opatřil synodní radě nové předpisy o trestu odnětí svobody. Na základě tohoto materiálu vypracoval synodní senior Dr.V.Hájek dopis adresovaný ministerstvu vnitra, žádající o souhlas k návštěvám duchovních ve věznicích a o souhlas k tomu, aby vězňům, kteří o to požádají, bylo povoleno číst bibli a aby bible byla zařazena do vězenských knihoven. Synodní rada nabídla opatření potřebného počtu biblí. Dopis byl schválen synodní radou a dne 19.listopadu 1965 zaslán ministerstvu vnitra a v opise ministerstvu školství a kultury.

22. Modlitební chvíle Usnesení synodu bylo intimováno seniorátním úřadům v oběžníku č. 892 ze dne 25.května 1963.

23. Nový překlad bible Obě komise (starozákonní pod vedením prof.M. Biče a novozákonní pod vedením prof.dr.J.B.Součka) pracují a některé výsledky své práce otiskují v časopise "Křesťanská revue". Synodní rada hradí venkovským členům obou komisí cestné a nocležné. Jména členů obou komisí jsou v "INFORMACÍCH" (Tisk XV.synodu) v odstavci o poradních odborech synodní rady.

24. Žilkův překlad Nového zákona je v tisku a bude vydán v roce 1966.

25. Církevní zpěvník Zpráva o práci hymnologického odboru je uveřejněna v tisku pro XV.synod nadepsaném "INFORMACE". Některé nové písně jsou otiskovány v časopise Český bratr nebo v Evang.kalendáři.

26. Spis "Co vyznáváme" od Dr.V.Hájka je v tisku a má být vydán r. 1966.

27. Nové vydání notového zpěvníku je v tisku. Má vyjít v r. 1966.

28. Katechismus Dr.V. Hájka Usnesení synodu, aby tento spis byl hned a beze změny vydán, nebylo možno uskutečnit.

29. Konfirmační příručka Dr. J.Smolíka rovněž nebyla vydána, a to ani cyklostylem. O jejím konečném textu se teprve jedná.

30. Spis,Kristus a rodina, od Št.Šoltésze Rukopis byl předložen státním orgánům, dosud však přes všecko úsilí nebylo dosaženo souhlasu, aby mohl být vytištěn.

31. Usnesení o časopise Český bratr Odkazujeme na zprávu o tomto časopise v tisku pro synod "Informace".

32. Sbírka pro tzv. mladé církve a pro národy stižené hladem nebo jinou pohromou. Je konána každého roku. O jejím výnose a použití viz synodní tisk "Informace".

33. Poselství XIV.synodu bylo otištěno v časopise Český bratr a rozesláno sborům také jako samostatný list.

34. Poradní odbory při synodní radě Jejich počet měl být podle usnesení synodu zmenšen. To se však podařilo jen zčásti. Zrušen byl toliko odbor právní, kdežto všecky ostatní odbory prokazovaly takovou činnost, že synodní rada je ponechala v činnosti. Jejich počet je uveden v tisku "Informace".

35. Mírové odbory v seniorátech Podle usnesení synodu vyzvala synodní rada oběž. 28.5.1963 č. 909 všecky senioráty, aby utvořily také seniorátní mírové odbory. To bylo provedeno a ve všech seniorátech takové odbory existují. K společné poradě byli předsedové těchto odborů svoláni synodní radou do Prahy na 27.1. 1964.

36. Služby Boží rozhlasem Všecko úsilí synodní rady v tomto směru se potkalo s neúspěchem. Z popudu synodní rady se také ER církví v ČSSR zabývala touto věcí, avšak 5.10.1965 nám sdělila toto: "Po konsultaci na kompetentních místech bylo shledáno, že vysílání bohoslužeb rozhlasem nepřichází v úvahu a že na tom oficiální jednání nemůže nic změnit". Také ústně bylo zástupcům synodní rady se strany círk.odboru MŠK sděleno, že této žádosti nelze vyhovět. Sekretariát náměstka ústředního ředitele Čs.rozhlasu písemně sdělil synodní radě 17.2.1965, že "vysílání nedělních bohoslužeb nelze zahrnout do rozhlasového programu a to jak se zřetelem k jeho celkové koncepci, tak k mnoha dalším nárokům kladeným na naše vysílání".

37. Trvání synodu Podle usnesení XIV. synodu svolala synodní rada XV. synod na tři dny se službami Božími v předvečer synodu.

38. Zpráva o XIV.synodu byla vyhotovena v několika exemplářích.

V raze dne 6. prosince 1965

- - -

SR-115-65

9

I N F O R M A C E

1. Počet kazatelů v činné službě
2. Počet sborů a kazatelských stanic
3. Počet duší
4. Počet bohoslovců
5. Církevní volitelnost k duchovenskému povolání
6. Ordinace kazatelů a presbyterů
7. Odchod kazatelů z církevní služby
8. Úmrtí kazatelů a církevních pracovníků
9. Seznam celocírkevních kazatelů
10. Seznam kazatelů v důchodu
11. Úbytek kazatelů v činné službě 1955-1965
12. Pravděpodobné zmenšení počtu kazatelů odchodem do výslužby 1965 - 1975
13. Porady synodního zastupitelstva
14. Seniorátní konventy 1963 - 1965
15. Větší konference a sjezdy
16. Slavnosti odevzdání církevních budov
17. Mírové odbory v seniorátech
18. Časopis Český bratr
19. Sbírka kázání pro čtené Služby Boží
20. Vydavatelská činnost 1963-1965
21. Poradní odbory při synodní radě
22. Studijní odbor
23. Odbor pro nekonfirmované
24. Odbor pro konfirmované
25. Odbor pro vzdělávání církevních pracovníků
26. Odbor evangelisační
27. Pododbor pro spolupráci s mladými církvemi
28. Biblické kursy
29. Hymnologický odbor
30. Bývalé domovy odpočinku naší církve
31. Odbor křesťanské služby
32. Církevní archivy
33. Rekreace duchovních
34. Akce "Tabarz"
35. Zaměstnanci kanceláře synodní rady a Kalichu
36. Hospodaření synodní rady
37. Hospodaření sborů
38. Státní příspěvek na ústředí církve
39. Repartice 1963 - 1965
40. Použití repartice 1963
41. Použití repartice 1964
42. Výplaty z repartice 1965
43. Jubilejní toleranční dar
44. Jeronýmova Jednota
45. Celocírkevní chrámové sbírky
46. Rozbor obětavosti v církvi 1956 - 1964
47. Dům Sola fide - Janské Lázně
48. Horský domov Herlíkovice
49. Revise účtů synodní rady

I N F O R M A C E

1. Počet kazatelů v činné službě

Podle stavu k 31. prosinci 1965 činil počet kazatelů v činné službě celkem 278 osob. Z toho 271 vykonávalo službu ve sborech a 7 při synodní radě.
Pro srovnání se stavem před 3 lety, kdy zasedal XIV. synod, uvádíme, že tehdy k 15. lednu 1963 bylo celkem kazatelů 275 včetně kazatelů při synodní radě. Počet kazatelů v činné službě se tedy zvýšil o 3 osoby.

Z počtu 278 je 13 žen. Jsou to: Marie Molnárová (Hor.Počernice), Alena Srnková (Příbram), Jitka Veselá (Rakovník), Marie Čejková (Poděbrady), Naděje Doubravová (Rokycany) Marcela Čecháková (Stříbro), Eva Pilátová (Mnich.Hradiště), Jana Kosejková (Hradec Králové), Viera Valachová (Holice v Čech.), Antonie Slámová (Trnávka) Eva Nechutová (Humpolec-Strměchy), Irena Popelářová (Brno), Jarmila Chládková (Prostějov) Před třemi roky bylo kazatelek 11.
K počtu 278 osob je nutno také připočítat duchovní, kteří působí jako profesoři nebo zaměstnanci Komenského evang.fakulty bohoslovecké a jednoho kazatele zaměstnaného při Křesťanské mírové konferenci (KMK). Celkový počet je 12. Jsou to: Dr.J.L.Hromádka, Dr.J.B.Souček, Dr.M. Bič, Dr.F.M.Dobiáš, Dr.R.Říčan, Dr.J.B.Jeschke, Dr.J.M.Lochman, Dr.J. Heller, Dr.Am.Molnár, Dr.Milan Opočenský, Dušan Čapek a Jar.Čihák (KMK). (Dr.Jos.Smolík a J.N.Ondra jsou započítáni v čísle 278, protože jsou vedeni při sborech).
Připočteme-li počet duchovních z fakulty a z KMK k počtu ostatních kazatelů a kazatelek, dostaneme celkem číslici 290 proti číslu 287 v roce 1962, 316 v roce 1959, event. i 325 v roce 1956.

2. Počet sborů a kazatelských stanic

Počet farních sborů vzrostl proti roku 1962 o jeden. Je to sbor v Praze Dejvicích. Čítá tedy církev 272 sborů. Počet seniorátů zůstal stejný. Seniorát Pražský má 32 sborů, Poděbradský 27, Jihočeský 9, Západočeský 24, Ústecký 16, Liberecký 15, Královéhradecký 19, Chrudimský 25, Poličský 11, Horácký 17, Brněnský 22, Východomoravský 28 a Moravskoslezský 27.

Z počtu 272 farních sborů bylo ke dni 31. prosince 1965 uprázdněno 18 sborů. Jsou to:

1. Hvozdnice
2. Prčice
3. Chleby
4. Kostelec n.L.
5. Vtelno
6. Zásmuky
7. Kardašova Řečicé
8. Ústí n.Lab.
9. Česká Kamenice
10. Hořice v Podkrk.
11. Králíky
12. Brandýs n.Orl.
13. Hlinsko v Čech.
14. Pustá Rybná
15. Horní Vilémovice
16. Silůvky
17. Jablůnka n.Beč.
18. Praha Vršovice

Poznámka: Sbor v Ústí n. Lab. a sbor v Praze Vršovicích budou však v krátké době obsazeny.

Počet kazatelských stanic je 393 (Evang.kalendář 1965)

3. Počet duší

Celkový počet duší hlásících se k českobratrské církvi evangelické vykazuje stále tendenci klesající. Podle hlášení ze seniorátů byl počet dzší tento:

1952 ... 342.959 duší,	1953 ... 334.708 duší,	1954 ... 328.806 duší
1955 ... 326.468 "	1956 ... 321.249 "	1957 ... 318.189 "
1958 ... 309.459 "	1959 ... 305.117 "	1960 ... 304.940 "
1961 ... 300.305 "	1962 ... 295.393 "	1963 ... 291.392 "
1964 ... 282.089 "	1965 ... hlášení dosud nedošlo	

4. Počet bohoslovců

Podle stavu 31. prosince 1965 byl počet studujících bohosloví celkem 19, a to:

I. ročník: celkem 4 (Vratislav Brabenec, Petr Losa, Miloš Rejchrt, Jaroslav Vítek)

II. ročník: celkem 7 (Karel Barták, Ing.Tomáš Písek, Pavel Freitinger, Pavel Rybín, Milan Satke, Vojen Syrovátka, Mirek Šabacký)

III. ročník: celkem 2 (Daniela Horáková, Svatopluk Karásek)

IV. ročník: celkem 4 (Květuše Šilarová, Jiří Štorek, Sylva Turečková, Jaroslav Voříšek)

V. ročník: celkem 2 (Pavel Rejchrt, Jaroslava Švandová)

Vedle toho jsou absolventi v počtu 4, event. spolu s Janem Miřejovským 5. Jsou to: Marta Pešková, Edmund Bauer, Jan Keller a Josef Beneš. Poslední 3 jsou ve výkonu základní služby vojenské, z níž se mají vrátit na podzim 1966.
Má tedy církev 19 bohoslovců v přípravě a 4 resp. 5 bohoslovců absolventů ještě v církevní službě neumístěných. Celkem 23 (resp.24). Před třemi roky měla církev 18 bohoslovců v přípravě a 7 absolventů, celkem 25 osob.

5. Církevní volitelnost k duchovenskému povolání

V období mezi XIV. a XV. synodem (do konce prosince 1965) obdrželi od synodní rady na základě příslušných zkoušek dekret volitelnosti za vikáře a dekret volitelnosti za faráře tito kazatelé:

a) Dekret volitelnosti za vikáře

1. Pavel Hlaváč 9.10. 1963
2. Miloslav Plecháček 9.10. 1963
3. Jana Kosejková 23.10. 1963
4. Edmund Bauer 30.9. 1964
5. Jos.Dan.Beneš 30.9. 1964
6. Miroslav Janeba 30.9. 1964
7. Jan Keller 30.9. 1964
8. Marta Pešková 30.9. 1964
9. Ludvík Rejchrt 30.9. 1964
10. Jan J. Široký 30.9. 1964
11. Otakar Funda 29.9. 1965
12. Naděje Doubravová 29.9. 1965

b) Dekret volitelnosti za faráře

1. Pavel Fojtů 12.6. 1963
2. Jiří Kabíček 12.6. 1963
3. J.B. Šourek 12.6. 1963
4. Josef Hromádka 2.7. 1964
5. Rostislav Chlubna 2.7. 1964
6. Josef Kejř 2.7. 1964
7. Adolf Petr 2.7.1964
8. Vlastislav Svoboda 16.12.1964
9. Pavel Filipi 15.12. 1965
10. Ctirad Novák 15.12. 1965
11. Jaroslav Vetter 15.12. 1965

5. Ordinace kazatelů a presbyterů

V údobí mezi XIV. a XV. synodem (do 31.12. 1965) byli ordinováni:

a) k a z a t e l é

1. Jan Potoček 27.1. 1963
2. Ludvík Svoboda 10.3. 1963
3. Josef Kejř 24.3. 1963
4. Bohuslav Vik 16.6. 1963
5. Jana Kosejková 3.11. 1963
6. Petr Čapek 8.3. 1964
7. Pavel Smetana 29.3. 1964
8. Miloslav Plecháček 5.4. 1964
9. Jaromír Kus 20.12. 1964
10. Miroslav Janeba 20.12. 1964
11. Ludvík Rejchrt 20.12. 1964
12. Marta Pešková 20.12. 1964
13. Miloslav Gregar 30.5. 1965
14. Bohdan Pivoňka 26.9. 1965
15. Jan Jiřík Široký 3.10. 1965
16. Pavel Hlaváč 24.10. 1965
17. Naděje Doubravová 31.10.1965
18. Otakar Funda 12.12. 1965

b) p r e s b y t e ř i

1. Josef Kozlík, člen staršovstva sboru v Praze Žižkov, Jarov 4. dubna 1965
2. Alois Šrámek, člen staršovstva sboru v Praze Nuslích 7. října 1962

7. Odchod kazatelů z církevní služby

V období mezi XIV. a XV. synodem (do 31.12. 1965) odešli z církevní služby tito kazatelé:

a) Resignace z důvodu vstupu do výslužby

1. Jiří Šimůnek (Rusava) od 1.3. 1963
2. Alois Valenta (Velká Lhota u Dačic) od 1.4. 1963
3. Antonie Páleníková (Praha Nusle) od 15.12. 1963
4. Antonín Blažek (Nejdek) od 1.2. 1964
5. Ladislav Vrba (Kratčice) od 1.5. 1964
6. Bohuslav Černík (Rovečné) od 15.7. 1965
7. Stanislav Kureš (Plzeň) od 31.12. 1965

b) Resignace z důvodu vstupu do jiného povolání

1. Jiří Vojtěchovský (Humpolec) od 1.9. 1963 (hodlá se znovu vrátit do círk. služby)
2. Jaromír Sečkař (Uher.Hradiště) od 1.10. 1963 " "
3. Jiří Novotný (kancelář SR) od 15.11. 1964

c.) Resignace z důvodů rodinných

1. Alena Slámová (Hradec Králové) od 15.8. 1963

d) Dále přestali vykonávat duchovenskou službu

1. Pavel Nagy (Hošťálková) od 19.8.1963 do 16.2.1965 (nyní Doksy)
2. Alois Svrčina (Vysoká) od 1.12. 1963
3. František Varcl (Ústí n.Lab.) od 22.10. 1965

8. Úmrtí kazatelů a církevních pracovníků

V době od XIV. do XV. synodu (do 31.12. 1965) zemřeli:

a) Kazatele v činné službě

1. Jan B. Semerádt, farář v Křížlicích 20.10.1964 ve věku 45 let
2. František Šturc, farář v Chlebích 25.1. 1965 ve věku 58 let
3. Karel Hájek, farář v Měl.Vtelně 22.9. 1965 ve věku 71 let

b) Kazatelé ve výslužbě

1. Prof.Dr. František Bednář z Prahy 11.7. 1963 ve věku 79 let
2. Václav Hrubý, býv.vikář, Karlovy Vary 13.9. 1964 " 72 let
3. Ladislav Funda, býv.farář, Kladno 17.9. 1964 " " 75 let
4. Pavel Nešpor, býv.senior, Nosislav 3.12. 1964 " " 75 let
5. Jan Geryk, býv.farář, Čes.Těšín 14.1. 1965 " " 77 let
6. Samuel Dobis, býv.vikář, Javorník ve Sl. 7.8. 1965 " 56 let
7. Bedřich Jerie, býv.farář, Praha Vinohrady 27.10.65 " 81 let

c) jiní církevní pracovníci (pokud bylo oznámeno synodní radě)

1. Bedřich Klinský, kurátor sboru v Proseči 26.4. 1963 (67 let)
2. Emanuel Vlček, kurátor sboru v Libštátě 2.5. 1963
3. Jan Veber, laický kazatel, Dobříš 18.5.1963 (75 let)
4. PhDr Josef Lavička, býv.kurátor v Praze Libni 28.6.63 (73 let)
5. Jindřich Marek, kurátor sboru v Šluknově 29.9.1963 (62 let)
6. JUDr Eduard Hubáček, místokurátor, Ml.Boleslav 3.1.64 (62 let)
7. Vladimír Soukup, býv.kurátor, Mělník 3.2. 1964 (82 let)
8. Antonín Kovařík, kurátor, Duchcov 12.2. 1964 (56 let)
9. Jan Novotný, kurátor, Kolín 17.3.1964 (87 let)
10. Marie Hloušková, správkyně býv.Dětského domova Komenského v Táboře 4.3. 1964 (74 let)
11. Bedřich Hradecký, kurátor, Aš 9.8. 1964 (69 let)
12. JUDr Bohuslav Lochman, stát.notář, Příbram 15.8.64 (53 let)
13. Jan Novotný, správce domova em.duchovních, Čáslav 4.7. 1964 (54 let)
14. Ing Josef Hauk, kurátor, Plzeň 23.9. 1964 (80 let)
15. Jaroslav Pleva, kurátor, Sázava 6.10. 1964 (81 let)
16. Jan Havlíček, kurátor, Mšeno 27.1. 1965 (84 let)
17. Josef Ondra, býv.senior.kurátor a kurátor sboru Sázava 22.2. 1965 (83 let)
18. Jiří Větrovský, kurátor sboru Moraveč 7.3. 1965 (66 let)
19. Václav Kraus, kurátor, Chrást u Plzně 24.12. 1965 (64 let)
20. Ing.arch. Bohumil Bareš, Praha 24.10.1965 (59 let)

9. Seznam celocírkevních kazatelů

Charakter celocírkevních kazatelů podle § 10, odst.3 círk.zř. z r.1953 přiznala synodní rada těmto kazatelům:

1. Dr.J.L. Hromádka
2. Dr.J.B. Souček
3. Dr. Rud.Říčan
4. Dr.F.M. Dobiáš
5. Dr.J.B. Jeschke
6. Dr. Miloš Bič
7. Dr. J.M. Lochman
8. Dr. Amedeo Molnár
9. Dr. Josef Smolík
10. Dr. Jan Heller
11. Dr. Milan Opočenský
12. Dušan Čapek

Dále jsou celocírkevními kazateli podle církevního zřízení všickni duchovenští tajemníci synodní rady:

1. Dr. Bohumil Valeš
2. Dr. Eug. Zelený
3. Dr. Jiří Otter
4. Josef Svatoň
5. Dr. Luděk Brož
6. Karel Trusina

Z moci svého úřadu jsou dále celocírkevními kazateli:

1. Dr. Viktor Hájek, synodní senior,
2. Vladimír Čapek, náměstek syn.seniora
3. Miloš Šourek, duchovenský člen synodní rady

10. Seznam kazatelů v důchodu

1. Balabán Antonín	Sněžné na Mor.,evang.fara	16.7.1898	15.12.64
2. Blažek Antonín	Hvozdnice n.Vlt.č.125	31.5.1900	1.2. 64
3. Čapek Stanislav	Praha 1, Pařížská 2	1.10.1883	1.5. 58
4. Černík Bohuslav	Miroslav	5.11.1902	15.7. 65
5. Dvořák Josef	Proseč u Skutče	9.6.1892	1.1. 57
6. Gruhn Arnold	Prčice,Betlémská kaple	10.8.1905	23.11.61
7. Henych Bedřich	Hořice v Podkrk.Jiráskova 1302	11.1.1901	30.4. 61
8. Hrbata Leopold	Lysá n.Lab., Čechova ul.	12.7.1893	30.11.59
9. Hromádko Rudolf	Valtínov 94,o.Jindř.Hradec	17.4.1896	31.5. 58
10. Jehlička Vladimír	Praha 2,Belgická 22	6.9.1900	31.8. 61
11. Kantorek Jaroslav	Ostrava,Hrabůvka,Bystřinova 24	11.5.1895	31.3. 62
12. Kantorek Josef	Měšíce u Prahy, Plastika 149	24.6.1887	1.12.52
13. Kulík Jan	Nebužely u Mělníka	3.9.1898	31.12.62
14. Kureš Stanislav	Plzeň, Charkovské nábř.13	1.4.1898	31.12.65
15. Kryštůfek Jaromír	Tanvald, Ulice 5.května 45	23.12.1886	1.3. 55
16. Kučera Jan	Praha Smíchov, Na doubkové 8	4.3.1894	5.12.52
17. Lanštják K.P.	Praha 3, Prokopova 4	11.3.1892	31.7. 59
18. Míčan Vladimír JUDr	Brno, Havlíčkova 26	14.7.1891	1.7. 57
19. Molnár G.Ad.	Praha 2, W.Piecka 84	22.12.1884	30.6. 58
20. Nedvěd Jiří	Horní Vilémovice,p.Benetice	26.4.1905	30.6. 62
21. Oročenský Bohumír	Klášter n.Děd.,p.Jílovice	5.10.1900	31.8. 57
22. Otter Ebenezer	Praha 2, Sokolská 28	8.2.1891	1.9. 56
23. Páleníková Ant.	Praha 10, Na vinici 8	28.11.1904	15.12.63
24. Pindor Adam	Metylovice 334,o.Frýdek Místek	13.12.1884	1.9. 57
25. Pokorný Vladimír	Tábor, Přiběnická 884	6.3.1897	29.4. 56
26. Popelář Bohumír	Brno, Úvoz 100	28.10.1896	31.8. 61
27. Pospíšil Josef -Domov důchodců, Černošice u Prahy		17.1.1890	31.12.37
28. Procházka Josef,	Jimramov č.100	2.3.1896	30.6. 58
29. Řehák Vilém	Domov důchodců, Krabčice	11.7.1877	1.9. 49
30. Řepa Ladislav	Pardubice, Švarcovo nám.890	19.7.1887	1.8. 45
31. Řezníček Jan	Choceň, Dr.Fikejze 696	14.11.1890	31.3. 62
32. Smetana Jan	Čáslav,Těsnohlídkova 405	5.2.1901	13.10.61
33. Souček Bohuslav	Tábor, Přiběnická 884	17.8.1887	1.10.52
34. Skalák Bohumil	Vsetín, Na Jabloňové 1048	1.7.1903	1.7. 63
35. Šedý F.K.	Kardašova Řečice 168	26.11.1891	1.7. 51
36. Šedý Rudolf	Jimramov č.50	25.8.1873	1.5. 48
37. Šimůnek Jiří	Ratiboř u Vsetína	22.4.1899	1.2. 63
38. Šklíba Ladislav	Praha 6 Smíchov,Pecháčkova 6	9.5.1894	1.6. 53
39. Šoltész Štěpán	Praha 1, Klimentská 18	24.9.1889	4.4. 58
40. Tomeš Jan	Libéchov, Rumburská 54	25.2.1884	1.9. 52
41. Valenta Alois	Bučina,p.Hrušová u Vys.Mýta	28.3.1901	1.4. 63
42. Vališ Benjamin	Kostelec n.Lab. č.222	18.2.1886	31.12.59
43. Vališ Jan Amos	Čáslav, Těsnohlídkova 405	10.4.1889	1.5. 52
44. Vejnar Jan	Čáslav, Těsnohlídkova 405	21.9.1902	1.5. 64
45. Vejnar Jan Bl.	Bojmany č.36,p.Žehušice,o.K.Hora	18.6.99	1.10.32
46. Verner Antonín PhDr	Valteřice,p.Hor.Branná	19.12.1902	12.5. 62
47. Vrba Ladislav	Krabčice p.Říp.	28.4.1901	1.5. 64
48. Winkler Alex.	Ostrava, Sokolovská 7	28.5.1886	1.12.54
49. Zákoucký Josef	Praha Nusle, Načislavova 16	20.6.1902	1.1. 63
50. Zástěra Miroslav	Lipová, p.Suchdol u Prostějova	27.9.1891	1.8. 57
51. Ženatý František	Kutná Hora, Poděbradova 308	22.3.1892	30.4. 58

+

11. Úbytek kazatelů v činné službě úmrtí, odchodem do důchodu odchodem do služby necírkevní v letech 1955 - 1965

r o k	úmrtí	důchod	necírkevní služba a j.důvody
1955	2	1	1
1956	-	4	9
1957	4	3	2
1958	-	6	2
1959	2	5	2
1960	2	-	3
1961	-	7	2
1962	4	5	1
1963	-	3	5
1964	1	2	1
1965	2	2	1

12. Pravděpodobné zmenšení počtu kazatelů odchodem do důchodu

V roce 1965 překročili 70.rok věku dva duchovní (Dr.B.Valeš,Bř.Hladký)
" 1966 - 67 nedosáhne 70.rok věku žádný duchovní v činné službě
" 1968 dosáhne 70 let St.Kureš, odchází do výslužby k 1.1.66
" 1969 dosáhne 70 let jeden duchovní (Fr.Lutovský)
" 1970 " " dva duchovní (Fr.V.Hájek a Fr.Novotný)
" 1971 " " 4 duchovní (J.Nechanický,J.Pálic, Fr.Dobiáš, Jiří Petřík)
" 1972 " " 3 duchovní (B.Koch, T.Rumíšek, Vl.Čapek)
" 1973 " " 6 " (B.Potměšil, J.Dus, J.Francouz, Fr. Matoulek a Fr.Šťastný,který hodlá odejít V nejbližší době)
" 1974 " " 8 duchovních
" 1975 " " 5 duchovních
" 1976 " " 9 duchovních
" 1977 " " 7 duchovních

13. Porady synodního zastupitelstva

se konaly v období mezi XIV. a XV. synodem vždy dvakrát do roka, na jaře a na podzim. Svolávala je synodní rada do Prahy a všecky tyto porady byly vždy řádně obeslány ze všech seniorátů. Také zástupce Komenského fakulty byl při nich vždy přítomen. Konaly se: (9. ledna 1963), 2.října 1963, 3. června 1964, 2. prosince 1964, 2. června 1965 a 8. prosince 1965. O jednání byla vždy podána stručná zpráva v časopise Český bratr a v týdeníku Kostnické jiskry.

14. Seniorátní konventu 1963 - 1965

V uvedeném období se konaly tyto seniorátní konventy:

1. Seniorát Pražský 16.3.1963 Praha-Vinohrady
   25.4.1965 odročen a 29.5.1965 dokončen Vinohrady
2. Seniorát Poděbradský 28.10.1964 Lysá n.Lab.
3. Seniorát Jihočeský 28.11.1964 v Čes.Budějovicích
4. Seniorát Západočeský 28.10.1963 v Plzni, 23.5.1965 v Plzni
5. Seniorát Ústecký 6.6.1964 v Teplicích
6. Seniorát Liberecký 22.2.1964 v Liberci

7. Seniorát Královéhradecký 23.11. 1963 Hradec Králové
21.11. 1965 ve Dvoře Král.n.Lab.
8. Seniorát Chrudimský 16.6. 1963 Pardubice, 25.9.1965 Chrudim
9. Seniorát Poličský 19.10. 1963 Jimramov, 29.5. 1965 Svratouch
10. Seniorát Horácký 26.10.1963 Sněžné na Mor., 20.6. 1965 Opatov
11. Seniorát Brněnský 28.10. 1964 Brno
12. Seniorát Východomoravský 28.10. 1963 Gottwaldov, 28.10.1965 Gottwaldov
13. Seniorát Moravskoslezský 10.2. 1963 Přerov, 7.3. 1965 Přerov

15. Větší konference a sjezdy

1. Dne 6.-8. července 1963 se konala konference Evangelického díla v Plzni-Západní sbor. Heslo konference bylo "Pán kraluje zřejmě".
2. Dne 4.a 5. července 1964 se konala konference Evang.díla v Liptále. Heslo konference bylo "Má smlouva je život a pokoj." Mal.2,5.
3. Dne 26.-28. června 1965 se konala konference Evang.díla v Jimramově. Heslo konference: "A pravdy každému přejte" (M.J.Hus)

16. Slavnosti odevzdání církevních budov bohoslužebnému účelu

V letech 1963-1965 odevzdal synodní senior Dr.Viktor Hájek tyto církevní budovy bohoslužebnému účelu:

19. května 1963 sborový dům v Leskovci u Vsetína
16. června 1963 sborový dům ve Valteřicích
23. června 1963 opravený kostel v Telecím
22. září 1963 sborový dům ve Dvoře Králové n.Lab.
13. října 1963 modlitebna v Bruntále
20. října 1963 opravený kostel v Huslenkách
12. dubna 1964 církevní dum v Příbrami
6. června 1963 modlitebnu ve Velkém Oseku
12. září 1965 sborový dum ve Stříteži n.Beč.

V zastoupení synodního seniora odevzdal 27. října 1963 senior Dr.Jiří Otter modlitebnu v Hranicích u Aše bohoslužebnému účelu.

Nová farní budova v Boskovicích byla 27. září 1964 otevřena za spoluúčasti náměstka synodního kurátora JUDr Aloise Sklenáře.

17. Mírové odbory v senioorátech

Podle usnesení XIV. synodu a na výzvu synodní rady ze dne 28. května 1963 č. 909 byly utvořeny ve všech senioorátech mírové odbory. Za předsedy těchto odborů byly zvoleni tito bratří:

V senioorátě
1. Pražském Miloš Šourek, farář v Praze Libni
2. Poděbradském Josef Beneš, farář a senior v Nymburce
3. Jihočeském Miroslav Růžička, farář, Čes.Budějovice
4. Západočeském Alfred Kocáb, farář, Chodov u Karl.Varů
5. Ústeckém Pavel Pellar, farář, Libkovice
6. Libereckém Jan Chvála, farář, Česká Lípa
7. Královéhradeckém Emanuel Huml, farář, Dvůr Král.n.Lab.
8. Chrudimském MUDr Otakar Tardy, Litomyšl
9. Poličském Josef Sládek, senior a farář, Polička
10. Horáckém Jaroslav Pfann, farář, Sněžné na Mor.
11. Brněnském Jan Sláma, farář, Brno-Židenice
12. Východomoravském Jan Lukáš, farář, Kroměříž
13. Moravskoslezském Jiří Veber, farář, Šumperk

Předsedové těchto odborů byli svoláni do Prahy k společné poradě se synodní radou 27. ledna 1964, při níž o mírovém úsilí promluvil synodní senior Dr. V. Hájek a Doc.Dr.Josef Smolík.

18. Časopis Český bratr

dosáhl v roce 1966 čtyřicátéhodruhého ročníku. Vychází desetkrát za rok v rozsahu 16 stran. Náklad je stanoven na 5.300 výtisků, tedy o 200 výtisků méně než v roce 1963. Časopis tisknou novinářské závody MÍR, závod 03 v Praze 2, Václavská ulice 12. Vydávání je spojeno se značnými výrobními obtížemi, které zaviňují pak nepravidelné vycházení časopisu. Na příklad č.8 Českého bratr (říjen 1965) mělo redakční uzávěrku 29. září. Číslo bylo vysazeno, zkorigováno, zlomeno a připraveno do tisku 25. října, kdy dostalo dohledací číslo A 05 51916 a mohlo se vytisknout. Od této doby ležela připravená sazba v tiskárně až do 15.listopadu, kdy číslo šlo do stroje, a vytištěno a dodáno bylo 20.listopadu. Výrobní lhůta: od 29. září do 20. listopadu! Expedice Poštovní novinovou službou si vyžádá pak dalších 3 - 6 dnů. V otázce vycházení časopisu se tedy od posledního synodu nic nezměnilo. Tiskárna je vydavatelstvu určena, takže není možnost přejít do jiného závodu. Rozpočet časopisu je aktivní. Kromě výrobních nesnází narážíme na potíže při předběžném schvalovacím řízení u rukopisů v ÚCN. Redakce, kterou tvoří členové synodní rady, má za těchto podmínek práci věru nesnadnou. Redaktorem časopisu je farář J.Svatoň.

19. Sbírka kázání pro čtené služby Boží

vycházela v roce 1965 již ve dvacátém ročníku. Vydává se jako homiletická příloha časopisu Český bratr v rozsahu 32 stran desetkrát ročně; sešit obsahuje vždy šest kázání. V této podobě vykonala velkou průkopnickou práci v naší diaspoře. Je zajímavé, že po vzoru naší církve přistoupily k vydávání kázání tiskem později také jiné církve (slovenská a.v. církev, československá církev, římskokatolická církev). Odběrateli Sbírky kázání jsou naše sbory a zájemci z ostatních evangelických církví; zájem je veliký a dosavadní náklad 600 výtisku zdaleka nestačí. K odběru je nutno se přihlásit u Poštovní novinové služby, která dodává výtisky s běžným číslem časopisu Český bratr za 3,20 Kčs (ročně 32,-Kčs). Zvýšení nákladu je možné jen zvýšením počtu přihlášek k odběru u PNS. Homiletická příloha se tiskne ve stejné tiskárně jako časopis Český bratr, takže ji postihují stejné výrobní potíže, jako časopis Český bratr. Redaktorem sbírky byl profesor Komenského fakulty dr.F.M.Dobiáš a farář J.Svatoň. Ročník dvacátý prvý (1966) rediguje farář Josef Svoboda z Prahy Smíchova a farář J Svatoň.

20. Vydavatelská činnost 1963 - 1965

Roku 1 9 6 3 vyšly v Kalichu tyto publikace:

Bible svatá 956 stran. Váz. po Kčs 40,-	5.350 ex.
Biblická konkordance M.Biče a J.B.Součka, 20.-23.sešit po 10,50 Kčs, po 80str.	7.150 ex.
desky na 2.díl Biblické konkordance po Kčs 7,-	4.540 ex.
Dietrich Bonhoeffer, Následování. Výklad kázání na hoře Přeložili F.M.Dobiáš a Am.Molnár. Váz. Kčs 14,-	3.300 ex.
Na každý den na rok 1964. 128 stran po Kčs 9,-	5.020 ex.
Evangelický kalendář na rok 1964, 144 stran. Kčs 8,-	8.100 ex.
Fakultní skripta:	
J.B.Jeschke, Nauka o kázání. 204 str. Kčs 25,-	325 ex.
J.M.Lochman, Theologie a náboženství. 118 str. Kčs 16	313 ex.

Rok 1 9 6 4 :

Biblická konkordance, 24.a25.sešit po 80 stranách	6.950 ex.
Evangelický kalendář na rok 1965 po Kčs 8,-, 144 stran	8.000 ex.
J.L.Hromádka, Pole je tento svět, 124 stran, Kčs 20,-	1.500 ex.
Mistr Jan Hus, Řeč o míru. Přel.F.M.Dobiáš a Am.Molnár 96 stran, Kčs 11,-	1.540 ex.
J.M.Lochman, Duchovní odkaz obrození, 352 str.,váz.Kčs 39	2.100 ex.
Na každý den na rok 1965, 128 stran Kčs 9,-	5.000 ex.

Fakultní skriptum:

R. Říčan a Amedeo Molnár, Prvních pět století církve, 264 stran Kčs 20,-	600 ex.

Rok 1 9 6 5 :

Biblická konkordance sešit 26,80 stran, Kčs 10,50	6.950 ex.
Biblická konkordance sešit 27 a 28 po 80 str.	6.650 ex.
Evangelický kalendář na rok 1966, str. 144 Kčs 8,-	8.000 ex.
Husova výzbroj do Kostnice. K vydání připravili a přeložili F.M.Dobiáš a Am.Molnár, 188 str. Kčs 15,-	2.200 ex.
Na každý den na rok 1966, str. 140, Kčs 9,-	5.000 ex.

R o z p r a c o v á n y :

Viktor Hájek, Co vyznáváme, 2.vydání, 68 stran	4.100 ex.
Zpěvník českobratrské církve evangelické. S jednohlasými nápěvy, 1.vydání, v pořadí Zpěvníků 14.vyd.544 stran Vytištěn. Svázán může být až v 1.čtvrtl.1966	11.000 ex.
Žilkův překlad Nového zákona, 6.vydání z nové sazby. Vyjde v 2.čtvrtletí 1966	10.000 ex.

Fakultní skriptum:

Blahoslav Pípal, Hebrejsko-český slovník k Starému zákonu, 198 str.Vytištěn.Vazby mají být dodány v lednu 1966	500 ex.

21. Poradní odbory při synodní radě

1. Poradní odbor theologický: Dr.J.L.Hromádka (předseda), Dr.F.M. Dobiáš, Dr.J.B.Souček, Dr.R.Říčan, Dr.M.Bič, Dr.J.B.Jeschke, Dr.J.M.Lochman, Dr.Am.Molnár, Dr.Jos.Smolík, Dr.Jan Heller.

2. Studijní odbor: Dr.J.B.Souček (předseda), Štěpán Šoltész, Dr.Jiří Otter, Dr.Jar.Stolař, Dr.J.M.Lochman, Dr.Jaroslav Křivohlavý, Dr.Frant.Laichter, Jaromír Sklenář, Dr.Eug.Zelený.

3. Odbor pro duchovenskou práci mezi nekonfirmovanými: Dr.Václav Kejř (předseda), Dr.Jar.Stolař, Josef Svoboda, Jaroslav Vetter, MUDr.Ad. Kocna, Lub.Balcar, Tim.Pokorný, Dr.Zd.Matějček, Dr.Ad.Novotný, Štěpán Šoltész; Vladimír Čapek a Dr.Lud.Brož.

4. Odbor pro duchovenskou práci mezi konfirmovanými: Jan Miřejovský (předseda), Milan Hájek, Rudolf Hroch (alternativně L.Klobása), Zd.Soušek, Petr Kraus, Darja Kocábová; Vladimír Čapek a Karel Trusina ml.

5. Odbor pro vzdělávání presbyterů a církevních pracovníků: Jaroslav Soběslavský (předseda), Václav Placht, Karel Trusina st., Jan Čapek, Miroslav Řada, Marie Hofmanová, Miroslav Rodr; Miloš Šourek a Dr.L. Brož.

6. Odbor evangelisační: Miroslav Heryán (předseda), Zbyněk Honzal, Dr. Karel Pala, Ing.Samuel Hejzlar, Dr.Langmaier, J.B.Šourek, Václav Urban, Miloš Šourek a Karel Trusina ml.

   Pododbor pro spolupráci s mladými církvemi: Dr.Amedeo Molnár (předseda), Cyril Horak, Adrian Mikolášek, Dr.L.Brož a Vlad.Čapek

7. Odbor hymnologický: Dr.Bohuš Hrejsa (předseda), Zd.Somolík, Rostislav Nechuta, Dr.M.Bič, Dr.R.Říčan, Tim.Pokorný, Zdeněk Čep, Magda Horká, Rudolf Šimša

8. Odbor Křesťanská služba: Dr.F.M.Dobiáš (předseda); Naďa Hromádková, Dr.Eva Pellarová, MUDr Jan Elis, MUDr Emilie Hušková, Val.Chamrád, Rudolf Novák, J.Herman, Antonie Páleníková, Jana Otterová, Marie Hošková, Antonie Slámová, Jarmila Šestáková, Dr.Miloš Jarošek, Dr.Eug.Zelený.

9. Odbor Evangelické dílo: Dr. J.A.Pellar (předseda), Dr.V.Hájek, Dr.J.L.Hromádka, Otakar Krásenský, Miloš Šourek, Dr.Jan Heller, Jaroslav N.Ondra, Dr. Adolf Lukl, Dr. Rud.Říčan, Dr.J.B.Souček.

10. Vydavatelský odbor Dr.F.M.Dobiáš (předseda), Lub.Balcar, Vlad. Čapek, Dr.J.B.Souček, Miloš Šourek, Dr.Amedeo Molnár, Dr. Frant. Laichter, Josef Svatoň, Robert Klobouček.

11. Hospodářský odbor: Dr.Pavel Šimek (předseda), Čeněk Houdek, Dr.V. Kejř, Renatus Schiller, Vladimír Sýkora, Vladimír Chadim, Dr.Zd. Medek.

12. Odbor Jeronymova Jednota: Emil Stehlík (předseda), Oldř.Videman, Vladimír Sýkora, Josef Lajner, Jan Kantorek, Dr.Miloš Jarošek, MUDr Otakar Tardy, Dr.Bohumil Valeš.

13. Archivní komise: Václav Placht (předseda), Dr.Rud.Říčan, Josef Svatoň, Dr. Alois Sklenář, Dr.Eug.Zelený.

14. Komise pro novou formulaci vyznání víry: Dr.J.L.Hromádka (předseda), Dr.Božena Komárková, Lubomír Moravec, Dr.Rud.Říčan, Dr.J.M.Lochman, Dr.Jos.Smolík, Dr.Frant.Škarvan, Jiří Veber, Jan Čapek.

15. Stavební a výtvarný odbor: Předseda Dr.Ing.arch.Bohumír Kozák. Členové odboru dosud nejsou jmenováni.

Pro informaci uvádíme jména členů dvou komisí, které nebyly zřízeny synodní radou, jejichž práci však synodní rada bedlivě sleduje a i finančně podporuje. Jsou to:

a) Komise pro nový překlad Starého zákona: Dr.Miloš Bič (předseda), Milan Balabán, Miroslav Heryán, Marie Hofmanová, Ladislav Horák Milan Mrázek, Rost.Nechuta, Blahoslav Pípal, Jiří Ruml, Josef Sládek, Pavel Smetana, Zd.Soušek; Dr.Kubáč (CČS), Vl.Žák (metod.), Josef Michal (J.čbr.)

b) Komise pro nový překlad Nového zákona: Dr.J.B.Souček (předseda), Dr.Jaroslav Stolař, Št.Pavlinec, Miloslav Hájek, Dr.Petr Pokorý, Dr. Amedeo Molnár, Dr. Jan Heller, N.Jankovská, Dr.Jindřich Mánek (CČS)

22. Zpráva o činnosti Studijního odboru

Studijní odbor při synodní radě se zabýval podle usnesení XII.synodu otázkou křtu. XIV. synod mu uložil, aby výsledek svého studia uveřejnil v Českém bratru. To se stalo v 6.čísle 1963. K návrhu došly některé připomínky, které studijní odbor vpracoval do nového pozměněného návrhu "Učení o křtu", jeho poslední text je z 18.11.65. - Jinak se tento odbor zabýval vnitřní problematikou práce v našich sborech a předložil synodní radě několik zpráv, v nichž shrnul kritický pohled na naši současnou situaci a předložil návrhy k jejímu řešení. Po poradě se synodní radou byla přesněji vymezena oblast úkolů tohoto odboru a také rozšířena. Nyní se odbor zabývá také situací křesťanství v dnešním světě (např. aktuální otázkou vztahů víry a vědy), problematikou křesťanské existence v dnešním světě a má promýšlet uzpůsobení a praksi církve, zda odpovídají duchu evangelia i dnešní dějinné situaci. Vypracoval k tomu zásadní pojednání. Bylo by dobře, kdyby se výsledky práce tohoto odboru projednávaly aspoň na pastorálních konferencích.

23. Činnost odboru pro nekonfirmované

pečoval v letech 1963-1965 za předsednictví Dr.Václava Kejře o práci a přípravu pracovníku při službách Božích pro děti a vzdělávání nekonfirmovaných.
V r.1963 byl ukončen dvouletý thematický plán (tzv."Balcarův") a byl vypracován nový plán tří a půlletý (tzv. "Střešovický"), v němž se při zpracování příprav pro služby Boží pro děti zdůrazňovala thematická hlediska celých oddílů. Zkušenosti s programy, sestavenými podle těchto plánů byly vcelku uspokojivé. V přítomné době zahájil PO práce na novém plánu příprav, v němž se chce pokusit o určitá zlepšení metodického postupu.
Každoročně byly pořádány celocírkevní kursy pro pracovníky mezi nekonfirmovanými; poradní odbor nesl při těchto kursech dost těžce, že některé senioráty je neobesílaly tak, jak by bylo žádoucí. Naopak se příznivě osvědčily schůze PO se zástupci seniorátních poradních odborů, konané jednou až dvakrát ročně, při nichž byly přednášeny odborné referáty a při nichž docházelo ke konstruktivní výměně názorů seniorátních pracovníků s odborem synodní rady.
V r. 1964 byl proveden průzkum této práce v celé církvi. (Dotazníky) Bylo tehdy zjištěno, že služeb Božích pro děti se v církvi účastní zhruba 4.000 dětí; je to asi jedna třetina z celkového počtu v r.1951. Tento pokles souvisí m.j. s poklesem křtů a přirozeně i s celkovým poklesem populace v českých zemích. Zvláštní pozornosti však zasluhuje skutečnost, že v celých 10% sborů se nekonají služby Boží pro děti vůbec a v několika dalších nepravidelně.

24. Činnost odboru pro duchovenskou péči o konfirmované

1. Ve složení poradního odboru došlo v posledních třech letech k několika změnám. Složení odboru - viz jiný odstavec těchto informací.
2. Činnost odboru v uplynulých letech byla především dvojího druhu:
a) Pravidelná každoroční příprava programu letních a zimních biblických kursů pro konfirmovanou mládež. Za poslední tři roky se kursů pro konfirmované účastnilo asi 600 kursistů. Kromě přednášek klademe při kursech výlký důraz jednak na odpovědi na otázky mladých a jednak na rozhovory ve skupinách.

b) Příprava pomůcek pro biblické hodiny konfirmovaných ve sborech. O vypracování pomůcek byli žádáni různí autoři, redigovala je tříčlenná komise z členů odboru. V době od posledního synodu byly do sborů poslány např. tyto cykly osnov: Biblické výklady: Vybrané žalmy (kolektiv autorů), Setkání s Ježíšem (J.Miřejovský), Proroctví Amosovo (Z.Soušek), Epistola Filipským (M.Hájek), Poslední kniha bible (L.Miřejovský), Výklad knihy Kazatel (K. Trusina), Balám a Balák (Z.Soušek), Příběhy Josefovy (J.Sládek). - Z ostatních cyklů výběrem: Martin Niemöller (J.Čapek), Odpovědný život (L.Miřejovský), Náměty k modlitbám (M.Heryán), Pravoslavné křesťanství (M.Heryán), Mírové úsilí prostého člověka (J.Čapek), Petr Chelčický (V.Hájek), Přehled Starého zákona (M. Heryán), Nové písně, Základní ekumenické informace, Všední a bohoslužebný život starozákonního lidu (Z.Soušek), Co je člověk? (J.Miřejovský). O ohlasu těchto pomůcek by mohli nejlépe podat zprávu synodálové.

3. Kromě této pravidelné činnosti chceme zmínit ještě dvě další věci:

a) O prázdninách 1965 uspořádala po několika letech opět synodní rada dva běhy prázdninových brigád pro evangelickou mládež u Státních lesů v Jeseníkách. Celkem se obou běhů účastnilo 65 brigádníků. Pracovní výsledek brigády byl dobrý a soužití zdařilé.

b) Odbor se pokouší mít přehled o stavu práce mezi konformovanými v jednotlivých sborech. Tomu slouží jednak návštěvy tajemníka odboru a příležitostně i ostatních členů ve sborech při nejrůznějších příležitostech. - Loňského roku pak na návrh tohoto poradního odboru poslala synodní rada dotazník o práci konfirmovaných ve sborech. Z tohoto dotazníku i na základě pozdějších jednotlivých zpráv je možno zhruba počítat, že biblické hodiny pro konfirmované se v současné době pravidelně konají asi v šedesáti procent sborů naší církve, tj. asi ve 160 sborech.

25. Činnost poradního odboru pro vzdělávání církevních pracovníků

Odbor pořádal v uplynulém údobí (1963-1965) dvakrát za rok týdenní biblické kursy pro vzdělávání círk.pracovníků. Zejména zimní kursy pražské bývaly poměrně dobře navštíveny zástupci především venkovských sborů.
Mimo tyto kursy usiloval odbor dávat podněty ke vzdělávání presbyterů v seniorátech a ve sborech, případně přenášel dobré zkušenosti z jednotlivých sborů a seniorátů do jiných zejména tím, že svolával porady se zástupci všech seniorátů a potom tím, že členové odboru přednášeli na presbyterních konferencích v seniorátech.
Z podnětu PO přijala církev na svém synodu 1963 jako pracovní námět na rok 1964 pro všechny své složky thema "Postavení a práce laiků v církvi" a pro rok 1965 předložila synodní rada církví thema "Křesťan mezi církví a světem".
Pro vzdělávání presbyterů vydal odbor některé pracovní pomůcky. - Pomocí dotazníku jsme se pokusili o průzkum poměrů v našich staršovstvech. Výsledky této akce se nyní zpracovávají a budou sloužit za podklad naší práce v budoucnosti.
Připravujeme se nyní za pomoci zájemců z řad laiků (zejména mladších generací) studijně pracovat na etických otázkách současného života.

26. Zpráva o činnosti odboru pro evangelizaci

Pohled zpět

Evangelizační úsek církevní služby promýšlí a připravuje odbor synodní rady, odbory seniorátní a odbory sborové (popřípadě seniorátní a sboroví důvěrníci pro tuto práci).
Odbor synodní rady za předsednictví V.Urbana, faráře v Nuslích, připravoval příručky a hlavně celocírkevní kursy. Příručky měly sloužit teoretickému ujasnění smyslu a praktické náplni evangelizace v našich podmínkách. Kursy tohoto odboru patřily k nejnavštěvovanějším kursům církevním a byly zaměřeny a) k evangelizačnímu oslovení účastníku, b) povolání a vyslání do služby, c) instruktivnímu úvodu do evangelizační práce.
Odbory seniorátní pracují ve většině seniorátů (někde je pověřen aspoň jeden člen seniorátního výboru péčí o tento úsek práce). Rozsah a náplň práce jsou značně rozmanité a závisejí na situaci a sborové tradici seniorátů, ale i na zaměření a charismatickém obdarování pracovníků a pracovních skupin. Někde se péčí odboru konají evangelizační neděle ve všech sborech seniorátu. (Brněnský, Moravskoslezský aj.), jinde jsou soustředěni na odbornou přípravu laických pracovníků extensemi a přednáškami (Pražský, Brněnský aj.), jinde je položen důraz na odpovědnost za Kristův svět a evangelizační práce je spojena s prací mírovou (Západočeský, Chrudimský aj.), opět jinde využívají pro evangelizační zvěstování zpěv (Ústecký, Poděbradský, Chrudimský, Poličský aj.) a pod.
Zdá se, že nejméně je rozvinuta myšlenka evangelizace v našich sborech, i když i tu jsou příklady i výsledky misijního zvěstování v rozmanitých podobách.

Výhled dopředu

Novou koncepci evangelizace bude hledat nově ustavený odbor synodní rady pro evangelizaci. Bude moci navázat na minulé období, kdy byla evangelizace soustředěna na biblickou a věroučnou integraci církve a sborů. Nový odbor byl sestaven tak, aby zaručil dialog některých výrazných koncepcí evangelizace, živých v naší církvi a obohatil jej ekumenickými podněty k této práci, jež bude ovšem nutno zakreslovat do našich podmínek (novým předsedou je M.Heryán, farář v Radotíně). Oporou i nástrojem evangelizace mohou být jen nové sbory, otevřené pro jiné lidi a se zvěstí celého evangelia pro celého člověka. Jen charismatický sbor využívající a rozvíjející dary Ducha, může plnit tak náročný úkol. Evangelisační odbor synodní rady chce této proměně myšlení, aby naše sbory tu byly pro druhé, sloužit nadále edicemi příruček a pomůcek, shromažďováním a publikováním osvědčených podnětů, studijní prací a některými odpovědnými experimenty.

27. Pododbor pro spolupráci s mladými církvemi 1963 - 1965 (misijní)

Konal za předsednictví prof.dr.Am.Molnára pravidelné porady. Projednával na nich jednak otázky našich kontaktů s tzv. mladými církvemi v Africe i jinde, jednak otázky související s informováním našich sborů a evangelické veřejnosti vůbec o životě a práci zmíněných mladých církví.
Z každoročně konané obecné chrámové sbírky bylo odesláno:

do Kamerunu - v červnu 1963 prádlo a jiné potřeby pro sirotčince v Bafusam a v Bamileké za 34.852,40 Kčs,
v červenci 1964 bohoslužebné náčiní podle návrhu Ing.B.Bareše pro sbor v Douale za 14.669,55 Kčs.
V současnosti usilujeme o vydání zpěvníku pro Bamileke, chceme opatřit taláry a další bohoslužebné náčiní.

do Senegalu - v únoru 1964 1 mikroskop za 3.400 Kčs plus hračky pro zdravotní středisko a mateřskou školu evang.sboru v Dakaru.
Současně 1 mikroskop za 3.400 Kčs a sportovní nářadí za 5.003,50 Kčs pro Středisko CIMAIE v Dakar-Fann.

do Indonezie - v červnu 1965 zásilku roentgenových filmů pro nemocnici indonezské ekum.rady v ceně 2.400 Kčs; připravujeme další zásilku - z větší části je už v Husově domě v ceně cca 25.000 Kčs, která obsahuje ložní prádlo a jídelní příbory pro nemocnice.

do Lambaréné - máme souhlas CO MŠK pro zásilku do nemocnice Alberta Schweitzera v Lambaréné; na náš dopis s dotazem, co by nemocnici přišlo nejlépe vhod, jsme ještě nedostali odpověď.

na Madagaskar - uvažujeme o pomoci evangelické církvi malgašské; z osobního jednání a z korespondence vysvítá, že by potřebovali zemědělský traktor pro školní farmu v Ambodiriana.

28. Biblické kursy

Biblické kursy se v posledních letech konaly pravidelně jednak v létě a jednak v zimě.

1. Počet a zaměření kursů

V r. 1963 se konaly 2 kursy zimní a 5 kursu letních,
1964 3 6
1965 3 5

Zimní kursy byly určeny jednak pro vzdělávání církevních pracovníků, jednak pro konfirmované. Letní kursy byly připravovány také těmito dvěma odbory a kromě nich ještě odborem Křesťanské služby, odborem evangelizačním a odborem pro péči o nekonfirmované.

2. Účast na kursech

Kursy se většinou setkávaly s velkým zájmem u členů církve; zejména u kursů pro konfirmované a u kursů evangelizačního odboru bylo často více přihlášek, než bylo možno přijmout.
Celkem se zúčastnilo kursů v r. 1963 asi 460 kursistů
1964 asi 545 kursistů
1965 asi 495 kursistů

3. Program

Program pro tyto kursy připravovaly jednotlivé poradní odbory a schvalovala jej synodní rada. Byl vždy zaměřen podle potřeby příslušného odboru církevní práce. Ve všech kursech však byla probírána některá důležitá témata (např. výsledky třetího valného shromáždění Světové rady církví v Dillí, výsledky 2.VMS, téma "Křesťan mezi církví a světem" a témata husovského výročí.

4. Místa konání

Kursy se pořádaly na dvou místech: v Praze se konaly v Husově bohoslovecké semináři v Jirchářích a ve Vrbně p.Prad. (ve sboru bruntálském) ve sborovém domě naší církve.
Dům ve Vrbně p.Prad. je v neuspokojivém stavu a vybavení je značně primitivní. Synodní rada se proto již po několik let pokouší o úpravu budovy. V současné době se zdá, že konečně dojde k uskutečnění větší úpravy, jež si vyžádá nákladu více než 100.000 Kčs. Předpokládáme, že práce se podaří provést tak, aby nebyl narušen letní provoz.

5. Kursy seniorátní
Loňského roku při jednání o tzv. memorandu, dosáhla synodní rada toho, že MŠK dalo souhlas k pořádání seniorátních kursů. Vloni se tyto kursy konaly ve 3 seniorátech (Král.hradeckém, Brněnském, a Moravskoslezském). Letos upřesnilo MŠK svůj souhlas s konáním seniorátních biblických kursů v tom smyslu, že "v každém seniorátě je možno uspořádat ročně jeden biblický kurs".
Pořádání seniorátních kursů vedlo ovšem k tomu, že synodní rada obdržela pro toto zimní období souhlas ke konání pouze dvou biblických kursů místo plánovaných tří.

29. Hymnologický odbor

V období od posledního synodu hymnologický odbor pokračoval pilně ve své práci, jak mu byla uložena: studovat duchovní píseň a shromažďovat nové písně. Odbor se může scházet jednou až dvakrát ročně na jednodenní zasedání a nejvýše jednou ročně na zasedání několikadenní, na němž zpracovává práci jednotlivých členů odboru.
Textově je vybráno nyní 362 písní, z nichž některé bude ještě nutno znovu přeložit a přebásnit. Ponecháváme otevřenu možnost výběr doplnit dalšími novými texty, ale zásadně výběr textů je hotov.
Hlavní zřetel odboru v posledním období je obrácen k hudební části našeho zpěvníku. Byla provedena revise nápěvů a harmonisací dosavadního zpěvníku, které bylo nutno na mnohých místech opravit. Samostatnou otázkou je harmonisace starého chorálu, která v dnešní zpěvníkové formě neodpovídá požadavkům dnešní hudební vědy. Radostně kvitujeme, že se nám podařilo získat pro tuto hudební práci zájem i spolupráci našich předních skladatelů, s nimiž připravujeme nové zhudebnění písní, které neměly samostatných nápěvů, případně měly nápěvy nevhodné. Nově zhudebněny musí být ovšem i písně zcela nové. Dosud je plně hotovo 169 nápěvů s harmonisacemi.
Zdlouhavým úkolem bude přepis textů i hudební části.
Žalmová komise theologicky zhodnotila 4. knihu žalmů i obě přebásnění této knihy Strejcem a Šebestou. Při tom bylo rozhodnuto, které z obou přebásnění vyhovuje a lze je převzít beze změn, kde je nutno provést opravy a které bude nutno znovu přebásnit. Úpravy se týkají stránky theologické, jazykové a básnické a z těchže důvodu bude nutno některé zcela nově přebásnit. Část textu je již hotova a na další se pracuje. Zatím zůstává nedořešena otázka žalmových dublet, případně zkrácení některých žalmů i problematičnost některých míst (Ž 137,9). Jde tu však o nemnohá místa. Nově přebásněné žalmy budou muset být i nově zhudebněny.

30. Bývalé domovy odpočinku naší církve

Poněvadž ještě neustále povětšině je nedostatek míst v okresních domovech důchodců, umísťují okresní národní výbory i do býv.našich domovů žadatele ze svých okresů. To má za následek, že žádosti našich členů, kteří nebydlí v okrese , v němž se domov nalézá, nemají vyhlídky na kladné vyřízení. Tak se stává, že naše domovy postupně ztrácejí svůj evangelický charakter.
Poněvadž však procento evangelíků je dosud ve všech značné, nepřekáží správa domovů konání pravidelných evangelických pobožností. Výjimku zde tvoří pouze domov důchodců v Krabčicích, kde bylo způsobeno mnoho neklidu, poněvadž správa zastavila konání pobožností a povolila je pouze v neděli jednou za 14 dnů. O věci jednáme s příslušnými činiteli.

31. Křesťanská služba

Již po řadu let neposlala kancelář synodní rady do sboru dotazník, v němž by žádala zprávu o sborové křesťanské službě. Z dřívější doby víme, že velká část sborů, možná většina, nemá organisovanou křesťanskou službu. Přesto se však ve většině našich sborů křesťanská služba koná, při nejmenším aspoň u členů, kteří patří k nejužšímu sborovému kruhu.
Žádoucí by ovšem bylo, aby v každém sboru byl aspoň někdo pověřen, aby se touto službou zabýval systematicky a plánovitě. Vždycky se potom ukáže, že je daleko více lidí, kteří potřebují, aby jim na nějaký způsob byla podána pomocná ruka, než se předpokládalo. Dnes v našich sborech nejsou, až na výjimky, chudimské případy, jako v dřívějších dobách, a přece ještě mnoho lidí, zvláště opuštěných, potřebuje na různý způsob pomoci.
Bylo by proto důležité, aby v každém sboru byl někdo, kdo je pověřen, aby tuto službu vedl v patrnosti a získával pro ni ve sboru pomocníky. Zde je důležitý úkol seniorátních odborů křesťanské služby, které si mají být vědomy své vedoucí funkce a pracovat o to, aby ve všech našich sborech byl probuzen zájem o tuto službu, která zvláště dnes patří k podstatě křesťanského svědectví.
Poradní odbor Křesťanské služby při synodní radě snaží se tuto službu v církvi propagovat, ujasňovat její metody a pracovat i na tom, aby naše sbory pochopily situaci člověka v dnešní době, který se setkává s novými nesnázemi, které s sebou nesou revoluční sociologické změny. S těmito nesnázemi se dřívější doba nesetkávala. Poradní odbor chce tak napomáhat, aby naše sbory mohly tuto službu konat s lepším porozuměním a tedy i účinněji.

32. Církevní archivy

Dne 29. srpna 1960 došlo k ujednání mezi Archivní správou ministerstva vnitra a ministerstvem školství a kultury na straně jedné a naší církví na straně druhé, že si naše církev ve všech složkách své archivy ponechá. Bylo to vázáno na různé podmínky, hlavně však na tu, že církevní archivy budou evidovány, odborně zpracovávány a zpřístupněny podle směrnic stanovených Archivní správou ministerstva vnitra. V důsledku toho vypracoval předseda archivní komise při synodní radě br. prof.V.Placht Pokyny ke správě církevních archivů, které kancelář synodní rady zaslala 14.října 1960 do všech sborů. 10. května 1961 poslala pak synodní rada všem sborům oběžník čj. 940, v němž stanovila jako lhůtu pro soupis archivních fondů 31. leden 1962 a jako lhůtu pro soupis p r o h l o u b e n ý archivních fondů 30. duben 1962.
Do 21. prosince 1965 předložily prohloubený soupis pouze 2 sbory seniorátu Pražského, 3 sbory seniorátu Poděbradského, žádný ze seniorátu Jihočeského, ze seniorátu Západočeského 16 sborů (zbývá dosud 8), ze seniorátu Ústeckého žádný sbor, ze seniorátu Liberecké-ho žádný sbor, ze seniorátu Král.hradeckého pouze sbor v Šonově u Nového Města n.Met., ze seniorátu Chrudimského 6 sborů, z Polič-ského žádný, z Horáckého 12 sborů, z Brněnského 12 sborů, z Vých-odomoravského 5 sborů a z Moravskoslezského žádný sbor.
Soupisy archivních fondů některých sborů nebylo možno vzít na vědomí, poněvadž nevzaly vůbec zřetel na Pokyny ke správě církevních archivů. Tyto sbory v hořejší statistice uvedeny nejsou. V ní jsou uvedeny pouze sbory, jejichž soupis bylo možno vzít na vědomí.

33. Rekreace duchovních

K umožnění čtrnáctidenních rekreačních pobytů na horách zdarma duchovním a jejich rodinám slouží zejména objekt Sola fide v Janských Lázních. Tato akce je v běhu od roku 1956. Vztahovala se zprvu jen na duchovní, později byla rozšířena na manželky duchovních a jedno případně dvě děti; nyní se pobyt zdarma poskytuje celé rodině se všemi nezaopatřenými dětmi. Čtrnáctidenní pobyty jsou rozvrženy na senioráty podle počtu a velikosti sboru a realisují se v letních a částečně v zimních měsících.

Seniorát			
Pražský ma	6 pobytů (rodin)	Chrudimský	4 pobyty
Poděbradský	5 "	Poličský	2 "
Jihočeský	2 "	Horácký	3 "
Západočeský	4 "	Brněnský	4 "
Ústecký	3 "	Východomoravský	5 "
Liberecký	3 "	Moravskoslezský	5 "
Král.hradecký	3 "		

Celkem je rozepsáno ročně 49 čtrnáctidenních pobytů pro 49 rodin, a to: 5 v únoru a v březnu, 5 v dubnu, 10 v červnu, 9 v červenci, 9 v srpnu a 11 v září. Duchovní se dostanou do Sola fide po 4 1/2 až 6 letech. Nejpříznivější střídání má seniorát Poděbradský (za 4,4 roku), nejdelší střídání má seniorát Pražský (za 6,16 roku) a Západočeský (za 6,5 roku). Senioráty s malým počtem duchovních (Poličský, Jihočeský) mají příznivé střídání za 4 1/2 roku, vzhledem k tomu, že pobyty nelze dělit. Na nevybrané turnusy jsou umisťováni duchovní - pensisté.

34. Akce "Tabarz"

Tabarz je osada ležící v Durynském lese v NDR a je v ní ozdravovna pro duchovní a jiné církevní pracovníky německých evang. církví v NDR. Něco obdobného jako je naše Sola fide v Janských Lázních.
K pobytu v této ozdravovně (asi 21dní) jsou každoročně zváni také někteří naši kazatelé a církevní pracovníci. Všecka vydání s tím spojená jsou hrazena tamními činiteli jako zas obdobně pobyt kazatelů nebo církevních pracovníků německých evang.církví v NDR umístěných každoročně v Sola fide hradí synodní rada částkou na naši církev připadající.

V letech 1958 - 1965 byli v Tabarzu tito bratří s manželkami:

1958 J.N. Ondra, Jan Dus st., Jaroslav Čihák, Dr.Amedeo Molnár
1959 Jiří Novotný
1960 Vilém Foltin (bez manželky), Dr. Jan Pokorný, Dr.Amedeo Molnár (po druhé)
1961 Dr.V.Hájek, Frant.Potměšil, Josef Veselý
1962 Josef Beneš, Dr.Alois Sklenář, Miloš Šourek (bez manželky)
1963 Dr.J.A.Pellar, Dr. Miloš Jarošek
1964 Miroslav Rodr, J.V.Klas
1965 Emil Stehlík

35. Zaměstnanci Kanceláře synodní rady a Kalicha

I. Duchovenští tajemníci

1. Dr. Bohumil Valeš 2. Dr. Eugen Zelený
3. Dr. Jiří Otter 4. Josef Svatoň
5. Dr. Luděk Brož 6. Karel Trusina

II. Rozpočty, plánování, účtárna, pokladna

1. Dr.Zd.Medek 2. Jan Apl 3. Josefa Vacíková
4. Jarmila Šestáková 5. Timoteus Špaček

III. A d m i n i s t r a t i v a

1. Dr. Frant.Laichter 2. Josef Jirků 3. Vlasta Nosová
4. Marta Kačerová 5. Věra Pixová 6. Růžena Řádková
7. Jitka Barešová (poločasově)

IV. K A L I C H

1. Robert Klobouček 2. František Neděla 3. Jan Mazel
4. Jiřina Nedělová

V. Ostatní zaměstnanci

1. Jaromír Zamrazil 2. František Vondrák
3. Naděje Jeníková

Poznámka:

1. Jiří Novotný, duchovenský tajemník , odešel ze služeb synodní rady 15. listopadu 1964
2. Dr. Jiří Otter, nastoupil místo duchovenského tajemníka v kanceláři synodní rady 1. srpna 1965
3. Josef Jirků byl přijat opět do služeb kanceláře synodní rady od 1. ledna 1964.
4. Ing.arch. Bohumil Bareš, který byl v invalidním důchodu od 1.4. 1962,avšak vypomáhal v kanceláři synodní rady, zemřel 24.10. 1965.
5. Františka Richterová, uklizečka, vstoupila 30.listopadu 1965 do invalidního důchodu a svou práci v kanceláři SR nevykonává.
6. Naděje Jeníková pečuje o úklid v ubytovně Husova domu od 15.8.65
7. Božena Šonská vstoupila do důchodu od 1. srpna 1964, avšak brigádnicky vypomáhá v kanceláři synodní rady
8. Anna Kafková vstoupila do důchodu od 1.srpna 1964, avšak brigádnicky vypomáhá v "Kalichu".

36. Hospodaření synodní rady

Hospodaření synodní rady je rozděleno na dvě samostatné skupiny na a) hospodaření provozní a na b) hospodaření se jměním účelovým.

a) Hospodaření provozní zachycuje všechny skutečnosti vyjádřené v penězích, které souvisejí s běžnou správou celocírkevní (synodní rada, synodní zastupitelstvo, kancelář synodní rady, seniorátní správy, hospodaření budov a pod.objektů apod.). Celé provozní hospodaření je rozděleno do sedmi oddílů: 1.) ústředí církve (v tom hospodaření Husova domu a příjem za nájemné HBS v Jirchářích), 2.) seniorátní správy, 3.) církevní tisk (Český bratr a Sbírka kázání), 4.) domovní hospodářství (nyní již jen dům v Praze 6-Bubenči, Wintrova ul. a dům Č.diakonie v Praze 2-Vinohradech, v Belgické ul.), 5.) školení (zimní i letní kursy ve Vrbně a v Praze, 6.) rekreace (dům Sola fide v Janských Lázních

a Horský domov v Herlíkovicích včetně tamního zemědělského hospodářství) a 7.) kostely (kostel u Martina ve zdi a kostel u Michala v Praze, kostelík v Herlíkovicích, domek "Na sboru" v Kunvaldě a objekty LTK v Praze-Troji). - Výlohy spojené s hospodařením těchto oddílu, které mají samostatný rozpočet, mají být kryty řádnými příjmy těchto oddílů. Teprve v případě, že tyto řádné příjmy nestačí, je hospodaření jednotlivých oddílu v čtvrtletních lhůtách podle prokázané potřeby dotováno příspěvkem z repartic na úhradu schodku v přísl. čtvrtletí. - Do řádných příjmu patří v oddíle 1 nájemné od Komenského evang. bohoslovecké fakulty za místnosti v Husově domě a za celý objekt HBS v Jirchářích, dále za přechodné ubytování a od nájemníků v Husově domě, dále příjem za příručky pro sborovou práci a čistý výnos účelového zařízení "Kalich". V oddíle 3 - předplatné za časopis Český bratr a za Sbírku kázání, v oddíle 4 - nájemné z bytů v Praze-Bubenči a v domě Č. diakonie, v oddíle 5. kursovné od kursistů, v oddíle 6. - poplatky za ubytování v Sola fide a v Herlíkovicích, jakož i příjmy zemědělského hospodářství a v oddíle 7. chrámové sbírky při bohoslužbách v těchto objektech. - Do konce roku 1961 patřil mezi řádné příjmy i státní příspěvek, který byl od vydání stát. zákonů o církvích poskytován na výdaje ústředí církve. Měl tendenci stále sestupnou - a od roku 1962 není již poskytován vůbec. Proto celý nekrytý schodek hospodaření těchto oddílů je uhražovan dotací z repartic.

b) Hospodaření se jměním účelovým - Účelové jmění synodní rady se vytvořilo časem ze soustředěných darů členů církve, věnovaných k určitému účelu. Dnes je soustřeďováno do tzv. "reserv". Do tohoto jmění patří především Jubilejní toleranční dar, z něhož jsou poskytovány bezúročné zálohy sborům, které provádějí nějakou rozsáhlejší stavební akci, ana kterou jejich vlastní účelové prostředky nestačí. Dále sem patří všecírkevní repartice, shromažďované od sborů, potom všechny celocírkevní chrámové sbírky (např. na bohoslovce, na křesťanskou službu apod.). Do účelového jmění synodní rady jakožto samostatná reserva patří také prostředky sbírané každoročně pro pomocnou Jeronymovu jednotu, která pomáhá - stejně jako repartice a podobně jako JTD finančně zajišťovat stavební podnikání sborů. Do účelového jmění synodní rady dále jsou zařazeny i ty prostředky, které sbory svěřily na přechodnou dobu synodní radě, která těmito částkami posílila platební schopnost Jubilejního tolerančního daru.

37. Hospodaření sboru

Hospodaření sborů se rozvíjí na podkladě zák. č. 218/49 Sb. a vl. nař. č. 221/49 Sb. a dělí se rovněž na hospodaření řádné (hospodaření provozní), kde se soustřeďují všechny příjmy a výdaje, související s vlastním provozem sboru, a na hospodaření mimořádné, v němž jde v podstatě o hospodaření se sborovým jměním účelovým a kde se soustřeďují především mimořádné hospodářské počiny jako pořizování investic stavebních i nestavebních, generální opravy a velké běžné opravy sborových objektů a dále výjimečné hospodářské počiny jednorázové.
Zásadou je, že řádné výdaje mohou být kryty z řádných příjmů, kdežto výdaje mimořádné mohou být kryty jen z příjmu mimořádných. Sbory své hospodaření vedou účetně v jednotném deníku příjmů a výdajů (tzv. pokladního deníku), jehož struktura odpovídá struktuře rozpočtu a kde přehlednost je usnadňována i rozmístěním sloupců.

Každý sbor (každá samostatná rozpočtová jednotka) má mít dva běžné účty. 1.běžný účet provozní (aby bylo co nejvíce využíváno bezhotovostního platebního styku) a 2.běžný účet účelový. Na účelové jmění sborů možno podle doporučení st.orgánů pohlížet jako na jednotnou masu, čímž je usnadněna i větší operativnost.
Zcela samostatným oddílem hospodaření sborů je hospodaření průběžné (nepodložené rozpočtem), kde je zachyceno hospodaření s cizími prostředky, tedy především s celocírkevními chrámovými sbírkami - jejich příjem a odeslání.
Řádné (provozní) hospodaření sborů má být v zásadě vyrovnané. Velká většina sborů také řádné hospodaření má v rovnováze, resp. je toto hospodaření přebytkové. Provozní schodky sborové, které mají tendenci sestupnou, takže počet soběstačných sborů se v budoucnu jistě zvýší, jsou od 1.ledna 1954 hrazeny z celocírkevních prostředků - z repartic, a to podle prokázané potřeby v čtvrtletních výkazech o hospodaření.
Rovněž mimořádné hospodaření sborové je vyrovnané - zde ovšem vždy s pomocí z celocírkevních prostředků, pomocí darů z repartic, darů od Jeronymovy Jednoty (seniorátní i celocírkevní) a zálohami z JTD.
- V ojedinělých případech je v poslední době některým sborům poskytována na velké opravy církevních objektů i mimořádná pomoc ze státních prostředků přes KNV.

38. Státní příspěvek na ústředí církve

V roce 1956 činil ještě 755.000 Kčs, pak se každoročně snižoval,
v roce 1957 činil jen 599.775 Kčs,
v roce 1958 . . . . . 569.000 Kčs,
v roce 1959 . . . . . 320.000 Kčs,
v roce 1960 . . . . . 180.000 Kčs,
v roce 1961 . . . . . 140.000 Kčs
a od r.1962 nedostává synodní rada na výlohy ústřední správy církevní od státu žádný příspěvek. Duchovenští tajemníci ovšem služné dostávají jako ostatní duchovní ze státních prostředků. Totéž platí o služném synodního seniora.
Poznámka:
Schodky řádného hospodaření sborů a seniorátů nehradí státní správa, nýbrž synodní rada z repartice.
Rovněž na úhradu mimořádných vydání sborových, tj. zejména na stavební vydání sborů, státní správa pravidle ničím nepřispívá, a i ta vydání jsou kryta synodní radou z repartic. Výjimku učinil Západočeský KNV v Plzni, který na tato vydání některých sborů Západočeského seniorátu přispěl v roce 1964 částkou 72.721,37 Kčs.

39. Repartice 1963 až 1965

Podle usnesení synodu bylo repartováno na sbory ročně celkem 1,600.000 Kčs. Některé senioráty a sbory dobrovolně repartici jim uloženou zvýšily.
Částky repartované a také vskutku inkasované byly tyto, (Pro srovnání uvádíme i rok 1962):

1962	1,657.505 Kčs	1964	1,657,246+)
1963	1,646,846	1965	1,655,946++)

+) V době sestavování tohoto přehledu (31.12.1965) nebylo ještě na tuto částku splaceno 12.033 Kčs
++) Podobně na tuto částku dne 31.12.1965 nebylo ještě splaceno 214.466 Kčs.

40. Použití repartice 1963

I. Sborům a seniorátům

1. na mimořádné (stavební)vydání sborů
   v roce 1963 ..... 386.241,28
   v roce 1964 ..... 191.923,04 578.164,32

2. na schodky řádného hospodaření sborů 95.000,-

3. " " " " seniorátů 6.000,- 679.164,32

II. Ústřední správa církevní

Úhrnprovozních vydání byl 633,753,05. Po odečtení vlastních příjmů z tržby z nájemného, z přechodného ubytování v Husově domě, z prodeje publikací a j. uhražen z repartice 1963 schodek ve výši 474.000,-

Poznámka: V částce 474.000 jsou zahrnuty mzdy neduchovenských zaměstnanců kanceláře synodní rady 240.944,15, byt synodního seniora a byty duchovenských tajemníků 30.965,40, nemocenské pojišť.42.493,97, funkční odměny členů synodní rady, cestovní výlohy, otop, světlo, telefon, porto, kancelářské potřeby ap.

III. Náklady na údržbu objektů patřících celé církvi s výjimkou Husova domu v Praze (Kunvald, Michal, Martin, HBS, Domov v Čáslavi, Dům v Bubenči, Herlíkovice, Sola fide) 96.610,-

IV. Jiné celocírkevní potřeby

1. Starcpensisté a starovdovy 40.000,-
2. Příspěvek na KMK 70.000,-
   po odečtení výnosu sbírky dopl. 35.000,-
3. Příspěvek na Ekumenickou radu 5.000,-
4. Rekreace duchovních v Sola fide 55.208,-
5. Nové výtahy v Husově domě 139.537,86
6. Vydání XIV. synodu (doplatek) 24.628,12
7. Různé jiné věci 97.697,70 397.071,68

1,646.846,-

Tyto položky podrobně rozvedené byly předloženy synodnímu zastupitelstvu 3. června 1964 a byly jím schváleny.

+

41. Použití repartice 1964

I. Sborům a seniorátům

1. na mimořádné (stavební) vydání sborů			
v roce 1964	174.500,-		
v roce 1965 (z části reservováno)	464.205,57	638.705,57	
2. na schodky řádného hospodaření sborů		102.000,-	
3. " " " " seniorátů		10.300,-	751.005,57

II. Ústřední správa církevní

Úhrn provozních vydání byl 620.817,16 Kčs. Po odečtení vlastních příjmů z tržby z nájemného, z přechodného ubytování v Husově domě, z prodeje publikací aj. uhražen z repartice 1964 schodek ve výši 414.700,-

Poznámka: V částce 414.700 Kčs jsou zahrnuty mzdy neduchovenských zaměstnanců SR 215.528,90, byt syn.sen.a duchovenských tajemníků 30.949,40 Kčs, nemoc.pojištění 38.608,10Kčs, funkční odměny členů SR, cestovní výlohy, otop, světlo, telefon, poštovné, kancelář. potřeby a j.

III. Náklady na údržbu objektů patřících celé církvi s výjimkou Husova domu (Kunvald, Michal, Martin, HBS, budova v Čáslavi, dům v Bubenči, Herlíkovice, Sola fide) 106.000,-

IV. Jiné celocírkevní potřeby

1. Staropensisté a starovdovy	36.750,-	
2. Příspěvek na KMK (bude částečně uhražen sbírkou)	70.000,-	
3. Příspěvek na Ekum.radu	5.000,-	
4. Rekreace duchovních v Sola fide	55.709,50	
5. Úpravy v Husově domě . . .	84.929,25	
6. Úprava bytů vikářům, údržba ve Vrbně, styky s cizinou, stěhovací výlohy em.farářů a pod.	106.603,68	358.992,43

V. Do 15. listopadu 1965 nevyinkasováno 26.548,-

1,657.246,-

Výdajové položky svrchu uvedené byly podrobně rozvaženy a předloženy synodnímu zastupitelstvu v zasedání 2.června 1965 a byly jím schváleny.

+

42. Výplaty z repartic v roce 1965

I. Sborům a seniorátům

1. na mimořádná (hlavně stavební) vydání sborů	468.881,-	
2. na schodky řádného hospodaření sborů	104.000,-	
3. na schodky řádného hospodaření seniorátů	8.682,-	581.563,-

II. Ústřední správa církevní

Úhm provoz.vydání byl 607.373,75. Po odečtení vlastních příjmů z tržby nájemného, z přechod. ubytování v H.J., z prodeje publikací a j. uhražen z repartice schodek ve výši	417.440,-

Poznámka: V částce 417.440 jsou zahrnuty mzdy neduchovenských zaměstnanců synodní rady 231.875, byt synodního seniora a duchovenských tajemníků 29.557,70, nemoc.pojištění 42.082,05, funkční odměny členů SR 32.400, cestovní výlohy, otop, světlo, telefon, kancelář.potřeby a j.

III. Náklady na údržbu objektů patřících celé církvi s výjimkou Husova domu v Praze (Kunvald 8.000,- kostel Michal Jircháře, oprava střechy 63.784,- Husův bohosl.seminář 18.969,64, Herlíkovice 42.000,-, Sola fide 23.000,- kostel v Herlíkovicích 8.000,- Martin ve zdi oprava střechy 26.612,- kostel u Salvátora 41.215,18) 231.580,82

IV. Jiné celocírkevní potřeby

Staropensisté a starovcovy	33.000,-	
Příspěvek na KMK (bude částečně uhražen ze sbírky)	50.000,-	
Příspěvek Ekum.radě církví	6.500,-	
Rekreace duchovních -Sola fide	53.448,-	
Opravy v Husově domě (malování schodiště,opr.střechy)	44.490,25	
Různé (Volha 5.355,- Husovy oslavy-cizinci 3.204,40, cesty do ciziny 12.179,75 a j.)	31.192,74	218.630,99
c e l k e m		1,449.214,81

Stav na účtu repartic 1.ledna 1965 byl	419.644,94
během roku bylo na účet repartice 1965 a na účet nedoplatků dřívějších repartic inkas.	1,648.831,10
Součet	2,068,476,04
během roku 1965 bylo vyplaceno	1,449,214,81
plus přech.položka zúčtovatelná v r.1966 . . .	5.095,80
takže k 1.1. 1966 zbývá na účtu repartic	614.165.43

při čemž je nutno pamatovat, že řada sborů má přislíbeny již v roce 1965 mnohé příspěvky na rok 1966 (Hodonín, Chleby, Kobylisy, Křížlice, Libkovice, Vsetín dolní, Žižkov Jarov a p.)

+

43. Jubilejní toleranční dar

Je to oddělené účelové jmění, spravované synodní radou a určené k poskytování bezúročných zápůjček sborům na různé mimořádné, zejména stavební vydání. Sbory se zavazují takové zápůjčky spláceti určitými půlročními splátkami. Z těchto splátek se poskytují pak další zápůjčky jiným sborům. Jmění tohoto JTD neleží tedy v pokladně synodní rady, nýbrž ustavičně koluje.

Ke dni 31.prosince 1965 činilo toto jmění	3,437.523,- Kčs
Srovnáme-li stav jmění k 31.12.1962, kdy činilo	2,745,166,73 "
vykazuje J.T.D. vzrůst o	692.356,27Kčs

Toto zvýšení souvisí s tím, že k tomuto jmění bylo připojeno jmění likvidovaného Ústředí sociální péče ve výši 486.137 Kčs a dále tři roční chrámové sbírky průměrně každý rok 40.000 Kčs a konečně i úrokový výnos.

Splátky, které sbory odvádějí zpět do pokladny synodní rady na umoření zápůjček, poskytnutých jim z JTI, činí okrouhle ročně 10% zapůjčeného kapitálu. Lze tedy s určitou pravděpodobností počítat s tím, že nyní ročně je k disposici na další zápůjčky asi 300.000 - 340.000Kčs. Vcelku lze říci, že sbory splátky, k nimž se dobrovolně zavazují, odvádějí řádně, i když jsou případy, kdy sbory splátky několikrát dospělé neodvádějí a musí být stále a stále upomínány anebo musí jim být pomáháno při splácení dary z Jeronymovy Jednoty.

K 31. prosinci 1965 bylo rozpůjčeno 3,261.925,80 Kčs, takže v té době bylo k disposici pro další zápůjčky 175.597,20 Kčs. Některé sbory mají zápůjčky přislíbené, avšak dosud ještě o vyplacení jich nepožádaly. Kterým sborům a jak vysoké částky byly zapůjčeny a jaký je zůstatek jednotlivých zápůjček, zde neuvádíme. Kdo by se o tyto údaje zajímal, má možnost nahlédnout do účetních záznamů v účtárně synodní rady. Uvádíme tu jen zápůjčky vyšší než 100.000 Kčs. Jsou to sbory: Huslenky 135.000,-, Kateřinice 111.500,- Leskovec 106.500,- Střítež 120.000 Kčs.

Některé sbory si uložily přebytky svého účelového jmění v pokladně synodní rady. Synodní rada je spravuje odděleně a po půlroční výpovědi je sborům na požádání zase vrací, ovšem bez úroků. Přitom má synodní rada právo s těmito svěřenými penězi disponovat obdobně jako s penězi Jubilejního toler.daru. Ke dni 31.12.1965 měla synodní rada takových sborových deposit 257.964,98 Kčs.

44. Jeronymova Jednota

Výsledky práce tohoto důležitého poradního odboru synodní rady jsou v církvi obecně známy. Pro úplnost uvádíme přehled o výsledku sbírek organisovaných tímto odborem v letech 1960-1965. Všecky tyto sbírky jsou rozděleny sborům na jejich stavební vydání, event. na úmor dluhů vzniklých ze stavebních vydání.

Rok	Hlavní dar lásky	Ostatní sbírky	Celkem
1960	100.980,91	568.623,08	669.603,99
1961	102.026,32	568.457,49	670.483,81
1962	103.579,38	566.592,80	670.172,18
1963	104.744,95	565.811,75	678.556,70
1964	97.895,54	587.220,24	685.115,78
1965	101.880,32	599.843,23	701.723,55

Ve výročních zprávách JJ jsou kvitovány sbírky, kterými jednotlivé sbory na toto dílo přispěly. Tam jsou také vyjmenovány sbory, které z díla Jeron. Jednoty obdržely finanční pomoc na stavební vydání.

45. Celocírkevní chrámové sbírky

Výsledek celocírkevních chrámových sbírek 1962 - 1965 :

Účel	1962	1963	1964	Stav 1965 (31.12)
Bohoslovci	83.411,77	82.469,68	96.215,23	není odvedena
Hlavní dar J.J.	103.579,38	104.744,45	97.895,54	101.880,32
Křesť.služba	34.758.39	36.526,97	39.652,50	39.368,19
Jubil.toler.dar	45.597,71	44.821,77	44.629,09	44.361,98
Afrika-Asie	-.-	59.419,24	58.388,41	61,833,61
KMK	21.724,20	31.510,88	27.308,87	22.740,45

46. Rozbor obětavosti církve v letech 1956 - 1964

Seniorátní kurátor Pražského seniorátu Dr.Vladimír Chadim vypracoval podrobný rozbor obětavosti všech sborů a seniorátů celé církve. O takovém rozboru vždy jednal hospodářský poradní odbor synodní rady a synodní zastupitelstvo. Každý senior obdržel vždy tento přehled o obětavosti ve sborech jeho seniorátu.

Obětavost v celé církvi se jeví takto:

Rok	Salár na duši	Chrámové sbírky na duši	Celková obětavost
1956	8,02	9,64	17,66
1957	9,49	11,47	20,96
1958	9,83	11,64	21,47
1959	9,74	10,26	20,-
1960	9,63	10,11	19,74
1961	9,63	9,99	19,62
1962	9,59	10,07	19,66
1963	9,68	10,51	20,19
1964	9,88	11,10	20,98

Data za rok 1965 nejsou ještě zpracována

+

47. Dům Sola fide v Janských Lázních

Celoroční provoz v tomto rekreačním středisku, které v roce 1965 poskytlo 4.265 lůžek (z toho 580 lůžek pro hosty z NDR, Anglie a Holandska) bylo nutno letos na podzim přerušit, neboť pro vážné závady, které byly zjištěny po druhém požáru 4.března 1965 byl dům po skončení letní sezony uzavřen. Podle rozhodnutí technické komise bude nutno přestavěti v domě komíny a pro zabezpečení dalšího provozu instalovat ústřední topení. Podaří-li se zajistit materiál a pracovní síly, budou nejdůležitější práce provedeny v zimních měsících, aby letní provoz byl aspoň částečně obnoven.
Brigádnicky se pracuje na úpravě nádvorního domku čp.77, kde bude zřízena noclehárna a další pokoj pro ubytování, nové skladiště na uhlí a dřevo a další skladovací prostory.
Část louky v nejbližším okolí budovy byla upravena na sad.
Objekt poskytuje zdarma ubytování a stravování rodinám duchovních, které byly (vždy v počtu 49 ročně) vybrány seniorátními výbory k zotavné akci. Kromě toho poskytuje zlevněné ubytování laickým církevním pracovníkům a členům sborů a konečně hostí také pravidelně každý rok duchovní z Německé demokratické republiky. Práci v objektu obstarává sestra Božena Medková.

48. V Horském domově v Herlíkovicích u Vrchlabí, kde má naše církev evang. kostel a čtyři domky, upravené na ubytovny, se scházejí brigádníci z řad duchovních a církevních pracovníků v létě k práci při sklizni horských luk a při stavebních úpravách objektu a v zimních měsících k rekreaci. Provoz tohoto střediska je jen sezonní. Stálá pracovní síla se stará o provoz malého horského hospodářství. Dodávkové úkoly se plní a překračují. Objekt leží v Krkonošském národním parku, kde je možná jen individuelní zemědělská výroba.

49. Revise účtu a hospodaření synodní rady

Revise se provádí jednak se strany státní správy a jednak revisory zvolenými XIV. synodem.
Pokud jde o státní správu (MŠK) bylo hospodaření synodní rady schváleno podle předložených účetních výkazů ve smyslu ustanovení vl.nař. č.30/1958 Sb., a to
za rok 1964 výnosem MŠK ze dne 11.února 1965 čj. 7.890/65-E IV/3,
za rok 1963 " " " " 19.února 1964 čj. 8.326/64-E IV/3 a
za rok 1962 " " " " 20.února 1963 čj. 9.047/63-E IV/3.

Vedle toho jsou každoročně prováděny revise daňové a poplatkové se strany finančního odboru ONV v Praze 1. Týkají se mzdového a neosobního fondu.

Revisní zpráva revisorů zvolených XIV.synodem zní:

Podepsaní revizoři provedli revizi hospodaření ústředí církve a jejích účelových zařízení (nakladatelství Kalich, Horský domov v Herlíkovicích, rekreační zařízení Sola fide v Janských Lázních, časopis Český bratr, objekty ve správě synodní rady) za dobu od 1.ledna 1963 do 31.12.1965.

Byly odsouhlaseny veškeré doklady se zápisy v účetní evidenci. Bylo sledováno zda u všech účetních účinů bylo dbáno všech platných předpisů.

Veškeré skutečné příjmy i výdaje byly porovnány se schválenými rozpočty. Bylo zjištěno, že ve všech účetních obdobích bylo hospodařeno v mezích schválených příjmů i výdajů.

Byly analizovány výsledky vedlejších hospodářství. Při osobní revizi byl přezkoumán stav budov v Janských Lázních a v Herlíkovicích celkový způsob hospodaření.

Byly ověřeny zůstatky rozvahových účtu a jmění spravované synodní radou.

Synodní radě byly předloženy některé připomínky a návrhy opatření.

Na základě výsledků celkové revize navrhujeme synodu, aby schválil účetní uzávěrky za uvedená období a udělil synodní radě absolutorium.

V Praze dne 11.ledna 1966.

Vladimír Voral v.r. Vladimír Chadim v.r.

+ + +
+

I. Úvodem

Čtrnáctý synod Českobratrské církve evangelické pojednal o hlasech, které se ozývaly stále naléhavěji ze širokých kruhů věřících, aby byly znovu vydány Zásady pro poučení o základech víry, církve i praktického života. Při rozhovoru o těchto hlasech bylo takřka obecně vysloveno přesvědčení, že Zásady z r.1927 vykonaly ve své době důležité poslání, ale že dnešní pokolení žije již v novém ovzduší duchovním a společenském a že musí být osloveno nově se zřetelem k otázkám, pochybnostem a těžkostem dnešní doby. Komise, která byla pověřena, aby zrevidovala Zásady a navrhla nové jejich znění, předkládá výsledek své více než dvouleté práce. Při srovnání nynějšího textu s textem starým je patrný velký rozdíl mezi nimi. Celá stavba starých Zásad je takřka od základu přetvořena. Nedejme se však másti tímto rozdílem a všimněme si, že toto nové vydání se pokouší vyjádřit totéž vyznání Českobratrské církve evangelické, jak bylo obsaženo v textu starém. Evangelium, které je základem, náplní i cílem naší církve, zůstává nezměněno. Stojíme v duchovní souvislosti se svými otci a praotci. S úctou a pozorností naslouchá me tomu, co bylo obsaženo ve starých vyznáních (konfesích), ať jde o Vyznání Bratří Českých z r.1535 nebo o Českou konfesi z r. 1575 anebo z nedávno poznovu přijatých Vyznání Augsburského z r.1530 a Druhého Helvetského z r.1564. Zásady z r.1927 byly psány s vědomím, že jsme povinni navázat na dědictví naší reformace od dob Husových až po Komenského a že zvláště hlas Komenského má z nich zaznívat do dnešní doby. Nechtěly opakovat to, co bylo řečeno v době reformační, ale pokoušely se vyjádřit staré dědictví ve světle a pod útokem živého Slova Božího v Písmech svatých tak, aby člověk své doby mu porozuměl jako živému chlebu života a přijal je jako osvěžující nápoj.

Po konci 1.světové války jsme se domnívali, že stojíme na prahu mírového soužití mezi národy. Naše církev se zapojila do budování samostatného života národního. Chtěla být svědkem Evangelia, a právě tím oporou všech velkých tužeb politických i sociálních.

Toužila po tom, aby národ duchovně navázal na dobu reformační. To znamenalo také zápas o překonání stop, které zanechala doba katolické nadvlády. Na tomto pozadí byly psány staré Zásady jako návod, jak se vyrovnávat s otázkami, které vznikly po válce a se kterými osvobozený národ vůbec a věřící křesťané zvlášť museli zápolit. Nová válečná katastrofa rozrušila staré pořádky politické a vyvrátila také mnoho duchovních jistot moderního člověka. Nebylo možno vracet se do doby předválečné, jako by se nic nebylo stalo. Náš národ a stát se ocitly v docela novém mezinárodním pořádku, lze-li vůbec o pořádku mluvit. Celý svět je dnes v pohybu a stále ještě není jisto, zda v dohledné době dosáhneme klidného soužití mezi národy. Jsme stále v nebezpečí nových bouří a katastrof. Lidstvo bylo postaveno pod nové úkoly sociální přestavby, protože staré formy nestačí na to, aby překonaly zmatek a

nejistotu. S tím souvisí také hluboká změna duchovního ovzduší. Věda se rozvíjí nebývalým tempem a technické vynálezy přetvářejí nejen náš vnější život, nýbrž také pronikavě zasahují do způsobu našeho myšlení. Obraz světa (kosmu) se mění a před neúprosným kritickým myšlením se nemůže opevnit ani jedna oblast našeho lidství, ať jde o státní stavbu, hospodářské vztahy, sociální soužití, mravní měřítka, nebo duchovní a náboženské jistoty. Nestojíme tu před něčím naprosto novým. Moderní člověk již od staletí je nucen, aby se vyrovnával s vědeckou kritikou, pochybovačností, ano i cynismem. Ale válečné zkázy, revoluční převraty a výbušný pokrok vědy a techniky posledních desítiletí zasáhly nejen tenkou vrstvu inteligence. Přetvářejí stále hlouběji myšlení, životní styl, citový život a vztahy mezi lidmi v městech i na venkově, ano v nejzapadlejších koutech tohoto světa. Klamali bychom sami sebe, kdybychom si nepřipouštěli, že my všichni, duchovní, presbyteři, obyčejní věřící a mládež stojíme pod náporem těchto převratných změn.

A tu jsme povinni se zamýšlet, jak promluvíme k dnešnímu člověku a světu a jak vyjádříme poselství Evangelia, které zůstává naším základem i cílem dnešnímu člověku. Tu nejde o nápad nějaké nové bohoslovecké školy, o neodpovědnou zálibu v novotách nebo skepsi. Jde tu o vážnou úlohu, do které jsme postaveni, jak pevně věříme, Pánem života a smrti. Ten zůstává Pánem i dnešní doby, neklidu a hledání, převratů i změn, ano i Pánem nad naším duchovním zmatkem a nejistotou. Stojíme v souvislosti nejen s dobou reformační, nýbrž také s dobou apoštolskou, ano s lidem Staré smlouvy od vyvedení z Egypta až po příchod Jana Křtitele a Ježíše z Nazareta. Pokoušíme se vystihnout tuto souvislost tak, aby bylo patrno, že přijímáme zvěst proroků a apoštolů, svědectví o tom, co bylo vykonáno pro naše vysvobození, smíření s Bohem i s lidmi, pro naše vykoupení z hříchu a beznaděje i pro naše radostné očekávání věcí budoucích. Nechceme žít svými nápady. Názory dnešního (moderního) člověka nejsou nám posledním měřítkem toho, co je pravda a blud, co je dobré a zlé, správné a nesprávné. Člověk ve svých názorech, způsobu myšlení a života se mění. Pozorujeme to i na lidech své doby. Ale jsme za člověka v každé situaci odpovědni a máme poslání i ke člověku své doby. Jsme povinni, abychom rozuměli jeho otázkám a pochybnostem, jeho nejistotě a hledání. Jemu máme nést svědectví o tom, co přijímáme jako dar od Boha živého. Naší silou, jistotou a pravdou života je i dnes tentýž Ježíš Kristus, jak byl připravován v době Staré smlouvy (Izraele), jak v něm sestoupil do hlubin našeho prostého lidského života Bůh milosrdenství, pravdy a spravedlnosti a jak o něm nesli svědectví apoštolové a všechna další pokolení. Ale jako lidé své doby hledáme případné a účinné slovo pro svědectví své víry, aby jím byl zasažen člověk, se kterým se stýkáme a neseme starosti i odpovědnosti dneška. Mluvíme-li o člověku dnešní doby, máme na mysli své bratry a sestry ve sborech. Neklid, pochybnosti, nové otázky a nový styl myšlení i života pronikají do našich sborů, kostelů, rodin, ano i na kazatelny více, než si to uvědomujeme. Velmi často pod povrchem starých a tradičních forem žije neklidné srdce dnešního člověka a marně se schovává za vžité a hotové formy církevní. Tážeme se často, zda vskutku žije dnešní člen Českobratrské církve tím, co ústy vyznává, zda jeho činnost v obyčejném povolání a ve styku s lidmi je utvářena Evangeliem. Chceme proto svým spoluvěřícím a sborům pomoci k tomu, aby byli sevřeni a formováni mocí Evangelia, aby dovedli v nynějším světě změn a zmatků, převratů a

nadějí uvědoměle a z hloubi srdce vydávat radostné svědectví o své víře. Musíme se často rozloučit s mnoha náboženskými obrazy, formulacemi i odpověďmi, které byly závažné dřívějším dobám, ale pro nás ztratily srozumitelnost a závažnost. Loučíme se s nimi však ne proto, abychom se vzdali jádra své víry v Evangelium. Činíme tak spíše proto, aby toto jádro nás tím bezohledněji zasáhlo a určovalo směr našeho života.

Víme však o své odpovědnosti za lidi mimo naše sbory a naši církev. Právě vedeni Evangeliem jsme si vědomi své solidarity s nimi, a proto nám záleží, abychom uměli i jim srozumitelně a naléhavě vydat svědectví o své víře a otevřít jim cestu vážné i radostné jistoty. Evangelium není jen pro členy církví. Má platnost a zaslíbení pro všechny lidi všech časů, národů a ras. Jsme si vědomi, jak nedokonalý je náš pokus spojit věrnost k dědictví otců s úsilím najít živé slovo pro živého člověka dnešní doby. Spojit slovo pro údy sborů se slovem ke člověku, který žije mimo naše hranice. Máme však naději, že Ten, jehož vyznáváme a který nám přislíbil svou blízkost, podepře nás na naší cestě, dá nám moudrost i porozumění těch, k nimž jsme posláni.

II. JEŽÍŠ Z NAZARETA

Již naše jméno naznačuje, v čem je základ církve, jak jí rozumíme, jaká je náplň jejího poslání a k čemu upíná svou nejhlubší naději. Je to Evangelium (radostné poselství) o Ježíši Kristu. V něm je naplnění smlouvy, kterou Bůh učinil s Izraelem. Ježíš Kristus byl středem, kolem kterého se shromažďovala církev apoštolská. Dějiny křesťanské církve jsou stálým zápasem o čistotu evangelické zvěsti, která stále probouzela umdlévající víru, vedla ku pokání, ale také byla zdrojem hlubokých změn ve stavbě církve i v osobním životě. K Ježíši Kristu se odvolávali svědkové víry, kdykoli byli umlčováni, ať oficiální, vnější církevní autoritou nebo těmi, kdož měli pozemskou moc ve svých rukou. Ze zápasu naší domácí reformace můžeme poznávat, čím Ježíš Kristus byl; ať v dobách revolučních přeměn (Jan Hus); nebo v ústraní, při soustředěných úvahách, co znamená Kristovo Evangelium pro bratrské společenství a pro vztah věřícího člověka ke světu (Petr Chelčický); anebo na troskách reformační církve a národní svobody, kdy bylo nutno nepoddávat se tragickým událostem, kdy bylo spíše potřebí nalézt hlubinu bezpečnosti v lidských srdcích i dělat plány pro nové pořádky výchovné i společenské v duchu míru, spravedlnosti a svobody (Jan Amos Komenský).

I my věříme, že Ježíš z Nazareta byl svou lidskou existencí zjevením Boha živého a že k němu máme spěchat všichni v pokání i naději. Ze zvěsti apoštolské nám zaznívá slovo oslaveného Ježíše Krista: "Neboj se, já jsem ten první i poslední. A živý, ješto jsem byl mrtvý a aj, živý jsem na věky věků. Amen. A mám klíče pekla i smrti." (Zj 1,17n). Evangelista Jan prohlašuje hned na počátku svého poselství: "A Slovo to tělo učiněno jest, a přebývalo mezi námi (a viděli jsme slávu jeho, slávu jakožto jednorozeného od Otce), plné milosti a pravdy" (Jan 1,14).

Ale vedle tohoto svědectví o slávě a svrchované autoritě Ježíše Krista, setkáváme se v novozákonním svědectví také s obrazem Ježíše poníženého, chudého, posmívaného a od lidí zavrženého. Má to hluboký smysl, že první tři evangelia (podle Matouše, Marka a Lukáše) nám podávají obraz prostého Ježíšova lidství. Víme dobře, že i tato evangelia jsou knihami svědectví apoštolské víry a že nepodávají nám dějiny Ježíšova pozemského života. Přece však bylo pro církev důležito, že se neustále stýkala s tímto obrazem a že si připomínala zápas Boží o člověka na této zemi ve skutečném prostém lidském životě. I církev byla nejednou v nebezpečí, že se jí lidství Ježíšovo ztratí ve vznešených představách jeho božství a nadpozemské slávy. I církev si nejednou stavěla hráze mezi sebe a Ježíšův lidský život tím, že si vytvářela o něm dogmata, že ho zasazovala do bohoslužebných řádů a že jeho autoritu přenášela do církevních pořádků. A přece vypravování evangelií o lidském jeho životě bylo poznovu a poznovu mocí, která prolamovala církevní dogmata, bohoslužebné úkony a instituce. Církev nikdy nesmí zapomenout, že sláva Boží je postižitelna pouze v poníženosti a že zápas Boží o člověka se odehrává na dně lidské duchovní i tělesné bezmocnosti. Proto i my si chceme připomenout hned na počátku, kdo je nám Ježíš Kristus právě ve svém pozemském lidství. Vyznáváme slovy epištoly k Židům, že nesl na sobě mdloby naše a že byl nám ve všem podoben kromě hříchu (Žd 4,15).

Ježíš pocházel z prosté židovské rodiny v nevýznamném palestinském městě Nazaretě (Jan 1,46). Kolem svého třicátého roku přichází, do té doby neznám, k řece Jordánu, kde působí poslední izraelský prorok Jan, zvaný Křtitel. Stojí tu uprostřed lidí, zasažených Janovým svědectvím víry, jeho výzvou změnit všechen život a připravit se na brzký převrat všech hodnot a věcí. Takovým očekáváním opřeným o prorocká zaslíbení žili tehdy mnozí. Již samo ponížení židovského národa, obsazeného Římany a vykořisťovaného jimi i jejich domácími pomocníky, je k tomu rozněcovalo. V kruhu Janově však nešlo jenom o politické představy, ale o vnitřní převrat, o vědomí viny před nárokem prorocké pravdy, o touhu po odpuštění a proměně života ve světle Božích pořádků, které očekával lid Izraele.

Ježíš vstupuje do zástupu kolem Jana jako jeden ze shromážděných, a přece je patrna jeho odlišnost. Je osobně hluboce spjat s tělesnou i duchovní trýzní každého, s nímž se setkává. Přibližuje se především k těm, jejichž život je nějak těžce poškozen a porušen. Činí tak ve zvláštní svobodě, zbavené všech náboženských, kultických, národních i sociálních předsudků. Přichází k chudým, kterými druzí pohrdají, k nemocným, kterých se druzí štítí, k lidem obtíženým neštěstí, od nichž se druzí odvracejí. Stojí při nich v jejich utrpení, neodsuzuje, nýbrž pomáhá slovem i skutkem. Byl však také se zdravými a silnými v jejich dobrých záměrech a touhách a dovedl varovat před osidlem jejich sebevědomé soběstačnosti. Jde neúnavně za člověkem, kdekoli jej potkává, nemoralisuje, tj. nestojí nad ním s mravním napomínáním a soudem, ale staví se člověku po bok, ztotožňuje se s ním do krajnosti a přivádí ta-svou láskou a milostnou pomocí - na jinou cestu.

Ježíš působí především svými slovy. Ponejvíce jsou to prostá podobenství z denního života. Mluví, kdekoli se s lidmi setkává, v chrámě a synagogách stejně jako v domácnostech a vůbec ve všedním životě. Lidé všude pociťují zvláštní moc a autoritu jeho zjevu. Jsou jím přímo a naléhavě oslovováni a nuceni k rozhodnutí. Vnějšně není

na Ježíšovi nic nápadného. Nepodobá se prorokům, kteří - jako asketický Jan - na sebe upozorňovali již svým šatem a způsobem života. A přece přes svou civilní obyčejnost vystupuje jako prorok, ohlašující nový počátek všech věcí. I Jan patří v poměru k němu již věku překonanému.

Lidé žasnou nad jeho mimořádným zjevem a snaží se vypátrat, odkud má právě při své obyčejnosti a prosté lidskosti svou moc. Jejich závěry jsou protichůdné. Jedni přijímají jeho slovo s osvobodivou pokorou. Druzí mu odporují. Zůstávají tupí k projevům jeho bezvýhradné lásky a útočí na něho. Ježíš je jakoby zrcadlem odrážejícím každou lidskou skvrnu. Prostým lidským důstojenstvím zahanbuje každou nízkost. Svou chudobou staví otazník nad hromaděním majetku. Svou pokorou uvádí v nevraživý zmatek všecky, kdo byli spokojeni vlastní zbožností, mravní slušností nebo sociálním postavením. Svou vnitřní pravdivostí obviňujé všecky, kdo svou osobu uplatňují lží a podvodem. Hloubka jeho pohledu do nitra druhého člověka zneklidňovala. Jeho autorita, se kterou napadal sebevědomé a pyšné, a naopak jeho pokorná tichost a láska, se kterou se ujímal uražených a ponížených, způsobily, že byl svému okolí stále větší záhadou a tajemstvím.

Totéž platí o jeho mocných činech. Nejen kázal, ale také uzdravoval. Nejen mluvil proti každé moci, která člověka zotročuje, ale sám ji přemáhal. Nehleděl jenom na bídu ducha, ale také na nouzi tělesnou. Sám však své činy spíše skrýval, aby nebyly překážkou svobody při rozhodování. Nikoho neznásilňoval vnějšími prostředky, a přece byla jeho moc pozváním k víře; byla znamením, že přišel ten, po němž volali proroci a že obnova všech věcí v něm již započala.

Svrchovanost Ježíšova se projevila také velmi svobodným vztahem k židovským chrámovým obřadům a zákonickým předpisům, ke všemu tomu, co bylo drahým pokladem všeho židovského lidu. Jeho kritický vztah k bohoslužbě i zákonu uváděl strážce těchto tradic v pobouření. Ježíš však tím jen očišťoval podstatu pravé zbožnosti. Nepřišel zákon zrušit, ale naplnit, zaměřit jeho požadavky z náboženské nebo bohoslužebné oblasti na celý život. Radikální rozhodnost jeho požadavků vyjadřuje souhrnně kázání na hoře (Mt 5-7). Jde v nich všude o to vydat se v bezvýhradné lásce k druhému, a tak překonat hněv, nenávist a zákon odplaty.

Takové nároky se nutně srazily s průměrnou zvykovou mravností. A přece se ukazovalo, že Ježíš sám je naplněním těchto nároků a že těm, kdo jdou za ním, je dáno v dané chvíli jednat také v jejich smyslu. Ježíš nepřišel klást jimi lidem neunesitelná břemena. Přišel ukázat, že jenom v jejich plnění je plnost lidství. Předpoklad pro ně je prostý. Je to pravá láska, v níž se nemožné stává možným. Proto nejsou jeho slova rozkazem, ale pozváním milujícího bratra, který nikdy neznásilňuje svobodu druhého.

Ježíš povolal několik mužů, aby byli s ním a stali se svědky jeho působení, služby a zápasu. Kruhu dvanácti učedníků a řadě dalších, o které se opíral, svěřil více ze svého tajemství, které jinak před lidmi spíše zakrýval, než odhaloval. Učedníkům se otevírá poznání, že působení Ježíšovo nelze vyložit z pouhých možností tohoto světa. Vidí, že jejich Pán a vůdce jedná z vyššího poslání, že není a nechce být sám svůj, ale přijímá rozkazy od toho, jehož nazývá svým Otcem v nebesích. Poznávají, že Ježíš ohlašuje příchod království Božího, ale že sám je také jeho naplněním. Jeho nejbližším se to ozřejmuje patrně tehdy, když odchází

do ústraní, aby se modlil. Ježíš tak činil skrytě v soukromí a samotě. Odtud s bázní vyrozumívali, že svatý, skrytý Bůh Izraele (Staré smlouvy), o němž slýchali v chrámě, jedná, ano je přítomen v tajemství Ježíšova lidství, že Ježíš ve svém lidství zjevuje svatého Boha. Tu počali chápat, co znamenají slova Ježíšova, že království Boží přichází a že se naplňuje smlouva, kterou podle všech proroků Starého Zákona Hospodin uzavřel se svým lidem.

A přece ani nyní nepochopili zcela smysl jeho osoby a cesty. Očekávali jeho vítězství podle navyklých představ jako porážku nepřátel a jako nastolení vlády svrchovaného krále z rodu Davidova. Očekávali, že napraví všechny křivdy a přinese s vysvobozením lidu židovského obecný pokoj a blaho. Tu jsou nově překvapeni, když Ježíš počíná mluvit o svém utrpení. Přední učedník Petr nemůže přistoupit na myšlenku, že by jeho Pán měl trpět. Ale jeho snahu, odvrátit jej od této cesty, Ježíš se vší rozhodností odmítá. A tak překvapení roste ve zděšení, když Ježíš podstupuje cestu ponížení, bolesti a smrti. Kruh odpůrců náboženských i politických se spojuje proti němu. Ježíš však jde do Jeruzaléma, ačkoli ví, že jej tam čekají nepřátelé, potupa a tělesná zkáza.

Je před židovskými velikonocemi. Cesta ponížení začíná vjezdem do svatého města na oslátku. Ježíš je brzy obklíčen nepřáteli, avšak nechce uniknout. Modlitba v Getsemanské zahradě dovršuje v něm po hlubokém vnitřním zápase jistotu, že Otec chce, aby přijal utrpení a stal se dobrovolnou obětí za svůj lid. Když je zatčen, učedníci se rozprchnou. Jidáš jej zradí a Petr zapře. Židovská náboženská rada předává ho po výslechu římskému místodržiteli Pilátovi. Ten jej zprvu brání, protože pro trestní proces není právního důvodu. Nakonec však přistoupí na žalobu, že Ježíš svým zjevem popírá svrchovanost římského císaře a vydává ho na smrt. Na popravišti Golgatě je ukřižován mezi dvěma zločinci. Umírá nevinný, tichý a ještě na kříži se přimlouvá u Otce za ty, kdo ho přivedli na kříž. Svou opuštěnost vyslovuje výkřikem "Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil" (Mk 15,34).

Takový je příběh Ježíše z Nazareta. Opakujeme: i tento příběh nám podávají evangelisté jako své svědectví víry, nikoli jako obyčejnou pozemskou historii. A přece je i z tohoto svědectví patrno, že církev žila jistotou o zjevení Boží svaté lásky, ano i jeho moci, v tomto prostém příběhu člověka Ježíše z Nazareta, který se však celým zjevem vymykal ze zákonitých souvislostí dějinných. Smrt Ježíšova dokonale odhalila smysl jeho života. Přišel v poslušnosti svému Bohu, aby šel za člověkem do všech poloh jeho života, žil výhradně pro druhé, vzdal se všech nároků a lidských práv a ve své bezmezné lásce dal sama sebe v oběť za všecky.

Soud nad Ježíšem a jeho smrt na kříži rozmetala společenství učedníků. Byl to pro ně otřes a porážka všech jejich nadějí. Avšak po krátkém čase byli svedeni v jednotu zvěstí, která byla stejně nečekaná, ano nečekanější než Ježíšův kříž. Byla to zvěst o vzkříšení Ježíšově. Byla to událost, která prolamovala všechny jejich představy, všechen jejich rozum, ano i všechny jejich názory, které přijímali z chrámové služby a ze synagogy. A přece zvěst o Ježíšově zmrtvýchvstání byla pro ně zvěstí o skutečnosti nejskutečnější.

III. CESTA SPASENÍ (ZÁCHRANCE VŠECH LIDÍ)

Zmrtvýchvstání Ježíšovo bylo skutečností tak nečekanou a nepochopitelnou, že ani učedníci nemohli pochopit, co se stalo v první den po sobotě a byli jati úzkostí a zmatkem. Ten, který potupně umřel jako zločinec a rouhač, nekončí svůj život v hrobě, nýbrž povstává jako vítěz nad zákonem Staré smlouvy i chrámem, nad mocí pohanského státu, jeho právního řádu i kultury.

Bylo to nečekané a zdánlivě proti celé stavbě židovské tradice. A přece zvěst starozákonní nese v sobě náznak velikonoc. Je zvěstí o zápase Hospodinově s člověkem proti člověku a pro člověka. Bůh izraelský jde za svým lidem a koná dílo své svaté lásky uprostřed něho nejen ve chvílích vítězného růstu, nýbrž i tenkráte, když se tento lid proti němu bouří. Posílá k němu proroky, aby mu zvěstovali Slovo Hospodinovo a otevírali cestu k návratu a pokání, odpuštění a novým počátkům. Všecky velké postavy starozákonní ukazují do budoucnosti, k době, kdy přijde Pomazaný Hospodinův (Mesiáš), aby převzal vládu nad lidem izraelským i nad ostatními národy a dokonal to, co bylo zaslíbeno. Zůstává však jedno místo, kde Hospodin již nemůže být oslavován, jeden nepřítel, který není v tomto údobí očekávání přemožen a to je hrob a smrt. Zvěst velikonoční zasahuje právě na toto místo. Slovo Hospodinovo nezůstává nad člověkem, nýbrž v Ježíši z Nazaretu se stává tělem. Bůh nesnímá hříchy lidu obětními obřady, nýbrž v tomto Ježíši bere na sebe všechnu tíhu viny i odsouzení. Hrob a smrt nezůstávají nepřekonanými temnými skutečnostmi, nýbrž místem, kde Syn bolesti dokonává soud Hospodinův nad hříšným člověkem a vítězí nad nicotou a peklem. "Kde jest ó smrti osten tvůj? Kde jest ó peklo vítězství tvé?" (1K 15,55).

Velikonoční vítězství je zakončením cesty Hospodinovy do hlubin lidské viny, zatracení a zkázy. Velikonoční událost naplnila starozákonní zaslíbení a naděje, zároveň pak se stala počátkem nové smlouvy. Bůh vítězí nad smrtí na místě smrti, nad hříchem na místě lidské vzpoury, nad ďáblem (tj. nad protibožskými mocnostmi) na místě jeho zdánlivého vítězství. Ježíš překonává vinu tím, že ji bere na sebe za nás za všechny. Tato skutečnost zůstává tajemstvím, které může být pochopeno jako naplnění Božího milosrdenství a lásky pouze věrou. A přece právě v tomto tajemství je skryta Boží moudrost, která prolamuje všechny naše mravní a myšlenkové pojmy. V dějinách církve často se vyskytovaly názory, jakoby na kříži trpěl Bůh sám. I když církev obezřetně táhla čáru mezi skutečným utrpením Ježíšovým a Otcovou lítostivou láskou, přece v názorech o utrpení Otcově byl obsažen správný motiv víry, že Bůh (i v době Staré smlouvy) nesl s lidem Izraelským jeho utrpení a že nese jeho utrpení až na nejzazší hranice lidského bytí (Iz 63,9). Srv. Ex 32,32.

Jako Slovo Boha živého se stalo tělem (J 1,14) a prolomilo všechnu zákonitost přírodní a dějinnou, tak i zmrtvýchvstání Ježíšovo bylo událostí, přesahující naše pojmy i představy, všechen normální běh lidského života. Učedníci pochopili tuto událost teprve, když byli v Jeruzalémě probuzeni Duchem svatým. Tentýž Bůh, který v Ježíši Kristu zvítězil v nejhlubších hlubinách lidství nad smrtí a nicotou, shromažďuje bázlivé učedlníky svým Duchem, aby v jasném světle

Ježíšova zjevu s jeho kříže a zmrtvýchvstáním zformoval je ve společenství statečných vyznavačů. I událost svatodušní byla naplněním starozákonního zaslíbení (Joel 2; Ez 37). Učedlníci byli osvobozeni od strachu ze smrti i ze světa. Pochopili dílo spasení, které vykonal Ježíš z Nazaretu služebnou láskou v době svého pozemského putování, svým utrpením i smrtí. Vědomí, že Bůh člověka vyprostil obětovnou láskou z tlaku viny i z hrůzy smrti, učinilo je (a činí nás) poslušnými vyznavači pravdy a ryzího lidství. Spasení znamená vysvobození od strachu, který zotročuje člověka uprostřed pozemských autorit ať náboženských nebo světských. S touto svobodou je bytostně spojena láska k Bohu i lidem, láska, která všecko snáší, všemu věří, všeho se naděje, všeho trpělivě čeká (1K 13,7).

Bůh v Ježíši Kristu osvobozuje člověka také od něho samotného, od jeho sobectví a samospravedlnosti, od zloby i nenávisti. Tato svoboda v lásce znamená návrat k pravému lidství. Kdo věří, projevuje své spasení (osvobození) ve všech okolnostech lidského života. Spasení není nic úzce chrámového a bohoslužebného. Je spíše osvobozeným pohledem na svět, církev i společnost. Je to věrnost v pravdě i lásce, v obyčejném a všedním životě, v rodině, v povolání, v soukromých okamžicích i v ruchu veřejného, politického nebo kulturního života. Víra v Ježíše Krista se navenek neodlišuje od všedních a světských projevů. Je to duchovní moc v hlubinách lidské bytosti, která ponouká stále k lásce a milosrdenství, k zájmu o člověka, k pravdivosti před Bohem i lidmi. A stejně ho činí statečným proti lži a sobectví, násilí a proti jakékoli tyranii duchovní i pozemské. Slovo Spasitel můžeme přeložit jako Osvoboditel. Je to osvobození také od falešných model a bůžků, které si člověk vymýšlí podle svého obrazu, kterým se klaní a které si obestírá tajemnou posvátností.

Osvobození pod vedením Ježíše Krista je stálý boj se sebou samým. Nesmíme soudit, že víra v Evangelium vytváří v člověku náhle a trvale nový, ryzí charakter. Věřící není nikdy se sebou hotov. Nikdy se nesmí spoléhat na to, čeho dosáhl (F 3,12-14). Nikdy si nesmí zakládat na sobě a povyšovat se nad druhé. Přítomnost Ježíše Krista uprostřed lidu nedovoluje nikomu, aby samospravedlivě druhým pohrdal. Není nic horšího než sobělibost, posvěcená náboženskými slovy.

Evangelium je zvěst o naplnění všech starozákonních zaslíbení o příchodu království Božího. V Ježíši z Nazaretu přichází království Boží. "Otázán pak jsa od zákoníků, kdy přijde království Boží, odpověděl jim a řekl: Nepřijdeť království Boží patrně. Aniž řeknou Aj tuto nebo Aj tamto. Nebo aj, království Boží jestiť mezi vámi" (L 17,20n). Ježíš Kristus žije uprostřed svého lidu. Stále mluví k člověku a jedná s věřícím lidem i se světem tím způsobem, kterým jednal v době svého pozemského života. Shromažďuje-li se věřící lid okolo stolu, aby se účastnil chleba a pil z kalicha, naslouchá-li slovu Evangelia o uzdravení nemocných, o nasycení hladových, o odpouštějící lásce k publikánům a hříšníkům, o hledání ztracené ovce a o zvaní tuláků na cestách a mezi ploty k večeři, týká se to bezprostředně každého z nás osobně. Je to ujištění, že Ježíš včerejška je mezi námi dnes a že na konci své pouti i na konci věků budeme přijati jím samým. K nejmocnějším slovům Evangelia patří zvěst, že Pánem našeho života je právě ten, kdo okusil hořkost naprosté opuštěnosti a zemřel bezmocně na kříži. Praví-li apoštol Pavel, že jeho síla dokonává se ve slabosti a nemoci, je to přesný překlad zvěsti o Ukřižovaném do lidského praktického života. Bůh vládne naprosto

jiným způsobem než mocní tohoto světa. Překonává lidský odpor odpuštěním, obětí a láskou, bez všech prostředků, kterými lidé uplatňují své právo, nároky a moc.

Můžeme úhrnně říci, že víra v Ježíše Krista není pouhou náboženskou náladou. Je to zcela osobní a odpovědný vztah k Tomu, kdo vstupuje do našeho života s neuniknutelnou autoritou. Víra je proto vždy vážná a zasahuje celou lidskou bytost. Jde v ní o vědomí, že ve své lidské existenci patříme tomu, kdo nás osvobodil k plnému životu a opravdovému lidství. Víra sama je výsadou a nezaslouženým darem. Víra stále přijímá prázdnýma rukama poklad nejdražší a přitom slibuje poslušnost v následování Ježíše Nazaretského. Víra zůstává vždy kajícím vědomím, že jsme si ničeho nezasloužili, i odhodláním jíti za tím, kdo nás povolal k novým počátkům a k plnosti života. Víra je vědomím odpovědnosti před Bohem i za lidi a radostným pohledem na cestu směrem k cíli, u něhož stojí sám Ukřižovaný a Zmrtvýchvstalý.

Církev vyjadřovala v rozmanitých dobách poslání Ježíše Krista trojí službou. Především Ježíš vyvrcholil prorockou linii Staré smlouvy: zvěstoval příchod království Božího, volal ku pokání, odhaloval faleš a neopravdovost, upozorňoval na bídu chudých, rozmařilost i sobectví bohatých, na utrpení nemocných a malomocných a připomínal, že služba Bohu bez služby člověku je ohavností. Všechny mohutné tóny proroků znějí z úst Ježíšových. Ale slovo Hospodinovo v něm splynulo úplně s jeho osobou. V něm přišlo království Boží. Tak dílo prorocké bylo dovršeno a ukončeno.

Ježíš vykonává podle svědectví církve také službu kněžskou. Není možno, aby porozuměl hloubce jeho úřadu prorockého, kdo ho nevidí ve světle úřadu kněžského. Ježíš nevolal jen ku pokání, ale sám bral na sebe hřích i vinu, bolesti a utrpení lidí. Sám se posadil na lavici obžalovaných a vzal důsledky hříchu a vin na sebe. Nestál na břehu, ale sám se vrhal za tonoucími, aby je nesl na svých bedrech, v solidaritě s nimi umíral, aby s nimi vítězil. Tato služba byla často k neštěstí církve přenášena jen na kněžské a svátostné instituce. Ve skutečnosti zde bije vlastní srdce Ježíšova Evangelia.

Ježíš je podle církevní nauky také nositelem služby královské. Jako vítěz nad hříchem, smrtí i temnou mocí zla se stal jediným, byť i neviditelným králem nad lidským srdcem i svědomím a také nad dějinami a lidskou společností. Ježíšova sláva je skutečná, ale skrytá. Pouze, kdo uvěřil a dal se na cestu za ním v poslušnosti a službě, může pochopit i jeho vítězství. Kdo byl ve víře ujištěn o vítězství Ukřižovaného, pokládá za svůj úkol, aby zápasil o královská práva Ježíše Krista, o svobodu proti nesvobodě, o spravedlnost proti bezpráví, o bratrství a smíření proti svévoli mocných a proti pýše bohatých. Naši Bratrští otcové s Komenským upozorňovali naléhavě, že církev nesmí zapomínat na skrytou, ale mocnou autoritu Ježíše Krista a že ve svém životě i práci má být nesena jistotou o konečném vítězství Evangelia. Víra v královskou službu Ježíše Krista se dívá stále kupředu, očekává stále projevy jeho duchovní moci. Bedlivě si všímá všeho, co se ve světě děje, aby pochopila závazky pro přítomnost a připravila se pro zítřek. Vede k novým úkolům a ujišťuje, že na konci dějin přijme Ježíš své věrné i se vším osvobozeným lidstvem do svého obecenství. Jeho solidarita s hříšným člověkem i jeho moc lásky a milosrdenství prolomily hradbu mezi Izraelem a ostatními národy, mezi národy a rasami, aby se staly středem a hybnou silou všeho člověčenstva.

Jeho království je bez konce. Má svůj řád, který je mohutně vyjádřen kázáním na hoře. Ale slovo Evangelis vrhá také světlo do minulosti, do dějin lidu izraelského, do jeho zákona i prorockého díla. Milost a milosrdenství není známkou jenom smlouvy nové. Vedly lid izraelský od samých počátků. Bůh smlouvy Staré i Nové je jeden a týž. Je to Bůh, který stále jedná a zápasí o člověka. Svou milostí a láskou pročišťuje lidské srdce i chrám. Řád Ježíšova království ruší, ale také naplňuje řád starý. Víra v Evangelium překonává všechnu skepsi, duchovní unavenost nebo cynickou náladu. Víra vítězí poznovu a poznovu v okamžicích nejtěžších a z lidského hlediska nejtragičtějších. Prosíme-li v modlitbě Páně "Přijď království tvé", okoušíme jeho přítomnost, ale zároveň čekáme, že se v plnosti naplní to, co bylo lidem zaslíbeno. Království Boží jest mezi námi. Bůh v Ježíši Kristu užívá nás pro své cíle svobody a spravedlnosti, odpuštění a lásky. Zároveň však hledíme v naději do budoucích dnů a očekáváme nové a nové divy toho, který nepřestává zápasit o člověka, o jeho věrnost i o jeho pročištěné vztahy ke všem lidem kolem něho.

IV. SVĚDECTVÍ O BOHU

Základní Ježíšovo poselství člověku jest svědectví o Bohu živém, který byl od věků a je Pánem života i smrti, skutečností nejskutečnější. Pro dnešního člověka jest to zvěst plná pohoršení. Pojem Boha se mu stal překonaným pozůstatkem předvědeckého myšlení. Poznává nově a nově přírodní síly, které působí s nutnou zákonitostí a odmítá každý osobní zásah do běhu přírody jako vědecky nepřípustný. Přítomnost Boha živého, jak o něm zvěstoval Ježíš svým slovem, svými činy a celým svým lidským zjevem, je v protivě k chladnému pojmu Boha filosofů jako předmětu úvah o posledních základech bytí. Oslovení "Otec" u Ježíše z Nazaretu vyjadřuje osobní bytostní vztah mezi Bohem a člověkem. Člověk je osloven vlastním jménem a volán k odpovědi. Bůh se mu zjevuje jako láska, ve které je bezpečně skryt a zároveň jako neuniknutelná výzva k odpovědnosti za celý život.

Zvěst o milujícím Bohu ukazuje také situaci, ve které člověk žije, jeho neposlušnost, vzdor, mdlobu a zlobu srdce. Není to zvěst, která člověka hladí, zpříjemňuje jeho život a zlehčuje lidskou neřest a hříšnost, sobectví a sobělibost. Ježíš z Nazaretu svou láskou a svatostí pokořoval lidi, odhaloval jejich zvrácenost, odhaloval jejich bezmocnost právě v okamžicích, které rozhodovaly o jejich životě. Svědectví o Boží svaté lásce ukazovalo lidskou bídu v plné její temnotě, ale nenechalo člověka v jeho zmatku, bezmocnosti a hříchu. Ukazovalo mu spíše cestu z temnosti ke světlu, z bezradnosti k novým počátkům. Pavel u Damašku prožil pod zásahem Ježíšova slova zvrácenost své cesty, bezmocnost své zákonické spravedlnosti, ale také světlo nových počátků. Křesťanova víra v Boha, Boha Otce v Ježíši Kristu, byla osobním rozhovorem s celoživotním napětím. Je vědomím, že nejsem sám svůj a že nesmím libovolně zacházet se svým životem a se životem bližních. Ježíšovo podobenství o neužitečném služebníku naznačuje, že každý věřící musí být stále hotový k službě bez nároku na odměnu. Víra ve smyslu Evangelia je napětí činu a pohledem k budoucnosti. Je poslušností vůle svatého Boha, kterou Ježíš shrnul ve dvojí zákon lásky, lásky k Bohu i k [illegible]í-

bližnímu. Jedno bez druhého ztrácí svůj smysl a svou pravou náplň. Víra je kritická k sobě samé. Vydává se Božímu soudu, ale zároveň spoléhá na Boží lásku, a proto při všem vědomí nedostatečnosti a neužitečnosti nedovede zoufat.

Jestliže je mnoho lidí, kteří ztrácejí víru v Boha a dokonce pokládají svou nevěru za přednost a pokrok, je to také proto, že věřící křesťané, a tedy také údové našich sborů, nepochopili a nechápou, co víra v Evangelium, v Otce Ježíše Krista, znamená. Ztratilo se nám ono napětí v našich duších a srdcích, o kterém mluvíme. A Bůh se nám stal předmětem na způsob jiných předmětů poznání. Bůh se nám stal jenom pojmem našeho myšlení bez života a bez energie. Bůh se nám stal pouze součástí našeho světového názoru a obrazu. Biblické poselství se nám proměnilo ve snůšku příběhů anebo důkazů pro naše zděděné a namnoze vyvětralé názory. Přestali jsme být opravdovými svědky živého Boha, který nás volá k odpovědnosti, vyzývá k poslušnosti a nabízí svou ruku milosrdenství a vysvobození. Proto neustále zaviňujeme neštěstí, jakým je ztráta opravdové víry v opravdového Boha.

Ježíš z Nazaretu odchází často do ústraní , aby se modlil. Modlil se ve chvílích své vyčerpávající služby a vzdával díky svému Otci za dar svého synovství. Modlil se, když byl opuštěn všemi (v zahradě Getsemanské) a když mu byla jasna cesta utrpení a kříže. S modlitbou na rtech umírá na kříži. Modlitba je mu výrazem nejintimnějšího společenství s Otcem. Byla mu rozhovorem s tím, v jehož službě na tomto světě stál. I nám má být modlitba vyvrcholením našeho obecenství s Otcem, jak jsme do něho byli přivedeni Ježíšem z Nazaretu. Modlitba je nám vyznáním vin, prosbou o pomoc i projevem díků. Přitom všem a nade vše je nám vzývením Boží slávy a svatosti, prosbou o příchod jeho království. Modlitba Páně je nám nejen odkazem Mistrovým, nejen nás spojuje v modlitební společenství s ním samým, nýbrž také je nám návodem, jak se máme modliti a nač nemáme v modlitebních chvílích zapomínat.

Víra v Boha, jak jsme k ní vedeni Evangeliem o Ježíši Kristu, přetvořila a prohloubila víru lidu Staré smlouvy, že svět byl stvořen Bohem z ničeho a že člověk byl do něho postaven, aby vládl zemí a podmanil ji. Církev apoštolská přejala bez jakékoli pochybnosti víru Izraele, že Bůh je tvůrcem všeho, nebe i země a že svět, ve kterém žijeme (a tedy celá naše lidská existence), jest stvořením Božím. Evangelium však osvobodilo tuto víru od všeho nebezpečí osudovosti a také studeného zákonictví. Církev velmi energicky bojovala proti jakémukoli směšování Boha Stvořitele a jeho stvoření. Odmítala pokusy překlenout rozdíl mezi Bohem a světem rozmanitými mezistupni duchovými anebo andělskými spojkami. Odmítla názor, že člověk svým duchem je součástí božství a že jeho tělo patří do oblasti, která s Bohem nemá ničeho společného. Dědictví Staré smlouvy zůstalo po této stránce netknuto. Ale víra v Ježíše Krista ujistila církev v jistotě, že tento svět byl stvořen skrze Krista a ke Kristu: Bůh od věků byl tím Bohem, kterého poznáváme a se kterým se setkáváme v Ježíši Kristu. Církev vyznávala, že posláním světa a jeho cílem jest být podnoží království Božího, toho království, jehož příchod zvěstoval Ježíš a jehož naplněním byl on sám. Na svět a dějiny i my se díváme ve světle Evangelia o vtělení, kříži a vítězství Ježíše Nazaretského. "Všecky věci skrze ně (tj. Slovo tělem učiněné) učiněny jsou" (J 1,3). Srv. Ef. 3,9; Ko 1,16n (Kristus je přede vším a všecko jím stojí). Bylo to smělé vyznání, které dávalo zvěsti starozákonní hlubokou náplň, ale stálo s ní v bytostné souvislosti. S tím

souvisí také radostný pohled křesťanuy na lidský život od jeho narození až ke smrti. Narození člověka není jen přírodním zjevem. Smrt člověka nebudí již hrůzu aneb pocit osudové bezmocnosti. "A tak buď že jsme živi, buď že umíráme, Páně jsme" (Ř 14,8). Tento pohled na člověka, jeho zrod i smrt patří také k osvobodivému (spasitelnému) dílu Kristovu.

Zvěst o stvoření světa Bohem a o tom, že člověk byl postaven do něho, aby jím vládl, naznačuje a legitimuje dnešní snahu o stále dokonalejší poznávání světa. Z církevních kruhů se ovšem kladly v různých dobách překážky svobodnému. vědeckému poznání. Dosud ještě různé skupiny církevní odmítají vědecké poznání jako překážku víry. Ale víra, že tento svět jako stvoření Boží je skutečností a že nese na sobě pečeť moudrosti Boží, že tento svět je místem, na kterém má člověk uplatňovat svou odpovědnost a všechny své darované schopnosti, jest zdrojem svobodného pohledu na svět, přírodu i dějiny. Je podnětem ke stále hlubšímu a odpovědnějšímu zkoumání všech oblastí pozemského života i vesmírné zákonitosti. Bůh Otec Ježíše Krista zůstává Pánem nad vším a jeho svatá moudrost může být jen zvyšována, ano oslavována odpovědným úsilím lidského rozume o poznání všeho stvoření.

V.

Ježíš Kristus zjevil nejen přítomnost svatého a milujícího Boha, nýbrž také slávu pravého lidství. Svým životem i smrtí ukázal smysl starozákonního poselství, že člověk byl stvořen k obrazu Božímu (Gn 1, 27). Je-li Bůh láska a ryzí spravedlnost, je také člověk stvořen proto, aby láskou řídil a naplňoval svuj život a aby navazoval svazky čisté a milující spravedlnosti mezi lidmi. Člověk je stvořen, aby byl osloven Slovem Boha živého a aby na toto oslovení odpověděl. Člověk zůstává člověkem, i když se odvrací od Boha a řídí se vlastní vůlí a vlastními zájmy. Ale víra v Ježíše Krista, ve kterém Slovo se stalo tělem, dává nám poznat smysl lidského života, jeho původu, jeho náplně i cíle. Znamená-li lidství život v odpovědnosti, pak Evangelium ukazuje, že ryzí odpovědnost jest vždy zakotvena v lásce. Pravá odpovědnost je vždy zcela konkrétní a je určena skutečnými potřebami a okolnostmi lidského života. Je vždy zaměřena do zcela určitého činu. Všecky činy Ježíše z Nazaretu jsou jedinou výzvou: jdi i ty a čiň podobně (L 10,37). Je-li odpovědná láska výrazem pravé lidskosti, může se lidské bytí naplnit jenom bytím pro druhé. To je podstatným znakem kázání na hoře. To je také podstatným obsahem celého Ježíšova života a smrti.

Odpovědnost je zároveň naplněním pravé lidské svobody. Křesťan chápe svobodu vždy především ve vztahu ke Kristovu zákonu lásky. Svoboda není libovůle. Svobodným v pravém slova smyslu není ten, kdo není vázán žádnými nadosobními zásadami, kdo nezná odpovědnosti za svůj život a za své vztahy k lidem. Pravé svobodě nemůžeme porozumět jenom ve vztahu k přírodě a jejím zákonům. Setkáváme se s názorem, že svoboda je poznaná nutnost. Tento názor chce říci, že je člověk na vnější skutečnosti nezávislý tou měrou, jakou ji dovede poznávat a technicky užívat ke svým účelům. Takto chápe tento názor i společnost a chce ji ovládat a řídit podle cílu, které si klade. Takto chápaná svoboda má oprávněné místo v životě člověka jenom pokud

zůstává sama podrobena zákonu lásky. Jinak může růst svobody se nebezpečně blížit růstu moci a ohrozit samo lidství. Svoboda jako podrobenost zákonu lásky není rozpor sám v sobě. Neboť láska činí dobrovolně a radostně, co bez lásky je těžkým břemenem. Evangelium vede k novému životu právě proto, že vede k radostnému přijetí Božího zákona, a proto k pravé svobodě. Jenom v tomto zorném úhlu docházejí pravé hodnoty přirozené schopnosti lidského ducha i rukou. Jsou to možnosti, které obohacují život. Tak se stávají lidské schopnosti nástrojem služby pro druhého člověka, pramenem radostí pro vlastní život a také oslavou tvůrce samého.

Ve světle Evangelia o Ježíši Kristu poznáváme, co je člověk a jeho určení. Vidíme také slávu lidství. Ale celý jeho život a zejména smrt na kříži odhaluje nám také rub člověka. Jeho vlastní přivedli Ježíše na smrt. Odsoudili spravedlivého ve jménu svých představ o spravedlnosti, ano dokonce - jak se domnívali - ve jménu spravedlnosti Boží. Na potupné smrti Ježíšově se podíleli jak potomci Izraele, tak představitelé tehdejšího státu a práva. Proti Ježíšovi se bouří od počátku jeho činnosti zlé mocnosti tohoto světa. Svatost Ježíšova odhaluje na dně lidských srdcí vzpouru proti pravdě a lásce, proti svaté spravedlnosti a proti vysokému určení lidskému. Nejhorší výraz hříchu objevuje se tam, kde je posvěcen falešnou pobožností a samospravedlností. Ježíš byl vypuzen ze synagogy a souzen představiteli chrámu. Pod rouškou falešně chápaného Božího zákona a bohoslužebných řádů nabývá zlo ďábelské povahy a je nazýváno ohavností zpuštění na místě svatém (Dn 11, 31, Mt 24,15). Mezi pádem prvního člověka a vzpourou proti Ježíšově svaté lásce a službě milosrdenství je hluboká souvislost. V Písmě se vypravuje buď ve formě mythu anebo v rámci událostí o stálé vzpouře lidí proti Bohu. Bůh jde za člověkem, nabízí mu svou ruku, slyší o svém určení, ale odvrácení člověka od Boha jest odpovědí. Hřích se rodí v lidském srdci jako sobectví, nenávist a jako domnění, že si člověk může dělat co chce, a že není vázán žádnými závazky, které přicházejí od Boha a které ho obracejí k bližnímu. Hřích se rodí v lidském srdci, ale projevuje se v praktickém životě, a rozrušuje svazky mezi lidmi. Pavel vyjadřuje porušenost lidského srdce slovy: Chtění hotové mám, ale abych dobré činil, toho nenalézám (Ř 7,18). Taková je zkušenost každého křesťana. Žije rozporem mezi svým určením a skutečným stavem svého porušeného nitra. Oddává se namnoze svým vlastním zájmům a choutkám, ale i když se v něm probouzí svědomí a vědomí viny, poznává neschopnost k pravé lásce, k pravé službě, čistotě a poslušnosti Bohu.

Velikost Evangelia záleží v tom, že člověka odhaluje v jeho slabosti, mdlobě, vzpouře, sobectví a porušenosti, ale nesoudí ho. Ježíš jde za člověkem, nikoli aby ho odsoudil, nýbrž aby mu pomohl. Člověk ani v nejhorším hříchu nepřestává být pro něho člověkem, tvorem Božím, ano dítětem Božím, ať již o tom ví anebo neví. Kdo pochopí tento vztah Ježíšův k člověku a přijímá jeho slovo odpuštění i pomocnou ruku, probouzí se k novému životu, k novému vztahu k bližnímu. Zůstává v něm vědomí viny a odpovědnosti, ale rodí se v něm jistota, že zlo a hřích nejsou posledním slovem a že Boží svatá láska a milosrdenství jsou mocnější, než je lidská bída a bezmocnost v hříchu, než lidský vzdor a sobectví. Toto poznání vede ho k milosrdenství vůči lidem. Vědomí, že jemu byly hříchy odpuštěny, činí ho střízlivým a milosrdným v posuzování druhých. Uvědomuje si svou solidaritu v hříchu, své bratrství uprostřed porušených lidí, ale vydává také svědectví o tom, že Ježíš

zvítězil právě v hlubinách lidského hříchu, lidské viny a beznaděje. Evangelium ho osvobozuje od něho samého a vede ho k tomu, aby se stal bytostí pro druhého.

Máme porozumění pro pokusy vyložit špatnosti lidí, ať už z vlivu přírody anebo z dějinných a společenských okolností. Rychlý růst technických vymožeností ulehčuje člověku jeho práci, ale zároveň ho činí pouze kolečkem ve společenském stroji. Právem jsme upozorňováni na to, že je člověk ovládán moderními prostředky, místo aby jimi vládl a že se i tím "odcizuje" svému lidství. Také hmotné prostředky jako peníze stávají se temnou mocí nad člověkem. Hmotné zájmy a touha po majetku znetvořují lidskou duši. Sem patří také předsudky, které rozdělují lidi do různých skupin. Ano i náboženské zvyklosti a instituce narušují lidskou bytost. Mluvíme-li tedy o sociálních příčinách dnešního průmyslového a technického věku, které působí odlištění člověka, je v tom mnoho střízlivého a reálného poznání. Ale vysvětlit zlo pouze z vnějších poměrů nelze. Zlo má původ hlubší. Přesahuje pouhou zákonitost, ať přírodní nebo společenskou.

Tím nemá být řečeno ani slovo proti moderní vědě, která zkoumá člověka jako přírodního tvora v rámci souvislostí přírodních nebo které ho zasazuje do vztahů společenských. Toto zkoumání má stejné oprávnění jako zkoumání o světě. Křesťanově víře se nepříčí, naopak vidí v něm projev opravdového hledání pravdy. Máme porozumění také pro vědecké zařazování člověka do vývoje ostatního tvorstva. Písmo samo mluví o tom, že člověk je prach a v prach se obrátí. Písmo samo zasazuje člověka do dějin Božího stvoření. Ale i když nejpronikavěji pronikneme do souvislostí lidského života s přírodou a dějinným vývojem, nepronikneme k pochopení vlastní jeho lidské podstaty. Člověk byl stvořen k obrazu Božímu, tj. aby žil v obecenství s Bohem, aby slyšel Boží volání a odpovídal na ně svou poslušností. Přemnoho lidí ovšem nechápe toto své určení. Ale člověk zůstává člověkem, který žije už svou lidskou existencí z milosti, i když si to neuvědomuje. Výsady toho, kdo věří v Evangelium a v Ježíše Krista jako zjevovatele Boha i pravého lidství, záleží v tom, že ví o nejhlubších základech člověčenství a o cíli, ke kterému člověk byl určen. Toto poznání pomáhá člověku, aby vytvářel svým slovem i životem ovzduší pravého humanismu, tj. právního, kulturního, sociálního i politického zápasu o lidskou důstojnost, rovnost, svobodu a bratrství.

VI. NADĚJE PRO ŽIVOT

Z toho, co jsme si právě řekli, plyne, že víra v Ježíše Krista dává celému životu sílu naděje. Věřící křesťan ví, že posledním výhledem člověka není smrt, nesmyslnost a nicota, ale život ve společenství s Bohem, který touží žít s člověkem v důvěře a lásce. Víra a naděje jsou od sebe neoddělitelny. Jsou společně mostem mezi Božími skutky v minulosti a jejich očekáváním v budoucnosti. Vytvářejí bohatý proud života, který je spojen vděčně se svědectvím otců, ale vždy obrácen k očekávání nové milosti a nových darů.

Víra ukládá naději určité meze: je nadějí pod křížem. Jenom kříž je podmínkou vzkříšení. Jenom kříž je podmínkou plného života. Jenom, kde je ochota k oběti, kde je odhodlání opustit všechny zajištěné posice, otevíráme skutečnost nového života. Víra znamená odvážné spolehnutí na Ježíše Krista a je odhodlanou cestou za ním bez jakýchkoli nároků na výhody a odplatu. Tato odvaha ve víře i na cestě životem je darem a stálým podnětem pro službu a svědectví, že království Boží v Ježíši Kristu je mezi námi.

Písmo zná obrazy budoucnosti, které přesahují hranice dějinného života. Kniha Danielova a jiných proroků, zvláště pak Zjevení Janovo líčí soud a příchod nové, naddějinné skutečnosti. Sem patří také Mt 24 a 25. Obrazy budoucího soudu mají však namnoze smysl symbolický. Jsou výrazem víry, že Bůh vládne nad světem, že lidské dějiny mají počátek i konec, že věřící křesťan nežije jen v pocitu osudového vývoje beze smyslu a bez určení. Víra s nadějí jsou silou věřících od Abrahama až po ty, kdo pro Ježíše Krista umírali v nedávných dobách, kdo v jeho jménu bojovali pro jeho pravdu a pro pravou důstojnost. Nad knihami a kapitolami biblickými, které mluví o konci věků a posledním soudu, nelze spekulovat a oddávat se marným fantasiím. Nad nimi je nutno si jen stále uvědomovat, že budeme vydávat počet ze svého života a stát před tím, kdo umřel na kříži a zvítězil svatou láskou nad hrobem a smrtí.

Víra apoštolů a prvních sborů věřících vyjadřovala svou naději vírou v nový příchod Ježíše Krista. Velikonoční zvěst ujišťovala první křesťany v podstatném vítězství nad hříchem, smrtí, zlem. Přece však ve viditelném a skutečném životě zůstává stále mnoho neřestí a bídy, utrpení a hrůzy. Lidé i dále trpí a umírají. Hřích a zloba stále uplatňují svou vládu nad světem. Víra křesťanova toho nepopírá, naopak ve střízlivém realismu odhaluje stopy zla i tam, kam normální pohled nedohlédá. Víra v Evangelium odhaluje pokrytectví a faleš, sobectví a hříšné sebeuplatňování právě pod povrchem náboženských slov, bohoslužebných obřadů a církevního sebevědomí. Proto čím hlubší a mocnější je víra v Ježíše Krista, tím mohutnější je také touha po Jeho novém příchodu a po uplatnění jeho vítězství ve všech oblastech našeho pozemského života. Není to však jen touha. Je to také jistá naděje, že Ježíš Kristus, Ukřižovaný a Zmrtvýchvstalý, přijde a zjeví svou naprostou vládu nad všemi mocnostmi hříchu a zla.

Apoštolské vyznání víry mluví o tom, že Ježíš Kristus přijde, aby soudil živé i mrtvé. Toto vyznání vyjadřuje bolestné napětí mezi lidskou vinou a Boží spravedlností, mezi tím, čím člověk má být a čím ve skutečnosti je.

Ale toto vyznání je také radostnou zvěstí naděje: soudcem bude ten, kdo podstoupil v lásce smrt za tento svět. Očekávání soudu není tedy jen zdrojem úzkosti, ale také výrazem pokory a vděčné naděje.

Bere člověku jakoukoli pýchu, sobělibost a samospravedlnost a ukazuje mu směrem k tomu, kdo jako Ukřižovaný a Vítězný čeká na něho na konci cesty. Tento pohled je spojen s odhodláním: "Aj jdu, abych činil vůli tvou" (Ž 40,8n).

Evangelia mluví ovšem i o zatracení. Tyto výroky jsou vždy spojeny s děsivým faktem, že člověk odmítá nabízenou milost. Slova Ježíšova o tom, že všechno může být odpuštěno - i rouhání proti

Synu člověka, ale že rouhání proti Duchu svatému nemůže být odpuštěno (Mt 12,31-32), naznačuje otřesnou skutečnost, že lidé odmítají vztaženou ruku Boží lásky a Božího odpuštění. Možnost a skutečnost takového činu je sama tajemstvím - jako všechen hřích a zlo. Nelze jejich vznik vysvětlovat žádnými myšlenkovými nebo vědeckými prostředky. Jakmile člověk začne vysvětlovat svůj vlastní hřích, prohlubuje svou vinu.

Víra v Evangelium však je novým a novým svědectvím, že zatracení není nikdy posledním slovem. Tu nemužeme nic jiného vyznat, než že poslední soud náleží tomu, kdo umřel pro hříchy naše a vstal pro naše ospravedlnění. Představa Božího soudu je dnešnímu člověku vzdálená, ano stává se mu jen naivním pozůstatkem starých mythů. Ale to neznamená, že člověk může ze sebe setřást odpovědnost za svuj život a že se může vyhnout poslednímu účtování. Víra v Ježíše Krista probouzí v člověku vědomí, že bude odpovídat za vše, co učinil neb neučinil pro člověka, který potřeboval jeho pomoci. Tato víra vede do nejhlubších poloh lidské odpovědnosti. Ale také, opakujeme, naplňuje věřícího radostnou jistotou, že Ukřižovaný bude sedět s ním na lavici obžalovaných a že Boží odpouštějící láska přesahuje hranice lidského zákona, lidských mravních norem, ale také hranice bezpodmínečné platnosti zákona Božího. Zdá se to být protimluv, ano nebezpečný zásah do vědomí, že zákon a spravedlnost Boha živého jsou neúplatné. A přece se vracíme poznovu a poznovu k tajemství milosti Boha živého v Ježíši Kristu a k mohutnému svědectví, že milost jest více než spravedlnost a že i přísné spravedlnosti můžeme v plnosti porozumět pouze na pozadí kříže a vítězství Kristova. Ve chvíli, kdy umírá Syn člověka jako oběť za naše hříchy a kdy se zjevuje bezpodmínečnost Boží spravedlnosti, vítězí milost a odpuštění. Nikdo z nás však nesmíme brát na lehkou váhu tvrdá slova o zahynutí a zatracení. Kdybychom ve víře viděli do hloubky Božího odpuštění pro všechny lidi a kdybychom škrtli hrůzu zatracení pro celý svět, nesmí v nás zmlknout vědomí, že jsme to právě my (že jsem to já), na koho platí tvrdé slovo Hospodinovo o zavržení. Jen v hloubce tohoto vědomí můžeme v plné mohutnosti pochopit slovo apoštolovo: "Kde jest, ó peklo, vítězství tvé?" (1K 15,55).

Celým svědectvím Staré i Nové smlouvy zaznívá touha po <u>životě věčném</u>. Evangelium je pak potvrzením toho, že vtělení, kříž a vítězství Ježíše Krista přináší jistotu věčného života. V apoštolském vyznání víry jest uveden věčný život mezi dary, které předává církev věřícím od Toho, kdo po svém vítězství usedl na pravici Boží. Vedle svatých obcování, hříchů odpuštění, těla z mrtvých vzkříšení je to život věčný. Pod životem věčným rozumí církev něco jiného, než co učily staré filosofické školy a rozmanité náboženské kulty: že člověk svou podstatou bere samočinně účast na nesmrtelnosti a že smrt je pouným přechodem do stavu nesmrtelnosti. Víme už ze svědectví Starého zákona, že člověk je smrtelný a že podléhá zániku jako prach a popel. Ale víme také, že už lid Staré smlouvy toužil po životě věčném a že víra ve věčného, milostivého a spravedlivého Boha byla mu útěchou proti pocitu nesmyslnosti a nicoty. Víra Izraele však nepřipouštěla názor, že člověk přirozeně (automaticky) jako stvořená bytost nese v sobě záruku nesmrtelného života. Hospodin jest Pánem života i smrti. V jeho rukou je život náš i náš konec. V Ježíši Kristu pak apoštolská církev přijala ujištění, že její Pán zvítězil nad smrtí v hrobě a že tímto vítězstvím, které přesahuje všechny naše lidské představy a pojmy, tvoří nový život. Tento nový život jest darem vítězného

Krista a začíná již v pozemském životě těch, kdo svou věrou se oddali Kristu a přijali jeho dar. "Protož jestli kdo v Kristu, nové stvoření jest. Staré věci pominuly, aj, nové všecko učiněno jest." (2K 5,17). Nejde tu jen o představy záhrobního života. Jde tu o vítěznou jistotu, že Ježíš z Nazaretu překonal smrt v hrobě a že svou vítěznou láskou otevřel nám vstup do věčného obecenství s ním.

Apoštolské vyznání uvádí mezi dary vítězného Krista také těla z mrtvých vzkříšení. Je-li tomuto článku rozuměno hrubě jako o obnovení našeho těla ve smyslu biologickém, ztrácí se pravý jeho smysl. Církev Kristova chtěla se tímto článkem postavit proti antickému názoru, že člověk tělesnou smrtí se osvobozuje pro nesmrtelnost a že konkrétní pozemský život lidský nemá podstatné důležitosti. Ježíš Kristus přišel za člověkem do jeho obyčejného života duchovního i tělesného. Jde o určitou konkrétní lidskou osobnost, jejíž tíhu, mdlobu i strpení bere na sebe. Před tváří svatého Boha záleží právě na pozemském životě a na projevech lidské osobnosti v prostých viditelných a konkrétních vztazích. A tato živá osobnost lidská v jedinečnosti pozemského života je předmětem Božího soudu i vysvobození. Tento pozemský a neopakovatelný lidský život je vysvobozen smrtí a vítězstvím Kristovým pro život věčný. Nejde tu o věčné trvání hmoty. Jde tu o věčný život toho člověka, který na tomto světě žil v určitém těle, v určitém čase a na určitém místě. A který byl vysvobozen ze zániku a nesmyslnosti. Tím nabývají i pozemské dějiny vyššího posvěcení. Ježíš Kristus je i Pánem dějin a všech oblastí pozemských. Co jsme na tomto světě v těle a v pozemských vztazích vykonali nebo nevykonali, patří pod vládu a tvůrčí moc Hospodinovy svatosti i jeho milosrdenství.

To vše znamená pohled věřícího křesťana přes přítomnost do budoucnosti. Mluví se mnoho o tzv. eschatologickém zaměření křesťanovy víry i jeho života. Odtud také nadějná perspektiva křesťanovy víry v pohledu na lidské dějiny. Všechny programy s výhledem na dokonalejší uspořádání světa mají v něm svůj původ a také to, co nazýváme tvůrčí dynamikou. Ač jsou to programy jakkoli rozdílné a omylné, jsou ovocem touhy a očekávání spravedlnosti a lásky, která v Ježíši Kristu zvítězila v okolnostech beznadějných. Jako číše vody žíznivému, tak každá obhajoba slabého a utištěného a každý krůček k lepšímu uspořádání lidských záležitostí je činem pro království Ježíše Krista. On se k němu přizná, i když jej provede očistným ohněm svého soudu. Věřícímu křesťanu je proto každé vítězství spravedlnosti, každá oběť pro pravdu a každý čin lidskosti svědectvím, že Ježíš Kristus je skutečným Pánem dějin. Má proto naději pro každou snahu, která si klade vpravdě lidské cíle, i když jeho touhy a naděje přesahují i to největší, čeho člověk ve svém pozemském, osobním i veřejném životě dosahuje. Pohled jeho k vítěznému Kristu dává mu sílu i odvahu ke strážné službě. Všechny lidské programy a zápasy stojí ve stínu kříže Kristova, ale také ve světle jeho vítězství. Království Kristovo neznamená dovršení přirozeného dějinného vývoje. Je skutečností novou, milostným darem Boha samého, jeho konečným zásahem do dějin. Křesťan se raduje z každého kroku kupředu v zápase o lidskost, spravedlnost a ryzost pozemských pořádků, ale očekává příchod toho království, ve kterém nebude ani slz a utrpení, ani bezpráví a sobectví (Zjev. 21,5.6.). Proto se modlíme "Přijď království tvé!". Proto se díváme dopředu v touze: Přijdiž tedy, Pane Ježíši!

VII. SPOLEČENSTVÍ POUTNÍKŮ

1. Nové společenství

Dílo Ježíše Krista na této zemi neskončilo událostí velikonoční a jeho odchodem na pravici Otcovu. Na první pohled se ovšem zdá, že se nic nezměnilo. Dějiny neskončily. Lidé žijí, pracují, zápasí, trpí a umírají jako dříve. Dále trvá zápas o moc a vládu nad světem. Člověk vykořisťuje člověka. Trvají a prohlubují se rozdíly mezi rasami. Dějí se křivdy a násilí. Lidstvo si razí cestu dějinnými sestupy a pády, jak tomu bylo dříve.

A přece uprostřed pozemského dějinného života dílo Ježíše Krista pokračuje. Je tu společenství těch, kdo se k zavrženému Ježíši z Nazaretu přihlásili, uznali jeho svrchovanou autoritu a chtějí za ním jít cestou lásky a služby člověku. Tato víra je opřena o jistotu, že Ježíšova moc neskončila v jeho smrti a že on sám je uprostřed tohoto světa přítomen; o jistotu, že je živ, že zůstává se svými věrnými až do konce světa a dává jim sílu k budování jeho království, společenství spravedlnosti a pravdy, lásky a pokoje.

Toto společenství učedlníků a ostatních věrných nevzniklo samo sebou po odchodu Ježíšově. Bůh v Ježíši Kristu svrchovaně zasáhl do života postrašených a rozptýlených učedníků a ve dny svatodušní je naplnil duchem síly a odvahy, jistoty a poslušnosti. Zprvu se toto společenství málo odlišovalo od svého okolí, od obce židovské. Brzy se však ukázalo, že tato pospolitost má skutečnou moc státi se každému člověku útočištěm, útěchou a nadějí. Sbory první církve byly otevřeny všem lidem. Bohatí i chudí, mocní i otroci se v nich podíleli na společenství víry, naděje a lásky. Nové obecenství nemělo jenom bohoslužebnou povahu, ale pronikalo celý život. Křesťané se scházeli ke společným modlitbám, k lámání chleba, ale nesli nadto společná životní břemena a starosti, ano pokusili se vytvořit dokonce i společenství majetku. Nové hnutí rychle sílilo a to nejen v židovském prostředí, z něhož vzniklo, ale v celém tehdejším civilisovaném světě. Z učedlníků se stali apoštolové a rozdělili si své úkoly. Rozšíření sborů přes hranice Palestiny, přes Malou Asii až do Evropy bylo dílem zvláště misijního působení apoštola Pavla.

Společenství kolem apoštolů a jejich spolupracovníků narazilo na prudký odpor napřed u představitelů židovské obce, synagogy i chrámu. Tento odpor naznačil hned na počátku, co církev prožívala v průběhu svých dějin. Bylo nutno v každé době odpovídat na otázky a těžkosti toho místa, na kterém církev pracovala. Bylo nutno se otevírat novým možnostem a úkolům. Po každé se v obecenství církevním vyskytli lidé, kteří úzkostlivě lpěli na tradici, starých zvycích, na pevných formách bohoslužebných, na názorech dogmatických i na zděděných mravních předpisech. Církev byla ve stálém nebezpečí, že se stane pevnou, ztuhlou institucí, která chrání to, co zdědila od předešlých pokolení. Odpor židovské synagogy a chrámových představitelů vyjadřoval určitý stav myslí i životní styl a ten nepominul, ani když se sbory věřících odloučily od židovské obce. Církev vytvořená Duchem svatým kolem Ukřižovaného a Oslaveného Ježíše Krista pokládala se za nositelku a pravou vykladačku starozákonních zaslíbení. V Ježíši z Nazaretu viděla - a právem viděla - pravého proroka, pravého kněze a obětníka za lidské hříchy,

pravého krále. tj. svrchovanou autoritu nad životem i smrtí, nad osobním životem i nad lidskými dějinami. Byl to revoluční čin, ale čin tvůrčí, který pronikl k jádru Staré smlouvy, v podstatu víry v Hospodina Boha izraelského a ve žhavý smysl starozákonních nadějí. Toto vědomí, že církev musí nově a nově zvěstovat poselství Staré i Nové smlouvy, že se musí dát pod vedení Ducha svatého, který tvoří nové a nové divy, nikdy v církvi neuhaslo, ale vždy se sráželo s bázlivou tradičností, se strachem před novými počátky a se snahou zachovat převzatý poklad víry bez porušení a beze změny.

Leč i ve světě tzv. pohanském musela církev zápasit o ryzost svého poselství a poslání. Bylo-li Židům Evangelium o vítězství Ukřižovaného Krista pohoršením, bylo světu pohanskému (helenistickému) bláznovstvím. Víra v jednoho svatého Boha, přítomného uprostřed pozemského života, se srážela s tehdejšími náboženskými kulty, s pověrou, ale také s pochybovačným rozumem. Evangelium, které nesla církev, očišťovalo duchovní život od vší pověry, kácelo modly a oltáře všelijakých bohů. Byla to zvěst naplněná střízlivostí ducha, kritickým pohledem na rozmanité náboženské fantasie, ale přitom prolamovala názor, že nejvyšší ideje lidského rozumu a světové zákonitosti jsou posledním slovem. Názor, že B'h láskou vítězí právě v bezmocnosti a v naprosté opuštěnosti, jevil se průměrnému lidskému rozumu pošetilostí. Tento odpor pohanského světa v počátcích církve naznačoval cestu věřících křesťanů i do budoucnosti. Pověra, modlářství, ale také rozumářství a kritická pochybovačnost dorážely na církev v každé době, byť i rozmanitým způsobem. A doráží na ni i dnes ve stejné míře.

Církev však měla co činit nejenom s konservativní úzkostlivostí nebo s pověrou a pochybovačnou nevěrou, nýbrž i s pronásledováním. Židovská obec se pokoušela potlačit nové společenství mocensky a v říši římské prodělala církev dlouhou řadu mocenských pokusů, aby byla umlčena, ano potlačena. Nejednou byla pravá církev Kristova pronásledována státní mocí, která tak činila z nedůvěry, ale často i ve jménu samého Krista a pod tlakem oficiální vládnoucí církevní instituce. To byl nejtemnější způsob, jak měla být skutečná církev umlčena. Tímto způsobem byla matena lidská svědomí a živena pochybovačnost v základních otázkách životních. A přece církev jako společenství poutníků konala svou službu ve světě, ano vtiskovala světu nový ráz i tenkráte, když se společnost proti tomu bránila. Účinná láska k člověku, trpělivá služba, ochota k oběti, neotřesitelná jistota a žhavá naděje pronikaly ze společenství věřících poutníků do lidských duší i do společenských pořádků.

2. Tajemství církve

Co bylo skrytou silou křesťanského společenství? Jaké je tajemství církve? Tajemství církve stejně jako u Ježíše z Nazareta bylo tajemstvím skryté Boží moci. Již první kruh dvanácti učedlníků byli lidé prostí, nevýznamní a ponejvíce chudí. Nepatřili k výkvětu tehdejšího světa. Ničím se navenek nelišili od průměru kromě toho, že byli vedeni pod mocí Ježíšovou a utvrzováni Duchem svatým v naprosté věrnosti. Ač mu mnohdy nerozuměli a dovedli ho zklamat, zapřít i zradit, přece při něm setrvali a opustili všecko, čemu až dosud žili. Nejnápadnější bylo toto napětí při Ježíšově zajetí a smrti. Zklamání a strach těchto chvil byl záhy vystřídán novou jistotou. Znovu se

shromažďují a již o letnicích (50 dní po velikonocích) dochází v Jeruzalémě k prvnímu křesťanskému sboru.

V novozákonním svědectví (Skutky apoštolské a epištoly) poznáváme dějiny prvotní církve. Je v nich patrno, co se děje v církvi od dob apoštolských a co v dějinách církve stále pokračuje: jednou veliká duchovní síla a moc, jindy bázlivost, prostřednost a mdloba. Jednou mocné svědectví o Ježíši Kristu, služba lásky všem trpícím a poníženým, jindy hledání vlastních věcí, bohatství a moci. Dějiny církve nejsou jen dějinami duchovních pohrom, zpronevěry a mdloby, ale také historií o tajemných obnovujících zdrojích věrnosti a síly, statečnosti a svobody, lásky a služby.

Tajemství, které je v samém základu církve a ze kterého se rodí stálá obnova, je kromě jistoty o vítězství Ukřižovaného Ježíše Krista moc Ducha svatého a autorita Božího Slova. Všechny tyto stránky církevního společenství souvisí spolu neoddělitelně. Poznání jedné z těchto skutečností závisí i na působení druhých. Teprve ten, kdo se s nimi v životě osobně setká, chápe, proč i po tolika dějinných zklamáních a zradách přece smíme věřit "svatou církev obecnou". Tato víra si nezastírá stíny vnější organisace církve. Ale ví, že v ní nejde jen o lidskou záležitost. Ví, že do slabých a porušených lidských rukou byl svěřen samým Bohem poklad pravdy, která vede ke svobodě života, jehož jediným dokonalým obrazem byl na této zemi Ježíš z Nazareta. Kdyby byla církev jen jedním ze sociálních útvarů, náboženským spolkem nebo pouhým sdružením pro pěstění náboženského života, byla by dávno podlehla přirozenému rozkladu, který je osudem každého dějinného zjevu.

3. Víra v Ducha svatého

Četné starozákonní výpovědi o Duchu Hospodinově a zaslíbení, že bude vylit na společenství Staré smlouvy (např. Ez 37; Joel 2) i zprávy Skutků apoštolských o vylití Ducha svatého jako i jiné výpovědi, vedou nás k tomu, abychom stručně řekli: Duch svatý je Bůh sám ve své moci, kterou udržuje tento svět a vede svůj lid k cíli jemu určenému. Bůh je jako stvořitel nad světem. Jeho Slovo, tj. jeho tvář obrácená k člověku, se stala tělem. Ale svým Duchem obrací stále svůj lid k sobě, probouzí jejich víru, naplňuje je láskou a obepíná všechno stvoření, aby je formoval k naplnění toho, čím bylo od počátku vybaveno. Již první slova starozákonního svědectví (Gn 1,1) mluví o tom, že nad zemí nesličnou a pustou (tj. nad chaotickým stavem stvoření) se vznášel Duch Boží. Všechno stvoření je od počátku formováno Boží mocí, naplňováno vyšším smyslem a usměrňováno ke svému určení. Rozmanité mythy v době, kdy lid izraelský konal svůj svěřený úkol, mluvily o světě jako o stálém koloběhu věcí beze smyslu a bez cíle. Zvěst o stvoření, jak ji známe ze Starého zákona, rozbila tento kruh a vydala svědectví, že všechno stvoření a dějiny lidstva mají cíl, na jehož konci stojí Bůh milosrdenství a slitování, svatosti a pravdy. Vyprávění biblické je náčrtem Božího plánu a stále nových tvůrčích divů Božího království.

Duch svatý pracuje stále na stvořitelském i vykupitelském plánu, jaký byl všemu stvoření určen. Církev Kristova vydává svědectví o Duchu svatém, ale zároveň jest nástrojem Ducha svatého pro jednotlivé

věřící i pro celý svět. Brání-li se církev moci Ducha svatého, přestává-li věřit v jeho nové divy a dary, stává se překážkou a brzdou. Tajemství církve záleží v tom, že pod povrchem umrtvujících zvyklostí, pod ztuhlostí a neposlušností viditelného společenství působí Duch svatý neustále, naplňuje jednotlivce i skupiny novou mocí, prolamuje formy, které ztratily svou účinnost, a působí obnovu a probuzení tam, kde se to nejméně čeká.

Víra v Ducha svatého není tedy jen opakováním zvěsti o vylití Ducha svatého v den letnic. Umožňuje spíše člověku, aby vždy nově otvíral stará svědectví Písem a hledal porozumění pro Boží dílo dnes. A pro své osobní poslání v něm. Církev se neleká hlubokých změn ve světě, změn způsobu života a nového myšlení pod vlivem vědy a techniky. I náš moderní svět, tak hluboce odlišný od dob apoštolských, je stejně pod mocí Ducha svatého a je místem jeho tvůrčích divů, jako tomu bylo v dobách nejmohutnějšího duchovního rozvoje. Církev se často brání novému způsobu myšlení i života a obrací se do minulosti. Církev se také leckdy uzavírá sama do sebe a prohlašuje nezájem o to, co se děje mimo její hranice. Nechápe, že Duch svatý může bořit staré chrámy a tvořit nové, rušit staré instituce a budovat nové. Ale tam, kde Duch svatý mocně působí, církev si uvědomuje, že království Boží přesahuje meze církevních institucí a pořádků a že církev jako společenství věřících poutníků má usilovat o nápravu všech věcí lidských. Duch svatý ovšem chrání církev, aby se nepřipodobnila světu a okolí do té míry, že ztratí vědomí svého zvláštního poslání, že rozmělní zvěst, kterou má nést a že její služba se promění v přisluhování. Ale Duch svatý dává církvi odvahu, aby hleděla k novým úkolům, dává jí statečnost, aby se nebála překážek a naplňuje ji moudrostí ke správnému rozhodování ve chvílích nejzmatenějších. Pouhá prosba o dar Ducha svatého bez napětí a bez rozhodování je marnou a falešnou modlitbou. Všechno, co z víry konáme, je spojeno s rizikem, ale jen ti, kdo se odváží činu, jednají z víry v Ducha svatého. Věříme, že jednáme podle Boží vůle, když neděláme jen to, co je nám pohodlné a nač jsme si navykli. Duch svatý dává pravou moudrost, abychom chránili to, co z odkazu apoštolů, svědků a reformátorů patří k podstatě našeho společenství, ale vede společenství poutníků stále kupředu a otevírá mu nové obzory. Vítr, kam chce, věje, hlas jeho slyšíš, ale nevíš, odkud přichází a kam jde. Tak je každý kdo se z Ducha narodil. (Jan 3,8.). Církev obstála vždy jen v tomto duchovním napětí a v této odvážné svobodě svých údů a svých sborů. To je smysl všech zápasů, kterými církev procházela až po dnešek. To je kladný smysl všech kacířských hnutí, ano i rozdělení viditelné církve. To je smysl reformace a zásady, že církev zreformovaná má být pořád reformována. Víra v Ducha svatého není obrácena proti současnému vývoji světa, ale je jeho kontrolou i pohledem přes hranice všeho toho, co je v něm nejužitečnější a nejnadějnější. Víru v Ducha svatého a svatou církev obecnou je třeba i dnes vyslovovat jedním dechem. Tak se dostaneme k tomu, abychom porozuměli svědectví Písem svatých jako očistného měřítka své víry a svého života.

VIII. PÍSMO SVATÉ

Po všem tom, co jsme vyložili, vnucují se nám dvě otázky: Předně, odkud čerpáme svědectví o Ježíši Kristu, o jeho vysvoboditelském díle a o společenství věřících? A druhá otázka: Podle čeho měřila církev správnost svého vyznání a učení, svou stavbu i své poslání? Obě tyto otázky nám ukazují směrem k Písmu svatému. Z knih Starého i Nového zákona čerpáme zvěst o Božím díle na této zemi, z nich přejímáme poselství, které máme nésti dále. Živá církev žila vždy z jistoty, že je povinna nést své poselství z vyššího rozkazu, z nadřazené autority, že má poslouchat hlasu, který přichází z vyšší roviny. Církev vždy si byla vědoma toho, že není svou vlastní paní. Vyznávala, že se nemůže rozhodovat jen podle zájmů svých členů nebo pod vlivem určité situace: že stojí v souvislosti s těmi, kdo předcházeli, že má naslouchat prvním svědkům církve, kontrolovat se jejich svědectvím a pokračovat na cestě, která byla určena Ježíšem z Nazaretu a nastoupena jeho apoštoly.

V dějinách církve vznikaly útvary, které kladly důraz nejen na souvislost s prvotní církví apoštolskou, nýbrž také na vše, co bylo přijato na koncilech anebo vzniklo a se upevnilo v průběhu církevního vývoje, ať už to byly věroučné články, bohoslužebné řády, kněžská autorita a organizační formy. Tyto útvary tvrdily a tvrdí, že je nutno brát vážně a poslušně to, co se rozvinulo z původního semene a co se v církevním společenství během staletí upevnilo. Pod slovem t r a d i c e se myslí právě tato skutečnost. Postupem věků se navrstvilo ovšem na církevní život mnoho pověrečných prvků. Pod vlivem starozákonní bohoslužebné a obětní tradice i pod vlivem mimokřesťanských útvarů kultických nabývaly bohoslužebné řády, ano i organizační formy povahy, která se značně lišila od původních apoštolských pořádků. To vše se postupem doby upevnilo v životě církevním tak, že celá stavba církevní byla tím proniknuta, ano přetvořena. Mnoho úsilí bohosloveckého bylo vynaloženo na to, aby se tyto změny uvedly v souhlas s tradicí apoštolskou. Tyto útvary církevní nazýváme úhrnně katolickými. I v těchto útvarech však bylo vždy živé vědomí, že církev nesmí zapomínat na prameny, ze kterých pili první svědkové víry. Svědectví apoštolské i obraz církve apoštolské zneklidňovaly rostoucí a rozvíjející se církev už tím, že Písmo svaté patřilo v ní vedle tradice k pramenům víry. Důraz na tradici ovšem převažoval často nad snahou vrátit se k původní zvěsti a k prvním vyznavačům.

Leč nikdy nezmlkly hlasy, že v prvé řadě záleží na tom, aby věřící poznali původní zvěst a aby se m ě ř i l i tím, co apoštolové vyznávali a na čem budovali své společenství. Již ve stoletích staré církve, ano i ve středověku, ozývaly se někdy slaběji, jindy silněji hlasy po návratu k čistým pramenům. Církev se často zapletla do těžkých věroučných sporů. Uplatňovaly se v ní mocenské hlasy církevních představitelů. Církev nejednou zatoužila po vnější okázalosti a bohatství. Život byl napořád narušován neřestí v hlavě i údech. Pověrečné představy a úkony pronikaly do samé svatyně. V takových chvílích se ozývalo z kruhů věrných vyznavačů Kristových volání po původním hlase Boží milosti i autority, po obecenství s Ježíšem z Nazaretu, jak v něm žili první vyznavači. Proti autoritě hierarchické volalo se po autoritě Ježíše Krista. Pod vlivem těchto hlasů

vznikala poznovu a poznovu touha měřit se Evangeliem a církví apoštolskou. V tomto smyslu živá církev Kristova nikdy neumlkla, třeba oficiální církevní instituce podléhala omylum a bludum, tradiční nehybnosti nebo pověrám, neřestem a zesvětštění.

Tyto snahy nazýváme reformačními. Provázely církevní život po celou dobu, ať v tichých skupinách nebo klášteřích anebo také mezi statečnými bohoslovci. Ale v 15. a 16. století nabyly tak mohutné síly, že rozrušily vládnoucí církev a vyvolaly společenství oddělené. Tyto touhy směřovaly k přeměně celé církve, ale když se to nepodařilo, byly vybudovány církevní útvary, které se chtěly kontrolovat biblickou zvěstí, prohlásily Písmo svaté za jediné platné měřítko víry i života. Prostá náplň těchto směrů záležela v tom, že církev nemá být držitelkou pravdy, nýbrž služebnicí pravdy, že církev nerozhoduje o tom, co je pravda a co blud, co je správné a nesprávné; posledním rozhodčím je Ježíš Kristus sám, jak ho známe z poselství apoštolského. I Českobratrská církev evangelická hlásí se do řady těchto snah a hnutí. V rámci reformace vznikaly rozmanité skupiny, které mezi sebou nejednou zápasily vášnivě, ano nepřátelsky, ale ve sve podstatě byly si vědomy, že jsou povinny podrobovat se autoritě, která je nad nimi.

Reformační církve ovšem utlumovaly v průběhu věků původní hlas apoštolských svědků. I ony kladly nejednou svůj výklad biblické zvěsti nad zvěst samu. I v nich se vytvářela nová tradice, která se mohla stát stejně nebezpečnou, jako tradice katolických útvarů. I my jsme povinni zamýšlet se nad tím, zda naše sbory žijí z onoho původního pramene biblického poselství a zda nežijeme mnohem více ze zvyků a pořádků, jak se postupně vytvořily v dějinném vývoji našich církví. Je to otázka velmi vážná. Jen se vší obezřetností a kajícností smíme tvrdit, že ve vlastní stavbě naší církve žije touha vracet se stále k Evangeliu Ježíše z Nazareta, Ukřižovaného a Zmrtvýchvstalého. Toto tvrzení musí být spojeno s modlitební touhou po Duchu svatém, aby nás probouzel z naší mdloby a polovičatosti k plnosti Evangelia a aby ze slabých a obyčejných lidí tvořil vyznavače statečné a odhodlané ke službě lásky.

První závaznou knihou v prvotní církvi byl Starý zákon. Církev jej přejala od Židovské synagogy. Celé dílo Ježíše Krista, jeho život, smrt i zmrtvýchvstání pokládala za naplnění toho, o čem zvěstoval a co zasliboval Starý zákon. Církev byla přesvědčena, že pokračuje na cestě lidu izraelského. Hlásila se k Bohu Abrahamovu, Izákovu a Jákobovu. Odmítala názor, že přináší nové náboženství a že zvěstuje nového Boha. Ježíš sám mluvil o Bohu otců, naplňoval zvěst prorockou a jeho učedlníci v něm viděli společníka Mojžíše a Eliáše. Jan Křtitel zvěstoval blízkost království Hospodina Boha Izraelského a ukazoval na Ježíše jako toho, kterého zaslibovali proroci. Evangelia a listy apoštolské neustále zdůvodňují závaznost a pravdu své zvěsti odkazem ke knihám Starého zákona. Novozákonní spisy chtějí býti a jsou výkladem spisů starozákonních.

Sbírka starozákonních spisů má za sebou rozsáhlé dějiny svého vzniku a utváření. Některé jeho části pocházejí již z druhého tisíciletí před Kristem. Během staletí k nim přistupovaly další části. Některé byly dlouho předávány (tradovány) ústně, jiné byly brzo zaznamenávány písemně. Základem sbírky, kterou známe jako Starý zákon, bylo pět knih Mojžíšových zvaných tóra. K nim se druží sbírka knih prorockých, knihy historické a ostatní jako např. kniha Žalmů, Přísloví, Kazatel a Píseň Šalomounova. Sbírka těchto knih byla prohlášena za pravidlo

víry a života již v obci židovské. Když se dlouhou prací došlo k textovému sjednocení, zůstává celé dílo beze změny. Pracovaly na něm celé generace po jedno tisíciletí. Byla to složitá a namáhavá práce mnoha a mnoha písmařů (soferim), kteří nesmlouvavě hlídali každé slovo a každé písmeno.

Církev apoštolská uznala platnost Starého zákona. Pokládala se za nového Izraele a tím vyznala, že není nahodilým zjevem v dějinách, nýbrž že pokračuje v tom, co Bůh od počátku lidských dějin a zvláště v lidu Izraele vykonal. Církev se měřila zvěstí starozákonní, ale zároveň ji vykládala ve světle Evangelia Ježíše z Nazaretu. Odhalovala zárodky Evangelia v dějinách Izraele, v zákonu, prorocích i Žalmech. Chápala slovo Ježíšovo, že nepřišel zákon zrušit, nýbrž naplnit. Tento kladný poměr ke Starému zákonu byl neobyčejnou silou jak pro zvěst víry, tak pro praktický život. A přece se setkáváme u Ježíše z Nazareta, u jeho apoštolů a v prvních sborech s mohutným hlasem o tom, že člověk je osvobozen od Zákona Starého. Ježíš je vtělením zákona Nového. Osvobozuje srdce od pouhé vnější autority a přetváří lidské nitro tak, aby v radostné svobodě naplňovalo zákon lásky. "Říkáno bylo starým: Ale já pravím vám." Byl to podivuhodný zjev: církev se podřizovala autoritě Starého zákona, usilovala o plné pochopení starozákonního svědectví, ale zároveň bytostně zápasila proti židovskému zákonictví a proti chrámové tradici i proti všem hranicím mezi Izraelem a ostatními lidmi.

Apoštolské svědectví vedle Ježíšovy autority stává se druhou součástí budoucího biblického kanonu. První autoři (např. Pavel) při psaní svých listů nemysleli na to, že píší druhý díl Písma svatého. Vedla je k tomu potřeba sborů nebo jednotlivců v konkrétních otázkách jejich víry i života. Vznikla také potřeba, aby to, co bylo o Ježíšovi předáváno ústně, bylo zachyceno písemně. Jednotlivé záznamy, vzpomínky, úryvky týkající se Ježíšova života a jeho slov, byly shromažďovány, utřiďovány a seřazovány v dnešní knihy evangelií. Takovýmto způsobem přibývalo v prvních dvou stoletích jednotlivých spisů, které tvořily postupně to, co nazýváme Novým zákonem. Zpočátku však neexistovala přesná hranice, která dělila závazné (kanonické) knihy od takových, které byly užitečné. Církev uznávala, že její autoritou jsou Písma (starozákonní) a Pán. Uznávala autoritu apoštolů, ale nevymezila hned zřetelně sbírku závazných spisů. Přitom život církve, víra, učení i praxe se vzdalovaly od úderné síly prvotního apoštolského poselství. Nastupovalo nové zákonictví. Dary Ducha svatého byly zaměňovány za různé duševní nenormálnosti. A zároveň rostla stále více autorita správců církve. Vznikaly neshody o správnosti zvěsti a řádu a také nebezpečí, že tyto neshody povedou k rozkladu církve. Vskutku také některá hnutí v církvi otřásala jednotou nejen v učení, nýbrž i v organisaci církve. Neshody a ona nebezpečí přivedla církev k tomu, aby ve druhém století přistoupila ke kanonisaci určitých spisů, tj. aby tyto spisy prohlásila za měřítko učení, zvěsti i praktického života. Byl to čin nesmírné důležitosti. Někteří theologové i dnes prohlašují vznik Nového zákona za součást a zakončení spasitelného díla Božího v církvi. Církev se podřídila autoritě vyšší a prohlásila, že není sama posledním rozhodčím ve věcech víry, že je nutno stále se měřit Evangeliem a apoštolským svědectvím.

Byla to církev, která vytvořila sbírku knih, nazývanou Nový zákon. Převzala sbírku Starého zákona, jak ji vytvořila židovská synagoga.

Tak se stalo Písmo svaté součástí církevní tradice. Některé útvary církevní vyvozovaly z toho závěr, že autorita církve je na stejné rovině s autoritou Písma svatého; anebo, jinak řečeno, že posledním rozhodčím ve věcech víry je přece jen církev. Nemůžeme jen tak snadno odmítnout toto tvrzení. Vztah mezi Písmem a tradicí je dnes mnohem složitější, než byl v době reformační. Hranice mezi oběma je plynulá. Je možno zjistit, že již v Písmě samotném jsou začátky církevní tradice a že Starý i Nový zákon zachycují, co bylo zpočátku v izraelské obci a později v církvi apoštolské a poapoštolské předáváno z pokolení na pokolení. Opakujeme pak ještě jednou, že i dnes tzv. reformační církve žijí více ze své vlastní tradice než přímo pod mocí Slova Božího. Přece však vznik sbírky knih, které nazýváme Písmem svatým, znamená vyznavačský krok církve. Církev prohlásila, že se podrobuje apoštolské zvěsti a autoritě, že nechce být sama nejvyšším měřítkem anebo rozhodčím o pravdě. Reformační církve navázaly na tento čin a s radikální rozhodností prohlásily Písmo svaté za pravidlo víry a života. Ať už jakkoli vztah mezi Písmem a církevní tradicí je složitější, než si někdy myslíme, přece jen rozhodnutí reformace v tomto smyslu bylo správné. Rozhovory vedené dnes také v katolických církvích potvrzují, že i tyto církve vidí dnes mnohem jasněji ve Slově Božím vlastního nositele zjevení a že po této stránce podřizují tradici Písmu svatému a činí z ní vykladačku zjevení. Tradice nepřidává ničeho k obsahu zjevení. Pokouší se jen předat výklad Božího zjevovatelského a spasitelného díla, jak byl zachycen v dogmatech, bohoslužebné stavbě a v církevním útvaru. Stojíme tu uprostřed vážných rozhovorů mezi dějinnými církevními směry. Reformační církve si uvědomují hlouběji souvislost (kontinuitu) mezi církví apoštolskou a dneškem. Katolické církve ve svých nejvýznačnějších směrech a tvůrčích myslitelích vyznávají podřízenost tradice pod Písmo a nutnost pronikavějšího studia Slova Božího v Písmech svatých.

Písmo svaté jako měřítko víry i života bylo po celou dobu církevních dějin zdrojem stálého revolučního kvašení. Zneklidňovalo církev a bylo zdrojem nových a nových duchovních výbuchů. Obraz Ježíše z Nazaretu v prvních třech evangeliích nutil jednotlivé věřící, aby srovnávali postavu tichého, pokorného a umírajícího Syna člověka s nároky církevních představitelů, se složitostí církevního aparátu a se stálým sklonem křesťanské společnosti přizpůsobit se světu. Touha po následování Ježíše z Nazaretu znepokojovala církev, ale zasahovala také do života tzv. křesťanských zemí. Obrat apoštola Pavla od zákonické synagogy a jeho spolehnutí na osvobozující milost Ježíše Krista byly zdrojem odporu proti záslužnické soustavě církevní a proti umrtvující autoritě církevních řádů. Jeho volání, že jsme ospravedlněni pouhou milostí, zjevenou v utrpení, službě a v kříži Kristově, a že vnější zákonické předpisy zastírají pohled ke žhavé a přetvářející lásce Boží, otřáslo církví v 16.století a dalo vznik útvarům novým. Evangelium a listy Janovy se svým svědectvím o Ježíšovi jako vinné révě a zdroji věčného života již na této zemi přiváděly i v dobách, kdy oficiální církev se svou hierarchií a svátostmi přehlušovala hlas evangelia, k vroucím touhám po jednotě s Ježíšem Kristem a po mystickém spočinutí v jeho náručí. Mohli bychom ještě pokračovat ve výpočtu všech duchovních proudů, které se rodily v církevních dějinách pod bezprostředním zásahem Slova Božího. Písmo svaté spojovalo církev s lidem Izraele a chránilo ji před smrtelným nebezpečím modlářství, pověry mocenských nároků, mravních kompromisů a zesvětštění.

Čtenář Písma svatého zjistí brzy, jak mnohotvárný je obsah starozákonních i novozákonních knih. Setká se v nich s nejedním rozporem, ve vypravováních i projevech víry. Již skutečnost, že v Novém zákoně máme čtyři evangelia, přivádí čtenáře k poznání, že jednotlivé údaje nejsou zaznamenány s naprostou jednotností. Ale to právě je dokladem toho, že církev se nedala mást rozmanitostí a rozpory biblických knih. Záleželo jí nikoli na liteře, nýbrž na hlavním a základním obsahu. A tímto jádrem byla jí zvěst o Ježíši Kristu. Všechno četla v jeho světle. Stvoření světa bylo jí radostnou zvěstí o moci a slávě Boží moudrosti a lásky. Vyvedení z Egypta bylo jí předobrazem Ježíšova díla vysvobození a jeho milostivé ruky, která nás vede do země zaslíbené. Právě Písmo svaté zůstalo hrází proti všem pokusům stěsnat duchovní život do věroučných formulí, do bohoslužebných úkonů a církevní instituce. Kde Slovo Boží mluví, působí zároveň Duch svatý, aby překonával nejistotu a pochybovačnost, vnější pobožnost a mravní přizpůsobivost.

Písmo svaté také pomáhá, abychom chápali Boží cestu za člověkem do jeho nejrozmanitějších životních okolností. Ukazuje rozlišnost lidských povah a spletitost okolností, ve kterých žije člověk na této zemi. Věřící lidé nejsou pouhými loutkami, oblečenými do náboženských uniforem. Jsou to živé osobnosti se svými starostmi a bolestmi, zájmy a vlohami. Pro každého z nás má Slovo Boží pomoc, která se mění podle lidských osobností v čase i místě, ale která zůstává toutéž rukou vysvobozující milosti. Čtenář Písma se učí ptát po skrytých souvislostech i tam, kde vidí na první pohled protiklad. Písmo svaté je setkáním mnoha svědků, kteří osvědčují z různých stran jednu skutečnost Boží přítomnosti v Ježíši Kristu. Čtenář je stržen do rozhovoru s nimi a vstupuje do společenství svědků víry od Abrahama a Mojžíše přes proroky a žalmisty až ke společenství apoštolů kolem Ježíše z Nazareta.

Svědectví Písma svatého Staré i Nové smlouvy je spojeno s obrazem světa, v jakém žili lidé v době izraelské anebo v době apoštolské. Pisatelé biblických knih měli své poznatky dějin i zeměpisu, přírody a vesmíru. Izraelští učitelé a písmaři měli svůj letopočet, podle kterého také určovali stvoření světa. Byly by to marné pokusy zastírat si, že rámec, ve kterém je nám nesena biblická zvěst, odpovídá starým představám a zastaral. Ale tím není ani v nejmenším dotčena ryzost vlastního obsahu a záměru biblické zvěsti. Pravda a skutečnost Evangelia zůstávají nedotčeny, ať žijeme v kterékoli době, v jakémkoli názoru světovém a pod vlivem jakýchkoli vědeckých poznatků a technických vymožeností. Zvěst Evangelia zůstává nedotčena, ať užíváme jakýchkoli dopravních prostředků, ať uznáváme Zemi za střed všehomíra nebo jen za nepatrný prášek, který se pohybuje kolem Slunce v nekonečných prostorách světových. Evangelium nám nebrání v našem úsilí o přesnější vědecké poznání světa, ano i vzniku biblických knih samých. Evangelium, jak je známe z biblického svědectví, nás osvobozuje od zotročenosti vnějšími poměry, poznatky a názory. Litera zabíjí, ale Duch obživuje. To však neznamená, že nemáme pozorně číst každý projev biblický. Všecky staré názory a obrazy jsou součástí Písma. Církvi je uložen úkol, aby věrně tlumočila vlastní Evangelium, ale také aby vyložila smysl oněch starých představ, jejich tehdejší význam pro člověka a jak srovnat jádro Evangelia s dnešními potřebami, s dnešním způsobem myšlení, s dnešním pohledem na svět a dějiny. Není to snadný úkol. Vyžaduje těžkou myšlenkovou práci. Dějí se dnes pokusy o to, aby vlastní zvěst biblická byla zbavena starých názorů a mythů, a aby byla přeložena do dnešní "civilní" řeči. Tyto pokusy mají svůj smysl, chtějí-li

živou pravdu bible vyjádřit srozumitelně a současným jazykem. Tyto pokusy v podstatě nejsou nic zcela nového. Každá doba byla postavena před tento úkol; ale dnes v překotném proudu vědeckém, technickém, politickém i sociálním je to úkol nesnadnější než kdykoli dříve. Jsme však přesvědčeni, že lidská mysl, zasažená a osvobozená jádrem Evangelia, nemusí být zmatena novou situací. Lze v jistém smyslu říci, že církev, osvobozená od starých forem myšlení a od strachu před vnějšími změnami společenskými, může tím hlouběji proniknout k poznání, kdo byl Ježíš z Nazareta a co vykonal svým Slovem i životem, svou smrtí i vítězstvím.

Neznáme jinak Slova Božího než v jeho spojení s literou Písma svatého. Církev proto právem se vrací ke znění Starého i Nového zákona. Bere každé slovo vážně, ale ví, že mezi psaným slovem Písma a Slovem Božím není naprostá totožnost. Pisatelé biblických knih byli lidé své doby a svého prostředí a užívali ke svému dílu těch prostředků, které jim byly po ruce. Řekli jsme nahoře, že jejich světový obraz a názory na přírodní dění a na historické události byly názory jejich prostředí. Věříme, že byli vedeni tvůrčí mocí Slova Božího a Ducha svatého. Ale Slovo Boží i Duch svatý zůstali svrchovanými pány nad jejich psaným slovem a nesplývali s literou. Církev apoštolská svobodně vykládala události starozákonní a dávali jim jiný smysl, než židovská synagoga. Ježíš svobodně rušil zákon Starý, aby jej naplňoval novým duchem. Názor o vnější, literní neomylnosti každého slova biblického vedl k duchovnímu zotročení a zákonictví. Názor o slovní (verbální) inspiraci a neomylnosti Písma svatého nemá prakticky smysl. Nemáme po ruce původních rukopisů. Dějinné bádání nám ukázalo, jak se stále původní texty přepisovaly a jak se rukopisy těchto přepisů od sebe v některých jednotlivostech liší (pokud jde o Nový zákon, starozákonní text dnes přístupný je z doby velmi pozdní). Ve skutečnosti však žijeme z překladů a žádný překlad nemůže být přesný. Již z těchto vnějších důvodů jsme nuceni, abychom stále s niterným zaujetím zápasili o pravý výklad biblické zvěsti a abychom se nikdy nespokojili s tím, čeho jsme dosáhli. V prozřetelné radě Boží je ustanoveno, že sama znalost biblické litery nezaručuje pravého poznání Slova Božího, že Slovo Boží se nás musí svobodně zmocnit a otevřít nám pohled ve vlastní smysl napsaného textu. Svoboda víry v Evangelium je také svobodou vůči liteře, vůči autoritě psaného slova.

IX. SLUŽBA CÍRKVE

Církev Ježíše Krista jde tímto světem skryta za rozmanitými formami věroučnými, bohoslužebnými a organisačními. Dějinné změny působily také na její vnější podobu. Věřící a bohoslovci církve pokoušeli se vyjádřit její smysl i poslání a ve svých pokusech podléhali nejednou svému vlastnímu způsobu myšlení anebo ovzduší, ve kterém pracovali. Různým způsobem také chápali, v čem je jádro a podstata církevního poslání. Někteří se soustřeďovali na vnitřní život církve a kladli hráze proti tomu, co nazývali bludem nebo kacířstvím. Jiní zase vyrovnávali se s názory, které vnikaly do církve ze světa, a někdy porušovaly ryzí jádro Evangelia a církve. Při všech těchto rozdílech přece však zůstala někdy hluboko pod vnějším provozem církevním podstata biblické zvěsti a více nebo méně jasné vědomí, jaký je hlavní úkol církve. Nejen v době reformační, nýbrž také v celých dějinách

církevních, i v rámci katolických církví, působila pravda Evangelia. Duch svatý mocí Slova Starého i Nového zákona zneklidňoval a znepokojoval církevní instituce, její kněžské představitele, uznané bohoslovecké školy a pastýře. I naše reformační hnutí sem patří jako projev neumlčitelné biblické pravdy a neuniknutelné moci Ducha svatého, tj. Boha Otce, zjeveného v Ježíši Kristu a stále působícího v srdcích, myslích i životech věřícího lidu. I dnes jsme povinni naslouchat tichému a přece mohutnému hlasu Slova Božího a otevírat se tomu Duchu, kterým Ježíš Nazaretský neustále působí v našem životě. - Nesmíme zapomenout, že i my jsme jako reformační církev ve stálém nebezpečí zvykovosti, vyvětralosti a zesvětštění. I my se musíme stále zamýšlet nad službou církve, ve které žijeme, ale také Církve Kristovy vůbec. Všimněme si napřed služby, kterou církev má konat pod vedením Slova Božího v Duchu svatém uvnitř svých zdí. Nemůžeme jinak dojít ke správnému pochopení, než když máme před sebou neustále zjev Ježíše Nazaretského, jeho dílo a utrpení, smrt a vítězství, a když před našima očima se živě objevuje počátek církve apoštolské. Církev se podrobuje zvěsti o Ježíši Kristu, ale přitom hledí k němu, aby pokračovala na jeho cestě. On jest dokonavatelem víry. On jest ten, který jde před námi a čeká nás na konci věků.

1. Ježíš z Nazaretu vystoupil se zvěstí, že přichází království Boží. Byla to radostná zvěst (Evangelium) o tom, že Bůh svaté lásky vstupuje do našeho života a naplňuje svá zaslíbení. Byla to zvěst o lásce a odpuštění, o pomoci všem slabým a bezmocným, nuzným a hladovějícím, hříšníkům a padlým. Hospodin, Bůh Izraelský, není jen nad námi a neodkazuje nás jen k budoucímu naplnění svých slibů, svého vykoupení a věčného života. Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův jest mezi námi. Ježíš zvěstuje příchod království Božího, ale zároveň ztělesňuje království Boží ve své osobě (L 17,20). "Nebo aj, království Boží jestiť mezi vámi". Tato radostná zpráva netýká se jen málého kruhu uč dníků a zbožných. Nebyla omezena později jen na zdi chrámové nebo modlitebny. Byla základním poselstvím pro všechen svět. I dnes zůstává jedním z hlavních úkolů církve nést tuto "veselou novinu" a připomínat ji neustále těm, kdo se hlásí k církvi a pokládají se za její údy. Je to zvěst, která osvobozuje od únavy a ztuhlosti, od pocitu nesmyslnosti a beznaděje, od tíhy viny a hříchu. Je nutno stále nově a nově probouzet církevní společenství k tomuto vítěznému vědomí: Ten v jehož rukou je náš život i naše smrt, který nás postavil do tohoto světa, přišel za námi, obnovuje naše síly a překonává naši beznaději i chrání nás před resignací. Jen církev v následování Ježíše Nazaretského může konat tuto službu s opravdovou naléhavostí a radostí. Církev nikdy nesmí být unavena. Nikdy se nesmí vzdávat tohoto svého úkolu, ať přicházejí jakékoli okamžiky církevních krisí anebo vnějších převratů. Obecenství církve je poznovu voláno, aby ohlašovalo zvěst o království Božím v Ježíši Nazaretském uprostřed nás. -

Na dva důrazy však nesmíme zapomenout. Radostná novina, kterou jsme povinni nést, má být stále naplní zvěsti na kazatelně. Ať kazatel vydává svědectví o kterékoli stránce Slova Božího v Písmech svatých, jeho slovy má pronikat ke shromážděnému lidu, ať vysloveně nebo nevysloveně, poselství o tom, že nejde jenom o náboženské zvyky nebo nálady, že v Ježíši Nazaretském přišel mezi nás a jest mezi námi Pán nad našim životem a naší smrtí. V katolických církvích je způsobem nám cizím vyjádřena v bohoslužebných úkonech tato skutečnost. Přítomnost Boha svaté lásky a spravedlnosti mezi námi! Nejde však jen o kazatelnu.

Kázání Slova Božího při našich bohoslužebných shromážděních splňuje pouze malou část tohoto poslání církve. Každý úd našich sborů je povolán, aby svým způsobem a podle svých darů byl svědkem Evangelia. Je-li třeba slovem prostým, třeba i neumělým vyznáním, je-li třeba promyšleným způsobem v rozhovoru s těmi, s nimiž přichází do styku. Někdo však nedovede mluvit. Ale jeho výraz tváře, stisk ruky nebo způsob jednání může vyzařovat to, čím bylo lidské srdce, ano celá lidská bytost zasažena. Prostá věrnost ve styku s lidmi a v práci, poslušný čin za Ježíšem z Nazaretu na jeho cestě, patří také ke svědectví o příchodu a přítomnosti království Božího. Kdekoli křesťan otevře před bližním jasné obzory pravdy, kdekoli podstupuje i vnější risiko pro věrnost svému Pánu, kdekoli dovede poradit v těžkých životních otázkách, kdekoli podá číši vody studené umdlévajícímu, všade tam se koná prorocká služba církve Kristovy. Sbory pak jako celky mají být společenstvím v nesení břemen (Ga 6,2), ve vzájemné pomoci a v ochotě podepřít slabého a nést s ním jeho mdloby a jeho bezmocnost. Právě v dnešní době má toto nenápadné a věrné svědectví životem v následování Ježíše z Nazaretu snad větší váhu než dříve.

Ale radostná novina neznamená, že přítomnost království Božího jest povrchní radostí a náladou. Ježíš Kristus volal k u p o k á n í, když zvěstoval příchod Boha živého. Nelze se radovat z Evangelia bez hlubokého vnitřního otřesu. Kdo bere vážně přítomnost Hospodinovu, žije v bázni a třesení. Táže se, jak ostojí před tím, kdo přišel za ním v bezmezné lásce. Úzkost před Bohem, který miluje a v milosti sestupuje za člověkem, proniká hlouběji, ano zasahuje samé kořeny lidské bytosti. Evangelium svírá hlubiny lidského nitra pronikavěji a bolestněji než pouhá zvěst o Bohu jako přísném a neúprosném soudci. Evangelium Ježíše z Nazareta vyjadřuje zvěst starozákonní tím způsobem, že ukazuje, jak milost jde před Zákonem a jak odpouštějící láska sestupuje do hloubek lidského nitra, kam Zákon nikdy nedosáhne. Není milosti bez Zákona. Není odpouštějící lásky bez spravedlnosti. Ale moc zla, temná síla ďábelská může být poražena pouze milosrdenstvím a odpouštějící láskou. Evangelium je velmi vážné, a proto i naše služba prorocká musí nést na sobě všechny znaky pokory, vážnosti a pokání.

.. Církev však koná také službu kněžskou. Činí tak po příkladu Ježíše Nazaretského. Je pravda, že dnes slovo "kněz" je zatíženo dějinnými stíny a chybami. Je také pravda, že doba reformační nám připomněla konec kněžství v Ježíši Kristu. On sám naplnil obětní řád Staré smlouvy. V lidu Starého zákona kněz byl povolán, aby konal oběti, které Bůh sám určil na znamení své přítomnosti uprostřed něho a své milostivé solidarity s hříšným lidem. Nejde tu o obětní úkony, kterými si člověk nebo lid zasluhuje odpuštění a vysvobození, jde tu o Hospodinovu vztaženou ruku k člověku, který se tímto světem potácí ve vině hříchu a bezmocnosti, Ježíš Kristus byl knězem (obětníkem), obětí i oltářem. Tím v sobě naplnil smysl a cíl obětí Staré smlouvy. Vzal na sebe celou svou bytostí hříchy nejenom lidu starozákonního, nýbrž všeho lidstva. Svou smrtí se postavil tam, kde stojí hříšný člověk a svým zmrtvýchvstáním zlomil moc viny, hříchu a zla. Církev Ježíše Krista je povolána, aby ve šlépějích Ježíše Krista nejen zvěstovala Evangelium, nýbrž také brala na sebe odpovědnost za hříšného člověka, šla za ním do jeho bezmocnosti, podávala mu pomocnou ruku a budila v něm vědomí, že jen odpuštění může být posledním slovem na cestě k pravé svobodě a lidskosti. Ježíš Kristus se nestal obětí v chrámové svatyni podle Mojžíšových ustanovení. Zemřel za hradbami Jeruzaléma na místě hanby.

Proto i církev nemá hledat důstojenství ve světě, slávu, výsady a uznání. V sebeobětovné službě má nést na sobě vinu světa. Její Pán staví ji i proti její vůli na tuto cestu a sám za ní dokonává, co ve své chatrnosti nedovede.

3. Církev slouží Ježíši Kristu jako svému králi, jako tomu, kdo je svobodným a svrchovaným Pánem v pravdě, lásce a v milosrdenství. Ježíš Kristus je Pánem nad církví i nad světem. Jemu patří poslední slovo a jemu je církev povinována svou poslušností. Ve sporu s jinými pozemskými autoritami je pro církev vždycky rozhodující slovo Petrovo, že více sluší poslouchati Boha než lidí (Sk 4,19n). Ježíš z Nazaretu přehodnotil ovšem pozemské představy o králi a panování. Přišel nikoli aby mu sloužено bylo, nýbrž aby sloužil (Mk 10,42-48). Službou lásky zvítězil tam, kde vypovídá službu jakákoli vnější moc anebo tvrdost Zákona. Církev v dřívějších dobách odpadala od této výzvy svého Mistra a často rozuměla své autoritě po způsobu světa. Uplatňovala moc tam, kde měla sloužit. Přece však vždy vycházel z jejího lůna zdroj neklidu, který bořil důstojenství moci, bohatství i učenosti. Vyzvedal naproti tomu práva chudých, utištěných a nesvobodných. Církev nikdy nemůže zapomenout na tento smysl Ježíšova Evangelia. Svou duchovní moc může uplatňovat pouze věrností ku pravdě a pohotovou obětí lidem ať v církvi nebo mimo církev.

Církev shromažďuje své věřící kolem Slova Božího ke společným modlitbám a k upevnění bratrského obecenství. Mluvíme-li o službách Božích, máme i tu v prvé řadě na mysli Boží službu nám, nikoli naší službu Bohu. Osobní život křesťanův i společenství víry jsou darem milosti. Bůh ve své svrchované lásce dotýká se Duchem svatým celku i jednotlivých údů církve. Zvěstování Slova Božího neznamená jen poučování o tom, co stojí v bibli. Je to spíše (anebo má býti) Slovem, kterým přítomný Bůh v Ježíši Kristu obrací se k věřícím, ohlašuje jim, že je mezi nimi, že slyší jejich modlitby a nabízí odpuštění kajícím hříšníkům. Jsme si vědomi, jak snadno naše bohoslužebná shromáždění ztrácejí žár Slova Božího a stávají se jen zvykem. Víme také, že jsou nejednou jen útočištěm posledních zbytků těch, kdo se tímto světem potácejí a neví si rady se syrovou skutečností dnešního světa. Proto jsme povinni být na stráži a probouzet v údech svých sborů porozumění pro pravý smysl našich shromáždění. Nemůžeme se ubránit zvykovosti a tradičnosti. Formy našich shromáždění udržují naši souvislost s našimi otci a praotci. Přece však jsme povinni se bránit, aby naše zvyky a přejaté pořádky nestaly se prázdnými nádobami bez živého nápoje a pokrmu. Každé shromáždění má být novou událostí mezi přítomným Ježíšem Kristem a shromážděným sborem. V každém shromáždění mají být naše srdce zapalována ohněm Ducha svatého a vyzbrojována pro živé svědectví ve světě. Každé shromáždění má být manifestací lidu Božího ve světě a svědectvím o přítomnosti Boha živého uprostřed tohoto světa.

Církev shromažďuje věřící také k o l e m s v á t o s t í . Vysluhování večeře Páně souvisí bytostně se shromážděním kolem Slova Božího a pod ním. Reformační církve z velké většiny omezily slavnost večeře Páně jen na některé dny. Neměli bychom však zapomínat, že to, co nazýváme svátostí, má být náplní každých bohoslužebných shromáždění. Svátosti jsou výrazem biblické víry, že Slovo, které přichází shůry a je hlasem živého Boha, se stalo tělem v Ježíši Kristu. Večeře Pána je ujištěním o této skutečnosti. Slovo nad světem a přece uprostřed nás. Ve večeři Páně si připomínáme, že oslavený Syn člověka sedí s námi u stolu, aby nás sytil chlebem a vínem, tj. aby nás ujišťoval, že se vskutku přibližuje shromážděnému lidu, dává mu okoušet milost své přítomnosti, ujiště-

ní o své zástupné oběti a odpuštění a vyzbrojuje homocí Ducha svatého.

Svátost křtu je nám dána jako výraz skutečného vštípení v církev jako tělo Kristovo. Přitom dáváme pokřtěným (dětem nebo dospělým) jméno na znamení toho, že jsme známi svému Pánu podle jména a že nás k sobě přijímá jako určité neopakovatelné osoby. Přitom večeře Páně i křest svatý jsou utvrzováním smlouvy mezi svatým Bohem (Hospodinem Staré smlouvy a Otcem Ježíše Krista) a církví, která putuje tímto světem, je doma tam, kde je Ježíš Kristus, a spěje ke konečnému vítězství Ježíšovy pravdy a spravedlnosti, milosti a svobody. Proto naše církev dbá toho, aby jak večeře Páně, tak křest svatý byly záležitostí celého sboru. Celý sbor obnovuje při stolu Páně svou věrnost. Celý sbor vstupuje ve smlouvu s Ježíšem Kristem při každém křestním aktu a bere na sebe odpovědnost za pokřtěného. Naše církev si je vědoma toho, že v první obci křesťanské byli zpravidla křtěni pouze dospělí. Ponechává tedy na vůli rodičů anebo dorůstajících a dospělých údů, kdy má být křest vykonán. Křtí však také nemluvňata v přesvědčení, že i ve staré církvi byly najednou křtěny celé rodiny a že také malé děti patří k lidu Božímu. I malé děti jsou povolány ve smlouvu s Ježíšem Kristem v předpokladu, že rodiče a sbory berou za ně odpovědnost, že je budou vychovávat pod Slovem Božím a vydávat před nimi svědectví své víry, lásky a naděje.

I naše církev jako část církve obecné vyznává, že byla poslána do tohoto světa a ke službě lidské společnosti, že však není z tohoto světa. Opakujeme důraz, že je obecenstvím poutníků. "Nebo my příchozí jsme před tebou a hosté, jako i všickni otcové naši, dnové naši jsou jako stín běžící po zemi beze vší zástavy" (1 Par 29,15). Obraz lidu Izraelského na cestě z Egypta do země zaslíbené zůstává obrazem i církve Kristovy (Žd 11,13). A přece zároveň církev Nové smlouvy vyznává, že vítězstvím Ježíše Krista se stala celá země v jistém smyslu jejím domovem. "Aj již tedy nejste hosté a příchozí, ale spoluměšťané svatých a domácí Boží." (Srv. Ef 2,19-22). Dívá se zpět k prvním svědkům víry Abrahamovy, Izákovy a Jákobovy i ke sboru církve apoštolské. Žije vědomím přítomnosti Boha živého v Ježíši z Nazaretu uprostřed nás. Ale se vším očekáváním a nadějí je obrácena k budoucnosti. Nemá domovského práva v žádném zřízení, národu nebo jakémkoli pozemském společenství. Rozbíjí hranice všech uzavřených skupin velkých i malých tak jako Ježíš rozbil hradbu mezi lidem židovským a ostatními národy. Proniká všemi starými svazky národními i novými útvary společenskými. Nebojí se žádných převratů a změn a ve svobodě víry přináší svědectví a koná službu i tam, kde není vítána, kde je proti ní nedůvěra a kde musí často těžce zápasit o prosté podmínky své práce. Kdekoli se církev zabydlí, kdykoli se domnívá, že změnou vnějších podmínek politických nebo sociálních ztrácí možnost existence, zrazuje sama sebe. Jejím trvalým posláním je východ (exodus), východ z Egypta jako i z Jeruzaléma a z jakýchkoli nových zabydlených svatyní. I proti její vůli a přes její mdlobu ji Pán vždycky posílá znovu na cestu. On sám zůstává jejím tajemstvím, nadějí i budoucností.

X. ČESKOBRATRSKÁ CÍRKEV EVANGELICKÁ A JEJÍ MÍSTO MEZI KŘESŤANSKÝMI CÍRKVEMI

Naše církev se jmenuje Českobratrská evangelická, často prostě evangelická, což je širší název pro církve, které již svým jménem chtějí vyjádřit, že se hlásí k Evangeliu Ježíše Krista jako jedinému základu. Tu je rozdíl mezi nimi a církvemi katolickými (římskou nebo pravoslavnou), které dávají značné místo tradici, tj. hlasu církevních autorit, učitelů, sněmů (koncilů) a biskupů. Evangelické církve vznikly z reformace. Reformace zdvihla protest proti porušení Evangelia v římské církvi příměsí lidských ustanovení. Odtud se evangelíci nazývají také protestanti ve vzpomínce na protest, kterým evangelické stavy na římském sněmu ve Špýru (1529) zamítly usnesení protireformační. Jméno "protestant" má však hlubší smysl. Připomíná protest reformace proti porušení Evangelia. Přímo ve svém názvu evangelické církve zpravidla toto jméno nemívají. Jméno evangelík i protestant je velmi závazné. Zavazuje ke stále hotovému protestu proti každému zatemnění nebo zneužití Evangelia, proti každému zanedbání závazků, které plynou z Evangelia, a to i ve vlastní církvi nebo jednotě. Připomínáme to zvláště proto, že i církve evangelické nejednou se přizpůsobovaly svému okolí a zatlačovaly živé slovo Evangelia novými zvyky a tradicemi.

Českobratrskou nazýváme svou církev, abychom vyjádřili svou souvislost s českou reformací, která započala Janem Husem a jejíž nejčistší výraz vidíme v Jednotě bratrské. K ní se spolu s námi hlásí jiné církve příbuzných jmen. U nás je to zvláště od roku 1918, kdy osvobození našeho národa od habsburského panství umožnilo návrat k české reformaci i navenek názvem církve. Do té doby tvořili čeští evangelíci součást evangelické církve helvetského vyznání (církve reformované) nebo církve augsburského vyznání (církve luterské) v tehdejším Rakousku. Naše církev vznikla spojením těchto dvou větví, vyrostlých z téhož kmene, přijala 1918 za svou konfesi České vyznání víry z r. 1575, kterým svou víru vyjádřili husitští předkové zvaní jinak podobojí. Nazývali se tak, protože se od katolíků odlišili přijímáním večeře Páně pod obojí způsobou (chleba, vína). Zároveň pak přijala naše církev vyznání víry Jednoty bratrské v úpravě, kterou dal bratrské konfesi poslední senior (biskup) Jednoty Jan Amos Komenský ve svém vydání r. 1662. Přihlášení k odkazu bratrským otců je velmi závazné. Jednotě bratrské byla dána zvláštní otevřenost pro Slovo Boží, formující život. V této otevřenosti Bratří zjistili, jak veliká je milost Boží, zjevená v Ježíši Kristu a jak velice zavazuje k poslušnosti Božího Zákona, nad nějž není vyššího ani lepšího pravidla života. Dovedli rozpoznávat podstatné věci (víru, lásku, naději) od věcí vedlejších. Proto měli porozumění pro existenci jiných křesťanských jednot (církví), které se mohou snášet i doplňovat, jen když se shodují v základních věcech. Roku 1953 se náš XI. synod výslovně znovu přihlásil také k augsburskému a helvetskému vyznání jako k obecně reformační konfesi. Učinil tak u vědomí, že žádná část církve nemůže prospívat, omezí-li se úzce na svou domácí tradici. Ze všech těchto konfesí chceme slyšet svědectví víry reformačních otců a učit se odtud v poslušnosti svobodě víry při výkladu Písma. Konfese z reformační doby mají pro nás význam hlasů poradních. Nejsou nám konečným výrazem pravdy. Za jediné pravidlo víry, opakujeme, uznáváme Slovo Boží v Ježíši Kristu zjevené a v Písmech svatých Starého i Nového zákona dosvědčené.

Naše církev je založena na zásadě obecného kněžství lidu Kristova. V církvi apoštolské přestává vyvýšenost kněží nad lidem Božím. Všichni údové církve jsou povýšeni na úroveň kněží, tj. smějí ve jménu Ježíše Krista přistupovat přímo k Bohu se svou modlitbou, hledat pravdu v Písmu, zvěstovat ji, navzájem se povbuzovat a napomínat. Aby se však všechno dálo náležitě a podle řádu, odděluje naše církev k pravidelné službě Slova a svátostí řádně povolané kazatele, muže i ženy od nichž žádá, aby v ryzosti učili pravdě Evangelia a podrobovali jí celý svůj život. Ke své službě se připravují odborným bohoslovecким studiem, kterému u nás slouží Komenského evangelická bohoslovecká fakulta v Praze.

I ve svých řádech chce se naše církev řídit podle směrnic a příkladu Písma. Jmenovitě podle vzoru prvních křesťanských sborů, jak je známe z novozákonních epištol a Skutků apoštolských. Nejpřiměřenější výraz těchto řádu vidíme v zásadách presbyterně-synodních. Podle nich spravují sbory presbyteři (starší), volení svobodnou volbou všemi řádnými údy sboru. Mezi starší náleží i kazatel, povolaný ke své duchovenské práci volbou údů sboru podle návrhu staršovstva. Volba kazatele a duchovního správce (faráře) vytváří předpoklad pro vztah důvěry, který je potřebný pro jeho kazatelskou práci ve sboru i pro duchovenskou (pastorální) péči o jeho údy. Povolání volbou neznamená však, že farář je povinen vyhovovat údům sboru v jejich přáních a že se bude řídit jejich smýšlením v obsahu své zvěsti a ve své pastýřské službě. Naopak: Jako služebník Božího Slova je povolán, aby ohlašoval pravdu Ježíše Krista, která doléhá na člověka, ať se mu to líbí nebo nelíbí. Všecky lidské myšlenky i přání mají být podřízeny Božímu soudu a Evangeliu. Údové sboru mají však právo i povinnost volat k odpovědnosti kazatele, který by se uchýlil od pravdy živého Slova, ať nenáležitým výkladem anebo vlastním pohoršlivým životem. Tak Slovo Boží zároveň chrání věrného kazatele proti nepochopení ve sboru a zase hájí sbor před nevěrným kazatelem.

Sbory v určitém obvodu tvoří seniorát, který je řízen seniorátním shromážděním (konventem). Správním orgánem seniorátu je seniorátní výbor. Celou církev spravuje synod, tj. sněm zástupců církve z řad kazatelů i ostatních údů. Nejvyšším správním orgánem je synodní rada v Praze. Členové staršovstev, seniorátních výborů i synodní rady se volí na šest let. Podrobná ustanovení o řádech a správě církve obsahuje zřízení Českobratrské církve evangelické, usnesené synodem v (v dnešní podobě 1953).

Členové naší církve tvoří málokde většinu obyvatelstva. Značná část je jich rozptýlena i mimo místo sboru. Jsme církví menšinovou a diasporní. Rozptýlení údové se sdružují v kazatelských stanicích se svými výbory, které jsou podřízeny staršovstvu farního sboru a konají svá pravidelná bohoslužebná shromáždění.

Ke shromáždění se scházíme v chrámu nebo v modlitebně. V minulých generacích byl v našich církvích oblíben kostel s věží a zvony. Po útlaku v době toleranční (1781-1849) dávaly naše sbory stavbou takových kostelů najevo svou rovnoprávnost a upozorňovaly veřejnost na své bohoslužby. Evangelickému duchu a potřebám sborového života spíše vyhovuje modlitebna ve sborovém domě s vedlejšími místnostmi pro shromáždění dětí, mládeže, pro biblické hodiny a podobně. Na zevnějšku a úpravě bohoslužebných budov a místností v zásadě nezáleží. Úcta ke kázanému Slovu a radost z uměleckého výtvoru ve službě témuž Slovu vede přirozeně ke vkusné úpravě a výzdobě našich sborových

místností, s užitím biblických symbolů nebo k vepsání biblických výroků na stěny. Biblickými verši opatřujeme také pomníky svých zemřelých. Odznakem naší církve bývá bible a kalich, ale není příčiny, proč by jím neměl být i kříž. Znak kříže byl dlouho odmítán jako symbol výslovně katolický. Odpor našich předků proti vnucovaným symbolům a obřadům vedl také k zálibě v jednoduchosti našich bohoslužeb. Naše bohoslužebná shromáždění záleží zpravidla jen ve zpěvu Žalmů a duchovních písní, v modlitbách, ve čtení Písma a jeho výkladu. Liturgické vložky recitované nebo zpívané střídavě kazatelem a sborem nebyly oblíbeny. Není však proti nim námitek a v některých sborech s luterskou tradicí se zachovávají. V rámci bohoslužeb vysluhuje se večeře Páně má místo i křest.

Evangelických církví a jednot je mnoho. Liší se často ve věcech nepodstatných rozmanitou tradicí a osobitým historickým vývojem. I při stejném vyznání jsou zpravidla organisovány odděleně v hranicích určitých států a zemí. Tato rozrůzněnost může být výrazem přesvědčení, že v církvi Ježíše Krista nemá panovat zevní jednotnost (uniformita), která by potlačovala různá duchovní obdarování i svobodný projev přijaté pravdy. Různost v pojetí a výrazu Evangelia vyznačovaly již sbory apoštolské. Chceme žít s jinými evangelickými církvemi v bratrské shodě, ve vzájemné úctě a u vědomí, že máme společný základ v Evangeliu (a vůbec v biblickém poselství) i v reformačním pojetí Evangelia. Jsme si také vědomi společných cílů ve službě Ježíše Krista uprostřed světa. Vzájemný vztah mezi těmito církvemi nemá být určován konkurencí nebo dokonce nevlídnou kritikou. Má spíše být určován touhou, abychom se jeden od druhého učili a očekávali nová obdarování Ducha svatého i schopnost nově a účinně vyjádřit svou víru i najít vhodné cesty ke službě našemu bližnímu.

XI. EKUMENICKÉ HNUTÍ

Naše reformace měla jemné porozumění pro různé útvary reformačních církví. Zejména Jednota Bratří se učila pozorně jak u Luthera tak u Kalvína, u Bucera, ano i u Zwingliho. Toužila po tom, aby zachytila všechny mocné tóny Evangelia, Lutherův důraz na svrchovanost milosti, Kalvínovo úsilí spojit jistotu, že jen milostí jsme spaseni, s vědomím poslušnosti před Bohem. Rozuměla také tomu, co Zwingli přinášel, když ve svátostech viděl také přísahu na prapor Kristův a obnovení smlouvy před Bohem živým. Rozuměla Bucerovu jemnému spojení ospravedlnění a posvěcení. Přitom chránila svou svobodu v rámci státního života a nikdy se nestala tím, co nazýváme státní církví, tj. církví chráněnou a spravovanou pozemskými vladaři. Ve svém posledním představiteli Janu Amosu Komenském dala reformačnímu světu muže, jehož touha po jednotě církve přesahovala hranice reformačních církví a probouzela živé vědomí jedné církve Kristovy. Smíme v něm vidět jednoho z význačných předchůdců ekumenického hnutí, tj. úsilí o sblížení církví, o jejich spolupráci a v posledu také o sjednocení.

Křesťanské církve si uvědomují, aspoň od počátku tohoto století, že roztříštěné křesťanstvo je pohoršením víře i světu. Zvláště na misijním poli byla a je rozdělenost a konkurenčnost mezi církvemi vážnou překážkou misijních úspěchů a duchovního růstu. Ve světě pak, který si při všech hlubokých rozdílech politických, kulturních i

dějinných stále více uvědomuje jednotu lidstva, byly křesťanské církve právě svou rozdělenostĺ často spíše překážkou na cestě k všelidskému sjednocení anebo aspoň sblížení. Právě tím ztratily důvěru a vliv. Ano, působily pohoršení u těch, kdo zápasili o skutečné lidství a o smíření mezi národy. Slovo Ježíše Krista: "Ne za tytoť (tj. za učedlníky) toliko prosím, ale i za ty, kteříž skrze slovo jejich mají uvěřiti ve mne. Aby všickni jedno byli, jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni v nás jedno byli, aby uvěřil svět, že ty jsi mne poslal" (J 17,20n) - toto slovo se čím dále tím více zařezávalo do myslí vážných křesťanů a budilo v nich stále mocnější touhu po sblížení všech věřících.

Snaha po sblížení a jednotě je cesta obtížná a dlouhá. Jednoty nelze dosáhnout ani hlasováním, ani nějakým rozkazem. Římsko-katolická církev stála dlouho na stanovisku, že sblížení nebo sjednocení může se stát pouze návratem zbloudilých a odtržených křesťanů do církve římské. Po dlouhá léta, ano staletí, byla i v evangelických zemích jednota věřících vynucována veřejnou (státní) mocí. Od doby reformační církve mezi sebou zápasily polemikou, útoky nebo přemlouváním. Od několika desetiletí stojíme však v proudu opravdového a stále se prohlubujícího úsilí o sblížení cestou vzájemného porozumění a spolupráce. Je pravda, že se reformační útvary (luteráni, reformovaní, metodisté, baptisté, anglikáni a jiní) sdružují ve velké světové svazy. Někdy jsme znepokojeni, aby tyto svazy neposilovaly to, co nazýváme konfesionalismem, církevní výlučností. Přece však smíme se vší střízlivostí tvrdit, že právě v těchto svazech roste odpovědnost za jednotu všeho křesťanstva a že velké svazy církevní dávají se do služeb ekumenického hnutí.

Vlastní ekumenická práce ve své hloubce nechce uměle popírat rozdíly mezi církvemi. Nejde v ní o umělou základnu, na které se hledá jen nejasná a citová jednota mezi křesťany. Nejde o to najít jakési minimum křesťanského vědomí, které by se hodilo na všechny vyznavače Evangelia. V ekumenické práci jde spíše o to, aby každá církev pronikla do samých hloubek svých počátků, aby evangelík byl stále opravdovějším evangelíkem, katolík zase opravdovějším katolíkem, aby reformovaní i luteráni pronikli samým základem reformačního pochopení Evangelia. Právě takovéto úsilí jít k pramenům a základům sbližuje jednotlivé vyznavače více než cokoli jiného. Rozdíly mezi církvemi vznikly sice z různého výkladu Evangelia, ale stuhly a staly se překážkou všelijakými nánosy a tradicemi, které se nakupily na jednotlivé církve. Nyní záleží na tom, aby se všechny církve prokopaly ke svým základům, aby pochopily, co je jádrem jejich poslání a aby postřehly blízkost ostatních vyznavačů, kteří se také snaží dostat k pramenům prorockým a apoštolským. A zde u těchto pramenů nastává pravý a otevřený rozhovor ekumenický. Věrnost Evangeliu, spojená s otevřaností pro druhé vyznavače, připravuje půdu pro větší a větší sblížení, upřímnější a upřímnější spolupráci a nakonec i pro jednotu. Tento ekumenický rozhovor znamená u každého věřícího stálé sebezkoumání, zda sám opravdu věří a bere vážně biblickou zvěst; a stálé pozorné naslouchání jiným vyznavačům, jejich darům a způsobu jejich činnosti. Není to snadný požadavek, není snadno být zakotven v pevném přesvědčení a přitom se pokoušet postavit se na místo, kde je jiný vyznavač. A přece v podivuhodné prozřetelnosti Boží právě tu se dějí největší divy. Právě vyznavačům Evangelia je poskytnut dar lásky a porozumění pro druhého. Bez lásky není poznání. Rozhovor je možný jenom v ní.

Jen láska chrání od postranních úmyslů a chytráctví. Jen láska osvobozuje od snahy převést nečistými prostředky druhého na vlastní stranu. Sama vnější situace světa vede k tomu, aby se ekumenický rozhovor uspíšil a nabyl pravé hloubky. To, co nazýváme sekularisací a co zachvacuje celý svět, sbližuje křesťany různých konfesí. Jejich společná víra ve vztahu k nevěřícímu světu ukazuje se poutem daleko silnějším než rozdíly, které se dříve zdůraznovaly. Společné úkoly v občanském spolužití vytvářejí mezi nimi vztahy důvěry a solidarity. V nadějném pohledu do budoucnosti, která zůstane pod vládou Ježíše Krista, ztrácí rozdělení křesťanů svou dřívější osudovou sílu. Ekumenické hnutí roste. Nejvýraznější podobu našlo ve Světové radě církví. U jejích počátků stály církve reformační a anglikánské, ale v jistém smyslu spolupůsobily již hned v prvních letech některé skupiny pravoslavné. Dnes k nim patří všechny církve pravoslavné. V katolické církvi nastalo nové údobí za papeže Jana XXIII. (1958-1963). Ten otevřel dveře k rozhovoru a změnil praksi svých předchůdců, kteří bránili katolíkům v jakékoli účasti na ekumenickém hnutí, ano i v pouhých ekumenických rozhovorech. O pravoslavných, evangelících a ostatních křesťanech se přestalo mluvit jako o kacířích a odštěpencích a jsou oslovováni jako odloučení bratři. Nemyslíme, že tím byly překonány všechny překážky ve vztahu mezi římsko-katolickou církví a ostatními křesťany. Vzniklo však nové ovzduší, ve kterém dojde k rozhovorům o vlastních a podstatných rozdílech ve víře i v pojetí církve. Nejtěžší práce teprve nastane. Otevřený styk a rozhovor s křesťany jiných církví je mnohem těžší než pouhá polemika anebo nedůvěřivá zaujatost. I na nás spočine velká odpovědnost nejen za to, aby k rozhovorům došlo, nýbrž i za to, aby se konaly vskutku ve světle Evangelia pod vedením Ducha svatého k úspěšnému cíli. Připomeňme ještě jednou, že nejde o organisační jednotu anebo o uniformitu. Jde spíše o vzájemné předávání darů ke společné službě všemu světu. Nikdo mezi křesťany není tak malý, aby k dílu jednoty nemohl přispět. V naší zemi je mnoho příležitostí, aby se v duchu jednoty sloužilo lidem v každodenním životě. Touha po jednotě je počátkem jejího růstu. Ať je cesta jakkoli dlouhá, velká část křesťanů již na ni vstoupila s nadějí, že Ježíš Kristus sám nás povede k cíli. Skutečná a úplná jednota je v jeho rukou a bude možná jen jeho plným vítězstvím.

XII. CÍRKEV A SVĚT

Posláním církve je, aby zvěstovala Slovo Boha živého, aby vedla své věřící na cestu, kterou šel Ježíš z Nazaretu a aby tvořila společenství víry, lásky a naděje. Připomínáme si to i v této souvislosti proto, abychom nezapomněli na vlastní úkol církve vůbec a naší církve zvláště. Církev je však postavena do tohoto světa. Bůh nenechal člověka v jeho vzpouře, hříchu a bezmocnosti. Šel za ním od počátku a jde za ním stále. Tento svět a člověk v něm jest jeho stvořením. Nejen lidský duchovní život, nýbrž člověk celý s vnitřním i vnějším životem a celý tento svět jest v rukou a pod vládou Stvořitelovou. Toto vědomí chrání člověka před pocitem osudovosti anebo nesmyslnosti života. Ale nejen to. Neznáme jinak svého Stvořitele, než jak k nám promluvil svým Slovem, jak vedl svůj lid t í m t o s v ě t e m a jak se v plnosti své lásky, svatosti, spravedlnosti a milosrdenství zjevil v Ježíši z Nazaretu. Ježíš žil na této zemi. Na této zemi pracoval

a bojoval, trpěl a umřel. Na této zemi byl jeho hrob a na této zemi zvítězil nad smrtí a nicotou, nad hříchem a ďáblem, nad vinou a zatracením. Ježíšovo vtělení (inkarnace) i Ježíšovo zmrtvýchvstání ukazují naléhavě a neodbytně, kde jest místo církve a křesťanova života. Je velkým nedorozuměním, když se tvrdí, že život křesťanů je zaměřen pouze na tzv. záhrobí a že jeho zájem je soustředěn na nebesa. Modlitba Ježíšova nám stále připomíná království Boží, které přichází na tuto zemi. V ní se modlíme, aby se vůle Boží dála jak na nebesích, tak na zemi. Modlíme se o chléb vezdejší a tedy o všechny předpoklady svého pozemského života. Když se modlíme za odpuštění hříchů, připomínáme slovy Ježíšovými, že máme odpouštět lidem, kteří jsou vedle nás. Prosíme, abychom zdolávali pokušení, která na nás doléhají v našem pozemském životě a abychom byli osvobozováni zde na této zemi od temných mocností zla. A nakonec vzýváme svého Boha, připomínajíce jeho království, jeho moc i slávu na této zemi. Písmo svaté vydává svědectví, jak jsme to již slyšeli, o Bohu i o člověku. O člověku ve všech jeho životních projevech, o jeho vnitřním životě, o jeho vztazích k bližnímu, ano také o svazcích, ve kterých koná svoje pozemské úkoly. Proto právem církev Kristova ve všech okolnostech dějinných stále nově přemýšlela, nejen jak vyjádřit víru a jakým způsobem uspořádat bohoslužebný život, nýbrž také o tom, jaké jsou její povinnosti ve světě.

Církev ovšem vždy věděla, že tento svět třeba vyšel z rukou Božích jako dobrý, je narušen lidskou vinou, odbojem proti Bohu, bídou a nemocemi, hladem a utrpením, neláskou mezi lidmi, nečistotou duchovního i tělesného života. Společenské vztahy mezi lidmi jsou napořád narušovány. Království Boží na zemi znamená také spravedlnost a svobodu, bratrství a pokojný život. Ale v dějinách všeho lidstva vůbec a křesťanských národů zvlášť, zjišťujeme stále pokusy násilím a tlakem podrobit druhého člověka, užívat moci k vlastním, osobním cílům. Zjišťujeme stále vykořisťování chudých bohatými. Nejednou se stává, že i ve společnosti poměrně vyspělé, bohatí se stávají bohatšími a chudí chudšími. Svoboda je omezována a tím také odpovědná účast člověka, zvláště chudého nebo nízkého původu na správě veřejných věcí. Národové žijí mezi sebou v napětí a nepřátelství. Sobecké zájmy převažují vědomí lidské solidarity a nutnost mírového soužití. Život rodinný bývá v rozkladu a vztahy manželské narušovány nezřízeností osobního života. Nejednou právě v národech vzdělaných, kulturně vyspělých zmocňuje se jednotlivců a celých skupin nálada resignace, tj. pocit nesmyslnosti života. Nejvyšší měřítka (normy) pro lidské vztahy i pro soukromý život bývají popírány. A v důsledku toho vzniká nebezpečné ovzduší, že nad člověkem neplatí žádný řád a zákon, že si člověk může vzít život do vlastních rukou a řídit se podle vlastních trvalých nebo okamžitých zájmů, podle osobních zálib a sklonů. Ne nadarmo mluví se o krisi moderního člověka i dnes. Tato krise znamená uvolňování osobní odpovědnosti před Bohem i před lidmi a skrytým nebo jemným způsobem proniká až k samým kořenům lidské bytosti a lidských vztahů.

Nechceme tímto způsobem malovat černě skutečnost, ve které žijeme. Zejména pak nechceme tvrdit, že chorobami dnešní doby trpí jen tzv. nevěřící anebo nenáboženský duchovní svět. Ve vší kající otevřenosti a pokoře vyznáváme, že neduhy v dějinách i v dnešní době zasahují hluboko do života věřících křesťanů a že nejednou právě ti, co se hlásí ke jménu Kristovu, nesou největší odpovědnost za porušenost světa. Všechno, co jsme právě řekli, týká se nás samých. Nemáme

nijakého práva povyšovat se nad lidi, kteří žijí mimo hranice našich sborů. Proto i když mluvíme o vztahu církve ke světu, jsme povinni, abychom ve vší střízlivosti sami u sebe srovnávali velké určení člověka ve světle Evangelia s tím, čím doopravdy jsme. Všechny velké katastrofy poslední doby se odehrály v národech tzv. křesťanských. Společnost podle jména křesťanská dosáhla ve srovnání s ostatními národy nejvyšší úrovně životní, nejvyššího vzdělání, bohatství a v jistém smyslu také společenského zřízení. A přece právě tato společnost trpěla dlouho hluboké rozpory mezi bohatými a chudými, mezi rasami, mezi vzdělanými a nevzdělanými. Proto nechceme budit dojem, že když mluvíme o poměru církve ke světu, patříme na stranu spravedlivých proti nespravedlivým, slušných proti neslušným, věřících proti nevěřícím. Naše výklady zasahují nás samy v nejniternějších zákoutích našich srdcí. Nesmíme tedy přeceňovat vlastní důstojnost a vlastní síly. I tu poznovu vyznáváme svou odpovědnost za porušenost světa nebo jinak řečeno svou solidaritu se všemi těžkostmi a mdlobami, hříchy a nezdary pozemské společnosti. Nesmíme však ani nedoceňovat možnosti, které jsou nám dány. Bráníme se titanskému sebepřeceňování i farizejské sebespokojenosti, ale tím hlouběji chápeme svou odpovědnost a možnosti, které jsou spojeny s touto odpovědností. Právě jistota odpuštění pod křížem Kristovým a zvěst o smíření hříšného člověka s Bohem zbavuje nás jak samospravedlivého vědomí tak pocitu bezmocnosti. Ježíš z Nazaretu v nás probouzí stále novou odvahu také v našich vztazích ke světu a jeho potřebám. Očekáváme nové dary Ducha svatého. Věříme, že na cestě za Ježíšem z Nazaretu bude nám dána pokornější střízlivost, ale také hlubší moudrost. Že v jeho šlépějích porozumíme případněji tomu, co se kolem nás děje, že nezůstaneme v začarovaném kruhu svých osobních názorů nebo místních zájmů. Ten, kdo očekává na Hospodina, nabývá nové síly a nové odvahy. Roste ve stále hlubším porozumění člověku v jeho osobních zvláštnostech, ale také jeho pohled přes hranice církve do přítomného dějinného života i do budoucnosti se stává otevřenější a statečnější. Smíme říci, že přes všechnu mdlobu a polovičatost velké části křesťanů víra v Evangelium proměnila vztahy mezi lidmi. Pronikavé změny moderního světa, vědomí jednoty lidského pokolení, úsilí o osvobození národů, odpor proti vykořisťování a ponižování, žhavá touha po mírovém soužití mezi národy - to vše vyvěrá ze skrytých motivů prorocké zvěsti a Evangelia. I když tyto snahy mají navenek podobu naprosto světskou a jsou zbaveny jakékoli náboženské nebo církevní povahy, smíme říci, že za nimi působí skrytě, ale účinně mohutná zvěst Evangelia o odpuštění a smíření a o království Boží pravdy, lásky, spravedlnosti a svobody mezi námi. Právě naše církev jako dědička odkazu Jana Amose Komenského nemůže zapomenout, že Jednota bratří za okolností nejtěžších, ve vyhnanství a za stálého nepokoje si připomínala svým posledním biskupem touhu po nápravě lidských věcí. Komenský zápasil o hlubší pochopení Evangelia. Víru chápal jako dar milosti i jako mocnou osobní odpovědnost. Uvažoval o výchově lidí od kolébky až do hrobu jako o cestě k vyššímu životu. Toužil po sjednocení všeho lidského vědění. Zvláště pak hledal cesty k opravdovému míru mezi národy. Toto dědictví zavazuje i dnes nás v dnešních okolnostech po hlubokých revolučních změnách lidské společnosti; pod vlivem rostoucího vědeckého poznání a nezastavitelných technických vymožeností jsme povinni odpovědně přemýšlet o svých úkolech ve světě.

A. Rodina

Manželství a rodina jsou nejužším a nejdůvěrnějším lidským společenstvím. Vytvářejí domov jako - ve srovnání s kterýmikoli jinými společenskými svazky - nejspolehlivější základnu pro zdravý růst a životní rovnováhu každého člověka. Rodina je vstupní branou do širší společnosti a není za ni rovnocenné náhrady. Ani ona není sama sobě účelem. Přece však nikde jinde nejsou vztahy mezi lidmi tak bezprostřední a niterné jako mezi mužem a ženou, rodiči a dětmi, mezi bratry a sestrami mezi sebou. Smíme říci, že rodina má lidským a nedokonalým způsobem zobrazovat na zemi obecenství mezi Bohem a jeho stvořením, mezi Bohem a člověkem. Rodina je první místo, kde dítě slyší zvěst o živém Bohu v Ježíši Kristu. Celý život má být posvěcován vůní Slova Božího. Důvěra a láska, oddanost a pravdivost, pokoj a obětavá služba se zde mají, mohou uplatňovat ve své bezprostřednosti. Církev Kristova se opírá o rodiny jako o své pilíře. Ježíš z Nazaretu okusil požehnání rodinného života a posvětil svým příkladem vztahy mezi rodiči a dětmi. Veškerému životu osobnímu, duchovnímu, ano i kulturnímu dal nový směr (L 2,51n). Z dějin staré církve víme o počátcích církevního života právě v domácnostech a rodinách.

V dnešní technické společnosti se však rodina octla v pohybu a krisi. Její dřívější pevnost byla zakotvena v mnohonásobném souručenství všech jejích členů. Bývala společenstvím rodovým, výrobním i spotřebním. Smíme říci, že také závislost ženy na manželovi hrála (ovšem při působení jiných důvodů) podstatnou úlohu v nerozlučitelnosti manželství. Proto rodina, upevňovaná právními předpisy, tradičním mravem i kontrolou okolí, trvala jako pevný celek i tehdy, když její vnitřní svazky byly pronikavě rozrušovány. Moderní doba učinila tu hluboký průlom. Těžisko života moderní společnosti se postupně přenášelo z jednoduchých svazků venkovských do měst. Průmysl, továrny a vůbec výrobní centra, úřady, ano i školy vyváděly členy rodiny z jejich původních svazků. Často oba manželé jsou po celé dny mimo svou rodinu a také děti jsou rozmanitými prostředky vytrhovány z rodinného společenství. Společnost přebírá řadu dalších, dříve výhradně rodinných povinností: péči o děti, nemocné a staré. Přebírá také služby domácnosti. Tím vyřazuje z rodiny většinu těch úkonů, pro které nebylo dříve mimo ni náhrady.

Členové rodiny jsou tedy uvolňováni z dřívější takřka osudové závislosti na sobě. To má za následek i narušení vnitřní soudržnosti rodinné. Manželé jsou v pracovních dnech rozděleni rozmanitými sociálními povinnostmi a různým prostředím, ve kterém pracují a stýkají se s lidmi. Děti nevyrůstají jen pod vlivem svých rodičů a rodinného prostředí. Rodinné společenství je i časově omezeno. Jiné zájmy a jiný způsob odpočinku jsou příčinou toho, že rovnováha manželství i rodiny se stává vratkou. Nadto jsou manželé postaveni před rozhodování, které bylo dříve mimo lidský dosah. Věda a technika s rozmanitými lékařskými prostředky umožňují na jedné straně to, co se nazývá plánované rodičovství. Ale zároveň otvírají cestu k beztrestné neodpovědnosti v pohlavním styku a vedou k dalšímu uvolňování manželských svazků. Všechny stránky dnešní technické doby vytvářejí tedy zcela nové podmínky rodinného a manželského svazku. To, co dříve jakoby

osudově upevňovalo rodinu, bylo moderním způsobem života odstraněno a potřebujeme zvýšené duchovní a mravní síly, abychom nahradili staré vnější pilíře svého rodinného soužití.

Proto si i naše církev klade otázku, zda mezi jejími údy trvají ony živé zdroje opravdového rodinného a manželského svazku. I tu stojíme před toutéž otázkou, která nás zasahuje v našem osobním životě a která nás povede při úvahách o všech jednotlivých oblastech naší doby: zda naše víra v Evangelium, naše láska k lidem a naše naděje pro zítřek jsou dosti silné, aby zdolaly neuniknutelný nápor moderní doby a nejen nahradily, nýbrž i překonaly ty vnější opory, které nás vedly v dobách dřívějších. Mluvili jsme o tom, že církev Kristova se opírá o rodiny jako o své pilíře. Jde však o to, aby tyto rodiny byly neseny a přetvářeny Evangeliem. Poselství a dílo Ježíše Nazaretského proměňují přírodně dané lidské vztahy ve společenství lásky, vzájemné odpovědnosti a oběti. Činily tak již v dobách prvokřesťanských. Také středověk při vší své syrovosti byl svědkem toho, jak mocně působilo Evangelium na rodinu uprostřed bouří, přeměn, stěhování národů a nepřestávajících katastrof domácích i mezinárodních. Smíme říci, že reformace pročistila rodinné svazky, když vytvořila z rodin i společenství bohoslužebné. Písmo svaté se tehdy stalo organickou záležitostí rodinného stolu jako pokrm a nápoj. Ve společné víře nabývá manželství a rodina své nejzákladnější a nejhlubší polohy. Společné modlitby, vzájemná služba a důvěra upevňují svazky mezi lidmi způsobem, který nemůže být ničím jiným nahrazen. Kde děti dovídají se o Ježíši Kristu ze svědectví rodičů, jejich slov i života, tam se kladou pilíře obnovy celé společnosti. Rodiče našich sborů si mají stále připomínat, že pro mnoho dětí je rodina jediné místo, ve kterém se mohou setkat s biblickým svědectvím a tedy s Ježíšem z Nazaretu samotným. Zvěst o Božím odpuštění a stále nové milosti pomáhá manželům, aby se viděli ve střízlivosti své víry, aby si vzájemně odpouštěli a pomáhali překonávat rozkladné vlivy jejich okolí. Více než jindy potřebuje svět svědectví, že věrnost není břemenem, ale radostí a že stojí za zápas i oběť. Nemůžeme pronášet soud proti těm manželům, kteří v rozluce vidí jediné východisko ze svých sporů a obtíží. V dnešním složitém světě je nám nesnadno odhadnout sílu rozkladných vlivů dnešního způsobu života. Vždy však je rozluka neštěstím pro manžele i pro děti. Není řešením krise, nýbrž porážkou. Hořké následky její mohou určit neblaze celý život jejich dětí.

Se stejnou odpovědností jako nad manželskými styky a jejich ryzostí bdí křesťan nad plánováním rodičovství. Více dětí, i když je provázeno hmotným uskromněním, není překážkou, ale naopak rozmnožením životního bohatství. Víme ovšem, že složitost dnešního života, bytové obtíže a jiné okolnosti, mohou klást rodičovství vážné překážky. Záleží však na tom, aby i v této otázce rodiče žili v plné odpovědnosti a aby se rozhodovali nikoli lehkomyslně a podle svých zálib. V jednom církev pronáší však rozhodné slovo: každý započatý život je svatý a je svěřen ochraně obou rodičů. Zákrok proti němu je těžkou otázkou svědomí a může být podniknut jen v krajních případech, kdy život matky je v nebezpečí. V této souvislosti připomínáme jakoby na okraji otázku, do jaké míry zaměstnání obou rodičů zavinuje těžké naše otázky mravní i společenské. Tu však nemůže být pronesen žádný definitivní názor, platný obecně pro všechny případy. I tu rodiče se musejí rozhodovat odpovědně, podle svého svědomí a vzhledem k okolnostem, které na ně doléhají.

Rodina je místo, kde děti dostávají základy svého duchovního života a vůbec svých pozemských úkolů. Výchova je svěřena rodičům od Boha samého a je to úkol nezastupitelný. Nové pokolení může dorůstat k duchovní a mravní kázni jenom pod moudrým působením rodičů. Na nich záleží, aby dovedli ve svém působení spojit svobodu i kázeň, lásku i přísnost. Na nich jest, aby pochopili touhu mladého člověka rozhodovat se samostatně a přece zůstali autoritou, která nemůže být na tomto světě žádnou institucí nahrazena. Uvědoměle navazujeme v těchto durazech na dílo velkého vychovatele a bohoslovce Jana Amose Komenského, který ve škole mateřské viděl základ vší ostatní výchovy školní, ať jde o školy lidové anebo o universitní vzdělání. Rodiče ovšem jsou povinni, aby dovedli spojit rodinnou výchovu s odpovědností k tomu, co žádá od každého člověka společnost, ve které žijeme. Rodina nežije isolovaně, je součástkou širšího společenství lidského. Závisí ve svém vnitřním i vnějším životě na společenském životě. Proto rodiče mají pochopit, jak vychovávat děti k plnosti vlastního lidství, dávat jim základy jejich nejniternější lidské pravdivosti, čestnosti, odpovědnosti a přitom jak jim otevírat oči pro potřeby života ve společnosti. Jednou z nejtěžších otázek zůstává, jak zachránit rodičovskou autoritu uprostřed společenského života, a jak ji ochránit před nesprávnými zásahy vnějšími. Tu záleží ovšem na tom, aby otec i matka upevnili svou autoritu vlastní opravdovostí, vážností a ryzostí a aby ji nenahrazovali nesprávným uplatňováním vnější rodičovské přísnosti a moci. Společnost pak je povinna, aby chránila rodičovskou autoritu, neboť tam, kde se autorita rodičů zlehčuje nebo nevhodně omezuje, jsou podrývány vlastní základy společnosti.

Není zdravé společnosti tam, kde není zdravého rodinného života. Rodina je místem, kde se rozvíjí samo lidství a kde jednotlivec nalézá zakotvení pro celý život. Přece však rodina není cílem sama sobě. Nesmí být zdrojem sobectví a výlučnosti, bez odpovědnosti k lidem, kteří žijí v blízku anebo i vzdáleno od jejích hranic. Kde rodina je hluboko zakotvena v samých základech lidství, tam se rozvíjí i vroucí vztah k ostatním lidem. Na prvém však místě platí její odpovědnost Bohu, jak jej známe v Ježíši Kristu. Řekli jsme nahoře, že církev Kristova se ve svých počátcích rozvíjela v kruhu rodinném. Církev pak byla skutečnou rodinou, ve které se uplatňovaly zvláště mocným způsobem vztahy bratrské, a kde nabývala úcta mezi starými a mladými hluboké rodinné vroucnosti. Rodina nikdy nesmí se pokládat za účel sama v sobě, má spíše být studnicí nejniternějších vztahů mezi lidmi jak ve společnosti tak v církvi. Rodina je základem společnosti. Rodina je také obrazem živého církevního společenství. Ale společnost i církev zpětně zase působí na opravdovost rodinných vztahů a obohacují rodinné společenství.

B. Práce

Moderní společnost přisoudila práci mnojem větší důležitost a důstojnost než doby minulé. Ve společnosti, která byla duchovně vedena antickými filosofy, stálo myšlení na nejvyšším stupni lidských hodnot. Později ve středověku, bylo to náboženství v tehdejším slova smyslu, které bylo měřítkem veškerého života. Mystičtí utěč ci ze světa bývali pokládáni za nejvyšší výraz lidské hodnoty. V nové době však vyzdvihuje se práce jako základní znak lidství.

V ní se spatřuje zdroj nejenom hospodářských, technických a civilisačních statků, nýbrž také mravní velikosti. Podle názoru vedoucích moderních směrů práce proměňuje nejen okolní svět, nýbrž člověka samého. Prací se stává člověk stále dokonalejším a lidštějším. Kult práce se stal namnoze základem moderního etického myšlení.

Tento důraz na práci má své kořeny v biblickém vztahu k Bohu i k člověku. Kdo pozorně studuje vývoj moderní společnosti, zjišťuje, jak právě biblický, starozákonní i novozákonní pohled na člověka v jeho vztahu k Bohu byl stálým zdrojem, často neviditelným a nepostižitelným, tohoto vysokého hodnocení práce. Bůh sám, jak jej známe z prorockého i apoštolského svědectví, není nehybným bytím, nýbrž činnou bytostí, která z lásky stvořila svět i člověka, a v lásce i svatém milosrdenství neustále jde za člověkem, pracuje na něm a formuje jeho vztahy ke světu a bližnímu. Člověk byl postaven do ráje, "aby jej dělal a ostříhal". Podle Ježíšových slov "Otec můj až dosavad dělá, i já dělám" (Jan 5,17). Bůh neustále zasahuje činně do našeho života a obrací náš pohled k úkolům, které jsou nám dány a které nikdo za nás nemůže vykonat. Tyto úkoly netýkají se pouze niterného života. Obepínají celý náš pozemský život a vedou nás k tomu, abychom pracovali duchem, myslí i rukama. Apoštol Pavel pracoval "rukama svýma vlastníma" a takovou práci přikazoval těm, kdo uvěřili (1.Tes. 4,11). Velmi často se dnes opakuje slovo, že kdo nepracuje, nemůže také jísti. Ale zřídka si lidé uvědomují, že jde tu o výrok apoštolský: "Nebo i když jsme byli u vás, to jsme vám předkládali: Kdož nechce dělati, aby také nejedl" (2.Tes. 3,10). Na jiném místě pak čteme: "Kdo krade, již více nekraď, ale raději pracuj, dělaje rukama svýma, což dobrého jest, aby měl z čeho uděliti nuznému" (Ef 4,28). Tímto vztahem k práci také tělesné lišilo se společenství věřících v Ježíše Krista od obecných názorů na práci v jejich okolí. Prací, můžeme říci, uplatňuje člověk svou víru v Boha, a tím potvrzuje, že je stvořen k obrazu Božímu. Zahálka je hřích. A stejně neposlušností k Bohu je každý pokus žít na účet druhého člověka, a využíváním práce druhých ulehčovat si svůj život anebo shromažďovat majetek a jiné společenské výhody. Můžeme tedy říci, že biblický vztah k práci duševní i tělesné je i dnes zdrojem ryzí pracovní odpovědnosti a našeho závazku, abychom svou prací sloužili nejen sobě a své rodině, nýbrž také svému bližnímu.

A přece biblický pohled na práci skrývá v sobě také jiný důraz. Chceme-li užít cizího slova, můžeme říci, že tu jde o zvláštní dialektiku v našem vztahu k práci. Místo radosti se může stát práce také zlořečením. Kde mizí odpovědnost vůči Bohu, narušuje se také odpovědnost k člověku, převrací se správný poměr lidských hodnot a lidské dílo se kazí. Biblické vypravování o ráji mluví také o tom, že člověk "s bolestí bude jísti ze země po všechny dny svého života a že země bude plodit trní a bodláčí", "V potu tváři své chléb jísti budeš, dokavad se nenavrátíš do země, poněvadž jsi z ní vzat" (Gen 3,17-19). Je to varovně vztyčený prst nad námi, abychom nezapomínali, že i naše práce nese opravdové požehnání jen tenkráte, jsou-li naše vztahy k Bohu a lidem narušovány svévolí a sobectvím. Za vší naší prací měla by být skryta odpovědná touha po pravé lidské důstojnosti a po ryzí službě člověku. Nejde jen o to, abychom nežili na účet práce druhých lidí, abychom nikoho nezneužívali a nevykořisťovali ke svému prospěchu, jde také o to, abychom člověka zachránili před vnitřním zotročením. Často mohou nás připravovat o pravou svobodu výsledky naší

vlastní práce (např. nahromaděné bohatství) anebo prostředky, kterých k práci užíváme. Nová doba se svými ohromnými vědeckými objevy a technickými vynálezy činí z člověka jenom kolečko ve výrobním stroji. Věda a technika, které mají člověka osvobozovat a jemu jeho život ulehčovat, stávají se nejednou jeho zotročovatelem. Ne nadarmo mluví se v moderní době o tzv. "odcizení člověka". Znamená to, že člověk se stává předmětem poměrů a okolností a odcizuje se sám sobě a svému lidskému určení. Ztrácí pravý radostný a tvůrčí vztah k práci. Práce přestává mu být opravdovou službou, do které vkládá své srdce a svoje touhy. Lidské dílo nabývá vlády nad člověkem a člověk ztrácí svou niternou svobodu. Tím práce ztrácí pravý směr, stává se břemenem a nejednou i zdrojem zlořečení. Za tím vším je stín lidské viny, lidské svévole, sobectví a vnitřního zotročení. Proto naším velikým úkolem je právě dnes upozorňovat na vznešenost práce, na radost z pracovních závazků, ale přitom se chránit všech oněch nebezpečí, ke kterým svádí falešný kult práce, zmechanisování pracovních vztahů a zejména názor, že práce je pouze prostředkem k výdělku bez pravého posvěcení služby bližním a společnosti. Reformační názor, že každý z nás má na tomto světě "povolání" a že svým povoláním koná službu Bohu i bližnímu, zůstává pro nás vzácným odkazem pro dnešní život.

Při práci nesmíme zapomenout na odpočinek. D e n o d p o č i n k u byl pojat do Desatera Božích přikázání. Tímto přikázáním je určeno také práci její pravé místo. Nejde tu jen o to, abychom odpočívali a tím obnovovali své pracovní síly. Den odpočinku znamená také důraz na lidskou svobodu vzhledem k vlastní práci a jejím výsledkům. Den odpočinku je darem od Boha a výrazem víry, že nad vší lidskou prací, nad lidským pachtěním a úsilím vládne Bůh ve své lásce i milosrdenství a touží po společenství s člověkem. Zejména v době, kdy lidský život je stále narušován těžko snesitelným kvapem, tempem a neklidem, nesmíme zapomenout na společenství lidu věřícího s Bohem, na vnitřní soustředění, na modlitby a na Slovo pravého pokoje, odpočinutí a odpuštění. Obecenství pod Slovem prorockým a apoštolským, společné modlitby a zpěvy obnovují pravou lidskou svobodu a také opravdovou vnitřní radost z práce a pozemského úsilí. Slovo Ježíšovo, abychom hledali především království Božího a spravedlnosti jeho, je nejenom vztyčeným prstem nad naším životem, nýbrž také pozváním k plnosti pravého lidského života v přítomnosti Ježíše z Nazaretu. Den odpočinku a pozvání ke společenství víry, lásky a naděje, dává práci pravé její posvěcení a vznešenost.

C. K u l t u r a

Člověk je součástí přírodního života a jeho vývoje. Podléhá také zákonům života dějinného a společenského. Přece však ne jenom výsledkem (produktem) přírodního a společenského dění. Sám tvořivě zasahuje do zákonitosti přírodní i dějinné. Mluvili jsme nahoře, že člověk byl stvořen k obrazu Božímu a že právě tím se vymyká z mechanismu vnějšího světa. Přetváří podmínky svého života a zasahuje do společenského vývoje i do dějinné zákonitosti. Usiluje postihnout hodnoty, které jsou nejvlastnějším smyslem lidského bytí. Otázky po spravedlnosti, pravdě, dobru, kráse, po pravé lidskosti a po smyslu i cíli člověčenství jsou neoddělitelny od lidské bytosti. Patří k ní stejně jako potřeba zajistit hmotnou existenci.

Dělit lidskou činnost na práci, jak jsme o ní mluvili v předcházející kapitole, a kulturní tvorbu, je jen částečně oprávněné. Žádná práce (kromě zmechanisovaných strojových procesů) nepostrádá svobodné tvořivosti a naopak, věda nebo umění obsahují v sobě mnoho trpělivé a někdy úmorně se opakující řemeslné práce, ano rutiny. Proto je kultura jenom prodloužení světa lidské práce a platí pro ni stejná zaslíbení i varování. Lidstvo nikdy nežije bez tvořivého zasahování do vnějšího života. I člověk na nejnižším stupni tvoří společenské pořádky, má představu o rozdílu mezi dobrým a zlým, vyznačuje se smyslem pro krásu a svůj často velmi hrubý způsob života ztvárňuje umělecky a zákony společenského soužití. Poznávat a tvořit, odhalovat přírodní tajemství, zvládat je technikou, a dávat je do služby životu, provází člověka a lidskou společnost od prvních počátků dějinných až po dnešní vysoký stupeň životní úrovně. Stejně je tomu s úsilím o to, aby společnost byla řízena zákony práva a spravedlnosti, aby lidské vztahy byly řízeny smyslem pro dobro a krásu. Svým rozumem a vědomím odpovědnosti překonává člověk vnější tlak přírodní i dějinné zákonitosti. V moderním světě se smysl života a kultury takřka ztotožňují.

Stopy kulturního tvoření nalézáme i v dějinách starozákonního lidu a apoštolské církve. Hodnotu kultury uznávali církevní otcové a myslitelé, světci a reformátoři. (Jen některá radikální hnutí dočasně odmítala kulturu nebo civilisaci zásadně). Naše reformace od doo Husových po Komenského je toho dokladem. Také dnes se křesťané s vnitřní oddaností podílí tvořivě na všech úsecích kulturního života a dovedou ocenit dary, které z něho plynou pro jejich osobnost i pro společenské vztahy. A přece i tu zjišťujeme podobný vztah ke kultuře jako ku práci. V kulturní tvorbě jsou nebezpečí, která mohou ohrozit a ohrožují někdy samy hlubiny křesťanovy víry. Více než v jiných pracovních oblastech se může člověk v ní cítit, a velice často se cítí roven Bohu. V obdivu nad vlastním dílem ztrácí kontrolu sám nad sebou. Zapomíná, že není svým vlastním pánem a že všechny svoje názory, cíle a pracovní výsledky má podrobovat vyššímu měřítku Toho, kdo je Pánem jeho života a smrti. Biblické vypravování o babylonské věži (Gen 11) je výstražným varováním, aby člověk nepřeceňoval své možnosti a nepřekračoval hranice svého lidství. Všechna oprávněná touha po poznání, po pravdě a spravedlnosti, po výstavbě lidské společnosti, nesmí potlačit vědomí vlastní slabosti a ryzí pokoru. Člověk se nesmí domnívat, že má ve vlastních rukou svůj osud a své určení a že smí podle svých, byť i vysokých tužeb a ideálů vládnout nad životem a nad světem. Na cestě za pravdou a spravedlností, za krásou a pozemským rájem, zůstává poutníkem, který stále má hledat jistoty pevnější a stále se má podrobovat svrchované Boží pravdě a milostivé spravedlnosti.

Lidské dějiny jsou stálým svárem mezi tím, co člověk může a co smí. Ohromné pokroky vědecké a technické dávají dnes do rukou lidem takové možnosti, jakých dosud nebylo. Jsme si vědomi, že vědě nelze klást hranic v jejím úsilí a že lidskému duchu nelze zakazovat, aby odkrýval nové a nové technické možnosti. Ale právě výsledky vědeckého a technického úsilí, stále dokonalejší společenská organisace, lékařský a zdravotní pokrok, vytvářejí pro sám lidský život nebezpečí, jakých dříve nebylo. Jmenujme jen atomové a vodíkové bomby, vivisekci, euthanasii, přerušení těhotenství, abychom naznačili, do jakých vnitřních otázek svědomí se dostávají jak vědci a technikové, tak ti, kteří na základě jejich činnosti organisují lidskou výchovu, pečují o

zdraví a o vyšší úroveň životní, o zdolání nemocí a nákaz, hladu a bídy. Patříme k těm, kdo hodnotí vysoko rozumovou činnost, vědu a techniku, kdo mají smysl pro pravou a ryzí krásu a kdo touží po vyšších a lepších společenských pořádcích. Navazujeme v tom na ducha i dílo Komenského v 17.stol. Ale čím více hodnotíme tuto činnost, tím hlouběji také rozumíme skrytým kořenům toho duchovního rozkladu, ano i společenské zkázy, které vznikají ze svévole moderního člověka. Musíme se neustále ptát, zda naše duchovní síly stačí na to, abychom zdolali ona nebezpečí, o kterých jsme právě mluvili. Patří to k pozoruhodným zjevům naší reformace, že se v ní ozvaly varovné hlasy nejen proti porušení církve, nýbrž i proti přecenění kultury samé. Petr Chelčický právem upozorňoval, že církev Kristova se dostává do bytostného nebezpečí tam, kde nad pravdou Kristovou chce vládnout člověk se svým rozumem a vzdělaností, s kulturou a politickými zájmy. Můžeme na nejednom bodě vyslovit pochybnosti o správném pohledu Chelčického. Ale nemůžeme nedbat jeho důrazu na to, že církev Kristova má duchovním způsobem (nikoli mocí, bohatstvím a násilím) zdolávat svody toho, co nazýváme dnes civilisací. Nebudeme se bránit rozumu, vědě a technice, ale nesmíme zapomenout, že život není v našich rukou. To neznamená podléhat strachu a úzkosti. Naše víra v toho, který milostivě určuje běh našeho života, zápasí s námi i uprostřed svodů a nebezpečí moderní civilisace.

K tomu je však nutno ještě připojit jednu poznámku. Řekli jsme, že nemůžeme klást meze vědeckému, technickému, uměleckému, sociálnímu a politickému úsilí o vyšší stupeň lidského života. Církev je povinna, aby se s tím vším vyrovnávala s otevřeností a odvahou. Církev nemůže klást proti kulturní tvorbě a civilisačnímu úsilí své hotové názory a pořádky. Nesmí se uzavírat v sebe, stahovat se za své hradby a domnívat se, že je majitelkou pravdy, a že jí kulturní zápas lidský nemá co říci. I církev propadla tyranství hotových formulek, které přestaly sloužit víře i životu. I církev zakřikovala smělý rozběh vědeckého myšlení a nebo technických vynálezů a proti tomuto žhavému lidskému úsilí stavěla ztuhlé a neživé představy o zemi a vesmíru, o lidských dějinách a lidských možnostech. I v reformačních církvích se projevovala úzkost anebo bázeň před lidským rozumem a jeho objevy. Zapomínala, že všechno skutečné poznání slouží živé víře a že jen ztuhlá a falešná zbožnost může být otřesena vědeckými poznatky a vůbec výboji lidského ducha. Víra v živého Boha se nebojí přetvářet staré formule věroučné i pořádky bohoslužebné. Ano, nebojí se ani ostrého a bezohledného vědeckého zkoumání biblických knih. Živá církev beze strachu hledá nová vyjádření věčné a živé pravdy. Každý věk žije svými obrazy a symboly, každá doba má své výrazové prostředky. Ale živá pravda Evangelia je více než všechny tyto lidské symboly a výrazy. Ježíš z Nazaretu vstoupil za svého pozemského života do určité doby a na určité místo. Vstupuje však i dnes mocí Ducha svatého do naší doby a na naše místo, aby žhavostí své pravdy přetvářel vše, nač jsme si zvykli a co jsme pokládali za posvěcený a nedotknutelný výraz. Vzdělaná víra a pravá kultura se mohou podpírat navzájem. Stojí společně na stráži proti falešným hodnotám, proti poživačnému chápání života a proti svodům dnešního technického pokroku.

Věřící úd církve nezapomíná, že jeho vykoupení ke slávě života se stalo na kříži a vítězstvím Kristovým nad smrtí a hrobem. Tyto skutečnosti musejí zůstat ve středu lidského myšlení, života a všech lidských vztahů. Z nich vyvěrá pravý vztah k tomu, co nazýváme

lidskými ideologiemi, tj. názorem na život a svět, na smysl lidských dějin a na ideály lidské společnosti. Máme porozumění pro potřebu lidských ideologií. Jsou nevyhnutelné jako návod pro uspořádání společnosti a pro lidské soužití. Bráníme se však pokusům učinit určitý světový životní názor nebo společenský plán a program obecně závazným a podrobovat mu vnějšími prostředky lidskou mysl, lidské srdce, niterné vztahy mezi lidmi a nejvyšší cíle lidského života. Věřící křesťan ovšem musí přitom být na stráži sám proti sobě. Neboť i on je v nebezpečí, že promění svou víru v určitou ideologii a že přistupuje ke společnosti a světu nikoli ve jménu živého Ježíše Krista, ukřižovaného a zmrtvýchvstalého, nýbrž ve jménu svých ztuhlých názorů a institucí. I věřící křesťan má vděčně přijímat kritiku, která přichází i ze světa, když je upozorňován na svou nehybnost, ztuhlost a zaostalost. Žít uprostřed společnosti pod mocným úderem Evangelia, být otevřen sebezkoumání, chápat působení živého Boha uprostřed lidských zmatků a převratů není snadno. Ale to je právě velké poslání věřícího křesťana. Toto poslání je svrchovaně osobní a nezastupitelné. Mnoho mohou za nás ve světě udělat jiní lidé. Ale svědectví o přítomnosti svatého a milosrdného Boha v Ježíši Kristu, Pánu nad životem i smrtí, nemůže za nás nikdo převzít. Je to svědectví nikoli proti člověku, ani proti modernímu člověku a jeho kultuře, je to svědectví pro něho, pro jeho pravý život a pravé určení.

D. Organisovana společnost

V moderní společnosti stále přibývá dělby práce. Rodina a domácnost přestaly být soběstačné. Jednotlivec i rodina se mění v nepatrnou složku společenského celku. Soběstačnosti ubývá tou měrou, jakou pokračuje dělba práce. Nikdo není schopen vyrobit si své potřeby sám. Dávno už jsou za námi doby, kdy rodiny byly soběstačným výrobním celkem. Dnes nikdo nepracuje a nežije sám sobě. Každý předává společnosti celé své dílo a v náhradu za ně přijímá služby ostatních. Vzájemná závislost se neomezuje jenom na výměnu hmotných statků; rozšiřuje se na všechny oblasti života. Přibývá úkolů správních, výchovných, zdravotních. Veřejné kontrole podléhají záležitosti bytové, kulturní, organisuje se sport a způsob, jak trávit volný čas. Tyto organisační zásahy do oblastí dosud soukromých, budou nevyhnutelně pokračovat.

Jednotlivci a jeho rodině dostává se tak životního zabezpečení a jistoty. Ale na druhé straně vznikají z toho nové, dosud nerozřešené otázky. Nejzávažnější otázkou zůstává právě v takto nevyhnutelně organisované společnosti otázka lidské odpovědnosti a svobody. Možnost svéprávného rozhodování se zužuje, a to jak v oblasti soukromé tak v občanském působení, ve výkonu veřejné funkce anebo kulturní činnosti. Zvědečtění a ztechničtění života vede nutně k této situaci. Nemůžeme proti ní protestovat a z ní utíkat. Ale podobně jako jsme se zamýšleli nad důsledky novodobého pojetí práce a kultury, tak se jako věřící údové církve Kristovy zamýšlíme nad otázkou, jak v rámci své společnosti nejen zachráníme, nýbrž upevníme a prohloubíme osobní odpovědnost, svobodu a iniciativu. Zejména živý úd naší církve, je-li postaven do veřejných úkolů, povinností a funkcí, musí si klást onu otázku. Funkcionář se dnes často chápe jako člověk, který se zříká vlastního rozhodování a je jen vykonavatelem pokynů a rozkazů, které mu byly uděleny shůry. Je to chybný názor. Anebo lépe řečeno, jen neblahými okolnostmi vzniklo toto pochopení úlohy veřejného funkcionáře. Dnes však i ve

společnosti se klade větší a větší důraz na to, že každý veřejně pracující člověk může konat svůj úkol jen tenkráte užitečně, má-li odvahu k odpovědnosti a je-li dosti silen, aby se rozhodoval svobodně a samostatně. Není to snadné právě při složitosti novodobé společnosti. Tam, kde trvaly jednoduché sousedské vztahy, bylo snadné odhadovat míru odpovědnosti, kontrolovat jeden druhého a volat se navzájem k pořádku. Ale při dnešních nevyhnutelně složitých vztazích společenských, může se lehko stát každý člověk pouze bezejmenným (bezvýznamným) kolečkem ve společenském stroji. To je velké úskalí pro mravní charakter člověka. Všade v moderním životě stojí člověk v nebezpečí trpnosti a nedostatku opravdové a svobodné odpovědnosti. Moderní život bez promyšlené organisace by se proměnil v chaos; trpí však přemírou organisace a zvěcněním lidských vztahů.

Je důležito, abychom si uvědomovali tyto společenské souvislosti. Jen tenkráte, když reálně vidíme své úzké spojení se společenským životem a svou závislost na společenském stroji, můžeme chápat správně své postavení i své úkoly. Také je důležito, abychom viděli, jak lidské osobní nedostatky, neodpovědnost, lenivost, tupost a sobectví narušují neustále správný chod společenského života. Nemůžeme se vyhnout rostoucímu ztechničtění společenských vztahů. Nemůžeme přehlížet nutnost důkladné a promyšlené organisace. Ale právě proto tím vážněji a úsilovněji jsme povinni prohlubovat vědomí osobní odpovědnosti a také povinnost brát na sebe iniciativně službu pro společnost tam, kde mnoho lidí před ní utíká. Záleží také na tom, abychom viděli, kde lidská osobní vina, nedbalost a lenivost narušuje společenské vztahy. Věřící křesťan se nesmí vymlouvat na tlak, který přichází zvenčí a neustále je povinen se tázat, zda má dost duchovní síly a zda jeho vědomí odpovědnosti jest dost jemné, aby překonával nebezpečí, která plynou z rostoucí techniky a ze složitosti společenské organisace.

Ůd živé církve Kristovy přijímá Evangelium jako osobní výzvu, že milosrdenství a láska k člověku je více než jen konání úkolů, ke kterým je nucen veřejným míněním a právním řádem, a ke kterým je veden sobeckým názorem, že ze všeho, co koná, má mít přiměřenou výhodu nebo odměnu. Jenom službou a milosrdnou láskou můžeme překonat odlidštění osobního života i společenských vztahů. Velkou pomocí je věřícímu křesťanu také společenství sboru, ve kterém jeden za druhého nese odpovědnost i břemeno. Hluboké a nenahraditelné poslání sboru věřících záleží právě v tom, že zlidšťuje vztahy mezi lidmi a že je naplnuje vědomím opravdové solidarity ve vině i v zápase o vyšší stupeň lidského společenství. Sem patří také přímluvná modlitba jednoho za druhého a ochota poskytnout opravdovou radu i hmotnou pomoc tam, kde ani nejlepší společenské zřízení nemůže zasáhnout. Víra v Evangelium a obecenství víry, lásky a naděje vedou člověka do nejhlubších rozměrů lidství. Dotýkají se lidských srdcí, zasahují nejskrytější záhyby lidského nitra a přesahují hranice jakékoliv, i nejlepší lidské kulturní, sociální nebo politické organisace. Víra v Evangelium je podivuhodným spojením zájmu o konkretního člověka v jeho osobní, duchovní i tělesné bídě a skutečného společenství lidí, ve kterém jednotlivec se úplně ztrácí ve službě svým bratřím a sestrám. Evangelium a živá církev jako obecenství lidských srdcí probouzí ve věřících zájem o konkrétní skutečnosti ve světě. Věřící křesťan bere skutečný život, jeho zákonitosti i drobné zjevy velmi vážně, aby porozuměl člověku v jeho závislosti na vnějších okolnostech i v jeho osobní odpovědnosti. Živá víra a láska k člověku dovedou rozpoznat, kde člověk jedná pod vlivem vnějších poměrů a společenských zákonů a kde buď z vlastní viny stává se hříčkou okolností

anebo zase kde mocí své víry a lásky vítězí. Opakujeme: moderní život je daleko složitější než byl v minulosti a není snadno odhadnout skutečnou situaci jednotlivého člověka. Při vší vážnosti a přísnosti jest věřící křesťan povinen, aby si počínal trpělivě a obezřetně v posuzování člověka, a aby se neustále tázal, jak sám by obstál v podobných okolnostech. Víra v Evangelium vede k tomu, abychom brali společenský život ve všech jeho složitostech vážně a reálně. Ale abychom zároveň zápasili jak o ryzost své osobní odpovědnosti, tak o opravdovou službu jak společnosti celé, tak jednotlivým lidem zvlášť. Živé sbory mohou být právě v tomto směru nenahraditelnou pomocí jednotlivým věřícím v jejich úsilí o pravý a plný život.

E. Instituce, právo a stát

Náš život je utvářen rodinou, jsme zasazeni do společenských souvislostí, pracujeme na kultuře, vědě a technice, jsme v neustálém zápase mezi tlakem vnějších poměrů a svou osobní odpovědností. A přitom odvěků je lidský život formován útvary a řády hospodářskými, právními a politickými. Z toho, co jsme naznačili v předcházejících kapitolách, je patrno, že jednotlivec je od svého narození zasazen do určitých pořádků a institucí, které se táhnou od počátku lidských dějin. Věřící křesťan přijímá tyto pořádky a útvary jako dar prozřetelné péče Boží o člověka. Zkoumá vědecky jejich původ, smysl a vývoj. Má porozumění pro jejich dějinnou zákonitost a přece přitom přijímá je nikoliv jako vnější osud, nýbrž jako projev Božího zájmu o to, aby člověk nezahynul ve zmatcích a v nepořádku, aby lidský život se neztrácel v hrubém boji člověka proti člověku a aby přes všechen hřích a vinu, vzpouru a neposlušnost mohl na tomto světě vést život v poměrném pořádku a pokoji. Lidský hřích kazí sice tyto řády a instituce v jejich pravém určení, ale lidé jsou - opakujeme: z prozřetelné péče Boží - schopni, aby překonávali důsledky jejich porušenosti, navraceli se k jejich vlastním pomocným službám a aby je podle dějinných změn přetvářeli v lepší a případnější formy.

V církevním a theologickém myšlení vyskytovaly se názory na nedotknutelnost a neproměnnost těchto řádů a institucí. Ale ve všech dobách, zejména pak v době nejnovější, byl tento názor podrobován právě ve světle biblického poselství pronikavé kritice. I v údobí dějin křesťanských církví se setkáváme s hlubokými změnami a převraty pozemských řádů (hospodářských, majetkových, právních, státních a mezinárodních). Ano, smíme říci, že právě prorocká a apoštolská zvěst zasahovala svým ohněm do samých základů těchto pořádků. V posledních desítiletích je celý svět a v něm i národy s křesťanskou minulostí svědkem tak velkých přesunů a převratů, že tradiční církve byly zneklidněny a nejednou jednotlivci i skupiny věřících procházeli pronikavou krisí svého myšlení a svých představ. Ve všech církvích i dnešní doby setkáváme se s pocitem nejistoty, se steskem po starých pořádcích. Zjišťujeme jejich touhu, skrýt se za hradbami tradičních církevních názorů a pořádků, aby bylo zachráněno to, co podle jejich názoru patří k nutným předpokladům církevního společenství. Skutečná víra však si připomíná dvě stránky převratných změn: jednak, že pád starých sociálních forem je důsledkem lidské viny a tedy také pod Božím soudem, jednak že Bůh zjevený v Ježíši Kristu, ukřižovaném a zmrtvýchvstalém, zůstává Pánem nad dějinami, nad převraty a revolucemi

a že jeho království trvá za jakýchkoliv dějinných okolností. Věřící křesťané hledí proto s odvahou vstříc novým věcem a pomáhají vytvářet řád nový. Láska věřícího křesťana hojí rány přítomnosti, ale také zbavuje člověka bázně a bezradnosti v pohledu na budoucnost.

2. Nejradikálnější změnou prošla v poslední době i n s t i t u c e v l a s t n i c t v í . Je to řád tak starý jako sama civilisace. Procházel v dějinách hlubokými změnami. Vlastnictví nabylo leckdy obludných forem. Sociální bohatství bylo nerovnoměrně rozděleno. Lidské sobectví, svévole a násilí vytvořily propast mezi majetnými a nemajetnými. Bohatství v rukou jednotlivců bylo základem také jejich veřejné moci, politické nadvlády a jejich libovolných zásahů do právních vztahů mezi člověkem a člověkem. I tato situace vznikla působením dějinných a společenských zákonů. Měla při vší své zvrácenosti určitou funkci pro uspokojení hospodářských potřeb. A přece byla pronikavě nakažena lidským hříchem. V kruzích opravdových vyznavačů Ježíše z Nazaretu vyskytovaly se v každé době hlasy protestu anebo pokusy lidským milosrdenstvím, dobrovolnou chudobou a sebeobětovnou službou zmírnit důsledky sociálních nespravedlností a křiklavých hospodářských rozdílů. Ale trvalo to vždy dlouho než dějinným procesem docházelo ke změnám ve stavbě vlastnických pořádků. V novodobé technické civilisaci se ukázala neudržitelnost samé staré instituce vlastnictví. Na jedné straně široké masy lidu byly zproletarisovány, tj. zbaveny jakýchkoliv výrobních prostředků a odkázány jen na své ruce nebo svůj rozum. Na druhé straně byla soustředěna nebývalá hospodářská a tím i sociální a politická moc v rukou jedinců, kteří neprojevovali přiměřenou sociální odpovědnost. Soukromé vlastnictví přestalo za těch okolností plnit to poslání nebo tu funkci, kterou v určitých údobích dějinných mohlo mít a mělo. Proto dochází ke snahám převésti vlastnictví do rukou společnosti, aby bylo veshodě se sociálním původem všeho bohatství. Víra v Evangelium a živá církev Ježíše Krista působí ovšem v rozmanitých řádech vlastnictví a majetku, ale zůstávají svobodny vůči jakýmkoliv pevným sociálním institucím a vlastnickým útvarům. Dály se sice pokusy ztotožňovat království Ježíše z Nazaretu s určitými hospodářskými formami a sociálními řády. Ale ukázalo se vždy, že tyto pokusy buď byly vedeny nedostatkem reálnosti a ideálními ilusemi anebo byly v nebezpečí, že svobodu Evangelia, milosrdenství a lásky promění v nové zákonictví. Přitom zkušenosti z minulých staletí ukazují, že každé společenské zřízení je narušováno lidským sobectvím a často i nábožensky posvěcenými zájmy. Proto víra v Evangelium je na stráži proti jakýmkoliv pokusům spojit církev Kristovu s určitými pevnými sociálními řády.

Ale v tom je právě trvalý revoluční kvas Evangelia. Je to stálý protest proti sociálnímu sobectví a proti bohatství jako takovému. Slova Ježíše z Nazaretu je nutno po této stránce brát s novou a novou vážností. Život vyznavače Evangelia je stálou službou a sympatií pro ty, kdo trpí, hladovějí, jsou potlačováni a obětmi sociálního bezpráví. Sborové společenství věřících křesťanů je anebo má být kvasem v každé společnosti směrem k větší rovnosti a spravedlnosti, k větší svobodě a lidskosti. Není náhodou, že právě společnost s tradicí křesťanskou je svědkem stálého sociálního neklidu a touhy po lidštějších vztazích mezi lidmi a po překonání rozdílů mezi bohatými i chudými, sytými a hladovými.

3. Všechny společenské útvary stojí a padají s p r á v n í m ř á d e m . Pevný právní řád vyžaduje ovšem vnitřní autority a respektu a jen v takovém případě je trvalou podmínkou každé společnosti. Na druhé

se dlouhá staletí pohlíželo jako na neměnný Boží řád. Jeho autorita bývala proto nejen mocenská, nýbrž i mravní. Zavazovalo konání i myšlení. Ines je otázka práva jedním z nejtěžších sociálních problémů. Je hluboce otřeseno a jeho krise se netýká jenom konkrétních právních ustanovení, ale jeho platnosti vůbec. Revoluční změny, které jdou celým světem a které nutně vyvrátily dřívější právní řády, trvají stále a teprve vytvářejí podmínky nového právního pořádku. Jen pomalu se rodí vědomí, že právo má být zakotveno v lidských myslích a nabýt skutečného majestátu a vznešenosti. Víme, že právo nezáleží v hotových a neměnných zákonech. Víme také, že právo bývalo a je nástrojem těch, kdo mají v rukou moc, a že proto muže být legalisovaným násilím mocných. Z dějin tzv. křesťanských národů víme, jak mnohá právní ustanovení a platné zákony byly křiklavým výrazem lidské nespravedlnosti a násilného sobectví. Přece však zápas o skutečnou autoritu práva, spravedlnosti a zákonnosti jest úkolem každé zdravé společnosti, zejména pak živého křesťanství. Skutečné právo a ryzí právní řád stojí výše než politická moc. I ti, kteří mají v rukou mocenské prostředky jsou povinni, aby se podrobovali platnému právnímu řádu a aby byli vedeni citlivým vědomím, že před zákonem přestávají rozdíly mezi těmi, kdo vládnou anebo jsou ovládáni, mezi těmi, kdo byli postaveni volbou občanů na odpovědná mocenská místa a těmi, kdo zůstávají prostými občany.

Víra v Evangelium však vnáší do právních řádů a právního ovzduší zvláštní přízvuk. Nahoře jsme připomínali, že milost jest výše než zákon, láska výše než právní řád. Před svým Bohem žijeme z milosti a nikoliv ze svých zásluh. Také naše vztahy k bližním mají být určovány nejen platnými mravními anebo právními normami, nýbrž milosrdenstvím, láskou a službou. I nad naším životem společenským a právním tyčí se kříž Kristův jako výraz skutečnosti, že Bůh sám bere na sebe důsledky naší viny a že nás soudí nikoliv podle zákona, nýbrž odpouštějící láskou. To ne znamená, že věřící křesťan popírá platnost zákona a právního řádu. Naopak je si vědom majestátu zákona a práva. Vidí souvislost mezi právem v pozemském životě a svatou spravedlností Boží. V pravém slova smyslu i Boží milost a odpuštění mohou být pochopeny ve své hloubce jen na pozadí spravedlnosti a svatých Božích přikázání. Přece však opravdová církev a živí vyznavači Evangelia vnášeli do právních vztahů a do soudnictví tón milosrdenství a odpuštění. To znamená, že zdůraznovali před soudem a před pronášením rozsudku zájem o souzeného člověka a vykládali zákon spíše v jeho prospěch. Pro vyznavače Evangelia zůstává i odsouzený zločinec jeho bratrem, za kterého je odpověden a kterého odporoučí Božímu i lidskému odpuštění. Zvěst o ospravedlnění hříšníka z milosti, zjevené v Ježíši Kristu, nepopírá vznešenost a platnost zákona, ale zmírňuje jeho tvrdost a neúprosnost.

V tom všem záleží dvojí úkol věřících křesťanů a živé církve Kristovy. Na jedné straně jde o to, aby bylo vědomí práva a spravedlnosti stále pročišťováno a aby právní řád byl chráněn před mocenskou nebo politickou libovůlí. Záleží na tom, aby občané měli živé vědomí spravedlnosti a aby ve společnosti žila důvěra, že každému občanu je zaručena spravedlnost před soudem. Na druhé straně však chrání člověka před tvrdostí formálního práva, upozorňuje na odpovědnost společnosti a vnějších okolností za poklesky, přestupky a zločiny jednotlivých lidí, a volá k milosrdenství a pochopení pro ty, kdo se octli pod koly společenského stroje. Právo je řádem odplaty. V Ježíši Kristu však nad odplatou stojí milosrdenství. Poslední slovo Evangelia není spravedlnost, ale milost. Křesťanův pozemský život se pohybuje mezi těmito

dvěma ohnisky. Je odpověden za ryzost právního řádu a obnovu spravedlnosti ve společnosti více než jiní občané. Ve svých občanských funkcích se zasazuje o dokonalejší právo a o úzkostlivou spravedlnost pro každého. Je-li starý právní řád buď výsměchem spravedlnosti anebo přestává mít pravou funkci v nových okolnostech dějinných, křesťan v takovém případě připouští i revoluci. Ale své odpovědnosti užívá vždy tak, aby k násilnému porušení právního řádu nemuselo dojít. I právo a zákon mají sloužit člověku a jeho dobru. A v každé službě je mocný tón lásky a milosrdenství.

4. Na nejvyšším stupni dějinných institucí stojí s t á t . Organisuje společnost, chrání ji před zmatkem a rozkladem, zaručuje platnost právního řádu a umožňuje život v pokojné spolupráci občanů. K tomu ke všemu je vybaven plností moci, kterou může uplatňovat vnějšími prostředky a přinucovat občany k poslušnosti. Je to jediná lidská instituce, která má monopol moci. Od počátku lidských dějin se setkáváme s náznaky a zárodky toho, co se později vyvinulo jako učleněný a dobře organisovaný stát. V dějinách často se dály pokusy vidět ve státu především mocenský útvar. Proto velmi často se setkáváme se sklony a pokusy o absolutní, tj. naprostou moc státu. Jsou známy příklady, kdy nositelé státní moci si osobovali právo rozhodovat neomezeně nad životem a smrtí občanů a určovat právní řády podle vlastních zájmů. Ale tím právě popírali vlastní základy státního útvaru, který je jen částečně mocenskou institucí anebo, jinak řečeno, ve kterém moc jest anebo má být ve službách člověka, jeho práva, spravedlnosti a pokojného života. Tam, kde moc se stává jedinou určovatelkou státního života, přestává být stát státem v ryzím a podstatném slova smyslu.

V dějinách církve křesťanské vyskytují se napořád pochybnosti o oprávněnosti moci a mocenských prostředků v křesťanské společnosti. Nezapomínejme, že k našim největším myslitelům reformačním patřil Petr Chelčický, který upíral vyznavači Evangelia právo, aby se účastnil na státní moci. Byl to oprávněný hlas v dobách, kdy se soudilo, že i Evangelium a církev smějí být hájeny mocenskými prostředky, tj. mečem, násilím, soudem a donucováním. Ale střízlivý pohled víry v Evangelium chápe poměrnou oprávněnost mocenských prostředků a tedy mocenské povahy státu, bez něhož by lidské sobectví, lidské zájmy, lidská svévole a krutost znemožnily soužití mezi lidmi. Zvláštním posláním církve však bylo, aby neustále kladla důraz na moc jako prostředek pro službu člověku, jako prostředek pro ochranu společenského řádu, spravedlnosti, pro ochranu slabého proti silným, chudého proti bohatým, bezmocného proti mocným. Je pravda, že se církev velmi často přizpůsobila státním a politickým řádům, že spíše byla ochránkyní mocných proti bezmocným. Tím popírala svoje určení, ano vydávala svědectví, že Evangelium Ježíše Krista v ní odumíralo. Ale nikdy v ní nezmlkly hlasy, které připomínaly pravé určení státu a které připouštěly oprávněnost moci nikoli pro moc samu, nýbrž jako služebného prostředku pro dobro člověka.

Na jednu stránku dnešní doby nutno upozornit: Z určitých dějinných důvodů stává se dnes stát organisátorem takřka všech oblastí životních. V minulosti byla mnohá odvětví společnosti organisována do značné míry bez zásahu státní nebo politické moci. Výchova, věda, umění, církev se řídily podle svých vnitřních zásad a potřeb. Také hospodářský život se vyvíjel bez zásahu politické moci. V nové době však rozšiřuje se zásah státu i do těch oblastí lidského života, které se dříve rozvíjely samostatně. Stát organisuje výchovu, vědu i techniku, hospodářství i zdravotnictví aj. Chce zajistit lidský život

s jeho potřebami od narození až do stáří. Má to svuj podstatný smysl. K největším kladům tohoto dějinného vývoje (a dějinných revolučních převratů) počítáme odstranění chudoby, zvyšování nejnižších důchodů, bezplatnou zdravotní péči, vyrovnávání rozdílů v hospodářském rozvoji různých krajin. Sem patří také pracovní povinnost a důraz na to, že jenom práce a nikoliv zděděné výsady majetkové nebo rodové, může být základem společenského pořádku a rozvrstvení. Jsou v tom skryta ovšem i nebezpečí a svody. Ne všichni nositelé státní moci jsou připraveni mravně i myšlenkově na svoje úkoly. Nebývalý růst státní kompetence bývá pokušením pro občany charakterově slabé. Moc sama o sobě jakkoliv nutná, je nebezpečným nástrojem, jehož se člověku dostává do rukou. Nebezpečí, že moci bude zneužito ať z jakýchkoliv pohnutek, se táhne celými dějinami, od starověkých tyranií až po novodobé pokusy o diktaturu anebo dokonce po státy podle jména demokratické. Velmi snadno se stává, že právo jednotlivého člověka nebývá respektováno, a že důležité oblasti lidské činnosti jako např. věda nebo umění, ano i církev, ztrácejí svou svéprávnost.

Biblická víra a živá církev bývaly vždy hranicí proti zneužití státní moci. A to nikliv aby oslabovaly pravé poslání státu, spíše proto, aby přiváděly stát k pravému jeho určení a upevňovaly jeho oprávněné a nenahraditelné základy. Také nauka o státu (státověda) hledá prostředky, aby takovému nebezpečí čelila vnitřními politickými institucemi. Známá je zásada zejména z 19.stol. o dělení státní moci na moc zákonodárnou, výkonnou a soudní. U nás ke stejnému cíli směřuje program lidového státu. Prakticky to znamená, že občanská samospráva, na které se podílejí občané ve vesnicích, městech nebo okresech a krajích, má mít převahu nad správou úřední. Oba druhy správy mají se kontrolovat vzájemně. Takový stát dosáhne svého cíle jenom tehdy, je-li samospráva občanů skutečnou samosprávou a nikoliv jen výkonným orgánem vyšší, nadřazené státní moci. Skutečná samospráva má se uplatňovat opravdovou iniciativou v potřebách občanského soužití a má být nesena odpovědností každého občana. Proto je lidový stát mimořádným podnětem také k odpovědnosti křesťanů. Můžeme říci, že vývoj k odpovědné společnosti má svoje kořeny v biblické zvěsti.

Křesťanská theologie od počátku táhla jasnou čáru mezi službou a žádostivostí moci. (Ministerium proti cupido dominandi) Bylo jí vždy jasno, že stát je prostředkem k pokojnému životu a v tom smyslu že slouží Bohu. Křesťané však od počátku odmítali snahu těch, kteří byli postaveni na mocenská místa, aby bylo posloucháno bezpodmínečně a naprosto jejich rozkazu. Odpor prvotní církve proti uctívání císařů byl protestem proti sklonu mocných překračovat hranice, které přísluší státu. Uložil jí tím trvalé meze. Reformace odmítla jak světské panování kněží, tak i právo panovníka na ovládání svědomí poddaných. Stala se tak počátkem laického státu, jehož jsme dědicové. Laický stát se zřekl mocenských zásahů do duchovní sféry života. Státní funkce mohou být toliko pořádající a nikoliv tvůrčí. Jenom taková forma státu je slučitelna s občanskou svobodou a lidskou důstojností. Občanská odpovědnost má dvojí úkol: dbát toho, aby stát respektoval meze, které jsou určeny jeho moci, i aby občané lojálně plnili nevyhnutelné občanské úkoly.

V občanské odpovědnosti ve světle biblické zvěsti působí vyšší zákony, nežli jsou zákony státního společenství. Poslušnost Bohu v kříži a vítězství Ježíše Krista činí občana svobodným vzhledem ke každé lidské autoritě, která zapomíná na milosrdenství a která potla-

čuje hlas lidského svědomí. Ale na druhé straně tato odpověď očišťuje občanovu službu jeho společnosti ode všeho sobectví a od snahy postavit osobní zájmy nad zájmy jeho bližních a zneužívat svého práva k vlastnímu prospěchu. Vztah křesťanův ke státu spojuje v sobě důraz na důstojnost člověka a jeho svobodu a úzkostlivou odpovědnost sloužit lidské společnosti, jejímu pokoji a jejímu úsilí o blaho člověka.

Stát a církev žily vedle sebe od počátku křesťanských dějin. Jejich vzájemný vztah měnil se v rozmanitých dobách. Bezprávní stav prvotní církve byl vystřídán tzv. konstantinovským údobím, kdy církev a stát byly úzce spojeny a sloužily jeden druhému. Stát mocensky podepíral církev a církev posvěcovala svým způsobem autoritu státní. Heslo o spojení trůnu a oltáře vystihuje tyto vztahy. V nové době církev ustupuje od svých mocenských posic a přestává požadovat od státu, aby ji mocensky chránil a podporoval. Stát pak se stále více zesvětšťuje a nepožaduje od církve, aby duchovně, tj. náboženskými prostředky posvěcovala jeho autoritu a upevňovala jeho mocenskou kontrolu. Právní uspořádání vztahu mezi státem a církví je nutné, ale zůstává pouze vnějším rámcem, který má pro poslání církve pouze význam podřadný. Církev se ze svých vlastních duchovních důvodů podrobuje státnímu zákonodárství, ale chrání vnitřní svobodu svého zvěstování a své pastýřské péče. Církev je si vždy vědoma, že mnohem větším nebezpečím než vnější tlak je nedostatek živé víry. Církev se nesmí stahovat do svých vlastních hradeb, aby chránila svůj provoz, své tradice, bez zájmu a bez odpovědnosti k lidské společnosti. Ale je si vědoma, že jejím posláním je služba světu ve světle kříže Ježíše Krista. Žije v opravdové solidaritě s člověkem tohoto světa, ale také s vědomím, že je povinna odpírat nárokům, které znetvořují její duchovní poslání, které se příčí jejímu mravnímu vědomí a které nakonec oslabují anebo přímo umrtvují kořeny pravé státní autority a opravdového lidského společenství. Tímto způsobem církev v opravdové lojalitě, ale také v naprosté poslušnosti Pánu života a smrti ozdravuje společenské vztahy a pomáhá státu plnit jeho vlastní legitimní poslání.

F. Jednota lidstva

Moderní svět se stává stále větší jednotou. Věda a technika, dopravní prostředky a hospodářské styky vytvářejí mezi národy stále užší vztahy. Vytvořily po celém světě takovou závislost jedné země na druhé, jednoho světadílu na druhém, že otřes i v končinách zeměpisně velmi vzdálených je pociťován svými přímými i nepřímými důsledky v našich krajích. Odpovědnost jednotlivých zemí a národů se stává právě proto tím naléhavější. Neboť tato rostoucí vnější jednota je spojena se stále trvajícími hlubokými rozpory politickými a sociálními, národními a rasovými. Právě proto je dnešní doba poznamenána nebezpečím světových katastrof. Dokud národy a státy žily vedle sebe bez onoho úzkého technického a hospodářského spojení, mohly nedbat toho, co se děje ve vzdálených zemích. Mohly žít bez vědomí odpovědnosti za pokoj a mír, za soužití a spolupráci mezi jednotlivými státy anebo skupinami států. Nyní však, když žijí jakoby pod jednou střechou, hrozí stálé nebezpečí, že krise, ať politická nebo sociální, v jednom díle světa zasáhne nejvzdálenější oblasti naší zeměkoule. První světová válka a ještě ve větší míře druhá světová válka jsou toho dokladem. Nová světová katastrofa by měla ještě daleko zhoubnější důsledky právě

proto, že národy jsou vyzbrojeny zbraněmi, které v několika minutách nebo hodinách mohou zničit miliony, ano stamiliony lidí.

K tomu si připojme ještě skutečnost, že určovateli mezinárodního života nejsou jen staré vzdělané a bohaté národy evropské nebo americké. Národy světadílů, které do nedávna byly jenom předmětem evropské a americké politiky, se domáhají svého práva nejen na účast ve všelidské rodině, ale také na určování mezinárodní politiky a na výstavbě mezinárodního pořádku. Jde tu o národy v Asii, Africe, v Latinské Americe a o jejich snahu o rovnoprávnější a spravedlivější rozdělení světového bohatství. Více než polovina lidstva žije na velice nízké úrovni životní. Stamiliony lidí jsou stále ještě v nebezpečí podvýživy, ano i hladu a hladomoru. Jde tu o složité otázky mezinárodní politiky, ale zároveň o otázky svrchovaně lidské. Čím dále tím více roste vědomí, že žádná rasa nemá právo vládnout nad rasou jinou a že právě národy silné, vzdělané a bohaté jsou povinny, aby pomáhaly národům slabým a hladovým k vyšší úrovni, ke vzdělání a také k politické zralosti.

Tyto složité otázky a potřeby vyžadují soustavného úsilí a společných plánů na o d z b r o j e n í a m í r , na zákaz zbraní hromadného ničení a na takovou organisaci lidstva, ve které by všechny národy byly povolány ke spolupráci a spolurozhodování. Sem patří snahy o vytvoření mezinárodních orgánů politických, právních i kulturních, které by byly brány vážně a respektovány všemi národy světa. Počátkem tohoto století byl vytvořen Mezinárodní soudní dvůr v Haagu, aby urovnával spory mezi státy. Po první světové válce přibyla Společnost národů. Po druhé světové válce byla mezinárodní spolupráce obnovena v Organisaci spojených národů. Jejích původních 51 členů se za 20 let zdvojnásobilo. K tomu přistupují také specialisované organisace pro zdravotnictví, výchovu, kulturní styky a jiné. Všechny tyto snahy přinesly již blahodárné výsledky také pro méně vyvinuté země. Ale víme, s jakými překážkami setkává se činnost jejich a jak je stále nutno probouzet, očišťovat a prohlubovat vědomí mezinárodní odpovědnosti a opravdové spolupráce. Proto mají velký význam všechny mezinárodní pracovní styky, vědecké kongresy, sportovní olympiády, zájmové dělnické odbory, Červený kříž, mírová hnutí, ano i soukromé záliby jako je esperanto nebo sbírání poštovních známek (filatelie).

Živí údové křesťanských církví byli odedávna průkopníky snah o mezinárodní spolupráci. Organisovali boj proti otroctví, proti nemocem a proti chudobě. Evangelium jim bylo stálým podnětem pro to, aby vytvářeli ovzduší pro niternou jednotu lidstva. Byli si vždy vědomi, že nestačí vytvářet mezinárodní pořádek na mocenských a politických základech, že je třeba niterné, duchovní a hluboce lidské vzájemné solidarity. Je pravda, že se i mezi křesťany vyskytovaly skupiny a církve, které se pokoušely hájit biblicky otroctví, nutnost válek a nadvládu jedné rasy nad druhou. Přece však všade, kde nastávalo probuzení pod vlivem Evangelia, vznikaly soustavné a energické snahy pro jednotu lidstva proti válce, rasové nadvládě, a k potlačení bídy a hladu. Na mírovém hnutí se křesťané podílejí vlastními cestami a pokoušejí se o vytváření ovzduší, ve kterém by zástupci různých společenských i politických systému, různých ideových směrů, ano i náboženských skupin hovořili otevřeně o těžkých otázkách soudobých. Tím hledají cestu ke společné akci o pokojné soužití národů a o důvěru mezi lidmi.

I tu opakujeme, co jsme řekli nahoře, že činnost věřících v Evangelium je vedena ve stínu kříže Kristova i ve světle jeho vítězství.

Jenom tam, kde si člověk uvědomuje hloubku vlastní viny a odpovědnosti, kde se vzdává svých nároků a zájmů, může účinně a úspěšně zápasit o vítězství pokoje a o jednotu všech lidí.

G. Sekularisace lidské společnosti

V posledních desítiletích se mluví po celém křesťanském světě o sekularisaci, tj. o zesvětšťování, odcírkevňování, odnáboženšťování lidské společnosti, politiky, mravnosti a kulturního života. Jsme povinni, abychom střízlivě poznávali a chápali tuto skutečnost. Politika, vzdělanost i výchova ztrácejí vnitřní souvislost s tzv. náboženskými zdroji a základy. Rozvíjejí se z vlastních předpokladů a spoléhají se na přirozené lidské možnosti. Prostě můžeme říci, že moderní člověk s pomocí vědy a techniky bere život do svých rukou a zbavuje ho všeho náboženského posvěcení. Je pochopitelno, že mnozí údové církví se hrozí této skutečnosti a se steskem se obracejí k minulosti, kdy lidský život v rodinách, ve společnosti a státu byl úzce spjat s náboženskými úkony, ano podrobován církevnímu vedení. Zesvětštění se zdá mnohým křesťanům hříchem a odpadem od Boha samého. Pokládají staré pořádky za stav Bohem posvěcený. Domnívají se, že bez nich je lidstvo vydáno zkáze. Jsou však jiní, kdo přijímají dnešní skutečnost v plné odvaze víry. Nepochybují, že zaslíbení o milosti a pokoji platí i pro odnáboženštěný svět a že Bůh zjevený v Ježíši z Nazaretu, v jeho kříži a vítězství nad hrobem zůstává Pánem a Spasitelem i tohoto světa.

I svět, který se rozešel s církví i oficiálním křesťanstvím, má hlubokou souvislost se samými hloubkami evangelijní zvěsti. Ano, theologické myšlení odhaluje kořeny zesvětštění (sekularisace) v křesťanově víře. Již víra ve stvoření světa zbavuje člověka pověrečné bázně před světem a jeho ponurými silami. Zbavuje člověka osudového poměru k životu, pocitu nesmyslnosti a zaprodanosti temným mocnostem, které dříve vládly nad lidskými dušemi. Tato víra otevřela na jedné straně cestu k úsilí o svobodné poznání světa a jeho zákonitostí a v jistém smyslu dávala skryté podněty k vědeckému zvládnutí přírodních i společenských zákonů. Na druhé straně vedla ke snaze o zlepšení pořádků mezi lidmi. Víra v inkarnaci, tj. že v Ježíši z Nazaretu věčné Slovo se stalo tělem, že vstoupilo do nejhlubších hlubin lidské bezmocnosti, hříchu a beznaděje, změnila poměr k životu. Zrušila starý rozdíl mezi posvátnými a světskými rozměry lidského života. Syn Boží na zemi žil jako prostý člověk. Byl vyhnán ze synagogy i z chrámu. Byl ve stálém napjetí k oficiálnímu náboženství, ke zděděným obřadům a posvátným předpisům. V obyčejném všedním životě odhalil plnost lidského určení. Jenom naprostá jistota přítomnosti svatého a milosrdného Boha v obyčejném životě lišila ho od nevěřícího světa. Život, ke kterému ukazoval, je prostý všední život u vědomí odpovědnosti, služby, lásky a naděje. Taková světskost není nezbožná. Bezbožné je světáctví, život bez cíle a lásky, bez pokory a bez naděje. Bezbožná je samospravedlnost pobožných lidí, kteří svůj sobecký život posvěcují nábožnými úkony a slovy. Odnáboženštění (sekularisace) světa je také důsledek falešných nároků církví, aby svět se svými pořádky i se svou mocí sloužil jejich nárokům a zájmům.

Kdo věří v Evangelium, bere tuto skutečnost v pokání a pokoře. I v dnešním tzv. nenáboženském světě jsou mnohá znamení, že smlouva

Ježíše Krista o pokoji se světem trvá, a že jeho dílo k jednotě a spravedlnosti mezi lidmi pokračuje. Všude tam, kde se vyskytuje ryzí úsilí po pravé lidskosti, kde se zápasí o spravedlivý podíl vyděděných, chudých a bezmocných na hmotném i duchovním bohatství světa, zjišťuje svědek Evangelia skrytý zásah Ukřižovaného a Zmrtvýchvstalého. Ježíš z Nazaretu sestoupil, opakujeme, do hlubin lidství, kam nepronikne ani synagoga, ani chrám, ani jakákoliv posvěcená modlitebna. Kdo vyznává Evangelium, jde za ním do všech oblastí lidského života, ať je už poznamenáno náboženskou tradicí, anebo se oprostilo od všech církevních nebo náboženských znaků. Tento vyznavač se raduje z díla Ježíše Krista i když se zahanbením vidí, že se projevuje spíše ve službě těch, kdo slovy Boha odmítají, ale kdo obětavě zápasí proti bezpráví, chudobě, hladu a lidské bídě, i proti těm, kdo své sobecké zájmy posvěcují zděděnými náboženskými tradicemi. Těžké stíny dneška musí věřící křesťan odhalovat především ve vlastním prostředí a ve vlastním srdci. Poživačný poměr k životu, útěk před odpovědností za daleké i blízké, přecenění vnějších pořádků hospodářských nebo politických na účet živého člověka nejsou jenom neduhy bezbožného světa. Nedovede-li křesťan odhalit kořeny lidské porušenosti ve vlastním srdci, ano i ve vlastní církvi, propadá hříchu ještě těžšímu, a tím je duchovní pýcha a samospravedlivá povýšenost.

Největší Kristovi svědkové v minulosti i současnosti pochopili Evangelium jako zástupné nesení vin tohoto světa ve vlastním srdci a ve vlastní službě. Nesení vin je cesta kříže. Ten, kdo ve své službě bližnímu ve jménu Ježíše Krista má těžkosti, trpí anebo je vysmíván, neodívá sám sebe září mučednictví. Je si vědom, že takováto služba je nutna, aby svět sám byl zachráněn a aby bylo pomoženo lidem, ať věří nebo nevěří. Tato kněžská služba sebezapření a solidarity se světem se děje v obyčejném všedním šatě, ve světském povolání, v každém zápase se zlem a nelidskostí. Dokonává se v modlitbě, ve společenství bratří, ve slyšení Slova o milosti, odpuštění a pokoji. Zpečeťuje se chlebem a vínem v přítomnosti Ježíše z Nazaretu, který tímto způsobem potvrzuje svou zástupnou smrt i svoje vítězství nad hrobem a smrtí.

XIII. OSOBNÍ ŽIVOT KŘESŤANŮV

V prvních částech svých výkladů jsme se pokusili vyložit, v čem záleží víra v Evangelium, co je smyslem církve a církevního společenství. Pověděli jsme také, odkud čerpá věřící křesťan i církev jistotu vnitřního života i svého určení. V dalších částech jsme pak pověděli, jaký je vztah církve jako celku i věřícího úda církve ke světu, a jaké jsou dnes hlavní otázky, se kterými se setkávají ve vztahu ke společnosti a ke všem oblastem společenského života. Při všech výkladech jsme měli ovšem na mysli osobní vyznání křesťanovo a také jeho osobní odpovědnost k Bohu, jak jej poznal z Evangelia, k bližnímu a pozemskému životu. Zbývá nám jen do několika slov zachytit základní znaky jeho osobního života.

Bytostným znakem osobní víry je v ě d o m í v d ě č n o s t i. Věřící křesťan přijímá svůj život, tj. svou lidskou existenci jako dar z nezasloužené milosti. Život mu není jen kolečkem v nezměnitelné osudovosti vesmírné nebo v přírodní a dějinné zákonitosti. Život na tomto světě není projevem bezsmyslného osudu a není tedy obestřen smutkem pochybností a stesku. Kdo žije ve vděčnosti, přijímá stále všechny ži-

votní příležitosti, radostné i smutné jako novou výzvu, aby konal to, co mu bylo určeno Pánem života a smrti. Vděčnost jest podstatné zarámování celého lidského života. Člověk nežije sám ze sebe, ani pro sebe, nežije pod tlakem nutnosti, nýbrž z milostivé Prozřetelnosti, která ho provází od kolébky do hrobu. Nežije sám sobě a neumírá sám sobě (Řím 14,7-9). Žije a umírá Tomu, kdo ho postavil z lásky do tohoto světa a kdo právě jemu ukládá úkoly, které nikdo za něho nemůže v plném slova smyslu vykonat. Vděčnost chrání člověka před pocitem nespokojenosti, zahořklé ukřivděnosti a trpkosti. Vděčnost jest také jedním z kořenů svobody, jak jí rozumíme ve světle Evangelia.

Je-li život příležitostí, která nám byla dána jako dar lásky, vidíme ovšem promarněné příležitosti, vlastní omyly a viny, prohry a pády tím hlouběji a odpovědněji. Věřící křesťan nemůže omlouvat sebe a vysvětlovat svá chybná rozhodnutí nebo své hříšné cesty vnějšími podmínkami anebo nějakou přírodní či dějinnou nutností. Při každé těžkosti životní, při každém svém omylu nebo pádu zjišťuje svou vlastní odpovědnost.

To je pak zdroj a smysl toho, co nazýváme p o k á n í m . Život těch, kdo žijí vděčně, je cestou stálého pokání. Není to chvilkový projev kostelního náboženství a není omezen jen na svátostní příležitosti jaké se nám nabízejí např. při večeři Páně. Kajícnost je stálým a trvalým projevem křesťanovy víry i prakse, součástí prostého a každodenního života. Kajícnost v tomto bytostném slova smyslu je obsahem slov Ježíšových: "Pokání čiňte, neboť se přiblížilo království nebeské!" On sám, Ukřižovaný a Zmrtvýchvstalý, přichází do našeho osobního života, do našich lidských vztahů a závazků. To znamená, že v každé chvíli si máme být vědomi této skutečnosti a měřit své nitro i svůj praktický život Ježíšovým Evangeliem, jeho slovy, činy a celou jeho bytostí.

Vděčnost a pokání jsou spjaty s v ě d o m í m s o l i d a r i t y s bídou a utrpením, vinami a hříchy, s neštěstím a pády druhých lidí. Kříž Kristův je nejen symbolem toho, co nazýváme solidaritou, nýbrž plným uskutečněním lásky až do smrti a hrobu, která nežije pro sebe, nýbrž pro druhého člověka. Byla na světě bytost, která vzala na sebe a naplnila do posledních důsledků soucítění s člověkem a odpovědnost za něho. V bezvýhradném milování připojila se k hříšníkům a lotrům, k malomocným a vyvrženým, k nevěstkám a taškářům, a vzala na sebe rozsudek smrti a zatracení. Čeho nedosáhne světský zákon, čeho nepochopí ani nejhlubší a nejpřísnější svědomí, to postihne a tomu porozumí člověk, který vděčně přijímá život jako dar a příležitost, který jde tímto světem v kající odpovědnosti, která sestupuje s Ježíšem z Nazaretu do krvavého zápasu v zahradě Getsemanské a do jeho hrobu. V životě skutečné a živé církve Kristovy žili a žijí jednotlivci, kteří nesou na sobě jemnou nepopsatelnou záři Ukřižovaného. Často sami o tom nevědí, ano, zpravidla o tom nevědí. Ale přece svým životem vytvářejí skutečnosti, které nedovedeme často ani popsat ani vysvětlit. Svou lidskou osobností a svými lidskými vztahy šíří kolem sebe ovzduší důvěry, vzájemné odpovědnosti a lásky. Není k tomu třeba ani slov, napomínání nebo kárání. Vyznavači Evangelia svou osobností působí na své bližní, ano zasahují do celkového života lidské společnosti.

Nezbytnou podmínkou tohoto poměru k bližnímu je o s o b n í p r a v d i v o s t . Osobnosti prorocké, Evangelium i apoštolové zaměřovali svá slova proti pokrytectví, které se přiodívalo hávem nábožnosti. Falešná nábožnost je proto tak nebezpečná, že předstírá

znalost nejhlubších ran a úzkostí lidské duše, ale zastavuje se před pravdivým sebepoznáním a zastírá své hříchy a viny vnějšími úkony a povrchním pozlátkem pomazaných slov. K pravdivosti patří i střízlivost a zdrželivost řeči. Trpíme často přemírou slov, která ztratila svůj pravý význam a spíše znemožňují pravdivé lidské vztahy než aby je vytvářely. Je potřebí obnovit jednotu slova a činu, aby pravé slovo bylo zároveň činem a čin aby mluvil mocně, byť i prostě, k lidem, se kterými pracujeme v nejobyčejnějších stycích a vztazích. Úzkostlivá kontrola sebe sama je projevem niterné pravdivosti. Zároveň je pak součástí té kázně, která má ovládat celý křesťanův život. Dané slovo a slib, a každý závazek se mají státi nezrušitelnými. Poněvadž pravé a pravdivé slovo dnes není samozřejmostí, naopak, vyžaduje na jedné straně střízlivou znalost skutečnosti, na druhé straně pak odvahu, je křesťan na prvém místě povolán, aby jím světu sloužil. Bez této základní služby je solí zmařenou.

S tím souvisí zápas o čistotu nitra ve vztahu mezi mužem a ženou. Moderní život je v nebezpečí, že jsou trvale vnášeny do těchto vztahů dráždivost a požitkářství. Právě tam, kde se má uplatňovat a rozkvétat ryzí oddanost a věrnost, kde se mají rozvíjet nejintimnější vztahy pravdivosti a závazků, tam se uplatňuje honba za požitkem a rozkoší, nepravdivost a nečistota. Ty rozkládají nejenom vztahy mezi mužem a ženou, mezi rodiči a dětmi, ale které porušují samy základy lidské společnosti. Důstojnost lidské osobnosti má se uplatňovat právě tam, kde dnes bují lidská neodpovědnost, nečistota a požívačnictví. Církev reformační vysoce hodnotí vztahy muže a ženy v manželství, ale právě proto varuje před nečistými vztahy v době předmanželské, před nevěrností a před lehkomyslností, jaká vniká po této stránce do manželského života i do naší výchovy.

K plnosti osobního života křesťanova patří také jeho správný poměr k utrpení. Moderní život se stal někdy až křečovitým útěkem před bolestí a před jakýmkoliv utrpením. Honba po utišujících prostředcích je ve vnitřní souvislosti s charakterovou zbabělostí, s předčasnou resignací, se strachem před jakoukoliv těžkostí, ano i s rostoucí vlnou sebevražednosti. Je nutno rozlišovat mezi potřebou lékařské pomoci v lidském utrpení a mezi chorobným strachem před jakýmikoliv těžkostmi, ať duševními nebo tělesnými. Zvláště když člověk umělými prostředky utišujícími utlumuje v sobě odpovědnost a užívá jich jako útěchu před těžkostmi, které patří také k důstojnosti lidského života. Cesta ve světle Evangelia vede často do utrpení pro lásku k člověku a pro poslušnost Ježíše Krista. Evangelium svědčí, že utrpení není posledním slovem a že jeho smysl je nám odhalen, když je přijmeme statečně, abychom je překonali a abychom svým utrpením člověku posloužili. Věřící křesťan se dívá přes všecky těžkosti, překážky, bolesti a utrpení k vítězství Toho, kdo trpěl, umřel, byl pohřben a vstal z mrtvých.

Osobní život vyznavače Evangelia je určován nadějí. Tak jako vděčnost a pokání, jako služba člověku a pravdivost, jako čistota lidského nitra a těla, tak i naděje je bytostným znakem věřícího křesťana. S ní je spojena radostnost v jeho vnitřním i vnějším životě. Vyznavač Evangelia je zakotven v minulých skutcích Hospodinových, je soustředěn na úkoly v přítomné chvíli, ale dívá se stále kupředu, do budoucnosti. "Čehož oko nevídalo ani ucho slýchalo, ani na srdce lidské vstoupilo, co jest připravil Bůh těm, kteříž jej milují" (Iz 64,4 2Kor 2,9).

Víra vyznavače Evangelia znamená stále běžet kupředu, úsilně chvátat k cíli "k odplatě svrchovaného povolání Božího v Kristu Ježíši" (Fil 3,14). "Nyní zajisté vidíme v zrcadle a skrze podobenství, ale tehdáž tváří v tvář. Nyní poznávám zčásti, ale tehdy poznám tak, jakž i známostí obdařen budu" (1 Kor 13,12). Nadějné očekávání znamená také otevřenost pro nové a nové divy Boží v lidském životě, pro nové a nové dary Ducha svatého. Život křesťanův je spojen se střízlivým pohledem do pozemské skutečnosti, je bolestným vědomím vlastní viny a nedostatečnosti, je však zároveň naplňován jistotou odpuštění hříchů a radostným očekáváním věcí budoucích.

XIV. MODLITBA

Naše víra nám ukládá těžké úkoly a povinnosti. A musí zápasit neustále s nedověrou, hříchem, vlastní nejistotou, nestálostí, a pokušením. Jsme bez přestání v postavení muže z Evangelia: "Věřím, Pane, spomoz nedověře mé" (Mar 9,24).

Boj víry na této zemi a v tomto životě nikdy nepřestane. Proto nelze věřit a u víře bojovat bez modlitby. Modlitbou víra stále prosí o novou sílu, odvahu a očištění.

V modlitbě pokorně a uctivě předstupujeme před Boha a oslavujeme jeho jméno, chválíme a velebíme, děkujeme mu za bohatství jeho darů a prosíme za odpuštění i slitování. A nepřestáváme se přimlouvat za všechny lidi, blízké i vzdálené. Neboť teprve modlitba tvoří opravdové obécenství věřících. "Ve všech věcech skrze modlitbu a poníženou žádost s díků činěním prosby vaše známy buďte Bohu" (Fil 4,6).

Věříme, že všichni musíme předstoupit před obličej Páně tak, jací jsme. "Všickni my zajisté ukázati se musíme před soudnou stolicí Kristovou, aby přijal jeden každý to, což skrze tělo působil, podlé toho, jakž práce čí byla, buď v dobrém, neb ve zlém" (2 Kr 5,10). A spoléháme se u víře jedině na oběť Ježíše Krista. On učinil zadost za viny naše i stal se štítem, zachycujícím rány, které měly postihnout každého z nás. Nikdo se sám nemůže očistit od poskvrn hříchu ani v životě tomto ani v budoucím.

Modlitba věřících začíná v úzkosti a bázni, ale končí v důvěrné dětinské oddanosti Otci. "Že jste synové, poslal Bůh Ducha Syna svého v srdce vaše volajícího: Abba, Otče" (Gal 4,6). Modlíme se, protože Bůh prve nás povolal. Modlitba řemeslná a bezduchá je urážkou Boží. Modlitba, která vzniká z úmyslu vydobýt si zásluh před Bohem, staví hradby mezi Boha a lidskou duši. Modlitba pravá děje se v duchu a v pravdě. Dítě Boží očekává jen a jen na Otce a na nic se nespoléhá jedině na jeho milost, zjevenou ve smírčí oběti kříže.

XV. VYZNÁNÍ CÍRKVE

Na svém generálním sněmu 17.prosince 1918 přihlásila se českobratrská církev evangelická k Českému vyznání z r. 1575 a Vyznání Jednoty bratří českých dle vydání J.A.Komenského z r.1662.

"Přijetím těchto vyznání českých osvědčují (čeští evangelíci) jednak svou historickou a duchovní souvislost se jmenovanými církvemi husitskými a jednak svou snahu a vědomé odhodlání dle vzoru těchto církví a na základě jejich zásad, učení, zkušeností a darů dále nábožensky žíti a pracovati na vzdělání království Božího v národě českém". (Z resoluce gener. sněmu).

Jsme vděčni za toto dědictví. Přejeme si, aby všichni údové znali tato vyznání (Řím 10,10). Ale prosíme Boha, aby nám Slovem svým a Duchem dal stále h l o u b ě j i poznávat pravdu, stále p ř í p a d n ě j i ji vyjadřovat a stále statečněji ji vyznávat. Víme, že všechny naše pokusy pravdu Boží vyslovit daří se jen z částky. "Z částky zajisté poznáváme, a z částky prorokujeme" (1 Kor 13,9). A toužíme, aby Slovo Boží zmocňovalo se nás plně a aby nám byla dána ř e č k otevření úst našich se smělou doufanlivostí, abychom oznamovali tajemství Evangelium (Ef 6,19).

Prosíme, aby se na nás naplnilo zaslíbení Pána Ježíše: "Když pak přijde ten Duch pravdy, uvedeť vás ve všelikou pravdu" (Jan 16,13).

+ +
+

Z P R Á V A O XV. S Y N O D U

Č E S K O B R A T R S K É C Í R K V E E V A N G E L I C K É

konaném v Praze ve dnech 22. až 25.února 1966.

- - -

P R V N Í Z A S E D Á N Í

Konalo se jako zahajovací bohoslužebné shromáždění v úterý 22.unora 1966 v 19 hodin večer v chrámu Páně u Salvátora v Praze.

Během varhanní předehry se do 19 hodin dostavili synodálové i členové pražských sborů a většina z pozvaných hostů. Poslanci zaujali místa v předních vyhražených lavicích, členové synodní rady a zástupci seniorátů zasedli v apsidě chrámu.

Z pozvaných zástupců církví se dostavili: far. E.Mičovský za slovenskou evang. církev a.v., prof. Št.Turnský za reformovanou církev na Slovensku, protojerej E. Leixner a K.D. Surma za pravoslavnou církev, patriarcha dr.M.Novák za církev československou, předs. kaz.B.Beneš za Jednotu českobratrskou, biskup K.Reichel za Jednotu bratrskou, tajemník J.Kocourek za evang. církev metodistickou, Ing.Frant. Fuchs za radu židovských náboženských obcí, taj.J.Čihák za KMK a doc.dr.J.Smolík za Kostnickou jednotu. /Písemně se omluvil biskup A.Cymorek za slezskou evang. církev a ústředí adventistů./

Po vstupním slovu seniora Z.Somolíka byla zpívána píseň 15. Modlitbu vykonal senior E.Stehlík a čtení z Písma /Žalm 51/ senior Z.Kubíček. Po písni 136 následovalo kázání synodního seniora dr.V.Hájka na text z Pláče Jeremiášova 3,38-40. Kázání bylo otištěno v měsíčníku Český bratr č.3 - březen 1966 :

N á v r a t k H o s p o d i n u .

Na počátku XV. synodu se zamýšlíme nade vším, co jsme jako církev prožili v uplynulých letech. Byly to věci radostné i bolestné. Radostné bylo, že jsme směli slyšet Boží slovo, že nám Pán Bůh mnohým způsobem osvědčoval svou lásku a že jsme se také mohli přesvědčit o věrnosti mnohých bratří a sester. Bolestné bylo, že jsme u mnohých členů církve viděli ochablost. lhostejnost, až i odvrácení od Boží pravdy, a že "ustydla láska mnohých" /Mat.24,12/. Není pochyby o tom, že církev procházela a prochází zkouškou své věrnosti. Doby pohodlnosti a konjunktury jsou za námi. Církev musí zápasit o svou pravdu, ba o svou existenci. To mnohé z nás uneklidnuje a trápí.

My však věříme v Boha, který je Stvořitelem, Pánem i vládcem tohoto světa. O něm praví text, že z jeho úst pochází z l é i d o b r é . To neznamená, že Bůh tvoří zlo, ale

znamená to , že je původcem i těch věcí, které se nám jeví jako zlé, nepříjemné a těžké. On posílá na svůj lid nejen doby pohody a klidu, ale také doby soudu a zkoušek. Známé biblické místo /1 Pet.4,17/ nám připomíná, že soud se začíná od domu Božího. Často jsme si to v církvi připomínali, ale zdá se, že jsme to nebrali dost vážně. Aspoň nyní to pochopme a Boží kázeň přijímejme jako lidé vpravdě věřící, kteří vědí, že Bůh není nehybné jsoucno, ale že on jedná a zachází se svým lidem v milosrdenství i v soudu. "Zdali ostojí srdce tvé? Zdaž odolají ruce tvé dnům, v nichž já budu zacházeti s tebou?" /Ezech.22,14/.

Někteří z nás reagují na takové Boží zacházení s námi mnohým stýskáním a reptáním, jiní tak, že hledají viníky. Náš text nás vede k tomu, abychom hledali vinu sami na sobě. "Proč by tedy sobě stýskal člověk živý, muž nad kázní z a h ř í c h y s v é?" Hledat vinu na druhých, to dělají lidé, kteří neznají Hospodina. Člověk opravdu věřící v Boha se ptá vždycky: co já jsem zavinil. I nám platí prorocké slovo proslovené kdysi starozákonnímu lidu: "Nepravosti vaše rozloučily vás s Bohem vaším a hříchové vaši to způsobili, že skryl tvář před vámi" /Iz.59,2/. Nám nepřísluší stýskání ani reptání, ale p o k á n í . Někdy slyšíme, že slovo pokání je opotřebované a neúčinné. Mnoho se prý o pokání mluví, ale nikde pokání nevidíme. Je-li tomu tak, pak nás to nevede k tomu, abychom o pokání už nemluvili, ale abychom už jednou s ním opravdu začali. Aspoň zde, na tomto synodu. Stále ještě jsme neprožili hloubku pokání. A bez pokání to nepůjde. Ničeho nového a lepšího se nedočkáme bez pokání. "Z p y t u j m e r a ď j i a o h l e d u j m e c e s t n a š i c h."

A takové pokání nutně vede k návratu. "N a v r a ť m e s e a ž k H o s p o d i n u." Slůvko "až" je doplňkem kralických překladatelů, ale doplňkem dobrým a vhodným. Upozorňuje nás na skutečnost, že někdy máme i dobrý úmysl vrátit se k Hospodinu , ale nedojdeme až k němu. Zůstaneme stát na poloviční cestě. Vracíme se k Hospodinu, ale necháváme si otevřená zadní vrátka. Vykročíme směrem k Hospodinu, ale nespalujeme za sebou mosty - pro jistotu. Je to spíše jakýsi náznak návratu, než návrat skutečný. A za tímto váháním , za touto polovičatostí se skrývá vlastně naše nevěra. Nemůžeme přece opustit všecku zajištěnost tohoto světa a svěřit se cele do Božího milosrdenství! Kam bychom přišli? - V tom je naše bída a naše slabost. Proto je to s námi tak málo utěšené.

Ale ani tak n e j s m e b e z n a d ě j e a b e z r a d o s t i . Celá naše naděje je v tomtéž Hospodinu, který soudí. On je nejen Bůh soudu, ale také Bůh milosrdenství. Proto poslal na svět svého Syna Ježíše Krista, aby zachraňoval a vysvobozoval. A tento náš Spasitel je při nás a mezi námi. On bere na sebe i tu naši polovičatost a naši nevěru a táhne nás za sebou. "A já budu-li povýšen od země, všecky potáhnu k sobě" /Jan 12,32/.

V našem textu je jedno slovíčko, které se zdá na první pohled zbytečné, ale není tomu tak. Je tam řečeno: proč by tedy sobě stýskal člověk ž i v ý .., to jest člověk, který je ještě živý, který dosud žije. Dokud žije, má

naději. Připomíná to latinské přísloví: Dum spiro, spero - dokud dýchám, doufám. Veliké je milosrdenství Hospodinovo, že nás v soudu nevyhladil, že jsme do konce nevyhynuli. Nepřestávají zajisté slitování jeho, ale nová jsou každého jitra /Pláč 3,22-23/. Prošli jsme Božím tříbením, ale Hospodin zachoval nám "ostatky", k nimž zní jeho slovo: "O s t a t k o v é o b r á t í s e , ostatkové Jákobovi k Bohu silnému, reku udatnému" /Iz.10,21/.

Ještě je čas k návratu. Ohledávejme své cesty, čiňme pokání a navraťme se až k Hospodinu, neboť jest hojný k odpuštění a slitování jeho je nade všecky skutky jeho.Amen.

- - -

Po písni 384 měl synodní senior dr.V.Hájek přípravu ke sv.Večeři Páně, kterou pak vysluhoval spolu s přítomnými seniory. Zúčastnili se všichni synodálové a většina dalších přítomných, včetně některých hostů z jiných církví v čele s patriarchou CCS dr M.Novákem. Během vysluhování se zpívaly písně 94 a 437. Pro přechodné zeslabení přívodu elektrického proudu nabyla druhá část shromáždění při oslabeném světle a zvuku varhan zvláštního intimního rázu.

Závěrečnou modlitbu vykonal opět synodní senior dr.V.Hájek a na ni navázala společná modlitba Páně. V oznámeních byl ohlášen další průběh synodního jednání a též zpráva o náhlém úmrtí bývalého faráře salvátorského sboru a seniora pražského seniorátu br. Stanislava Čapka ve věku 83 let. Po požehnání od synodního seniora byly zpívány dva verše písně 261 /Hrad přepevný/.

Shromáždění bylo zakončeno ve 20,45 hodin.

- - -

Zápis o tomto úvodním zasedání provedl tajemník dr.J.Otter.

D R U H É Z A S E D Á N Í

Konalo se v modlitebně na Vinohradech 23.února 1966 od 8,15 hod. do 12,30 hodin.

Zasedání předcházela v 7,45 modlitební chvíle, kterou vedl br. K.Trusina st.Vlastní zasedání bylo zahájeno zpěvem písně 17 /Tebe Bože chválíme/.

Modlitbu a čtení z Písma vykonal synodní kurátor dr P.Šimek /Efez.4,1-15/.

Předsednictví se ujal synodní senior dr.V.Hájek. Vyvoláváním jmen dal zjistit přítomnost členů synodu. Přítomno 98 členů z celkového počtu 99. Předseda tedy prohlásil, že s y n o d j e s c h o p n ý u s n á š e n í . Synodálové složili slib podle čl.63 odst.3. řádu o správě církve. Nato byla učiněna usnesení formálního rázu:

1/ Na návrh synodní rady byli zvoleni za zapisovatele:

J.Čapek a D.Molnár	-	středa dopoledne
B.Křička a C.Horák	-	středa odpoledne
V.Ulmanová a J.Splíchal	-	čtvrtek dopoledne
J.Chvála a Z.Honzal	-	čtvrtek odpoledne
M.Heryán a P.Čapek	-	čtvrtek večer
J.Sečkař a J.Doležal	-	pátek dopoledne
M.Lešikar a J.Pfann	-	pátek odpoledne

V případě potřeby ještě:

F.Jaša a J.Šimsa
B.Otřísal a J.Berka
ŠmM.Pavlinec a J.Lajner.

2/ Za m í s t o p ř e d s e d y s y n o d u byli zvoleni:
J.P.Bebesta - za kazatele
Dr.J.Svěcený - z řad starších
prof.J.L.Hromádka- za Komenského fakultu.

3/ Byl schválen návrh synodní rady, aby synod schválil en bloc připravený p r o g r a m s y n o d n í h o z a s e d á n í .

4/ Za v e r i f i k á t o r y zápisů byli zvoleni bratři dr.B.Hrejsa, dr.F.M.Dobiáš a B.Betka.

5/ Návrh synodní rady, aby veškerý program synodu byl projednáván př í m o v p l é n u , byl přijat většinou, jeden hlas byl proti.

6/ Byl jednomyslně přijat návrh synodní rady, aby návrhy, které má synod přijmout, byly podávány p í s e m n ě .

7/ Synod vzal dále na vědomí upozornění o povaze samostatných a p i l n ý c h návrhů.

8/ Přijat návrh synodní rady, aby zprávu o synodu sestavila na základě verifikovaných protokolů kancelář synodní rady.

9/ Byl schválen návrh synodní rady na úhradu výloh 15.synodu, totiž, aby veškerá režie byla uhrazena z výnosu repartic 1966.

Po uzavření této části formálního jednání synodu byla zpívána píseň 122 /Studně nepřevážená/.

Před začátkem vlastního jednání byl schválen text telegramu panu presidentu republiky, navržený synodní radou, který zněl takto:

"Vážený pane presidente, XV.synod českobratrské církve evangelické, který zasedá v Praze ve dnech 22. až 25.unora 1966, zdraví Vás jako hlavu státu a posílá Vám svůj projev úcty a oddanosti. Členové českobratrské církve evangelické chtějí být dobrými občany naší socialistické republiky a chtějí svou prací účinně přispívat k zajištění lepší budoucnosti lidu."

Synodní senior přečetl ještě telegram od dr.M.Praderwanda ze Světového reformovaného svazu /Ženeva/, v němž pozdravuje náš synod.

Dále měl být na programu projev zástupce MŠK. Avšak vzhledem k tomu, že pan odborový přednosta MŠK Karel Hrůza projevil přání promluvit až po zprávě synodního seniora o stavu církve, bylo ještě přikročeno k volbám.

Pro doplňující volby do synodní rady byli zvoleni tito skrutátoři: M.Heryán, C.Horák, V.Uhlík, J.Splíchal, M.Titěra a M.Lešikar. Předsedající dr.V.Hájek sdělil, že pro

volbu synodního kurátora navrhlo synodní zastupitelstvo jako kandidáty bratra dr.Pavla Šimka a bratra dr. Al. Sklenáře.

Výsledek volby: odevzdáno 97 lístků.

Dr.Pavel Šimek 80 hlasů
Dr.Alois Sklenář 14 hlasů
Dr.Otakar Tardy 1 hlas
1 neplatný a 1 prázdný lístek.

Zvolen byl tedy opět synodním kurátorem dr.Pavel Šimek, který volbu přijal.

Pro volbu dvou náhradníků z řad kazatelů navrhlo synodní zastupitelstvo bratry: dr.J.Pokorného, J.Veselého, J.Miřejovského, M.Rodra.

J.Ruml navrhuje, aby byli mezi kandidáty přibráni někteří z mladších a navrhuje M.Hájka a J.Doležala. Dr.V.Hájek sděluje, že synodní zastupitelstvo mělo zato, že navrhuje mladší kandidáty.

J.Čapek se dotazuje, zda lze navrhovat ještě jiné kandidáty, kromě kandidátů navržených synodním zastupitelstvem a zda tito kandidáti navržení synodem jsou v otázce kandidatury rovnocenní s kandidáty navrženými synodním zastupitelstvem. Dr.V.Hájek odpověděl, že pro kandidáty z řad kazatelů je potřebný předchozí státní souhlas. Synodní zastupitelstvo vyhovělo požadavku církevního zřízení v této věci.

J.Šimsa mluví o vážnosti důvodů, jež v roce 1953 vedly ke změně CZ ve věci návrhu kandidátů synodního zastupitelstva. Ale synod je vyšší orgán než synodní zastupitelstvo, jež nemůže nahradit synod. Jsou 4 kandidáti, hlas dávám jednomu, na druhé místo nemám koho napsat. Při minulém synodu byl vynikající precedens, že návrh synodního zastupitelstva byl doplněn synodem. MŠK dalo pak souhlas. Tato

otázka je velice zásadní a podstatná a týká se presbyterního chodu církve. Dr.V.Hájek upozorňuje znovu na zákony církevní z r.1949, jež mluví o předběžném státním souhlasu. Kdo chce volit někoho jiného, může.

Nato byla volba náhradníků z řad duchovních provedena a její výsledek byl tento:

Dr.J.Pokorný 81, J.Miřejovský 44, M.Rodr 30, J.Veselý 26, M.Hájek 4, B.Pípal 2, J.Čapek 2, J.Šimsa 1, K.Matějka 1, R.Schiller 1.
Zvolen nadpoloviční většinou byl pouze dr.J.Pokorný. Mezi J.Miřejovským a M.Rodrem byla provedena užší volba , jež dopadla takto:

J.Miřejovský 52, M.Rodr 34. Dále J.Veselý 3, M.Hájek 2, J.Doležal 1, bílé 3, neplatné 2. /Odevzdáno celkem 97./ Dalším náhradníkem byl tedy zvolen Jan Miřejovský. Oba zvolení volbu přijali.

Pro volbu náhradníků z řad presbyterů navrhlo synodní zastupitelstvo bratry: V.Chadim, V.Chamrád, dr.O. Tardy a dr.P.Hoffer.
Výsledek volby:

Dr.O.Tardy 70, dr.P.Hoffer 61, V.Chadim 40, V.Chamrád 15, R.Žárský 4, dr.J.Křivohlavý 2, K.Trusina st. 1, dr P.Čapek 1, dr M.Bula 1.
Zvoleni tedy dr.O.Tardy a dr.P.Hoffer, kteří volbu přijali.

Určení pořadí náhradníků. /Při minulém synodu byl bratr K.Trusina zvolen 65 hlasy, ale bylo usneseno, aby byl 1. náhradníkem./
Pořadí určeno takto: 1.náhradník K.Trusina
2.náhradník dr.O.Tardy
3.náhradník dr.P.Hoffer.
Hlasováním bylo též určeno pořadí náhradníků z kazatelů:
1.náhradník dr.W.Kejř
2.náhradník dr.J.Pokorný
3.náhradník J.Miřejovský.
Zazpívána píseň 424 -
/Všichni kdo skládají v Pánu své doufání/

Následovala patnáctiminutová přestávka.

Další jednání bylo započato zpěvem písně č.1 - /Pánu všichni prozpěvujte/

Předsednictví se ujal synodní kurátor dr.Pavel Šimek a požádal synodního seniora dr.V.Hájka aby podal zprávu o stavu církve. Text zprávy dle Českého bratra č.3 z března 1966 :

"A ž p o t u d p o m á h a l n á m H o s p o d i n"

Tato biblická slova můžeme nadepsat tomuto pokusu o vystižení činnosti církve za poslední tři roky. Je v nich obsaženo jednak zjištění, že církev nebyla nečinná, že vyvíjela určité úsilí a konala určitou práci. Pomáhat je možno jen tam, kde se něco dělá. Ale na druhé straně je v těchto

slovech obsaženo i přiznání, a to přiznání radostné a vděčné, že všecko naše úsilí je marné bez Boží pomoci a že nám tato pomoc Nejvyššího byla dána. Jistě ne proto, že jsme si ji zasluhovali. Kdyby nás Pán Bůh měl hodnotit podle naší zdatnosti, věrnosti, obětavosti a píle, nenašel by na nás nic, proč by nám měl býti nakloněn a stavět se za naši práci. Stále znovu se však osvědčuje pravdivost biblických slov, že Hospodin je Bůh milostivý a lítostivý, dlouhoshovívající a mnohého milosrdenství, že ne podle hříchů našich nakládá s námi, ani vedle nepravostí našich odplacuje nám. A to je důvod, proč ještě žijeme a konáme svou práci, práci všelijak nedokonalou a chatrnou, a přece práci nikoli bezvýznamnou a - jak věříme - ne zbytečnou ani marnou. Je to práce, která se nedá měřit podle okamžitých a viditelných výsledků, ale která je nesena velikou nadějí. Nadějí, která není opřena o člověka, ale o toho Pána, který za nás umřel a pro nás zmrtvýchvstal, který je živ a kraluje a jemuž je dána všeliká moc na nebi i na zemi. Ve víře v tohoto Pána Ježíše Krista znovu povstáváme po každém pádu, znovu se posilujeme, když jsme zmdleni, od něho samého vždy znovu přijímáme odpuštění svých hříchů a jím samým vždy znovu jsme ujišťováni o tom, že jeho věc není a nemůže být ztracena.

Nemáme se čím chlubit. Slyšíme-li lecjakou kritiku církve, a to z řad mimocírkevních i církevních, namnoze musíme uznat, že tato kritika je oprávněná. Nestavíme se do pozy spravedlivých ani těch, kteří dělají svou věc bez nedostatků. Ba nejednou cítíme, že je to s námi horší, než jak předpokládají naši kritikové. Ale to není proto, že by věc, kterou zastáváme, byla nesprávná nebo pochybená, ale jedině proto, že tuto věc hájíme nedostatečně, neuměle a nevěrně. "Bůh je světlo a tmy v něm nižádné není." A my jsme tmáři jedině tehdy, když se od tohoto Světla vzdalujeme a chodíme si podle zdání svého vlastního srdce. Boží světlo zazářilo na tomto světě nejjasněji v osobě Ježíše Krista, o němž vyznáváme, že je Synem Božím a Spasitelem světa. A pravda je, že my toto Světlo leckdy všelijak zatemňujeme, na jeho místo stavíme své vlastní myšlenky, názory a stanoviska. To je naše největší pobloužení a naše vina. Toužíme-li po tom, abychom byli opravdovějšími křesťany, pak je pro nás jen jediná možnost, jediná cesta: přimknout se více a těsněji k Ježíši Kristu, tak aby o každém z nás mohlo být řečeno: "Živ jsem pak již ne já, ale živ jest ve mně Kristus" /Gal.2,20/.

Máme-li si něco říci o životě církve, musíme se zamyslet nad jednotlivými úseky její činnosti. V prvé řadě je to ž i v o t b o h o s l u ž e b n ý. Máme sice na paměti všecky vážné připomínky, že církev se nesmí omezit j e n na život bohoslužebný, ale přesto je nám jasné, že se církev bez organizovaných a pravidelných bohoslužeb neobejde. Heslo "vyjít z chrámů a modliteben" můžeme chápat jen v tom smyslu, že křesťanství se účastí na bohoslužbách nekončí, nýbrž jí spíše začíná, a to tak, že křesťan z bohatství, jež mu bylo darováno při bohoslužbách , má rozdávat a sloužit všem. Kdyby si však někdo myslel, že se jako křesťan obejde bez obecenství církve a že vystačí se svými osobními duchovními fondy , časem vyschne a zplaní a jeho víra zdegeneruje. Proto je v zájmu každého křesťana, aby

obecenství bratří a sester pod slovem Božím neopouštěl, ale aby spolu s žalmistou vyznával : "Hospodine, já miluji obydlí domu tvého a místo příbytku slávy tvéž /Žalm 26,8/

V naší církvi se konají pravidelné bohoslužby ve všech 272 farních sborech a 393 kazatelských stanicích . Vedle toho se konají občasná bohoslužebná shromáždění i v některých místech, kde organizovaná kazatelská stanice není, ale kde jsou rodiny, které touží po slyšení slova Božího. Účast na bohoslužbách je v různých sborech velmi různá. Jsou to ovšem v prvé řadě zeměpisné okolnosti, které zde hrají roli. Máme sbory soustředěné na poměrně malém prostoru a máme jiné sbory, které se rozprostírají na území několika okresů. Je pochopitelné, že v prvém případě bude shromažďování snadnější, než ve druhém. Ale hlavním činitelem, který určuje účast na bohoslužbách , je ovšem duchovní úroven sboru . I v přibližně stejných vnějších okolnostech se návštěva shromáždění ve sborech liší. Mnoho záleží na kazateli i na staršovstvu, jak velkou lásku mají k Boží věci a jak mnoho si svého sboru hledí.

B i b l i c k é h o d i n y navštěvuje menší okruh bratří a sester, kteří mají zájem na soustavném studiu bible. Účast na nich je mimo jiné ovlivněna i velkou zaměstnaností mužů i žen a ovšem i vzdáleností od centra sboru. Ale i tam, kde jsou dány vnější předpoklady pro návštěvu biblických hodin, je mnoho těch, kteří této možnosti nevyužívají. Je to jeden z příznaků zploštění našeho duchovního života.

Totéž platí i o b i b l i c k ý c h h o d i n á c h p r o k o n f i r m o v a n é . Radujeme se z toho, že v některých našich sborech se scházejí skupiny mladých lidí, i když jsou to skupiny nepočetné. V řadě sborů se však mládež neschází vůbec. Problém mládeže je dnes problémem celosvětovým a netýká se jen církve. I jiné organizace stojí před otázkou, jak zapůsobit na mládež, aby se nevyžívala jen v povrchních zájmech a tzv. užívání života, ale pochopila hlubší smysl své existence a dala se v službu vyšších hodnot. My věříme, že právě cesta za Kristem by v této věci byla účinnou pomocí.

D ě t s k é bohoslužby se konají ve značné části našich sborů, ne však ve všech. Záleží to jistě v prvé řadě na rodičích, jak dalece touží po tom , aby se jejich dětem dostalo náboženského vedení. To platí stejně i o k o n f i r m a č n í m c v i č e n í , které se koná téměř ve všech sborech, avšak za účasti menší než v dřívějších dobách. Jestliže pro shromáždění konfirmovaných synodní rada vydává pravidelné programové příručky, pro cvičení konfirmandů nemáme již delší dobu žádné příručky a její potřeba se stále více ve sborech pocituje. - Počet přihlášek dětí k v y u č o v á n í n á b o ž e n s t v í na školách se v poslední době poněkud zvýšil. Je to důsledkem skutečnosti, že bylo skoncováno s morálním a administrativním nátlakem, který v minulosti ze strany některých školních správ byl vykonáván na rodiče. Také okolnost, že kazatelé nyní mohou upozornit rodiče na možnost přihlášky dětí k vyučování náboženství, má zde jistě svůj vliv.

S v á t o s t m i K r i s t o v ý m i se slouží ve všech našich sborech s radostnou vážností. Svatá večeře Páně přestává být pouhou zvyklostí, ke které lidé přistupují z důvodu jakési sborové slušnosti. Dnes přicházejí k svaté večeři Páně spíše ti, kteří touží po utvrzení své víry a po sborovém obecenství. Účast při této svátosti v mnohých sborech stoupla. To však nemůžeme říci o k ř t u s v a t é m . Naopak: je mnoho rodičů v našich sborech, kteří své děti ke křtu nepřinášejí. U některých je příčinou pouhá lhostejnost, u jiných zase je to jakási nejistota, ba až pochybnost o tom, zdali křest dětí je oprávněný. Naše církev ponechává svým členům obě možnosti: buďto přinést děti ke křtu hned v útlém věku, anebo je nechat vyrůst, až by se samy rozhodly k přijetí křtu. V obou případech však očekáváme od rodičů, že své děti povedou ke Kristu, a to učením i příkladem, a že i ti rodičové, kteří své děti z vážných důvodů zatím ponechávají bez křtu, přihlásí je do sboru, aby byly začleněny do sborového společenství.

Tak zvané c í r k e v n í p o ž e h n á n í sňatku vyžadují si ti manželé, kteří cítí, že tak důležitý krok v životě nemohou učinit bez modlitby a také bez účasti svého sboru. Naše církev nemá žádných pochybností o tom, že občanský sňatek je platný a závazný. Není tedy církevní požehnání sňatku jakýmsi nadlepšením sňatku občanského. Jde jen o to, že novomanželé si uprostřed své církve vyprošují Boží pomoc a že se staví společně pod autoritu slova Božího. Manželství a rodinný život přinášejí tolik problémů a obsahují tolik úskalí , že věřící lidé hledají od samého začátku svého společného života normu, které se chtějí podřizovat, a požehnání toho, který nás miluje věčným milováním a pečuje o nás jako dobrý pastýř. Naše manžele prosíme o to, aby se snášeli v opravdové a nesobecké lásce a aby své případné těžkosti řešili s pomocí sboru a nechtěli si je usnadnit rozvodem. Také je prosíme o to, aby s radostí přijímali od Boha i větší počet dětí jako vzácný dar a dědictví od Hospodina.

P o h ř b y jsou konány jak do země, tak i v krematoricích a jejich počet proti dřívějším dobám nijak neposlesl. Je to zjev charakteristický. Jestliže během života se mnozí obejdou bez církve a opomíjejí její služby, na rozhraní života a smrti lidé cítí jakousi prázdnotu a chtěli by ji něčím vyplnit. Jistě jsou to zpravidla spíše pozůstalí, kteří si přejí církevní pohřeb, než zemřelý sám, ale nejsou vzácné ani takové případy, kdy i zemřelý ještě za svého života projevil přání, aby byl církevně pohřben. Snad by se ani nebylo co divit, kdyby církev lidem, kteří se celý život bez ní obešli, pohřeb odpírala. Ale církev to ovšem nedělá ani dělat nebude, a to proto, že podle našeho evangelického pojetí pohřeb neplatí nebožtíkovi, ale žijícím lidem. Je to příležitost k zvěstování evangelia, kterou církev nemůže opomenout. Jde ovšem o to, aby na pohřbech opravdu evangelium zvěstováno bylo. - Jsme rádi, že byla překonána dlouhotrvající nesnáz, která spočívala v tom, že správy některých krematorií nechtěly připustit při kremacích společný zpěv shromáždění. To dnes pominulo a ve všech krematoriích lze konat kremace podle našeho evangelického způsobu.

Těšíme se z toho, že v mnohých našich sborech se zpěv pěstuje prostřednictvím p ě v e c k ý c h kroužků.

které účinkují nejen při pohřbech, ale při nejrůznějších sborových příležitostech. Je to činnost sympatická a měli bychom ji všemožně podporovat.

Práci našich k a ž a t e l ů a k a z a t e l e je nutno vcelku hodnotit kladně. Máme ovšem různé typy kazatelů, od těch, kteří se opravdu vyčerpávají mnohou prací a péčí o sbor, až po ty, kteří si svou práci všelijak ulehčují a vlastně ji zanedbávají. Proti dřívějším dobám farářům ubyla práce spojená s vedením matrik a se všelijakým kancelářským uřadováním. Oč více času by naši faráři mohli věnovat vlastní sborové práci, kazatelské a pastorační činnosti! Místo toho však vidíme, že leckterý farář se zabývá vedlejší činností, která s jeho úkolem nijak nesouvisí. Musíme ovšem mít pochopení pro takové případy, kdy farář jinak pilný a svědomitý, hledá vedlejší činností pramen finančního nadlepšení. Platy našich farářů jsou skutečně nízké a tam, kde je ve farářské rodině několik dětí, objevují se hospodářské nesnáze. Proto také se vyskytují různé návrhy, jak této těžkosti odpomoci. Budeme se jimi muset odpovědně zabývat.

Všichni oceňujeme s vděčností práci těch kazatelů a kazatelek , kteří jsou si vědomi své odpovědnosti před Bohem i před lidmi a věrně zvěstují evangelium v jeho plnosti a také svým životem dávají příklad ostatním. Naproti tomu litujeme hluboce takových případů, kdy kazatel ve sboru způsobil pohoršení a musel být ze své funkce odvolán. Také některé případy manželských rozvratů u kazatelů naplňují nás velikým zármutkem. Jestliže dnes právem zdůrazňujeme, že účinnější než evangelizace slovem je evangelizace životem, platí to jistě v prvé řadě o těch, kteří stojí v čele sborů a káží slovo Boží, abychom snad "jiným kážíce, sami nebyli nešlechetní". Tato starost vede nás až k myšlence, zdali dost odpovědně vybíráme své bohoslovce a zdali snad v dobré snaze získat pro církev dostatek kazatelského dorostu neklademe na uchazeče o kazatelskou službu příliš mírné požadavky.

Správu našich sborů vedou s t a r š o v s t v a , která se namnoze skládají z bratří a sester vážných a v díle Božím věrných. Nehrozí již nebezpečí, že by se do staršovstva chtěli dostat lidé z důvodů prestyžních, rodových nebo majetkových. Funkce staršího nepřináší žádné výhody ani žádnou čest v tomto světě. Je to jen a jen úkol, povinnost a práce. Proto se do staršovstva dávají zvolit jen takoví lidé, kterým skutečně jde o církev a její práci. Ovšem ne všichni starší jsou stejně horliví a agilní. Vcelku však lze říci, že úroveň našich staršovstev je vyšší než bývala kdysi. Velice si zakládáme na svém presbyterním zřízení, ale to nás také zavazuje, abychom staršovstva brali vážně. V některých sborech je nebezpečí, že farář si ze staršovstva bude dělat jen prostředek pro prosazování svých přání a že bude presbyterům imputovat svou vůli. V takovém případě by ovšem presbyterní zřízení bylo jen pláštíkem pro autokracii. Nesmíme také zapomínat, že naše církev nemá jen zřízení presbyterní, ale presbyterněsynodní. To znamená, že se v církevní správě má uplatnovat nejen vůle staršovstev, také však zájmy celé církve, zastoupené synodem a jimi zvolenými orgány. Obě tyto složky je nutno moudře a bratrsky uvádět v soulad.

S e n i o r á t n í v ý b o r y vcelku dobře plní své úkoly. Starají se o sbory sobě svěřené a hájí jejich zájmy. Některé senioráty vyvíjejí ve své oblasti uznáníhodnou činnost vzdělávací, a to jak pro kazatele a presbytery, tak i pro ostatní složky sborové. Synodní rada by ráda viděla, kdyby seniorátní výbory otázky a problémy, které se vyskytují ve sborech seniorátu, řešily nejprve ve vlastní kompetenci, leč by se dotýkaly zájmů celé církve. Je to nutné proto, aby byla dána možnost odvolání k synodní radě, kdyby někdo s rozhodnutím seniorátního výboru nebyl spokojen. - Součinnost mezi synodní radou a seniorátními výbory je velmi dobrá a vzájemné jejich vztahy jsou bratrské a plodné. Této skutečnosti si velmi vážíme.

Jeví se to mimo jiné i při pravidelných schůzích s y n o d n í h o z a s t u p i t e l s t v a , které se konají vždy na jaře a na podzim v mezidobí mezi synody. Tyto schůze jsou všestranně velmi užitečné. Jednak mají zástupci seniorátních výborů příležitost, aby se navzájem i synodní radu informovali o aktuálních problémech svých seniorátů, jednak má synodní rada vítanou možnost, aby slyšela mínění seniorátních zástupců a zařizovala podle nich své další jednání. Velice oceňujeme vysokou úroveň těchto zasedání.

Úkol s y n o d n í r a d y byl vždycky velmi odpovědný a nesnadný. Mluví-li apoštol Pavel o tom, že na každý den "povstává proti němu vojsko, totiž péče o všechny sbory" /2 Kor.11,28/, mohlo by být v této souvislosti řečeno něco podobného. Nenaříkáme si a nestěžujeme si. Svou práci děláme rádi a bez stýskání. Byli bychom však rádi, kdyby synod a celá církev pochopily a uznaly, že synodní rada poctivě usiluje o to, aby církev mohla žít a konat svou práci, aby duchovně rostla a prospívala, aby šla cestou Kristovou a sloužila všemu našemu lidu. V této své činnosti nelitují členové synodní rady žádných obětí a nevyhýbají se žádné práci. Proto nás všecky bolí, když občas slyšíme taková nebratrská a nepodložená slova, jako že "synodní rada nic nedělá".Těm, kteří takto hovoří, nepřáli bychom nic jiného, než aby museli třeba jen týden nebo dva nést na sobě celé to břímě odpovědnosti a úkolů, které leží na synodní radě.

Svou práci měli členové synodní rady rozdělenu tak, že synodní kurátor dr. P a v e l Š i m e k měl na starosti věci hospodářské, náměstek synodního seniora V l a d i m í r Č a p e k věci výchovy mládeže konfirmované i nekonfirmované, náměstek synodního kurátora dr. A l o i s S k l e n á ř záležitosti právní, člen synodní rady M i l o š S o u r e k věci evangelizační, misijní a vydavatelské, člen synodní rady dr. M i l o š J a r o š e k věci křesťanské služby. Úkoly synodního seniora jsou vytčeny naším církevním zřízením. Členové synodní rady nevyřizovali věci jednotlivě, nýbrž vždycky kolektivně. Všecky věci, které vyžadují nějakého rozhodnutí, procházejí zasedáním synodní rady, které se koná /s ohledem na ty členy synodní rady, kteří musí vážit k zasedání dalekou cestu/ vždy jednou za 14 dní.V každé schůzi synodní rady je nutno probrat 50 až 100 předmětů. Některé závažné problémy vyžadují k náležitému rozboru a uvážení mnoho času, takže schůze jsou dlouhé a vyčerpávající. Provedením usnesení je pověřena kancelář synodní rady, v jejímž čele stojí již od začátku spojené církve církevní rada dr. B o h u m i l V a l e š. Tajemníky jsou: dr. Eugen Zelený, Josef Svatoň,

dr. Jiří Otter, který nastoupil na místo rezignovavšího J.Novotného, dále dr. Luděk Brož a Karel Trusina . Správou Husova domu a jiných celocírkevních budov je pověřen tajemník Josef Jirků.

Poněvadž prvořadým úkolem synodního seniora je duchovenská péče o sbory a církevní pracovníky, navštěvoval jsem i v uplynulém tříletém období hojně naše sbory a kazatelské stanice. Je pochopitelné, že na prvém místě jsem se snažil vyhovět pozváním, která mi ze sborů přicházejí. Ale jezdil jsem do sborů i neohlášen a neočekáván. Takové návštěvy jsou velmi poučné a slouží k poznání sboru více než cokoli jiného. V Pražském seniorátě jsem navštívil 19 sborů a kazatelských stanic, v seniorátě Poděbradském 9, v Jihočeském 3, v Západočeském 7, v Ústeckém 5, v Libereckém 6, v Hradeckém 3, v Chrudimském 5, v Poličském 4, v Horáckém 2, v Brněnském 6, ve Východomoravském 13 a v Moravskoslezském 8, celkem 90 sborů a kazatelských stanic. Bylo-li toho třeba, navštívil jsem některé sbory během těchto tří let i dvakrát. Tyto návštěvy se liší od starých visitací tím, že postrádají jakékoli okázalosti a tím také i nákladnosti. Jsou to návštěvy čistě pracovní, vyplněné kázáními, přednáškami, rozhovory se staršími a jinými členy sboru.

Také ostatní členové synodní rady podle svých možností navštěvovali sbory a konali v nich podobnou službu.

Synodní rada má k podpoře své práce celou řadu p o r a d n í c h o d b o r ů, složených z osvědčených církevních pracovníků, farářů i laiků. Jsou to: 1. odbor t h e o l o g i c k ý /předseda dr.J.L.Hromádka/, který vypracovává pro synodní radu theologická dobrozdání o důležitých otázkách. Tak např. vypracoval podle usnesení posledního synodu theologický rozbor otázky výchovy mládeže, problém regulace porodnosti, interrupce , pastorace vězňů apod.

2. Odbor s t u d i j n í /předseda prof.dr.J.B. Souček/, zabývá se studiem otázek vnitrocírkevních i vztahu církve k okolnímu světu. V uplynulém období byla to hlavně otázka křtu a situace křesťanství v dnešním světě. Sem patří také otázka vztahu vědy a víry a problematika křesťanské existence v dnešním světě.

3. Odbor pro d u c h o v e n s k o u p r á c i mezi n e k o n f i r m o v a n ý m i /předseda dr.Václav Kejř/ zpracovává programové příručky pro služby Boží pro děti. Zahájil práce na novém plánu těchto příprav, v němž mají být provedena určitá zlepšení metodického postupu. Pořádá celocírkevní kursy pro pracovníky mezi nekonfirmovanými. Dvakrát ročně se schází se zástupci seniorátních poradních odborů a vyměňuje si s nimi názory na stav společné práce a možnosti jejího zdokonalení.

4. Odbor pro d u c h o v e n s k o u p é č i o k o n f i r m o v a n é /předseda Jan Miřejovský/ pořádá zimní i letní kursy pro k o n f i r m o v a n o u mládež a připravuje pomůcky pro biblické hodiny pro konfirmované. V roce 1965 uspořádal dva běhy lesních brigád v Jeseníkách. Zúčastnilo se jich 65 brigádníků, kteří vykonali slušný kus práce. Podle dotazníků rozeslaných do všech sborů bylo zjištěno, že se biblické hodiny pro konfirmované konají asi v 60% našich sborů.

5. Odbor pro vzdělávání presbyterů a církevních pracovníků /předseda Jaroslav Soběslavský/ pořádal kursy pro církevní pracovníky. Zvláště zimní kursy konané v Praze byly hojně navštíveny, a to hlavně staršími z venkovských sborů. Odbor také dával podněty k vzdělávání starších v seniorátech. Členové odboru přednášeli na presbyterních konferencích. Odbor učinil ve sborech průzkum situace v našich staršovstvech a podle výsledku chce zařídit svou další práci.

6. Odbor evangelizační /předseda Miroslav Heryán/ po své reorganizaci hledá nové způsoby evangelizační práce. Ještě za dřívějšího složení /předseda Václav Urban/ vydával evangelizační příručky a pořádal kursy, které /díky moravským účastníkům/ byly ze všech celocírkevních kursů nejvíce navštěvovány. Odbor byl ve stálém kontaktu s odbory seniorátními, které pracovaly podle daných možností a prostředí v jednotlivých seniorátech. I nadále chce odbor sloužit vydáváním příruček a pomůcek, shromažďováním a publikováním osvědčených podnětů, studijní prací apod. Pododbor pro spolupráci s mladými církvemi /předseda dr. Amedeo Molnár/ byl ve styku s církvemi v Africe i jinde a informoval o nich naše sbory. Staral se o to, aby z každoroční chrámové sbírky pro mladé církve byly jim zasílány věcné dary. Podařilo se poslat do Kamerunu prádlo a jiné potřeby pro sirotčince a bohoslužebné náčiní pro tamní církev. Do Senegalu mikroskopy a hračky pro děti, do Indonésie rentgenové filmy pro nemocnici a připravuje se odeslání ložního prádla a příborů rovněž pro nemocnice. Do Lambaréne chystáme zásilku pro nemocnici Alberta Schweitzera, na Madagaskar traktor pro církevní farmu v Ambodiriana.

7. Odbor hymnologický /předseda dr. Bohuš Hrejsa/ pracoval na novém zpěvníku, jak mu bylo uloženo, studiem duchovních písní a shromažďováním písní nových. Vybral textově 362 písní, z nichž některé bude však nutno nově přeložit a přebásnit. Nyní se zabývá hlavně hudební stránkou nového zpěvníku. Získal k spolupráci i některé přední hudební skladatele, s nimiž připravuje nové zhudebnění některých písní. Dosud má hotových 169 nápěvů s harmonisacemi. Žalmová komise odboru zabývá se srovnáváním přebásnění žalmů Strejcem a Sebestou a vybírá při jednotlivých žalmech versi vhodnější. Zjistila, že některé žalmy bude nutno nově přebásnit. K těmto bude pak nutno vytvořit i nové nápěvy. - Práce odboru je znesnadněna tím, že se nemůže odbor scházet tak často, jak by jeho práce vyžadovala.

8. Odbor Křesťanská služba /předseda dr.F.M.Dobiáš/ pečuje o organizaci této služby v našich sborech, ujasňuje její metody a informuje o jejich potřebách. Na tomto poli je nutno hledat nové cesty, protože se sociologická situace podstatně změnila a potřeba pomoci se jeví na jiné rovině než v dřívějších dobách. Odbor se snaží tyto nové cesty nalézt a ve sborech je propagovat. Jeho práce je nesnadná, ale má své dobré výsledky.

9. Odbor Evangelické Dílo /předseda senior dr.J.A.Pellar/pořádá každoročně celocírkevní konference, na nichž se probírají aktuální předměty

týkající se jak vnitřního života církve, tak také vztahu věřícího člověka k okolnímu světu. Tyto konference se konaly: v roce 1963 v Plzni-západním sboru pod heslem "Pán kraluje zřejmě", v roce 1964 v Liptále s heslem "Má smlouva je život a pokoj" a v roce 1965 v Jimramově s heslem "A pravdy každému přejte" /M.J.Hus/. Účast na konferencích byla dobrá. Oblíbené jsou také zájezdy po sborech, které ke konferenci bývají připojeny.

10. Odbor v y d a v a t e l s k ý /předseda prof.dr.F.M.Dobiáš/ stará se o vydávání publikací pro naše čtenáře. Z řady vydaných knih v posledním tříletí uvádím zejména: Bibli svatou, Bonhoefferovo Následování, Hromádkovu úvahu Na prahu dialogu /v publikaci "Pole je tento svět"/ Musovu výzbroj do Kostnice a sbírku kázání "Co vyznáváme". Pravidelně každého roku vedle toho vychází Evangelický kalendář a písmácká příručka "Na každý den" a pokračování Biblické konkordance, jejíž vydávání se blíží k svému konci. V tisku je nové vydání Žilkova nového zákona a Zpěvník českobratrské církve evangelické s jednohlasými nápěvy písní. Pro rok 1966 je povoleno nové vydání bible v počtu 20.000 výtisků, Casalisova knížka o Karlu Barthovi, Balcarovo pojednání o Albertu Schweitzerovi a nový překlad knihy Genesis. Soltészova kniha Kristus a rodina bude vydána v roce 1967.

11. Odbor h o s p o d á ř s k ý /předseda dr. Pavel Šimek/ se zabývá aktuálními hospodářskými otázkami církve a předkládá synodní radě návrhy na jejich řešení. Studuje obětavost v církvi a hledá cesty k spravedlivému rozdělení hospodářských povinností na jednotlivé senioráty a sbory.

12. Odbor J e r o n y m o v a J e d n o t a /předseda senior Emil Stehlík/ shromažďuje dobrovolné dary členů církve na opravy a udržování církevních budov. Mnoha našim sborům bylo tak v posledních desítiletích účinně pomoženo a mnohé naše kostely a fary by nestály, nebýt darů získaných prostřednictvím Jeronymovy Jednoty. Všichni jsme za tuto službu obětavé lásky upřímně vděčni.

13. A r c h i v n í k o m i s e /předseda Václav Placht/ stará se o to, aby archivy ve sborech byly správně vedeny a bezpečně uloženy. Žel, že některé sbory ještě nepředložily tzv. prohloubený soupis archivních fondů, ačkoliv lhůta pro podání tohoto soupisu již dávno prošla.

14. K o m i s e p r o n o v o u f o r m u l a c i v y z n á n í v í r y /předseda prof.dr.J.L.Hromádka/ byla vytvořena za účelem nového zpracování Zásad českobratrské církve evangelické. Scházela se k pravidelným pracovním poradám, na nichž byly probírány jednotlivé kapitoly "Zásad" a nově promýšleny. Členové komise byli pověřeni zpracováním těchto kapitol a předkládali své elaboráty komisi, která je posuzovala. Konečnou redakcí provedl pak předseda. Výsledek této práce předkládáme synodu k posouzení a k rozhodnutí, co se s ním má stát.

15. S t a v e b n í a v ý t v a r n ý odbor utrpěl těžkou ztrátu úmrtím br.arch.inž. B.Bareše, který byl duší odboru. Jeho práce je v církvi dobře známa a vysoce ceněna. Ve svých plánech a návrzích spojoval vždycky

krásu s účelností a mnohý sbor mu děkuje za to, že jeho budovy jsou nejen v pořádku, ale že jsou ozdobou sboru a plní dobře svůj úkol . - Novým předsedou byl synodní radou jmenován dr.inž.arch. Bohumír Kozák a celý odbor je nutno reorganizovat.

16. K o m i s e p r o p ř e k l a d S t a r é h o z á k o n a /předseda prof.dr.Miloš Bič / a pro překlad N o v é h o z á k o n a /předseda prof.dr.J.B. Souček/ pokračovaly ve své práci a uveřejnily také již své dílčí výsledky. Obě komise by si přály , aby členové církve jim posílali své připomínky a návrhy k novému překladu. Není snad nutno připomínat, že ani po dokončení celého překladu /bude to až za řadu let/ se nemíní církev vzdát Kralické bible. Nový překlad má sloužit jen k lepšímu porozumění a upřesnění textu.

K o m e n s k é h o e v a n g . b o h o s l o v e c k á f a k u l t a v čele s br.děkanem dr.J.L.Hromádkou vychovává naše bohoslovce. Jsme jí za tuto práci upřímně vděčni. V přítomné době máme na fakultě v pěti ročnících 19 bohoslovců a 5 jich máme absolvovaných a dosud neumístěných /vojenská služba/. Starost nám působí skutečnost, že někteří bohoslovci staví se kriticky k tzv. institucní církvi a domnívají se, že by mohli lépe sloužit mimo rámec organizované církve. Snažíme se přesvědčit je o tom, že i když má církev své chyby a nedostatky, poskytuje přece jedinou možnost, jak evangelizačně pracovat. Ojediněle vyskytuje se mezi bohoslovci i případ tak nízké duchovní úrovně, že asi nebude možno s prací tohoto bohoslovce v církvi počítat.

Předním úkolem církve je jistě zvěstování evangelia Kristova a pastýřská péče o ty, kteří se hlásí do jejího obecenství. To však neznamená, že se církev má uzavírat do sebe a "nechat svět jít kolem". Musíme si všímat i všeho toho, co se děje kolem nás, a to v našem lidu i ve světě. Chceme být dobrými občany svého státu a pomáhat našemu lidu v jeho snahách o lepší život. Naši bratři a sestry mají být dobrými pracovníky každý ve svém oboru a na svém useku. Věříme, že jimi také skutečně jsou. Na druhé straně můžeme jistě také očekávat, že se naše společnost nebude na nás dívat jako na občany druhého řádu proto, že věříme. V jednání synodní rady s reprezentanty našeho státu byla tato věc častěji zdůrazněna právě i ze strany státních orgánů. Naposledy se tak stalo při dlouhém a důkladném jednání synodní rady s prvním náměstkem ministra školství a kultury dr.Kahudou. Byly probrány četné body, v nichž se vyskytovaly nejasnosti a různé výklady , takže z toho vznikala různá nedorozumění. Máme dobrou naději, že otevřené projednání těchto otázek povede k stabilizaci situace a ke klidnější práci církve. Musíme si ovšem plně uvědomit, že žijeme v socialistickém státě, pod vedením komunistické strany, která má za svou vůdčí ideu nikoli křesťanství, nýbrž marxismus-leninismus. Bylo by od nás nereálné a přímo naivní, kdybychom si mysleli, že se tato skutečnost nijak nebude projevovat. Jde o to, abychom společným jednáním našli jakýsi "modus vivendi" v existujícím vztahu mezi státem a církví. Nemůžeme však očekávat, že nám marxističtí ateisté dají zapravdu a budou stát na naší straně. Kdybychom se o toto pokoušeli, chtěli bychom křísit konstantinský věk, s nímž jsme, doufám, definitivně zúčtovali.

Naše církev aktivně spolupracuje se Světovou radou církví a zúčastnuje se svými zástupci všech jejích významných podniků. V létě letošního roku bude to světová konference na téma "Církev a společnost", která se bude konat v Ženevě. Také se Světovou presbyterní aliancí jsme vestálém styku a obesíláme její konference svými delegáty. V srpnu 1964 se konalo valné shromáždění tohoto svazu ve Frankfurtu nad Mohanem za účasti naší početné delegace. - Velmi mnozí naši členové pracují v Křesťanské mírové konferenci, která vznikla v Praze a leckde ve světě je známa pod názvem "Pražská konference". Ve dnech 28.června až 3.července 1964 konalo se v Praze II. Všekřesťanské mírové shromáždění které soustředilo na 800 delegátů ze všech stran světa. Na organizaci a vedení tohoto shromáždění byli naši členové zúčastněni velkým podílem. Myšlenka míru je jistě věřícímu křesťanu velmi blízká, a je potřebí, abychom ve volání po míru neumdlévali. I v našich dnech jsou na světě místa, kde zuří válka a kde lidé umírají namnoze nevědouce proč. Naše víra v Knížete pokoje nás zavazuje k tomu, abychom stáli po boku těch, kteří podnikají vše, aby válkám postavili hráz.

Ekumenická rada církví v Československu vyvíjí svou činnost již deset let. Snaží se o to, aby mezi našimi církvemi vytvořila základnu pro společný dialog. To se jistě daří, ale ekumenická myšlenka dosud málo pronikla do našich sborů i sborů ostatních církví. Tato práce leží ještě před námi. Pěkným projevem spolupráce církví jsou modlitební týdny, které jsou u nás pořádány vždycky na začátku každého roku. Účast při nich bývá hojná a duch dobrý. Bylo by si co přáti, aby taková společná shromáždění byla častější.

Naše bohoslužebné budovy jsou vcelku ve slušném stavu, až na některé případy, kde by skutečně naléhavě potřebovaly opravy. Je to např. chrám v Praze U Salvátora, který vůčihledě chátrá. Nové budovy by nutně potřebovala Bystřice nad Pernštýnem a sbor v Praze-Kobylisích. V uplynulém období byly postaveny nebo důkladně opraveny tyto budovy: sborový dům v Leskovci u Vsetína, sborový dům ve Valteřicích, chrám v Teleda, sborový dům ve Dvoře Králové nad Labem, modlitebna v Bruntále, chrám Páně v Huslenkách, sborový dům v Příbrami, modlitebna ve Velkém Oseku, sborový dům ve Stříteži, modlitebna v Hranicích u Aše a farní budova v Boskovicích.

Jediným oficiálním časopisem naší církve je měsíčník Český bratr, který vychází již 41 let, vždy v 10 číslech o 16 stranách ročně. Ze strany čtenářů mu bývá vytýkáno, že vychází opožděně, takže např. prosincové /t.j. vánoční číslo/ dostanou čtenáři do rukou až v lednu apod. Je to nedostatek, jehož odstranění není v naší moci. Je způsoben návalem práce v tiskárně a nepomůže ani velmi včasné dodání rukopisů, poněvadž tiskárna má pro započetí tisku jednotlivých publikací své termíny, které nemůže měnit. - Jako příloha Českého bratra vychází již 20 let sbírka kázání pro čtené služby Boží, která prokazuje dobré služby zvláště našim bratřím a sestrám v diaspoře. Nyní, když staršovstvo může pověřit kteréhokoli bratra nebo sestru, aby v nepřítomnosti kazatele četl kázání, znamená tato sbírka opravdovou pomoc. Je pozoruhodné, že i jiné církve po našem

vzoru začaly podobnou sbírku vydávat. Výkonným redaktorem Českého bratra i Sbírky kázání je tajemník Josef Svaton. Z toho, co bylo řečeno, vyplývá, že synodní rada není odpovědna za obsah jiných časopisů /Kostnické Jiskry, Křesťanská revue/.

Velmi hojné byly v posledních letech naše styky se zahraničními církvemi. Zmínoval jsem se již o naší účasti na konferencích světových církevních svazů. Ale i jinak obnovujeme přátelské styky s protestantskou cizinou, jež byly válkou přerušeny. Na jaře 1964 navštívila nás 4členná oficiální delegace anglické presbyterní církve a na oplátku vyslala synodní rada rok nato k návštěvě této církve seniora dr.Václava Kejře. Toto obnovené přátelství projevilo se již i prakticky tím, že jeden z našich mladých vikářů /Petr Čapek/ byl pozván na celý studijní rok ke studiu na kolej této církve v Cambridge. - Také se skotskou presbyterní církví, která kdysi nám byla tak blízká, navazujeme nové styky. Sám jsem ji navštívil při příležitosti oslav 400. výročí skotské reformace a v roce 1965 navštívil ji nynější tajemník synodní rady dr.Jiří Otter. Náměstek synodního seniora Vladimír Čapek pěstuje jménem synodní rady styky s francouzskou reformovanou církví a navštěvuje její synody. Pěkně se rozvíjí naše styky s valdenskou církví v Itálii, s evangelickými církvemi v obou německých státech, ve Švýcarsku, ve Spojených státech amerických a jinde. Samozřejmě jsou velmi živé naše styky s církvemi v socialistických státech, ale ty trvají již dlouhou řadu let. - Při příležitosti 550.výročí upálení mistra Jana Husa pozvali jsme k návštěvě naší církve generálního tajemníka Světové rady církví dr.W.A. Visser t Hoofta, presidenta francouzské reformované církve Pierre Bourgeta a moderátora valdenské církve Ermano Rostana. Tyto návštěvy jsou velmi užitečné a přinášejí dobré ovoce. - Nelze vypočíst všecky návštěvy, které naši bratři a sestry vykonali v cizině a naopak zase cizinci u nás. Jen členové Komenského fakulty vykonali takových cest bezpočtu a naši kazatelé rovněž.

Na našich synodech vzpomínáme zpravidla těch církevních pracovníků, kteří nás p ř e d e š l i n a v ě č n o s t. Chceme tak učinit i dnes. V uplynulém tříletí byli odvoláni Pánem života a smrti tito bratři v činné službě : Jan B. S e m e r á d t , farář v Křižlicích, ve věku 45 let, František Š t u r c , farář v Chlebích, 58 let, Karel H á j e k , farář v Měl. Vtelně, 71 let, Jan P o l í č e k, farář, Volyně, 54 let, dále tito bratři ve výslužbě : Václav H r u b ý, 72 let, prof.dr František B e d n á ř , 79 let, Ladislav F u n d a , 75 let, Pavel N e š p o r, 75 let, Jan G e r y k , 77 let, Samuel D o b i s , 56 let, Bedřich J e r i e , 81 let. Z laických pracovníků zemřeli: Bedřich K l i n s k ý z Proseče, Emanuel V l č e k z Libštátu, Jan V e b e r z Dobříše, dr.Josef L a v i č k a z Prahy-Libně, Jindřich M a r e k ze Šluknova , dr. Eduard H u b á č e k z Mladé Boleslavi, Vladimír S o u k u p z Mělníka, Antonín K o v a ř í k z Duchcova, Jan N o v o t n ý z Kolína, Marie H l o u š k o v á z Tábora , Bedřich H r a d e c k ý z Aše, dr. Bohuslav L o c h m a n z Příbrami, Jan N o v o t n ý z Čáslavi, inž. Josef H a u k z Plzně, Jaroslav P l e v a ze Sázavy, Jan H a v l í č e k ze Mšena, Josef O n d r a ze

Sázavy, Jiří V ě t r o v s k ý z Moravče, Václav K r a u s z Chrástu, Jaromír V l č e k z Čes.Brodu, inž. arch. Bohumil B a r e š z Prahy.

Vzpomínáme vděčně jejich práce pro církev a prosíme Pána Boha, aby nám vzbuzoval nové a nové věrné dělníky na své vinici.

O h o s p o d á ř s k ý c h v ě c e c h církve jen tolik, že se udržujeme vcelku na úrovni minulých let. Obětavost v některých sborech je lepší, v některých horší. Závisí to na různých podmínkách: na velikosti a rozlehlosti sboru, na péči, jaká se sboru věnuje ze strany staršovstva a kazatele, a ovšem na duchovní úrovni sboru. Je to vidět např. na pravidelných chrámových sbírkách , které jsou v některých sborech uctyhodné, jinde zase nepatrné. Stejně i příspěvky členů sboru , tzv. salární vykazují veliké rozdíly. Sbory přispívají do ústřední pokladny při synodní radě tzv. repartici, která je rozpisována ročně ve výši 1,600.000 Kčs. Tato repartice se schází poměrně dobře. Jen několik sborů zůstává pozadu se svými nedoplatky. Tyto sbory si stěžují, že částka jim přidělená je příliš vysoká. Synodní rada s pomocí svého hospodářského odboru a synodního zastupitelstva zkoumá tyto stížnosti a hledá cestu, jak by finanční povinnosti byly rozvrženy opravdu spravedlivě. - Při uvahách o hospodářské situaci církve nesmíme zapomínat na skutečnost, že všecky platy našich kazatelů jsou hrazeny státem, který také vydržuje Komenského fakultu. Kdyby toho nebylo, musela by církev vyvinout obětavost nesrovnatelně větší.

Naše církev má nyní 272 farních sborů a 393 organizovaných kazatelských stanic. Počet duší odhadujeme na 282.000. Má v posledních letech tendenci mírně klesající. Počet kazatelů v činné službě je 277, z toho 270 na sborech a 7 při synodní radě. Z tohoto počtu je 13 žen. K uvedenému počtu kazatelů je nutno ještě připočíst profesory a jiné pracovníky Komenského fakulty v počtu 12 osob takže celkový počet kazatelů je 289. Za poslední 3 roky bylo ordinováno 18 nových kazatelů a kazatelek. Byli také ordinováni 2 presbyteři /Josef Kozlík a Alois Šrámek/.

Z církevní služby odešlo 7 kazatelů do důchodu, 3 do jiného zaměstnání, jedna kazatelka se provdala a věnuje se své rodině, 3 kazatelé odešli z důvodů kázenských, zemřeli 4. Máme celkem 21 celocírkevních kazatelů, a to 12 členů profesorského sboru Komenského fakulty, 6 tajemníků synodní rady a 3 členy synodní rady. 51 kazatelů je v důchodu.

To je obraz církve v statistických číslech, která ovšem říkají o skutečné činnosti církve velmi málo. Jsme si vědomi toho, že vůbec lidským soudem se těžko dá postihnout stav církve. V práci církve jde o duchovní hodnoty, které jsou lidskými měřítky nepostižitelné a nezměřitelné. Nakonec jde o to, jak obstojíme před soudem toho, který zná hlubokosti lidské a který jediný soudí soudem spravedlivým. My všichni musíme pracovat a mnoho pracovat, ale v díle církve nakonec "není na tom, kdož chce, ani na tom, kdož běží, ale na Bohu, který se smilovává" /Řím 9,16/. Dílo církve musí být předmětem našich modliteb , a to modliteb vroucích a neutuchajících. Církev by se mohla proměnit v pouhou mašinérii, kdyby jí Bůh sám nenaplnil mocí svého Ducha. O tento

dar musíme prosit opět a opět. Ale na druhé straně je nám právě skutečnost Ducha svatého velikým povzbuzením v naší práci a nadějí pro církev. I údolí suchých kostí může být obživeno a může z něho povstat zástup těch , kteří chválí Hospodina. A tak jděme do dalších let s pokáním a v opravdové pokoře, ale také v jistotě, že milujícím Boha všecky věci napomáhají k dobrému, "v slovu pravdy, v moci Boží, skrze odění spravedlnosti napravo i nalevo , skrze slávu i pohanění, skrze zlou i dobrou pověst, jako bludní a jsouce pravdomluvní, jako neznámí a jsouce známí, jako umírající a aj, živi jsme, jako potrestaní a nezmordovaní, jako smutní, avšak se vždycky radujíce, jako chudí, však mnohé zbohacujíce, jako nic nemajíce, avšak všemi věcmi vládnouce" /2 Kor. 6,7-10/.

Milosrdenství vám a pokoj i láska budiž rozmnožena /Juda 2/. Amen.

- - -

Po zprávě synodního seniora následoval hned projev zástupce MSK p. odborového přednosty Karla H r ů z y , který podle záznamu zapisovatelů řekl v podstatě toto:

" Vážení, jako zástupce MSK chci vyjádřit dík synodní radě za to, že můžeme být přítomni zasedání Vašeho synodu. Vyslovujeme Vám pozdrav a přejeme jeho úspěšný průběh. Vaše církev navazuje na Husa a Komenského, kteří jsou v našem životě ctěni a váženi. I v proslovu p. synodního seniora byla zmínka o 550. výročí Husovy smrti. Celý český národ vzpomíná jeho osoby, jeho odporu k násilí, jeho pokrokovosti , jeho boje proti zvůli a německé rozpínavosti, podporované papežem.

Oslavovali jsme 20.výročí osvobození naší republiky sovětskou armádou. Získali jsme opět svobodu, abychom mohli důstojně žít. Stojíme v roce, který bude mezníkem socialistické společnosti, sejde se 13. sjezd KSČ, který se bude zabývat hospodářským životem, kulturou, školstvím. Koná se předsjezdová diskuse, rozebírají se these, přicházejí podnětné připomínky, aby budoucnost byla bohatší a plnější. Jde o všestranný rozvoj socialistické společnosti. Nadcházejí úkoly jiné kvality v národním hospodářství, socialisticky vyspělé společnosti. Jde o vysokou úroveň práce, zákon hodnoty, o rekonstrukci národního hospodářství, o novou soustavu řízení . Jsou to cíle smělé a velké, ale jsou předpoklady k tomu je splnit, země je bohatá a lidé v ní schopní a nadaní. Je potřebí však zajistit podmínku a tou je světový mír, aby byla zastavena agresivita imperialistických sil vládnoucích kruhů USA proti Vietnamu, proti Dominikánské republice. Chtějí být žalářníky, ale naráží to na odpor. I jejich občané vyslovují nesouhlas. 900 amerických duchovních prohlásilo v New York Times "jsou to naši bratři, které vraždíme". Hrůzy působené ve Vietnamu palebnou silou nemají morálního opodstatnění a není pro ně omluvy. Tyto útoky jsou nedůstojné amerického národa.

V NSR se ozývá revanšismus jako v roce 1938, požadující nové podmínky ve střední a východní Evropě. Je třeba vystupovat proti západoněmeckému militarismu.

Ne proti německému národu a čestným lidem, kteří odsuzují zvůli fašismu. Adenauer a Erhard jsou křesťané, konají se srazy revanšistů, na nichž jsou katoličtí duchovní. Významné je usilí našich církví a theologů, kteří ukazují na pravé skutečnosti. Co pro mír vykonali vaši představitelé, to je významné dílo pana Hromádky , Hájka, Součka a jiných v KMK a jinde. Konají to nejen jako občané, ale jako theologové pro mír. Vaši příslušníci se setkávají s cizinci jako je Niemöller, Casalis, Kloppenburg, Rasker. Je to rozdílné v SRC a v KMK od toho, co dělá polský kardinál Vyšinskij, který pomáhá těm proudům, které nepomáhají míru, velkomyslně odpustili Němcům. Lépe mluví p. Niemöller a Mochalski. Není však mým ukolem zabývat se mezinárodně politickými otázkami.

Důležité jsou Vaše zahraniční styky. Do ČSSR přijíždějí hosté ze západních zemí a mají předsudky, že jsou zde ohrožena lidská práva, že tu není svoboda a náboženství že je potlačováno. Obracejí se na duchovní. Pak se vracejí, zpravidla s jinými závěry než přicházeli, jsou nejen uchváceni krásou země a budováním, ale i rušným životem ve sborech a říkají - aby to tak bylo i ve Švédsku a jinde. Je to správná a dobrá práce propagační, tato setkání s nimi, kdy je pravdivě informujete o životě u nás. Mladí lidé z NSR byli u nás na MŠK a říkají, jak jsou překvapeni, jak se o ně lidé starali, jak byli evangelíky informováni a jak vidí věci nově a odkládají staré představy.

Chci zmínit některé problémy o kterých se hovoří v církvi a o nichž se jedná s MŠK. Poslední návštěva zástupců církve byla u ministra dr.J.Hájka minulý týden a týkala se otázky církve a státu. Ministr byl ubezpečen synodní radou, že zákon církevní vyhovuje. Vycházíme ze zásady o svobodě vyznání. Je u nás 17 církví a náboženských společností. Jde o to, aby žádná církev nebyla preferována. Bylo tím zakončeno období, kdy jedna církev měla moc. Proto došlo k zrovnoprávnění církví. 1950 byla nová úprava vztahů. Socialistický stát vychází ze zásad marxismu-leninismu. Náboženství je soukromou záležitostí ve smyslu ústavy. Nezkoumá se náboženská příslušnost občanů, ani při přijímání na školy. Na školy se studenti přijímají jen podle prospěchu a zkoušky. Náboženská otázka se nezkoumá. Náboženství je soukromou záležitostí. Východoslovenský kraj je kraj vysoké religiosity a z tohoto kraje přicházejí tisíce studentů na školy. Nezkoumá se náboženská příslušnost. Řada nábožensky věřících mladých lidí studuje.

Ozývá se otázka, zda je správné a účelné, aby byly statě o náboženství v učebnicích, Naše škola je socialistickou školou, podle 16. článku ustavy se kultura, politika a vzdělání koná v duchu vědeckého světového názoru, marxismu-leninismu. Školský zákon mluví stejně. Jde o poznatky vědy v učebnicích. V učebnicích ani osnovách se nemluví urážlivě ani není víra sesměšňována. MŠK neuvažuje o jakýchkoli změnách a jestliže ano, pak v tom smyslu, aby vědecké poznání bylo ještě vědečtější. Od požadavku, aby škola byla vědecká, nelze ustoupit.

Zákony církevní dávají široké možnosti pro činnost církve a určují vztahy církve a státu. Nikdo to nehodlá měnit. Ale tyto normy je nutno plně respektovat. MŠK se

řídí zásadami 12.sjezdu KSČ o dodržování socialistické zákonnosti. Je nutno to dodržovat. Není vše v pořádku, stávají se případy a byly ukázány vašimi představiteli, že zákon není dodržován anebo že je záměrně vykládán na některém KNV. Synodní rada byla vyzvána, aby to oznámila. A není správné, chci říci na adresu některých pánů duchovních , že zevšeobecňují některý dílčí problém, někteří duchovní a zvláště ti mladí, ač neznají problém plně, snaží se zevšeobecnovat. Problémy je nutno včas a moudře odstranit, život je přinese, ale je nutno je včas odstranit , někdo by je mohl zneužívat. Nikdo si nepřeje , aby byl život společnosti narušován.

Stát bude vystupovat proti zesměšňování věřících, lidé jsou viděni bez rozdílu a republika je pro ně. Jsou to plnoprávní občané. A kde dají ruku k dílu, tam mohou i více obdržet. Ale je i zneužívánínáboženství v některých skupinkách. Stát to nedovolí, aby skupina katolických kněží dirigovaná ze zahraničí, měla nesprávné požadavky. Bylo nutno je odstranit. Říká se, že odstranění katolických hierarchů je výplod kultu osobnosti. To je zjednodušení anebo se to myslí spekulativně. Odstranění jich není projev kultu. Vystupovali a snažili se brzdit cestu nastoupenou od roku 1948, konaly se s nimi řádné soudy za trestní činy. Všechny zákony je nutno dodržovat i ze strany církve. Je nutno je plnit a vyslovujeme požadavek, aby vedení církví měla duchovní k dodržování předpisů. To je společný zájem. Vztah evangelické církve a státu probíhal klidně i když problémy byly. Řešili jsme je v krajích anebo na MSK, podle povahy věci. O mnohém jsme se dohodli, mnohé věci nebyly vyřešeny. Byla vyřešena otázka literatury a vydávání, otázka papíru ze zahraničí, otázka odňatých souhlasů. Každé církev má své požadavky a nevěřící vidí věci zase jinak. Jde o rovnost církví. Stát nezasahuje do učení, nevnucuje církvi , jak si utváří vnitřní život. Katolické kanonické právo se uplatnuje tam, kde je v souladu se zákony státu. Stát respektuje plně zásady presbyterního zřízení. Nikdo nechce zasahovat do vašich předpisů. Co je v souladu se zákony respektujeme, když je v rozporu něco, pak je nutno rozpor odstranit. Stát nechce zasahovat do církevních věcí, ale stát si nepřeje, aby církevní předpisy byly vykládány tak, jak to dělajínekteří jednotlivci. Nevěřící respektují věřící, ale at také věřící respektují nevěřící. Církev má svou náboženskou výchovu, stát buduje na vědeckém poznání a to rozšiřuje rozhlasem, televisí, v tisku i ve škole. Jde o to, co slouží zájmům dělnické třídy. Kdo vyslovuje požadavek , aby stát odstoupil od svého programu, neví o poslání socialistického státu. Je zde protiklad materialistické a náboženské ideologie. Jsou to posice pevné a neustupuje se z nich. Neříkáme o věřících, že jsou to zpátečníci anebo občané druhého řádu, ale není možné na druhé straně, aby byl zlehčován marxismus. Anebo říkat, že ti materialisté nemají jasno. Je tu vědecký světový názor a náboženská ideologie, ale jde o spolupráci o podílení se na práci v republice. Je potřebí vidět zájmy, které nás pojí, aby se neděly nevraživosti.

Před ukončením projevu Vám chci popřát mnoho úspěchů ve vašich zasedáních a požádat Vás, abyste vyřídili pozdravy těm, kteří Vás delegovali na tento synod a chci říci, že nám jde o takovou skutečnost, aby se každý cítil plnoprávným občanem, který by měl z úspěchů, kterých dosahujeme, radost".

Dr. Pavel Šimek děkuje z předsednického místa za projev pana odborového přednosty a vítá jej jako další podnět k dialogu. Sděluje, že zástupci z MSK budou přítomni zasedáním synodu a budou mít příležitost slyšet naše projevy a názory.

Dopolední zasedání uzavřel modlitbou náměstek synodního kurátora dr. Alois Sklenář.

Byla zazpívána píseň 233 /K horám patřím/.

- - -

Protokol o tomto zasedání zapsali : Jan Čapek
Dalibor Molnár.

T Ř E T Í Z A S E D Á N Í

konalo se dne 23.února 1966 ve 14,30 hodin v modlitebně na Vinohradech, W.Piecka 60.

Zasedání, jemuž předsedal br. náměstek synodního seniora Vladimír Čapek, bylo zahájeno společným zpěvem písně 367 /Přijď králi věčný náš /, modlitbou a čtením Písma /1 Jan, 4,7-21/ bratr Vl.Chadim. Pak byla předsedajícím Vl.Čapkem otevřena rozprava o z p r á v ě s y n o d n í h o s e n i o r a :

D. M o l n á r konstatuje, že mizejí domácí pobožnosti. Příčina je v theologii, která málo zdůraznuje osobní duchovní život./Je omezený počet příruček Na každý den. 1 výtisk připadá na 56 členů v jeho sboru dokonce na 184. Formát i styl výkladu nevyhovuje./ Předkládá 1/ návrh o domácích pobožnostech a příručce NKD. - Připomíná zásahy státních orgánů nerespektující naše presbyterní zřízení. 2/aby synod zaujal stanovisko k otázce Chleb, 3/ aby byla zvolena 10 členná komise, která by jednala na MŠK o plné uznání našeho presbyterního zřízení.Miroslav Rodr : Zprávu má podávat synodní rada zhodnocením stavu církve a výhled do budoucnosti. Počet členů církve je zkreslován odčítáním odstěhovaných, kteří se nikde jinde neobjevili. Více hovořit o našich úkolech ve společnosti. Jiří Veber: Hodnocení mělo být více, zvl. výsledky rozhovoru v církvi v posledních 3 letech. Výsledky výhledové ankety - doporučuje zveřejnit, Josef Hlaváč : V poklesu členů máme vidět Boží otazníky nad stavem našich sborů. Máme být svědky, evangelisovat. Čím více mluvíme jednostranně o službě světu, tím více zasypáváme zdroje evangelia. Nemluvíme o hříchu, pokání, spasení, znovuzrození. Frant. Sklenář : Bůh nad námi vyhlásil soud :"Národe nevěrný, třestati vás budu". Potřebujeme především reformaci srdce. Blahoslav Pípal : Theologické hodnocení církve bylo obsaženo ve včerejším kázání br. synodního seniora. Vidí v církvi dvě linie: důraz synodního seniora na vnitřní výstavbu sborů, hledět si svého /Jer./, druhá podle Abakuka : zápas o druhé. Kázání i proslov synodního seniora končily výzvou k pokání. Pokání však je konkretní: nedělat to, co jsme dělali dříve. Není soud Boží nad tím, že jsme v posledních desítiletích byli příliš mlčenliví a konformní? Nemá studijní odbor studovat otázky kultury, vědy a víry, politiky? R.Schiller : měl dojem z projevu br.synodního seniora a p.přednosty K.Hrůzy, že zde mluvili dva lidé na stejné rovině, jakoby byla shoda mezi církví a státními orgány. Mluvívá se všeobecně o jistém nedorozumění mezi nimi, nutno však jít je kořenům a příčinám. - Zmiňuje interview p. přednosty Hrůzy pro Union Presse Dienst v NDR /že je v ČSSR celkem asi 200.000 protestantů včetně CČS, že platy duchovních jsou na úrovni vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců/, Žádá o zveřejnění projevu p. přednosty Hrůzy ze synodu. R.Žárský z Uherského Hradiště : máme ekumenické styky s církvemi zahraničními, ale ne se slovenskými evangelíky. Dříve tyto styky byly živé. Synodní rada nechť vyžádá souhlas pro jejich obnovení. Např. , aby slovenští faráři při léčení v Luhačovicích mohli posloužit kázáním. E.Ženatý : předkládá případ budovy ve Velké n.Vel. /sbor Javorník/ postavené na církevním pozemku. ONV Hodonín nedodržel písemnou dohodu, že budova bude odprodána církvi,

která se na ní podílela značnou částí investice. Předčítá svérázný dopis členů sboru, jímž si proti tomuto porušení dohody stěžují u KNV, MSK a kanceláře presidenta. Jos.Batelka navrhuje změnit způsob evidence členů církve v tom smyslu, aby zůstávali členy svého dosavadního sboru, dokud se po přestěhování nepřihlásí do sboru nového. Jiří Doležal mluví o kritickém postoji některých studentů bohoslovi v institucní církvi. Část odpovědnosti nesou ti, kdo je mají vzdělávat a pastoračně o ně pečovat. Může synodní rada a zástupci KF s dobrým svědomím prohlásit, že jim byla věnována náležitá péče? Dr. Karel Pala z Hlučína vítá důraz synodního seniora na pokání. Soudí, že naše církev dosud pokání nečinila. Nevedla lidi k osobní víře. Dle slov synodního seniora vykonali členové fakultní rady bezpočtu cest do ciziny; našli si také čas, aby osobně hovořili s bohoslovci? Dr.Mil.Bula ; uvádí příklad z vedení výrobních podniků. Čím vyšší stupeň řízení, tím více má myslit do budoucna, nemá vyčerpávat svou pozornost otázkami provozními. Nestačí vyzývat k věrnějšímu pokračování v dosavadních kolejích, nýbrž ke změně způsobu práce /zmiňuje změny v církvi římskokatolické/. Jinak je řeč o pokání mlhavá. Zdůrazňuje nutnost rozhovoru, systém jednoho muže církev zabíjí. Předkládá návrhy: 1/ aby bylo rozhovoru dáno v církvi více místa, 2/aby k jednání dalších synodů byli zváni zástupci jiných církví, včetně ř.k. pro celé jednání, 3/ aby výsledky předsynodní ankety byly utříděny a zhodnoceny. Od nové evidence členů si neslibuje mnoho, přestěhování a nepřihlášení se do sboru se rovná vystoupení z církve. S.M.Pavlinec žádá od synodního seniora bližší vysvětlení o duchovní úrovni bohoslovce, s nímž se nepočítá pro duchovenskou službu v církvi /bez uvedení jména/. Jde mu o přesnou formulaci zmínky ve zprávě synodního seniora o stycích s cizinou. O stycích v obojím směru použil br. synodní senior stejného výrazu, ač je nepoměr mezi počtem návštěv k nám a od nás. Dále zmiňuje případ svého devítiletého syna, který byl učitelem vyveden se skupinou spolužáků z ř.k. kostela při pohřbu svého kamaráda. Jan Čapek vznáší procedurální dotaz: potřebují návrhy z rozpravy podpisy určitého počtu synodálů? Dr.Šimek odpovídá kladně. J.Čapek ke zprávě synodního seniora: mlhavá podoba pokání působí spíše depresi /tak na něj působilo kázání bratra synodního seniora/, než obrat k nové poslušnosti. Připomíná jednání v Ústí n.Lab. na KNV ve věci faráře Jana Duse, které probíhalo ve velmi dobrém ovzduší a případ zákazu konání biblických hodin v obci Petroupim /sbor Soběhrdy/. Doporučuje vytvořit redakční komisi, která by v těchto otázkách dopsala příslušným orgánům státní správy. /Chleby, Soběhrdy, Pečky/. Věra Ulmanová z K. Var: zamýšlí se nad zmínkou ve zprávě, že jen v 60% sborů se schází mládež. Nutno věnovat pozornost výchově. Vítá prohlášení p.přednosty Hrůzy o nepřípustnosti diskriminace na školách. Takové prohlášení by bylo třeba vydat veřejně. Státní správa by měla uznat potřebu pastorace. V souvislosti s tím zmiňuje zákrok KCT Wiendla z Plzně proti faráři Trojanovi, kterým zasáhl do vnitřních věcí sboru ve Kdyni. Navazuje MUDr Pavel Čapek z Chebu: KCT Wiendl vytýká faráři Trojanovi pastorační návštěvy, které patří k povinnostem kazatele. Střetla se tu kompetence odborná /seniora/ a administrativní /KCT/. Navrhuje 10 člennou komisi pro řešení kdynské otázky. Berka z Hodonína nedoporučuje tvoření komisí, synodní rada dostačuje pro jednání. Zdůrazňuje účast na bohoslužbách a předškolní výchovu v rodinách. Matrikoví členové

nám nepomohou, spíše zkreslují statistiku i obětavost. Je potřebí evangelisovat mladé rodiče. Jaroslav Pfann rovněž žádá, aby MŠK vydalo oficiální prohlášení, že pro víru nebudou dětem působeny překážky ve škole. Nerozumí, proč by škola a rozhlas musely být ateistické, když jsou určeny pro všechny občany. V osnovách je učitelům uloženo vyučovat protináboženský; žádáme-li revisi těchto osnov, nejednáme proti ustavě. Vlad. Chadim navrhuje, aby synodní senior odpověděl na dosavadní dotazy. Tento návrh byl přijat.

Bratr synodní senior dr. V. H á j e k odpovídá na diskusní příspěvky :

Má zato, že mnohé z nich se netýkaly jeho zprávy. V církvi jsou různé theologické směry. Musíme se dát do trpělivého rozhovoru. K věcným připomínkám a dotazům odpověděl toto: N a k a ž d ý d e n : redakční komise má potíže s autory příspěvků. V otázce k r e m a c í synodní rada sborům pouze intimovala rozhodnutí MŠK, ostatně stačí dodatečně ohlásit OCT vykonání kremace člena sboru v krematoriu m i m o o b v o d s b o r u .

Z p r á v a z a s y n o d n í r a d u : vypracování synodním seniorem je praktickou nutností. Hodnocení stavu církve se vskutku pokusil vyjádřit včera v kázání, bylo však obsaženo i ve zprávě. Lituje, že si rozprava více nevšimla práce poradních odborů. Pokání sám také chápe konkrétně, avšak každý si je představuje po svém. Někdo soudí, že nás Bůh trestá za nedostatečnou formulaci postoje církve ke společnosti, jiný / a správně/ za nedostatky v duchovních základech. Nesouhlasí, že by proslov jeho a pana odborového přednosty Hrůzy byly na stejné rovině. Jeden mluvil s hlediska křesťana, druhý ateisty. Konflikty jsou a budou , ale je v zájmu církve pracovat tak, aby nebyly. O styky se s l o v e n s k ý m i e v a n g e l í k y a ve věci budovy ve V e l k é synodní rada jedná. O b o h o s l o v c í c h : fakulta pracuje jako dříve , bohoslovci se někdy vydaří a někdy ne /jako každá práce/. C e s t y do z a h r a n i č í : čte doslova příslušnou pasáž ze své zprávy. Cesty do zahraničí naše profesory unavují, někdy by raději přednášeli na fakultě. Výsledky a n k e t y jsou k disposici, její zpracování je namáhavé. Cest c i z i n c ů k nám je také někdy až příliš. Že z a h a j o v a c í kázání v br. Janu Čapkovi vzbudilo d e p r e s i , je správné. V otázce P e t r o u p i m i se snažme chápat stanovisko národních výborů /obava ze sekt/, ale je to v jednání. K o m i s e ? Buď jich bylo mnoho, nebo jedna by měla mnoho práce. Synodní rada je přece kompetentní jednat se státními orgány. Z jedné pastorálky byl vznesen dotaz: Jak to, že do návrhů pro synod nebyl pojat žádný návrh moravskoslezského seniorátu? V zápise z konventu MSS byly tyto označeny jako návrhy pro synodní radu a ta je také tak projednala. Když se později vysvětlilo, že byly míněny pro synod, dodatečně některé z nich /po poradě se zástupcem z MSS/ byly rozmnoženy pro jednání synodu.

Prof. Dobiáš hovoří k otázce studentů. Byly synody, které chválily práci fakulty. V tom je změna, že nyní je její práce -a právem- kritisována. Studenti jsou náš trvalý zájem a trvalá bolest a jen občasná radost. Na všech velkých fakultních shromážděních nabízíme studentům možnost rozhovoru, ti však ji nevyužívají. Studenti přicházejí z vašich sborů, v nichž byli pod vedením farářů mnohem déle než na fakultě. Fakulta není místem, kde se k víře vychovává, nýbrž kam věřící muži a ženy přicházejí se odborně vzdělávat. Konflikt s vědou byl vždy, vidí jej též stejně i profesor von Rad v Heidelberku. Vatikánský koncil se velice zabýval

výchovou bohoslovců a vnitřním životem kněží. /Vynikající jezuitská příprava pracovníků už kdysi překvapila český protestantismus/. Profesor Lochman je pro funkci ředitele semináře velice schopný a vhodný. Vl.Čapek: Otázky dnešních bohoslovců jsou úplně nové. Mají někdy dojem, že se o nich po církvi nepěkně mluví, je potřebí trpělivosti s nimi. Senior Stehlík sděluje, že návrhy z konventů MSS byly určeny pro synodní radu a synod. Čte návrh usnesení o bohoslovcích, který nebyl zahrnut v tiscích pro synod. Přidělit je po dohodě s nimi do jednotlivých pražských sborů.

Rozprava o zprávě synodního seniora byla přerušena a přistoupeno k jednání o komisi pro vypracování poselství synodu sborům.

Bratr náměstek Vl.Čapek sděluje, že na žádost synodní rady br.děkan J.L.Hromádka vypracoval návrh tohoto poselství. Jiří Veber připomíná, že při posledním XIV.synodu byla ustavena komise pro vypracování mírového poselství synodu. Poselství bylo pečlivě připraveno. Má být zapracováno do všeobecného poselství synodu či projednáno zvlášť?

Bratr synodní senior Dr.V.Hájek odpovídá, že příprava Poselství o míru byla svěřena komisi pro formulaci zásad ČCE, která je měla zapracovat do těchto zásad. J.Šimsa soudí, že usnesení minulého synodu lze chápat obojím způsobem, sám tomu rozuměl tak, že komise má vypracovat návrh poselství o míru. J.Veber potvrzuje, že komise takto rozumla svému poslání. Doporučuje vydat dvě poselství, jedno sborům, druhé o míru. M.Heryán podporuje Vebra a přimlouvá se, aby se poselství o míru brzy dostalo do sborů . J.Zejfart doporučuje též. Hlasováním schváleno, aby synod vydal dvě poselství.

B.Pípal předkládá návrh na složení komise pro poselství sborům:
dr.J.Smolík, M.Hájek, D.Molnár, J.Čapek
laikové : dr.Pavel Šimek, Dr.Škarvan, R.Žárský.

Synodní senior doporučuje, aby v komisi byl prof. Hromádka, který koncipoval návrh poselství. M.Hájek navrhuje do komise dr Bulu. Bl.Pípal naproti tomu se přimlouvá, aby komise byla bez prof.Hromádky, poněvadž jeho osobnost by poselství vtiskla svou pečeť, jako při řadě minulých synodů. Br. synodní senior doporučuje opak, rovněž br.Karel Trusina st, neboť br.děkan zná návrhy seniorátů pro synod a mohl je vzít v úvahu při vypracování návrhu poselství. R.Schiller soudí, že poselství má vyjádřit obsah jednání synodu - jak je lze koncipovat předem? Š.M.Pavlinec nechápe z jakého pověření synodní rada koncipovala nebo dala koncipovat poselství synodu. Synodní senior odpovídá, že zkušenost ukazuje, že poselství se lépe vypracuje, když má určitý podklad. Br. děkan Hromádka chce ulehčit situaci; podal pouze koncept poselství synodu , komise ať s ním naloží dle vlastního uvážení, sám v komisi být nemusí. J.Ruml navrhuje, aby komise byla sedmičlenná. Vl.Jerie se přimlouvá za návrh, aby v komisi přece byl děkan Hromádka. K.Matějka nadhazuje možnost, že by zde byly dva návrhy poselství, jeden od br. děkana Hromádky, druhý od komise.

Předsedající Vl.Čapekdává hlasovat o počtu členů komise redakční. Pro sedmičlennou komisi hlasovalo 46, pro pětičlennou 35 synodálů. Rozhodnuto tedy, že komise bude mít 7 členů.

J e d n á n í u z a v ř e n o a Vl. Čapek ohlásil podrob.-nosti o společné večeři v HBS pro přihlášené účastníky, která začíná v 19 hodin V jirchářích.

Zakončeno modlitbou bratra R.Žárského a písní 218 / V tvé síle, Pane Bože můj/ v 18,10 hodin.

- - -

Protokol o tomto zasedání zapsali: C. Horák
B. Křička

Č T V R T É Z A S E D Á N Í

konalo se dne 24.února 1966 v 8,15 hodin v modlitebně na Vinohradech, W.Piecka 60.

V 7,45 hodin předcházela modlitební chvíle. Zasedání zahájeno společným zpěvem písně 285 /Sklon se k nám/, modlitbou a čtením Písma /Kol 2,1-12/ - vykonal br.Bohumil Miřejovský z Jihlavy.

Za předsednictví seniora J.P.Šebesty z Brna, jako zvoleného místopředsedy synodu bylo ještě pokračováno v rozhovoru ke z p r á v ě s y n o d n í h o s e n i o r a .

Josef Kovář : vzhledem k tomu, že bylo podáno několik návrhů na vytvoření komisí, navrhuje vytvoření trvalého orgánu synodu, který by vše roztřídil a staral se o soustavné řešení sporných záležitostí mezi církví a státem.

N á v r h : Synod nechť vytvoří permanentně fungující orgán synodu , který by v období mezi synody řešil zásadně i konkretně záležitosti vztahu církve a státních orgánů na všech stupních. - Návrh podepsali 34 členové.

Jan Šimsa souhlasí s důrazem synodního seniora, aby církev konala p o k á n í . Ale k němu má přistoupit vděčnost za to, co církev dobrého prožila v posledních letech: měli jsme řadu věrných rodičů i s dětmi, jsme vděčni také za vývoj, kterým prošla synodní rada /v jednání s MŠK v zastání různých osob, o Domovy důchodců a j./. Jiří Zejfart : v diskusi není vždy odpovídáno na dotazy se stejnou vážností, s níž byly kladeny. Anketa o stavu církve byla terminována. Lituje, že nebyla zpracována do synodu. Táže se, do které doby ji zpracují odbory. . Stěžuje si, že o jednání mezi p.KCT a br. J.Trojanem byl sepsán protokol, který měl podle slibu později být předán k p. Trojanovi a příslušnému seniorovi. Pan KCT odmítl splnit tento slib, protokol nazval pracovním záznamem. - Má dojem, že umrtím Ing.B.Bareše nastala stagnace ve výtvarném odboru. Rád by slyšel, bude-li odbor pokračovat ve své práci. Jiří Lejdar navazuje na větu ze Zprávy: Tmáři jsme, jen kde se vzdalujeme od Krista. Máme se zamýšlet, jak dalece jsme nositeli jeho světla. Upozorňuje na potřebu zřizování bohoslužebných místností v nových sídlištích, např. v Porubě, Havířově , kde jsou desítky evangelických rodin, vzdálených od sídla sboru. Doporučuje, aby synodní rada o této věci jednala s MŠK. - Synod by měl apelovat na sbory a kazatele, aby byla věnována větší pozornost biblickým hodinám. - I když dosud nebyla vypracována konfirmační příručka, měla by být vydána aspoň ve znění, rozeslaném před časem synodní radou /odborem pro konfirmované/. - Vyjadřuje radost z rostoucí účasti na večeři Páně. Najedné straně ubylo kazatelům práce. Otevírají se jiné možnosti, zvláště práce s jednotlivci, ne méně důležitá. - Akce ankety je velmi užitečná, dotazník by měl být dodán všem sborům, aby se jím zabývala staršovstva - Podrobná zpráva o XV.synodu by měla být dodána všem sborům, včetně zprávy br. synodního seniora a projevu p. předsedy Krůzy.

Jan Šimsa :připomíná jednání mezi panem KCT a farářem Trojanem. Pan KCT už dříve potrestal o své ujmě některé faráře postihem finančním, jindy trestal bez udání viny, jiný pan KCT se vyjadřoval o práci kazatelů jako o kšeftu atd. MSK by mělo takové pracovníky přeložit na jiná pracoviště. Doc.dr.J.Smolík vyslovuje radost z toho, že jeden náš kazatel studuje v cizině a někteří cizí studenti u nás. - Protože nám materiály k synodu byly dodány včas, nebylo třeba, aby se jimi tolik zabývala zpráva synodního seniora. Naopak mohli předsedové jednotlivých poradních odborů podat své zprávy. - Znovu se přimlouvá, aby byla vydána příručka pro konfirmandy, jím zpracovaná. - Je třeba, aby si zastánci různých směrů více naslouchali, protože pravda je nad těmi, kteří zdůrazňují pokání i nad těmi, kteří prosazují rozhovor. - Pokud jde o studenty bohosloví, soudí, že stojí při evangeliu, ale nemají naději pro církev, jaká je. Je naší povinností, abychom i pro ně vydali počet z naděje, která je v nás. Ant. Lipavský se domnívá, že nevyužíváme všech možností práce s dětmi. Doporučuje, aby se členové církve nebránili různým veřejným funkcím v občanských výborech, v závodě a pod. Je tu příležitost ke službě. Mir. Heryán : jsme solidárními s bratřími uvnitř církve. Měla by existovat i solidarita s těmi, kdo zápasí o dobré věci za jejími hranicemi. - Doporučuje dále prohlubovat práci staršovstev , aby se stávala teamem spojujícím kazatele s problémy veřejného života. - Není pravdou, že farář institucní církve je odtržen od života. Kde skutečně bydlí mezi lidmi, s pochopením a bez provokování, otvírají se mu mnohé dveře k službě. K.Trusina st. navrhuje časové omezení příspěvků na 3 minuty, Dalibor Molnár na 5 minut, Jan Šimsa na konec debaty. Většina je pro 3 minuty. Dr.J.Křivohlavý se těšil na výsledky ze zpracování dotazníků. Když nestačila synodní rada, měl se jich ujmout studijní odbor. Nedoporučuje svěřovat dotazníky lidem mimo církev. Václav Uhlík konstatuje, že s jednáním některých církevních tajemníků nejsou spokojeni také laici, nejenom faráři. Po projevu pana přednosty Hrůzy si říkali: kdyby to tak bylo! Zmiňuje finanční postih faráře pro objednávku autobusu, kterou podal br. Uhlík sám. Jan Miřejovský doporučuje dát do poselství sborům důraz br. synodního seniora na pokání. - Zvoleným pracovníkům církve jsme zavázáni poskytovat svoji podporu. Rozmnožováním komisí přece jen vyslovujeme nedůvěru synodní radě, kterou jsme si zvolili. Lub. Miřejovský je zklamán jednáním synodu. Synod měl řešit zásadní otázky církve, výhledy do budoucnosti, vyznání, pomoci světu atd. A zatím se točí kolem různých nesnází, jež nám byly způsobeny. Mnoho věcí se přece také kladně vyřešilo. Miloš Šourek : anketa bude zpracována. Nebyla určena jen pro synod. Více nás má pálit vnitřní stav sborů. Mir. Rodr: nedoporučuje, aby se synod zabýval jednáním s plzeňským KCT. J.Šimsa nebyl přesně informován, p. KCT nejedná samostatně. Seniorátní výbor stojí za f.J.Trojanem, má naději, že postupně dojde k dohodě. Josef Sládek: upozorňuje, abychom nezapomínali na věci podstatné; vnitřní život sborů, nedostatek bohoslovců v souvislosti s počtem farářů odcházejících do důchodu, výchovu presbyterů pro dobu, kdy nebude dostatek farářů. Dalibor Molnár podotýká, že návrh na zřízení komise nebyl míněn jako nedůvěra synodní radě. Nelze se starat jen o vnitřní život církve.
Jako pastýři se musíme zastat těch, kdo bojují o práva spolubratří. Josef Hlaváč. Studující bohosloví vždycky procházeli krisemi. Rád slyšel, že stojí věrně při evangeliu.

Právě v naší církvi mají širokou možnost pro svoji službu. V dotaznících se zapomíná na modlitebná shromáždění. Měl by o ně být projeven i zde větší zájem. Jsou místa, kde bydlí evangelické rodiny a není tam kazatelská stanice. V navázání na synodního seniora Křenka doporučuje pro ně název misijních stanic. Emil Stehlík podává návrh : Synod si znovu připomněl důležitost a význam pastorační péče v církvi. Usnesl se, aby v tříletí do příštího synodu kazatelé a staršovstva věnovali zvýšenou pozornost pastorační práci ve svých sborech. /Podepsáno 33 členů/.

Čtvrthodinová přestávka.

Předsednictví se ujal znovu bratr synodní senior. Navrhl zahájení zpěvem písně 18 v.1 /Chvaliž Hospodina/. Nejdříve odpověděl na některé diskusní příspěvky. Vyjádřil přesvědčení, že synodní rada využila všech možností v jednání a má čisté svědomí před Bohem. - Bude-li zřízena komise či ne, je vážná otázka. Soudí, že tím synodní rada nezíská žádnou pomoc, spíše naopak. - Mnohé diskusní příspěvky svědčí o neinformovanosti . To se ukázalo zvlášť během jednání ve věci zákona o rodině. - Na zřizování bohoslužebných místností v nových sídlištích synodní rada myslí a bude o tom jednat. - Z posledního rozhovoru s bohoslovci měl dojem příznivý. - Oba směry, které se na synodu projevují, mají být k sobě tolerantnější. - Synodní rada bude dbát na to, aby byla vydána konfirmační příručka. - Doporučuje věnovat větší péči presbyterům, aby byli zapojováni do sborové práce a problematiky. Je třeba připravovat další presbytery k ordinaci.

Synodní rada přijímá kritiku, ale po této diskusi bude mít sotva pocit, že za ní církev stojí. Očekával slova povzbuzení a důvěry.

Jan Miřejovský navrhuje určit členy komise pro poselství sborům: J.L.Hromádka, Milan Hájek, M.Pavlinec, L.Miřejovský, Pavel Šimek, František Škarvan a Rudolf Hroch. Z plena jsou pak navrhováni další členové.

Synodní senior navrhuje hlasovat nejprve o předsedovi. Hlasuje se o J.L.Hromádkovi. Převážná většina hlasů je pro, čtyři jsou proti, sedm se zdržuje. P ř e d s e d o u komise pro p o s e l s t v í s b o r ů m je zvolen profesor J.L.Hromádka. Komise nakonec zvolena v této sestavě:

Předseda : J.L.Hromádka
členové : Dr.Pavel Šimek, dr.Mir. Bula, Milan Hájek, dr.Frant. Škarvan, Jan Miřejovský , Blah. Pípal.

Dr.J.A.Pellar doporučil co nejvíce rozšířit poselství do sborů, aby se dostalo do všech rodin. Jan Čapek se ptá, spadá-li mírové poselství také pod tuto komisi. Synodní senior soudí, že by měla být jediná komise. Jan Šimsa zdůrazňuje, že nebude-li zvolena zvláštní komise pro mírové poselství, vznese námitku proti právě vykonané volbě. Pavel Šimek, synodní kurátor vysvětluje, že synod může uznat dostatečnost vykonané volby, i když nebylo přihlédnuto ke všem navrženým členům komise. Na návrh synodního seniora hlasováno, má-li být komise kompetentní pro obě poselství. 66 hlasů bylo pro jedinou komisi, 16 hlasů pro dvě zvláštní komise. J.A.Pellar připomíná, že by se mělo víc času věnovat obsahu poselství.

Jiří Veber. Mírové záležitosti jsou zvláštní a proto je třeba, aby se jimi zabývali lidé, kteří k nim mají blízko. Miroslav Rodr připomíná, že dal návrh, aby za členy komise byl volen i Jan Simsa a že o tomto návrhu nebylo hlasováno. Jan Miřejovský připomíná , že v komisi jsou lidé různých theologických směrů. Václav Uhlík z Nejdku : mírové poselství už bylo vypracováno. Ať je tedy přizván někdo z autorů do zvolené komise. Rudolf Hroch z připomíná, že záleží na tom, aby byla vypracována obě poselství. Milan Hájek konstatuje, že mírové poselství je vypracováno z podnětu minulého synodu. Az zvolená komise je bude mít k disposici. Věra Klimentová doporučuje, aby v případě, že mírové poselství bude zapracováno do poselství sborům, byli přibráni dva členové z mírového odboru ke spolupráci.

Synodní senior odpovídá, že budou vypracována dvě poselství.

Prof.J.L.Hromádka navrhuje, aby se o mírovém poselství už nediskutovalo a počkalo se, až bude předloženo synodu ke schválení. Návrh přijat jednomyslně.

Přistupuje se k projednávání ř á d u č l e n s t v í v c í r k v i .

Dr.Jan Pokorný soudí, že návrh je dobrý, dají se do něj vpracovat i různé místní sborové zvyklosti. Navrhuje jej ke schválení. Jaromír Sklenář navrhuje změnu: čl.II/3 : zřetelně vyjádřit, že k večeři Páně přistupují jen ti, kdo přijali křest. Miloš Lešikar. K čl.IV/3: Je tu zaměnován pojem přihlašování a přijímání do církve. Členství se získává teprve přijetím. - Církevní zřízení mluví o možnosti vyloučení z církve, řád tento pojem vůbec nezná. Staršovstvo má mít právo člena vyloučit, nejen navrhnout výstup. Ke čl. II/1: měla by stačit přihláška, podaná jedním z rodičů. - Všemi návrhy se obrací ke komisi, která řád připravovala. Synodní senior odpovídá, že tato komise se po synodu před 6 lety rozešla. Tento řád je návrhem posledního synodu. Jan Chvála se přimlouvá za to, aby staršovstvo mělo možnost vyloučit ve vážném případě členy z církve. Dalibor Molnár - V přihlášce dítěte do církve má stačit podpis jednoho z rodičů. K otázce vyloučení: připojit dodatek "nevystoupí-li, může být staršovstvem vyloučen". Karel Matějka připomíná, že v úvodu k řádu není jasně vyznačen rozdíl mezi církví Kristovou a církví jako organisací. Miroslav Rodr si všímá že přichází nával poznámek, který se nedá zpracovat. M.Bula navrhuje, aby pětičlenná komise za předsednictví br.Lešikara řád prošla, vpracovala do něj poznámky, zítra opravený pak předložila synodu. Dr.Karel Palla upozorňuje, že by dítě měli přihlašovat do církve oba rodiče. Opak by byl v rozporu se zákonem o rodině. Synodní senior připomíná, že jednostranné rozhodování některého z rodičů může způsobit i rozbroj v rodině. Josef Batelka navrhuje, aby přestěhování člena církve hlásil farář nového bydliště faráři bývalého bydliště dotyčného člena. Josef Berka : jde tu o věci nitra, žádný řád to nespraví. Sám je proti vylučování. Ježíš přijímá hříšné.

Synodní senior dává hlasovat o návrhu dr.Buly. Do komise zvoleni: Dr.Pala, D.Molnár, Jar. Sklenář, Boh. Otřísal a jako předseda M.Lešikar.

Jiří Ruml poznamenává dodatečně, že možnost vyloučení z církve je založena v evangeliu. Tu věc nesmíme blahosklonností humanisovat. Ladislav Morávek z Dolní Sloupnice ukončil dopolední jednání modlitbou. Shromáždění zazpívalo píseň 338 /Slávy Pán přichází zpět/.

Protokol o tomto zasedání zapsali: V.Ulmanová
J.Splíchal

P Á T É Z A S E D Á N Í.

Konalo se dne 24.února 1966 ve 14,30 hodin v modlitebně v Praze na Vinohradech, W.Piecka 60.

Za předsednictví synodního seniora dr.V.Hájka bylo zasedání zahájeno zpěvem písně 243 /Jak rozkošné a milé/ a čtením Písma /Řím 12, 1-5/ a modlitbou bratra dr Hoffera. Předseda zahájil jednání čtením pozdravu účastníků biblické hodiny v domově důchodců v Sobotíně a přivítáním vzácného hosta, bratra dr A.Lukla. Pak přistoupil k programu a otázal se, zda bratří, přihlášení k diskusi o Řádu členství v církvi z dopoledního zasedání trvají na svých příspěvcích. Všichni se svých příspěvků vzdali, pouze bratr J.Chvála upozornil na slůvko "trvale" ve větě o působení pohoršení /čl.IV,odst.2./.

Bratr předseda konstatuje, že mluvil o návrhu XIV. synodu na rozdíl od návrhu, který dopoledne uváděl br.Ruml, ať již na XII.synodu pracovala komise na tomto návrhu. Doporučuje, abychom toto jednání o návrhu Řádu členství na tomto synodu ukončili.

Bratr Jan Č a p e k navrhuje, aby poselství synodu sborům bylo včas předloženo synodu, tak, aby bylo možno připojit případné návrhy. Rovněž tak poselství o míru. Bratr dr. D o b i á š doporučuje komisi, aby v poselství přihlédla k návrhům z konventů. Děkan dr. H r o m á d k a konstatuje, že svůj návrh poselství rozdal členům komise a že se komise pokusí vyhovět přání br.Čapka. Rovněž dr Š i m e k slibuje, že také návrh poselství o míru bude rozmnožen a dán k disposici synodálům. Bratr předseda však nezaručuje, že stejně pohotově bude předloženo poselství sborům.

Přistoupeno k projednávání návrhu Zásad naší církve. Na návrh br.Vebera uděleno první slovo v diskusi br.děkanu Hromádkovi. Bratr děkan informuje synod o průběhu práce komise a zdůvodnuje, proč se komise rozhodla nedržet se původní myšlenky autora Zásad z r.1927 a pokusit se nově formulovati to, co pokládá za důležité prohlásit dnes. Uvádí jmenovitě složení komise. Upozorňuje na trojí důraz původních Zásad /navazování na reformaci, národní osvobození, odlišnost od církve římsko-katolické/. I dnes je nutno vyjádřit podstatu Evangelia stejně tak, jako to bylo nezbytné kdykoli dříve. Přes vzájemné theologické rozdíly se členové komise pokoušeli mluvit za církev i zároveň k církvi, ale ovšem i k tomuto světu, jenž je vyhlašován za "dospělý". I tento svět potřebuje Evangelium v plnosti, poněvadž je stejně tak hříšný jako ten starý nedospělý svět. Vždyť "dospělý" svět způsobil hrůzy dvou světových válek. I on potřebuje vysvobození. Šlo nám o to, promluvit i k dnešnímu člověku z hlubin Evangelia. Nové znění Zásad má spojit touhu po vnitřní obnově církve s touhou po službě dnešnímu světu. Dává podnět ke kritice a doplnění předložené práce. Navrhuje, aby byl slyšen tajemník komise br. Veber, který má určité doplňky k textu.

Předseda zasedání doporučuje posuzovat elaborát jako celek a studovat jej ve sborech. Očekává, že budou zasílány připomínky.

Bratr Jiří Veber zdůvodňuje, proč je konečný text doplňován. Uvádí podrobně nové rozdělení kapitol návrhu Zásad a nadpisy jednotlivých kapitol, podle nejnovějšího závěru komise; slibuje formální vylepšení a úpravy znění Zásad nejdéle do tří měsíců a doporučuje přijmout obsah navrhovaných Zásad bez dalšího schvalování formálních úprav textu. Bratr Pípal navrhuje poděkovatkomisi a vyjádřit plnou důvěru a vybízí, aby jí byly zasílány písemné připomínky, které by do znění zapracovala. Bratr Lejdar navrhuje rozmnožit cyklostylem elaborátpro pracovní potřebu sborů a br. Heryán se přimlouvá za vytištění, aby byl v církvi dostatek exemplářů. Bratr Jan.Sklenář navrhuje podrobit elaborát teologickému rozhovoru a děkuje těm, kdo se zasloužili o jeho vypracování i rozmnožení. Ocenuje, že v elaborátu je zahrnuto vše nejlepší, co se v theologii posledních let vytvořilo. Ukazuje, že první část není tak zdařilá jako část druhá. Upozornuje, že dřívější text Zásad byl jednodušší a průhlednější. Zároven upozornuje, že v nynějším znění chybí kapitola o národu a navrhuje, aby byl elaborát rozmnožen tak, aby se sbory mohly k němu vyjádřit do příštího synodu. Dále navrhuje utvořit další komisi pro redakci Zásad, která by se zněním návrhu Zásad samostatně zabývala a po určité době by výsledky své práce předala opět komisi dosavadní, která by konečné zestručnění znění předložila XVI.synodu ke schválení.

Bratr dr. Šimek přebírá řízení synodního jednání.

Bratr Sládek navrhuje omezit řečnickou lhůtu na 3 minuty a soustředit se na návrhy, co dále činit s předlohou Zásad. Návrh byl jednomyslně přijat. Br. Hlaváč popírá, že by šlo o nové vyznání. Doporučuje mluvit o svědectví církve, o přiznání se k Ježíši Kristu v současné dějinné situaci a navrhuje dát spisu název "O ryzí lidství" s podtitulem : Svědectví českobratrské církve evangelické lidem současné doby Doporučuje dát celému spisu ráz christologický novým uspořádáním sledu kapitol. Tvář křesťana obrácená ke světu více zářínež tvář křesťana obrácená ke Kristu, na rozdíl od původních Zásad. Navrhuje, aby se teologicky zdůvodnilo tvrzení, že to, co je ve světě hodnotného, je dílo přímo Ježíše Krista. Bratr Batelka tlumočí návrh delegace chrudimského seniorátu, aby předložené znění Zásad bylo schváleno pro tisk. Dr.Dobiáš doporučuje obsah Zásad přijmout a po formálních úpravách vydat tiskem. Přimlouvá se za řešení otázky národa, za zdůraznění ekumenických rozhovorů bez mocenských aspirací církve, a za promýšlení otázky rodiny. Bratr dr Bula se připojuje k návrhu br.Heryána a navrhuje ukončit diskusi vzhledem k tomu, že k obsahu Zásad nejsou vážné námitky. Br. Sklenář z Třebíče upozorňuje, že Zásady byly napsány pro budoucí dobu a ukazuje na nevhodnost častého užívání titulu "Ježíš z Nazareta, protože příliš zdůrazňuje lidskou stránku na úkor božství Kristova, zejména v ohledu eschatologickém. Vždyť On je Pán a Král a očekávaný Soudce.Toto je naše naděje do budoucna. Nestačí jen následování Ježíše z Nazareta. Br. Ruml postrádá v nynějším znění Zásad svěžest dřívějšího vydání a doporučuje, aby byl spis zbaven akademického a naučného rázu. V elaborátu není dosti podtržena živá přítomnost Kristova v mystickém těle -církvi mocí Ducha svatého. Také kapitola o Duchu svatém a eschatologii je nevhodně zkrácena. Doporučuje zvýraznit znění spisu a nepospíchat s otištěním.

Bratr Jan Miřejovský doporučuje upravit text, aby vynikla realita zmrtvýchvstání a zmrtvýchvstalého oproti pouhé zvěsti o něm. Bratr Chvála doporučuje lhůtu k zasílání připomínek stanovit do konce dubna. Říká, že spis vystihuje postavení křesťana v dnešním světě, ale nedostatečně zdůraznuje, že křesťané jsou lid zvláštní. Rovněž neobjasňuje náležitě, jak se člověk vůbec stává křesťanem. Tutéž námitku vyslovil i br. Matějka K., který postrádá hlubší vyjádření podstaty pokání a nového stvoření. Ptá se, komu je elaborát především určen a poukazuje na nedostatečnou formulaci textu v otázce připouštění revoluce. Upozorňuje na nesprávné ztotožnění poslouchání Slova a účasti na Večeři Páně. Pasivní posluchač je možný, ale ne trpný komunikant.

Bratr dr.J.L.Hromádka shrnuje diskusi poděkováním za mnohé podněty a podtrhuje, že komisi nešlo ani tak o Vyznání, jako spíše o rady církvi, co je základem a posláním církve. Vyslovuje naději, že jednou budeme připraveni lapidárně vyjádřit naše vyznání. Bere vážně i kritické příspěvky, ale je toho názoru, že vše, co bylo postrádáno, přece jen v elaborátu obsaženo je. Neuzavírá se další kritice. Doporučuje nečekat s konečnou redakcí Zásad až do příštího synodu. Na závěr upozornil na vážnost situace po stránce duchovní a vyslovil otázku, zda rosteme v opravdové obecenství víry. Vybízí k modlitbám, abychom byli živou církví a požehnaně sloužili lidem kolem nás. Nezvládneme vnější problémy, nezvládneme-li své vnitřní problémy. Bojme se jen toho , abychom nebyli neposlušní. Na konci dějin bude stát Zmrtvýchvstalý.

Poté předseda dr.P.Šimek dává hlasovat o třech předložených návrzích: Pípal-Heryán /sloučeno/ a návrh Jar.Sklenáře. Bratr Šimsa navrhuje přijmout návrh Heryánův a Pípalův, které se vzájemně doplnují. Bratr Rodrnavrhuje termín zasílání připomínek do konce dubna. Br. Vlad. Čapek se přimlouvá za vydání tiskem. Br. dr.Hájek říká, že otištění by rozhodně nepřišlo v úvahu v letošním roce. Br. Ruml navrhuje, aby komise přihlédla k připomínkám a v cyklostylované formě byl elaborát rozeslán staršovstvům k prostudování. Br.Šourek se obává, že by to byla neschůdná cesta a doporučuje vytisknout návrh Zásad jako tisk synodu a to co nejdříve. Br.Jar. Sklenář navrhuje spojit všechny tři návrhy s vypuštěním druhé alternativy svého návrhu. Br.Jan Čapek vyzývá k hlasování. Jednomyslně byl přijat návrh Pípalův a Heryánův v tomto znění:

XV.synod vyslovuje poděkování předsedovi a celé komisi pro formulaci nových Zásad a vyjadřuje jí plnou důvěru. Synod žádá všechny své členy, kteří mají k návrhu připomínky, aby je podali této komisi do 31.března 1966; pověřuje tuto komisi, aby je zvážila a zpracovala a připravila do tisku definitivní text. Tento budiž vydán v dostatečném množství /pokud možno tiskem/ jako pracovní text k projednání ve sborech."

/Usnesení synodu č.1/

Potom bylo zasedání přerušeno v 16,40 hod. na čtvrt hodiny.

V 17 hodin bylo jednání znovu zahájeno zpěvem písně 270 v.5 /Hospodin zástupů/a předsednictví se ujal dr.V.Hájek.

Přikročeno k projednávání n á v r h ů ze s e n i o r á t - n í c h k o n v e n t ů . Dr Jan Pokorný předem upozorňuje, abychom s plnou odevzdaností srdce Ježíši Kristu a s velikou svobodou a láskou ke světu projednávali návrhy tak, aby bylo zřejmé, že nám jde o nápravu věcí lidských. Dr.Dobiáš navrhuje, aby návrhy č.1, 5, 6 a 14, které se týkají poselství, byly předány komisi pro vypracování poselství sborům.

Přistoupeno k projednávání n á v r h u o v ý z n a - m u n e d ě l e. Br. Sourek upozorňuje na problém volného času, zejména ve velkoměstech a předkládá návrh o svěcení neděle, namířený do našich vlastních řad. Br.Sebesta doporučuje vsunout do původního návrhu, aby neděle nebyly překládány. Br.Šimsa doporučuje, aby byl návrh br. Šourka odevzdán komisi pro poselství. Předseda dává hlasovat o návrhu br.Šourka, který byl schválen při 2 abstencích. Návrh zní:

"XV. synod českobratrské církve evangelické se zamýšlel nad tím, jak údové naší církve využívali svého mimopracovního času, zejména neděle. Je si vědom složitosti tohoto problému. Prosí však a bratrsky napomíná otce i matky, mládež i děti, aby neděli měli za den, který jim Pán Bůh dává k odpočinutí i k posile při Slovu Božím a modlitbě ve společenství věřících. Ty, kteří odjíždějí do chat a na rekreaci, synod vybízí, aby v neděli vyhledávali blízké sbory nebo shromažďovali své rodiny k společné pobožnosti. Ty, kteří jsou v neděli vázáni nutnou pracovní službou, synod vybízí, aby se účastnili ve sboru jiných shromáždění ve všední dny." /Usnesení synodu č.2/

Bratr Ruml a Molnár doporučují, aby se zvláště hlasoval ještě o návrhu horáckého seniorátu o svěcení neděle. Dr.Pala upozorňuje, že nemůžeme zasahovat do oblasti tohoto světa a že jde o naši vnitrocírkevní otázku. Obraťme se důrazně na své členy. Dr.Šimek to podporuje a doporučuje spokojit se s návrhem br.Šourka. Br.Heryán a Dr.Hoffer prohlašují, že zápas o právo na volnou neděli je již probojován a zakotven v Zákoníku práce a doporučují nejednat dále o návrhu. Br.Lešikar navrhuje ukončit diskusi.

Návrh horáckého seniorátu o neděli byl tím vyřízen, protože synod se usnesl velkou většinou /3 proti, 5 se zdrželo/ přejít k dalšímu pořadu.

Bratr Milan Hájek navrhuje zařadit Šourkův návrh do poselství synodu, br. Hroch je pro to, aby o volném čase byl sborům rozeslán zvláštní dopis. Br.dr.Šimek navrhuje uskutečnit obojí. 49 hlasy byl přijat návrh br. Hrocha.

Bratr dr.Pellar doporučuje spojit návrh č.3 a 4 a předat je studijní komisi. Bratr Jar. Sklenář prohlašuje jménem studijní komise, že tyto návrhy vzala do svého programu. Br. Veber doporučuje povolat do komise jiné pracovníky. Bratr Č. Horák upozorňuje na druhou část návrhu a doporučuje usnést, aby studijní komise uveřejňovala výsledky své práce. Bratr Jan Čapek navrhuje stanovit studijníkomisi termín do konce června 1966, aby vypracovala elaborát o vztahu vědy a víry. Bratr dr.Hájek poznotýká, že to by byl termín příliš krátký.

Bratr Šimsa navrhuje konec diskuse a hlasování o návrhu 3-4. Dr.Pavel Čapek navrhuje kooptovat do komise odborníky: dr.Jiřího Holého , Dr.Miroslava Litomiského a doc.dr.Veita. Dr.Křivohlavý podává tento návrh: "XV.synod vyzývá zároveň členy církve, aby svými příspěvky pomohli k řešení této otázky. Br.Stehlík navrhuje, aby se v tomto úsilí spojila studijní komise s komisí teologickou. Br. Veber navrhuje kooptovat do studijní komise br.dr. Hejdánka. Br. Jerie navrhuje, aby si komise sama kooptovala své spolupracovníky. Br. Hroch je pro sestavení zvláštní komise vědeckých pracovníků.

Přijat návrh na konec debaty a přikročeno k projednání návrhů. Návrh br. Stehlíka byl zamítnut 50 : 39 hlasům. Návrh br.J.Čapka byl rovněž zamítnut většinou hlasů proti 14. Termín elaborátu komise synod nestanovuje. Doplňující návrh dr Křivohlavého /citován výše/ byl jednomyslně schválen. K návrhu br.J.Čapka a Vebera dodává dr Šimek, že komise jsou ustavovány synodní radou a proto jsou tyto návrhy bezpředmětné. Výsledný návrh zní:

"Synod se usnáší pověřit studijní komisi, aby se soustavně zabývala otázkami vztahu vědy a víry. Zároveň vyzývá členy církve, aby svými příspěvky pomohli k řešení této otázky." /Usnesení synodu č.3/

Přistoupeno k návrhu č.7 - úcta k přesvědčení druhého člověka. Bratr Mil.Hájek žádá, aby se jednání ujala delegace synodu a nebyla tím zatěžována synodní rada. Br. Brann podrobně zdůvodňuje návrh č. 34 horáckého seniorátu obsáhlými citáty z učitelské příručky školních osnov z r.1961. Navrhuje, aby synod podal ministerstvu školství dopis s žádostí o důkladnou revisi školních osnov, pokud jde o hodnocení činnosti církve a křesťanství.

Zasedání ukončeno v 18,10 hodin modlitbou dr.Křivohlavého a písní 250 /Ó králi věků důstojný/.

Protokol o tomto zasedání zapsali:

Zbyněk Honzl
a Jan Chvála .

Š E S T É Z A S E D Á N Í

Konalo se dne 24.února 1966 v 19,30 hodin v modlitebně v Praze na Vinohradech,W.Piecka 60.

Zahájeno písní 237 /Ó Bože, spáso zašlých dob/. Modlitbu a čtení /I.Kor. 3,11nn/ vykonal bratr Jos.Prouza.

Předsednictví se ujal senior J.P.Šebesta, který uvedl další jednání zásadními připomínkami: Vyskytly se názory, jakoby synod chtěl působit na změnu o ideologie. Synod nemůže a nechce zasahovat do oblastí, které mu nepřísluší. Nemůžeme žádat o změnu ideologie. Ale můžeme a musíme upozornit na to, co je v rozporu s vývojem /viz současný tisk/. Jde nám o školu na skutečně vědeckém základě. A právě tu musíme dbát, aby se nezjednodušovalo, nevulgarisovalo a negeneralisovalo. Proti generalisujícímu pojetí osnov je nutno upozornit na kladné postavy M.L.Kinga, Niemöllera a j. Na jeho projev navázal br. dr.Derfl : Opomíjíme možnost, která je nám dána. Všenárodní diskuse ke XIII.sjezdu dává příležitost upozornit na nesrovnalosti, které se dobou vyvinuly. Doporučuje upozornit přímo ÚV KSČ, co nás bolí a v čem jsou rozpory. Doporučuje, aby synod zaujal stanovisko k thesím.

J.Šimsa. Už v září 1965 při rozhovoru na MŠK upozornil přednosta církv.odboru MŠK p. Hrůza, abychom se obrátili přímo na XIII.sjezd strany. Doporučuji po jednání s bratřími tento návrh. V.Ulmanová: Byla požádána několika učitelkami , aby tlumočila synodu jejich obavu přihlásit se k víře. Bojí se platit salára a chodit do kostela . Nevztahuje se všeobecné uvolnění také na učitele? Dr.V.Hájek: I o tom bylo hovořeno na MŠK. Všecky případy učitelů mají být přezkoumány. Studium na pedagogických školách se však nedoporučuje pro rozpory ve svědomí. Museli by vyučovat ve smyslu marx-leninské ideologie a ocitli by se v rozporu s křesťanským přesvědčením. Dr.B.Hrejsa upozorňuje, že několik žen farářů v Praze učí bez potíží. Dr.Hoffer: Nemůžeme být spokojeni s osnovami. Kdyby se o nich dověděli naši přátelé na západě, mrzelo by je to. Víme, že nelze žádat změnu osnov, situace ještě nedozrála. Podstata je asi v tom, že redaktoři osnov si neujasnili, co je to církev a jaký má smysl a generalisovali. Ovšem i církve daly podnět k nesprávnému hodnocení. Celá naše reformace byla odporem proti zneužití církve. Bude-li to pochopeno, najdeme platformu pro plodný a klidný rozhovor. Jde nám o pravdu a právní uznání skutečnosti. Doporučuje vyjít z návrhu Moravskoslezského seniorátu. Až společnost pochopí, že církev může být cenným přínosem, může být rozhovor snazší. Mnohé těžkosti vyplývají z toho, že není ujasněn vztah víry a vědy. Nevěřící učitel může být na tom vědecky mnohem hůř než věřící. Upozorňuje na vědce, kterým víra nebyla překážkou: Pasteur, Einstein, ba i Darwin.

Jar. Sklenář: Zdá se, jakobychom proti osnovám hájili vlastní práva . Ale jsou naše děti informovány vskutku o posledním stavu vědy? Uvádí příklad z biologie -návrat po předchozích deformacích k Mendelovu učení o genetice. Učebnice nepředstavují často nejnovější stav vědy. Podobně zastaralé jsou i v pohledu na církev. Jan Čapek vrací se k návrhu M.Hájka a přimlouvá se za delegaci synodu k ministrovi a vědeckým pracovníkům. Upozorňuje na návrh 34. o víře

a vědě, ale připomíná, že bez teoreticky propracovaného elaborátu v rozhovoru s marxisty se nedostaneme vpřed. Na dialog je nutno se připravit se všemi lidskými, ale i vědeckými a odbornými aspekty. Marxismus upozorňuje na mnohé, co idealistická filosofie opomíjí. Do komise doporučuje M.Hájka, Pfanna, Říčana, popřípadě další. R.Schiller navazuje na J.P.Šebestu a upozorňuje, že z míst, odkud slyšíme uznání, přicházejí směrnice, které dobrému vztahu odporují. Přimlouvá se připojit se k diskusi k XIII. sjezdu. Tím spíše, že jeho heslem je jednota. Ta je možná při různých názorech , hledá-li se společný cíl. Dr.Pavel Čapek ocenuje jednotu dosavadních příspěvků. Časopis "Nová mysl" diferencuje atheistickou propagandu, volá po nové formě i náplni. Množí se publikace, volající po dialogu. Náš předsjezdový příspěvek by měl být otištěn v Rudém právu. L.Miřejovský navrhuje uzavřít diskusi, Nechť je vypracováno memorandum synodu pro MSK k tomuto bodu, popřípadě k jiným bodům programu. Memorandum nechť je postoupeno napřed MSK a pak ať MSK navštíví delegace.

Dr.V.Hájek ,který opět přejímá vedení schůze, dává hlasovat, zda má být poslán dopis XIII.sjezdu. Žádný hlas proti, 2 se zdržují, ostatní pro.

Návrhy na složení komise pro stylisaci dopisu XIII.sjezdu strany:

P.Čapek navrhuje Pavlince,
J.Veber navrhuje Schillera,
Fr.Sklenář navrhuje Šimsu,
J. Chvála navrhuje Hoffera,
Křivohlavý navrhuje Vl.Čapka,
Doležal navrhuje Smolíka, ten předsedou.

Návrh přijat, nikdo proti, 2 abstence, ostatní pro.

V.Hájek klade otázku , zda má být jmenována delegace či aby bylo napřed stylisováno memorandum a pak žádáno o slyšení. Pro druhý návrh se usnáší většina 61 hlasů .

L.Miřejovský navrhuje , ať memorandum zpracuje a předloží synodní rada. V.Uhlík klade dotaz, proč by tím měla být zatěžována jen synodní rada? J.Šimsa: memorandum ať zpracuje delegace, rozšířená o členy synodní rady z protokolu synodu. J.Křivohlavý upozorňuje, že do delegace byli navrženi Pfann, Říčan a M.Hájek. L.Miřejovský: je to příliš malý počet, delegace ať je volena v závěru synodu, a ať je v ní zastoupena synodní rada. J.Sklenář: synodní rada už učinila, co bylo v jejích silách. Ať je zvolena delegace nová. /Šimsa návrh podporuje./ Dr.Šimek navrhuje toto složení: J.L.Hromádka, J.Pokorný, Tardy, Bula, M.Hájek /poslední se vzdává/. J.Šimsa: navrhuje toto složení: J.L.Hromádka, J.Pokorný, Tardy, Bula, M.Hájek Za M.Hájka Jana Čapka. Dr.Hoffer: navrhuje L.Miřejovského. Hrejsa: nelze pominout synodní radu. V delegaci nemůže být Říčan. Trusina: Bula nebude moci. Dr.Pokorný navrhuje J.Křivohlavého, Jan Čapek navrhuje V.Ulmanovou. J.Ruml Pfanna. M.Sourek upozorňuje, že dosud nebylo zásadně rozhodnuto o vyslání delegace. F.M.Dobiáš podporuje návrh sestavit delegaci až na konci synodu.

Návrh na vyslání delegace jednohlasně přijat.

Dr.V.Hájek : jaké budou úkoly pro delegaci? Synod doporučuje návrhy č.7,8,34. Co s 9, 10 ?

Houdek : Jsme ztotožňováni s katolickou církví. Při jednání s některými orgány není bráno na vědomí presbyterní zřízení. Dr.V.Hájek: Státní orgány presbyterní zřízení uznávají jako vnitřní řád církve, to není sporné. Problém nastává při řešení konfliktních situací. Na MŠK je stanovisko, že za sbor je odpovědný farář. Ten ovšem jedná v dohodě se staršovstvem. Ministr četl výčet povinností presbyterů a neměl proti nim námitek. D.Molnár: Záležitost presbyterního zřízení by měla být součástí úkolů delegace. Z.Laštovka: U každého návrhu nechť je rozhodnuto, co přiřknout delegaci. Dr.P.Čapek: Je možno se odvolat na zásadu kolektivního vedení a aplikovat ji na naše sbory. Může se přecestát, že se staršovstvo někdy rozhodne proti faráři a farář pak projednává stanovisko staršovstva pro solidaritu, jako své vlastní. Staršovstvo je též kontinuálním představitelem sboru, nikoli farář. Co když sbor je neobsazen a administrátor daleko? Dr.A.Pellar: doporučuje pro delegaci též návrh č.28. J.Šimsa navrhuje postupovat po číslech. Státní správa uznává církevní zřízení, pokud je v souladu s naším právním řádem - a to je. I ve veřejnosti stoupá autorita volených orgánů, jak nasvědčuje zkušenost z jednání na KNV v Ústí nad Labem.

Delegaci přiděleny návrhy č. 9, 10 a 28.

DrHájek,předsedající,otevírá rozpravu o odpovědnosti za mír ve světě. Návrh č.11 a 12.

C.Horák přimlouvá se k návrhu č.12, aby sbory byly lépe informovány o KMK. J.Šimsa se dotazuje na jmenování a vysílání stálých pracovníků. Dr.J.A.Pellar: Mnoho nedůvěry ke KMK je dáno malou informovaností. KMK musí stát o zázemí ve sborech. Dr.V.Hájek vysvětluje, že církev nemůže mít vliv na personální obsazení sekretariátu KMK. Pro popularisaci KMK učinili mnoho naši delegáti. K.Matějka: Když církev přispívá na KMK, mohla by snad mít vliv na povolání stálých pracovníků. Dr.V.Hájek vysvětluje, že i jiné církve u nás i v zahraničí na práci KMK přispívají. J.Ruml: Není nepopularnost způsobena tím, že tato organisace nahrazuje církev,která není obětní solí? Je to politikou. Lid se ptá: co dělá církev, když je tu ještě mezinárodní organisace? Církev má tvořit pokoj obětí. Dr.V.Hájek: Jde o povinnost všech církví. K.Matějka: Nesouvisí to s tím, že není plná důvěra k těm, kde práci vedou? J.Čapek: Neinformovanost je velká, prohlubuje se to. Na západě je KMK známá a ve sborech neznámá. Když přijedou cizinci do našich sborů a ptají se na KMK, bývají zklamáni cizím vztahem lidí v církvi k této práci. Je otázka, zda je dobré ponechat to živelnému vývoji nebo tomu čelit, např. články v časopisech - KJ by měly mít pro tuto oblast své redaktory. Měl by se zřídit regionální výbor pro ČSSR - jeho práci má vykonávat Ekumenická rada, tato však nedělá. Lidé čtou v tisku jen výsledné resoluce, aniž by znali to, co jim předcházelo v diskusích. Tento zápas se u nás nezná. Regionální výbor by mohl něco pro tu dynamiku hnutí učinit /např. otázky vztahů mezi Izraelem a Araby , jak se projevily na nedávném zasedání v Budapešti/. Informace cizinců bývají úplnější než našich lidí. Synod by měl dát podnět pro vznik regionálního výboru v ČSSR.

L.Miřejovský: Naše delegace na 2.VMS jen vysedávala, byla pasivní. Naši delegáti jsou jen duchovní, zatímco z cizinců mnozí laikové. Dr.V.Hájek: naši museli dát příležitost spíše cizincům. D.Molnár: navrhuje poslat KMK ze synodu dopis, ve kterém by byly tyto připomínky. Jde o získání přístupu k různým materiálům, které jsou jen v cizích jazycích. Synod by se měl o ně přihlásit. Vl.Jerie: Ať delegace hovoří i s KMK. J.Doležal: V senioráte se všecka staršovstva vyjádřila ke KMK. Je to vzdah důvěry. Ozývají se přání po lepším informování. Dr.J.Křivohlavý: a/ podle jakých hledisek rozhoduje synodní rada o farářích, kteří jdou do práce KMK?
b/ delegáti často nejsou odborně na světové úrovni informováni /např. o současném stavu jednání o odzbrojení/. c/ na zasedáních VMS by měli být povoleni pozorovatelé - jak to, že na synodu jsou pozorovatelé a na KMK ne?

Dr.V.Hájek: synodní rada nemá vůbec vliv na to, kdo odchází do mírové práce - někdo prostě odejde a je to. K otázce pozorovatelů: na VMS bylo nesmírně málo místa. Z ČSSR se zúčastnilo jen 40 lidí. Dr.J.Pellar: nedostatku informací se snažíme čelit na konferencích Evangelického Díla. Přimlouvá se za zřízení reg. výboru. Dr.V.Hájek vysvětluje, proč u nás není založen reg. výbor. Práci zastává Ekumenická rada církví. J.Veber doporučuje, aby se delegace obrátila na KMK a urgovala založení reg. výboru. J.Zejfart: Práce mírové i ekumenické je hodně - podporuje návrh J.Vebera. J.Čapek: nebylo by dobré delegaci přetěžovat. S.Pavlinec: Jan Čapek tu neinformovanost dramatisuje. Sbory mírovou i ekumenickou problematikou žijí, i když neznají podrobnosti, tak jako neznají celocírkevní běh. Důležitější je to, co můžeme KMK dát jako církev - např. obsah našeho poselství. J.Batelka: V naší církvi se mírovou problematikou zabývá tolik lidí, jsou mírové odbory. Zřizovat reg. výbor je zbytečné. Zdá se, že ztrácíme smysl pro proporce.

Hlasováno o návrhu, a b y n e b y l o u s i l o v á n o o z ř í z e n í regionálního výboru.

S c h v á l e n o většinou 52 hlasů.

V dalším jednání byl velkou většinou hlasů schválen návrh č.12. v tomto znění:

"Synod naléhavě doporučuje synodní radě, aby na zasedání KMK a na Všekřesťanská mírová shromáždění vysílala delegáty především podle jejich skutečného zájmu o mírovou práci a přehledu o mírové problematice, tak aby tito delegáti mohli prospět věci a náležitě representovali postoj naší církve; také aby nějakým způsobem vydávali počet ze své činnosti. /Usnesení synodu č.14./

Na to zahájena rozprava k návrhu č.73 o o d p í r a č í c h v o j e n s k é s l u ž b y.

K.Matějka doporučuje rozšířit návrh o možnost čtení bible a návštěvy sboru. M.Rodr: Jde o službu i jiným lidem, doporučuje návrh nerozšiřovat. J.Pfann: synodní rada by v této věci měla něco učinit.

Dr.V.Hájek: Jak by asi dopadla Velká vlastenecká válka, kdyby bylo tehdy hodně odpěračů zbraní? Návrh je třeba rozmyslet a uvážit. Dr.J.Křivohlavý: za druhé světové války např. kvékři nabízeli své služby k daleko nejhorším pracím, zatím co zbraň zásadně odmítali. J.Šimsa: připomíná, že i na německé straně byli odpěrači zbraní - nelze to bagatelisovat. Je potěšující, že v NDR to berou vážně. Radikální pacifismus v atomové době nabývá nové závažnosti. Není vhodné navracet se k argumentům historickým. Dr.V.Hájek: Nezlehčoval jsem věc, naopak jsem upozornil, že je to věc velmi vážná. D.Molnár: Sám nejsem odpěračem, ale snažím se je chápat. J.Hlavač: V SSSR za války byli odpěrači. Byly jim svěřovány těžké úkoly - např. odstraňování min. L.Miřejovský: Jde o to zdůraznit, že jde o náhradní službu, nikoli o nějaké vyhýbání vojenské službě. Dr.J.Smolík: navrhuje zařadit tento bod do rozhovoru delegace. Jde o konflikt svědomí, který je třeba respektovat. R.Schiller: upozorňuje na návrh k otázce míru a války. J.Sládek: Nedávat to delegaci, problematika nepřísluší MSK. M.Žerský: doporučuje doplnit návrh podle far. Matějky /povolení, mít v kasárnách bibli/. J.Berka: Tyto věci je nutno řešit u jednotlivých útvarů - velitelé to mají povolovat a většinou to dělají. V nějakém konfliktu by asi konvenční zbraně nerozhodovaly. Naše armáda by byla rozptýlena v obraně a odstraňovala by následky. E.Stehlík: Je třeba si uvědomit, že i v muničních továrnách se pracuje na přípravě k zabíjení. Je to velmi složité. M.Heryán: připomíná, že v době, kdy byl zákon v NDR přijat, to bylo v NSR přijato s velkým porozměním a oceněním. Přispělo to k rodícímu se novému pohledu na NDR. Je třeba jasně říci, že nejde při tom o kamufláž zbabělosti. L.Miřejovský: Možnost náhradní služby tu je - např. práce v dolech.

Hlasování o návrhu č.73 : přijat všemi hlasy.

Pro Matějkovu modifikaci hlasovalo 46 synodálů.

Dohodnuto upravit stylisaci, týkající se původně možnosti mít ve vojenské službě bibli, v tom smyslu, že je třeba dodržovat platné předpisy. Na této formulaci se synod sjednotil. Konečné znění :

"Synod vítá zavedení náhradní vojenské služby v NDR pro odpěrače služby se zbraní z důvodu víry a svědomí. Pověřuje synodní radu, aby jednala s příslušnými úřady o zavedení obdobného řešení u nás. Dále aby jednala v rámci platných předpisů o možnosti četby bible a účasti na bohoslužbách pro vojíny evang. vyznání, kteří jsou v základní službě. /Usnesení synodu č.50./

Zasedání uzavřeno ve 22 hodin modlitbou Ing. Pavla Procházky a zpěvem písně 235 /Pod ochranou Nejvyššího/.

/Poznámka: protokol o tomto zasedání zapsali: M.Heryán
P.Capek

S E D M É Z A S E D Á N Í

Konalo se v pátek dne 25.února 1966 v 8,15 hodin v modlitebně v Praze Vinohradech, Wilh. Piecka 60.

Před zahájením byla modlitební chvíle v 7,45 hodin.

Vlastní zasedání bylo zahájeno písní a modlitbou bratra Jaroslava Kabíčka a čtením J 10,1-11.

Bratr synodní senior dr.V.Hájek jako předseda zahájil jednání připomenutím, že dnes musí být ukončeno. Tato okolnost jej vedla k návrhům:

1/ aby thematicky podobné návrhy byly spojeny,

2/ aby bylo sledováno, zda návrhy v předcházejících jednáních už nebyly projednávány,

3/ aby před jednáním o každém návrhu bylo hlasováním rozhodnuto, zda je nutná rozprava.

C.Horák navrhuje, aby věcné připomínky trvaly 2 minuty a po 10 minutách připomínek, aby se přikročilo k hlasování o každém z návrhů. Dr.K.Palla se připojil k tomuto návrhu.

J.Sklenář sděluje členům synodu, že studijní odbor synodní rady připravil elaborát o Poklesu členů naší církve a dále druhý elaborát nazvaný Pokus o biblickou revisi práce v našich sborech. Navrhuje, aby se zmíněné práce staly předmětem jednání na pastorálních konferencích. Mohou býti zapůjčeny kdykoliv synodní radou.

Dr.Jan Pokorný se přimlouvá za dvouminutovou délku trvání diskusních příspěvků.

Hlasovalo se o výše uvedeném návrhu synodního seniora.

Všichni pro, 2 proti.

Pokračováno v projednávání dalších n á v r h ů z e seniorátních k o n v e n t ů .

K 13. návrhu navrhuje dr Tardy tento doplněk : Synod nechť uloží zástupcům naší církve v Ekumenické radě církví a v ústředí Kostnické jednoty, aby usilovaly...
Většina synodálů byla proti rozpravě , 12 pro.

Nato byl návrh č.13 všemi hlasy přijat. Definitivní znění:

"Synod vyslovuje touhu, aby byla obnovena velká ekumenická shromáždění s evangelisační náplní ve větších střediscích církve, a zintensivněna evangelisace vůbec. Doporučuje pozvat k oslavám k 500.výročí Jednoty bratrské i slovenské evangelíky. /Usnesení synodu č.15/

Návrh č.14 byl již dříve projednán a pojat do poselství synodu.

Návrh č.15.

Bratr synodní senior připomíná, že se v synodní radě o této záležitosti jedná. M.Sourek připomíná, že synodní rada jej bude i nadále propagovat. M.Hodr se vrací k návrhu č.13 a konstatuje, že Ekumenická rada neudělala za poslední 3 roky pro požadavky v něm vznesené téměř nic, což vzbuzuje dojem, jakobychom o ekumenická shromáždění nestáli. Br. synodní senior odpovídá, ženaši zástupci o tom na MSK hovořili. Nejde jen o to, že my se chceme s někým přátelit, nýbrž také o to, zda se o naše přátelství stojí. My se přesto vnucujeme. Dr.J.A.Pellar připomíná, že na konference Evangelického Díla byli zváni evangeličtí faráři ze Slovenska a že s jejich strany, z vnitřku jejich církve tomu nebylo přáno. Při 500.výročí Jednoty bratrské /t.j. v roce 1967/ se o to pokusme. J.Hlaváč klade otázku, zda se naše církev míní účastnit modlitební akce za jednotu křesťanstva. Cyril Horák praví, že místem pro to je odbor pro ekumenickou aktivitu při ERC a ptá se, kdo je za naši církev v tomto odboru. Synodní senior odpovídá, že za nás nikdo. Dr.B.Hrejsa sděluje, že v něm byl a že pořádali jen modlitební týdny a o další akce se zasazovali vždy jen členové naší církve. J.Sládek navrhuje změnu formulace 15.návrhu: "Synod si přeje obnovu..." D.Molnár navrhuje tento návrh doplnit tak, aby v něm byla zmíněna příležitost jubilea k Jednotě bratrské v r.1967. Bratr synodní senior upozorňuje, že ERC to má v plánu. Bratr Žárský znovu postuluje pozvat k ekumenickým shromážděním bratry ze Slovenska. V.Uhlík vyslovuje přání, aby státní správa nestála tomuto úsilí v cestě. Br.synodní senior ujišťuje, že nestojí.

V.Houdek z Plzně upozorňuje, že na půdě seniorátu tomu tak není. Zmiňuje, že Husovy oslavy na hoře Bzí m.r. nebyly povoleny. Synodní senior odpovídá, že se jedná o problém styků se Slováky.

Většinní synodálové jsou pro ukončení rozpravy, až na 1 hlas.

Cyril Horák navrhuje tedy formulaci: "Synod vyslovuje touhu po obnově..." a připojuje přání k 500.výročí Jednoty bratrské pozvat slovenské evangelíky. Synodní senior upozorňuje, že v tomto případě jde o nový návrh. J.Spíchal žádá, aby se synod obrátil ke slovenským evangelíkům a sdělil jim, že nás tento přítomný stav rmoutí. Bratr synodní senior to považuje za další nový návrh a znovu ujišťuje, že synodní rada se na Slováky obrátí.

Následovalo hlasování o návrhu ve formulaci pozměněné písemně br. Cyrilem Horákem :

"Synod vyslovuje touhu, aby byla obnovena velká ekumenická shromáždění s evangelizační náplní ve větších střediscích církve a zintenzivněna evangelizace vůbec. Doporučuje pozvat k oslavám k 500.výročí Jednoty bratrské i slovenské evangelíky". /Hlasováním pro tento návrh byli všichni pro./ /Viz usnesení XV.synodu č.17./

Jednání synodu se pak obrátilo k návrhu na změnu církevního zřízení.

Bratr synodní senior nejprve upozorňuje synod, že návrhy týkající se změny církevního zřízení je nutno nejprve předložit všem sborům a seniorátním konventům k vyjádření.

Navrhuje koordinovat všechny tyto návrhy a doporučuje, aby synodní rada zřídila komisi pro revisi církevního zřízení, výsledky její práce předložil sborům a seniorátům a pak o tom jednat na příštím synodu. To ovšem předpokládá, že synod je pro změnu církevního zřízení. Připomíná, že sice všechno je nějak ve vývoji a ptá se, zda proto musí být ve stálém vývoji i církevní zřízení. Poslední synod usnesl, aby se církevní zřízení neměnilo a proto je otázka, zda synod opravdu cítí potřebu revise církevního zřízení.

Dalibor Molnár ujišťuje o nutnosti změny. Mir.Rodr připomíná, že navrhované změny měly přijít do sborů už před synodem. Cyril Horák má za to, že návrhy synodu předložené o potřebě revise svědčí a navrhuje jednat o jednotlivých návrzích. Dr.J.A. Pellar navrhuje - jestliže se synod rozhodne pro revisi - aby byla předána komisi. Senior J.Beneš upozorňuje, že záležitosti církevního zřízení nejsou jednoduché a vyslovuje názor, že zatím vyhovuje staré církevní zřízení. Jan Čapek žádá, aby se o každém návrhu jednalo jednotlivě a upozorňuje, že mínění synodu znamená více než jednání komise. Jar. Pfann znovu upozorňuje, že návrhy už tu jsou a že za nimi stojí jednání sborů a pěti konventů. Dr.K.Palla má za to, že v této záležitosti -jako už vícekrát na synodu - jde pouze o formální věci. Záleží však na tom, aby se s námi něco stalo. J.Hlaváč navrhuje , aby návrhy šly znovu zpět do sborů a seniorátů a pak na pořad XVI.synodu. Synodní senior upozorňuje, že je to nutno v každém případě a odpovídá br.Hodrovi: do sborů tyto návrhy nebyly odeslány proto, že by potom stejně musely být dány k vyjádření konventům, což nebylo v časové tísni před tímto synodem proveditelné. Č.Horák vyslovuje názor, že synod se může rozhodnout. Synodní senior ujišťuje, že je to omyl, i v případě návrhu č.21. Vlad. Jeřie navrhuje konec debaty a upozorňuje, že v tomto případě, kdy jde o naše presbyterní zřízení, jde o demokracii po výtce.

Všichni se vyslovili pro konec debaty, br.Jan Šimsa proti.

J.Ruml připomíná , že synod je kompetentní vyjádřit se k návrhům a žádá, aby se k vůli zjednodušení vyjádřil. J.Šimsa žádá , aby byl probrán bod za bodem a žádá o hlasování.

Synodní kurátor dr.P.Šimek předkládá procedurální záležitost. V hodinách nočního bdění spočítal, že máme ještě před sebou 90 bodů, takže na každý návrh připadá 6 minut, máme-li být hotovi dnes do 22 hodin. Zdůraznuje, že je zbytečné o návrzích týkajících se revise církevního zřízení , jednat na synodu, protože stejně musí tyto návrhy projít jednáním staršovstev a konventů. Navrhuje hlasování, aby byly tyto návrhy předány k vyjádření sborům a seniorátům a vypočetl, o které návrhy jde : 19. 25. 26. 29.

D.Molnár připomíná, že lze projednat i 16. bod.

Synodní senior odpovídá, že to není možné. Dává hlasovat, aby se návrhy týkající se revise církevního zřízení, byly dány k vyjádření sborům a seniorátům.

Pro tento návrh bylo 79 hlasů.

J.Šimsa protestuje proti způsobu hlasování.

dr.P.Šimek se hájí a upozorňuje, že jeho návrh je širší než Šimsův.

Josef Kovář navrhuje, aby synod trošku jednal o těchto návrzích dříve, než je odešleme do sborů a jednání synodu aby bylo vodítkem pro jejich práci. Dr.Pavel Šimek znovu připomíná, že máme před sebou 90 bodů a ptá se, zda synod chce jednat ještě zítra. Většina synodálů odpovídá že nikoliv. Rudolf Hroch promlouvá za laiky na synodu a upozorňuje, že svůj pobyt na synodu vybírají ze své dovolené a přimlouvá se za konkretní jednání. Doporučuje návrhy zaslat staršovstvům . Jar.Pfann se ptá, zda je třeba diskutovat. Připomíná znovu, zda nemá synod vyhovět návrhu pražského seniorátu a projednat 16. bod. D.Molnár žádá, aby synod přešel k dalšímu pořadu, aby bylo hlasováno o jeho návrhu, aby další synod zasedal za dva roky. Dr.M.Jarošek upozorňuje, že za tři roky by se musel synod sejít znovu k volbě některých členů synodní rady. M.Titěra srovnává kurs pro církevní pracovníky, který se konal v únoru t.r., vyznává, že mu něco dal a má za to, že synod v nás nezanechá mnoho krásných vzpomínek.

K návrhu br.Molnára , aby se přešlo k dalšímu pořadu, byli všichni pro, jeden proti.

Dr.B.Hrejsa se ptá, zda si br.Molnár přeje odročení synodu a stěžuje si na neukázněné mluvení některých bratří. D.Molnár bere svůj návrh zpět.

Synodní senior vypočítává návrhy, které synod odevzdá sborům a seniorátům: 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23 , 24 , k předběžnému projednání před XVI. synodem.

Na pořad přichází Návrh č.19 - o zástupcích SČED jako pozorovatelích při jednáních synodů a synodního zastupitelstva.

Nikdo není pro rozpravu. Tento návrh byl přijat 60 hlasy, M.Rodr za to děkuje. Usnesení zní:

"Zástupci Svazu českobratrského evangelického duchovenstva a synod. Synod ukládá synodní radě, aby na jednání synodů a synodního zastupitelstva zvala jako pozorovatele zástupce Svazu českobratrského evangelického duchovenstva. Náklady s účastí takového pozorovatele ponese Svaz duchovenstva." /Usnesení synodu č.49/

Dále projednáván Návrh č.25 - o sjednocení křestní prakse.

Pro rozpravu pouze 4 hlasy. Návrh přijat velkou většinou. Proti nikdo. Výsledné usnesení :

"Synod se zabýval otázkou křtu dětí a v zájmu sjednocení křestní prakse ukládá staršovstvům 1/aby se zabývala usnesením XII.synodu o křtu a článkem o křtu, otištěném v Českém bratru 1963/6 a 2/ aby pokřtěným dětem a jejich rodičům věnovala zvýšenou péči /návštěvami rodičů před vysluhováním křtu, návštěvami rodin při výročí křtu, upozorněním na závazek služby dříve pokřtěným dětem, osobní péčí presbyterů." /Usnesení synodu č.11/

Další jednání: Návrh č. 26 o kárném řádu a jednacím řádu pro synod.

Dr.P.Šimek doporučuje zřízení komise, která by jednala o novém kárném řádu a jednacím řádu pro synod. Tento návrh přijat velkou většinou. Proti nikdo. Formulace usnesení:

"Synod ruší dosavadní kárný řád a doporučuje zřízení komise, která by jednala o novém kárném řádu a jednacím řádu pro synod." /Usnesení synodu č.12./

Dále projednán Návrh č.27 o zřízení komise, jež by se zabývala bohoslužebnými řády.

B.Pípal doporučuje předat jej nikoliv komisi, ale theologickému odboru. Hodr se ptá, zda se to týká také agendy. Pípal odpovídá, že jde o pořádek při bohoslužbách i agendu , zvláště má na mysli větší aktivitu presbyterů při konání bohoslužeb.

Pro rozpravu o tomto návrhu pouze jeden hlas,

Hlasováním se většina vyslovila pro jeho předání theologickému odboru synodní rady, nikdo proti. Formulace usnesení :

"Synod doporučuje theologickému odboru synodní rady aby se zabýval bohoslužebnými řády v církvi a podal po důkladném studiu návrhy na eventuelní změny. /Usnesení synodu č.13./

Dále projednán Návrh č.29 o přefaření sboru v Dambořicích k Brněnskému seniorátu.

K němu nejprve senior J.P.Šebesta vysvětluje, že tento návrh byl podán až po konání brněnského konventu. Na konventu Východomoravského seniorátu byl již dříve schválen. Seniorátní výbor Brněnského seniorátu je pro přijetí tohoto návrhu, vysloví-li se pro něj delegace brněnských synodálů a ujišťuje, že konvent se k tomu dodatečně kladně připojí.

Návrh přijat velkou většinou , nikdo proti. Předpokládá se dodatečné schválení XVI. synodem. Formulace usnesení:

"S výhradou schválení seniorátním konventem Brněnského seniorátu dán souhlas, aby farní sbor českobratrské církve evangelické v Dambořicích nadále patřil k seniorátu Brněnskému, nikoli Východomoravskému."/~~Návrh~~ Usnesení synodu č.10 /

O Návrhu č.28 připomenuto, že byl zařazen do memoranda pro ministerstvo kultury a informací.

V.Uhlík žádá, aby se v rámci tohoto návrhu nezapomnělo na faráře v důchodu a jejich výpomocnou službu.

Dále přikročeno k projednávání návrhů o záležitostech výchovy a života členů církve.

Návrh č.30 se týká přístupu k nejmenším dětem.

Pro rozpravu 2 hlasy. Návrh byl většinou hlasů přijat. Nikdo proti. Formulace usnesení:

"Synod pociťuje jako nedostatek, že se stále nevěnuje dost pozornosti otázkám přístupu k nejmenším dětem a ukládá synodní radě, aby si shromáždila vhodné pracovníky, kteří by se zabývali problémy uvedení dětí k modlitbě, k biblickým příbehům a písním, a to ze stanoviska theologů, pedagogů a jiných odborníků. Výtěžky této práce ať jsou průběžně zpřístupňovány rodičům. Dříve než to bude provedeno v celé církvi, ať se o to pokusí senioráty." /Usnesení synodu č.19/

Následoval Návrh č.31.

Pro rozpravu o něm byly 2 hlasy. Návrh přijat velkou většinou všech hlasů, nikdo proti. - Formulace usnesení:

"Synod doporučuje staršovstvům, aby ve sborech svolávala několikrát za rok rodiče dětí pokřtěných v posledních dvou až čtyřech i více letech ke společným rozhovorům k křesťanské výchově. Zdůvodnění: Již v předškolním věku je křesťanská výchova dětí velmi důležitá. Je třeba udržet živý kontakt s rodiči dětí hned od doby křtu, zvláště s těmi také, kteří se nezúčastňují pravidelně sborového života."
/Usnesení synodu č.20/

Dále Návrh č.32.

Pro rozpravu o něm 3 hlasy.

Vlad. Čapek poznamenává, že se připravuje dvouletý běh. Návrh přijat velkou většinou proti 5 hlasům. Výsledná formulace:

"Synod pověřuje poradní odbor pro práci mezi nekonfirmovanými při synodní radě, aby při přípravě dalších osnov příruček dbal na to, aby základní zvěst evangelia /základní výpovědi víry/ byla soustředěna do krátkých cyklů."
/Usnesení synodu č.21/

Dále Návrh č. 33.

Pro rozpravu o něm 1 hlas .

K.Matějka poznamenává, že znovu jde jen o organizační věc, čímž neprobudíme náš duchovní život. Synodní senior připomíná, že úkol na tento rok je už určen. Pro tento návrh se vyslovilo 69 hlasů s tím, že bod 1 tohoto návrhu se bude týkat úkolu r.1967. Formulace:

"Synod bere s potěšením na vědomí, že se namnoze otvírají možnosti k intensivnější práci mezi nekonfirmovanými a že se v některých sborech již tato práce radostně

rozvíjí. Usnáší se:

a/ aby sbory, senioráty i celá církev přijaly péči o rodiče a děti za svůj nejpřednější současný úkol a vyhlásily jej jako celocírkevní úkol pro nadcházející rok/1967/

b/ praktickou cestou k splnění zlepšené péče o rodiče a děti at jsou východné odbory, zakládané ve sborech, případně ve skupinách sborů z rodičů, presbyterů, konfirmované mládeže a odborných vychovatelů, lékařů a psychologů,

c/ náplň a podněty k činnosti těchto odborů ať podává pravidelně poradní odbor pro práci mezi nekonfirmovanými při synodní radě např. souhrnem závažnějších referátů, diskusí, zkušeností." /Usnesení synodu č.22/

Přikročeno k Návrhu č.34

/Připojen již v předešlém jednání k obsahu memoranda pro MŠK/

Dále Návrh č.35.

D.Molnár předkládá nový návrh /ústně/. M.Hájek se táže, zda Pražský seniorát tímto návrhem mínil to, co bratr Molnár. Poukazuje na rozdílné poměry na školách na venkově a v městě. Paušální usnesení tu není možné. Synodní senior konstatuje, že jsme opět v rozpravě a žádá synod, aby projevil své stanovisko , zda v městských sborech vyučovat či nikoliv. PhDr.V.Ulmanová žádá, aby bylo zapracováno do poselství sborům, že se děti mohou svobodně přihlašovat do hodin náboženství. Jan Šimsa žádá hlasovat o Molnárově návrhu. Synodní senior upozorňuje, že to bude znamenat, jakoby se městští rodiče nehlásili ke Kristu. B.J.Berka se ptá, zda Šimsu žene Duch svatý nebo ješitnost. Jan Šimsa ve faktické poznámce prosí synodního seniora, aby uvedl B.Berku na pravou míru, aby jej napomenul a ujišťuje, že o jeho účasti na synodu rozhodl sbor a konvent, v čemž on vidí působení Ducha svatého. Synodní senior odpovídá, že nemůže napomínat, pouze připomenout B.Berkovi, aby své stanovisko neformuloval osobně. D.Molnár žádá, aby se synod jasně vyjádřil, poněvadž i někteří faráři nepřihlašují své děti. A zmiňuje se, že bohoslovci o kterých se na synodu už mluvilo, dobře vědí o tom, že ti bratří, kteří na synodním jednání tolik mluví a jsou za to napadáni, mají církev rádi. I to bohoslovce může vést k odmítavému vztahu k tradiční církvi.

J.Miřejovský žádá důkladné promýšlení vyučování dětí na školách, zvláště zda je věcí přihlášení se ke Kristu. Církev má vychovávat svou mládež, ale je otázka, zda vyučování náboženství na školách je k tomu jedinou cestou. Není to spíše zbyteček konstatinovské éry? A uvádí příklady, jak tomu je v jiných zemích. Jan Čapek potvrzuje, že vyučování náboženství na školách působí v západních zemích imunizaci dětí. Že však u nás máme využít zákonem dané možnosti. J.Hlaváč se ptá, co Pražský seniorát dělá pro děti . Proč by se ve městě nemělo chodit do náboženství. Synodní senior doporučuje, aby se o tom dal informovat o přestávce. Jos. Hlaváč žádá, aby bylo obnoveno přihlašování dětí do náboženství i ve městě.

V.Klimentová. Pro rozptýlené sbory je vyučování náboženství na školách jedinou možností. Avšak některé rodiče dosud tísní strach, protože přihlašování bez následků není ještě jasné. Vlad. Jerie žádá, aby byla vyjádřena radost, že se výchova přece jen děje, ať už kdekoliv. Polemizuje s tím, zda máme tíhu vyznavačství přesunout na nezralé děti, když často i pro nás dospělé je to tak těžké. Jan Čapek žádá konec debaty. Synodálové všemi hlasy jsou pro.

J.Veber upozorňuje, že návrhy Moravskoslezského seniorátu nebyly dosud projednávány. Dr.Boh.Hrejsa upozorňuje, že v případě návrhu č. 35 jde o pražský návrh a vysvětluje poměry v Praze: zde se už náboženství na školách nevyučuje, ale pečuje se o děti prodlouženým konfirmačním cvičením a při biblických hodinách v mnohých sborech. V.Uhlík doporučuje, aby pro tuto záležitost byla zainteresována staršovstva zvláštním dopisem.

Dr.P.Šimek předkládá písemně pozměněný návrh:

"Synod připomíná rodičům možnost přihlásit děti k vyučování náboženství na školách a naléhavě jim doporučuje, aby ji plně využili. Synod očekává i od sborů a jejich představitelů, že této možnosti plně využijí."

D.Molnár bere svůj původní návrh zpět.

Hlasování : většina pro návrh dr.P.Šimka, nikdo proti.

Přikročeno k projednávání Návrhu č.36 o rozšíření vyučování náboženství na školách.

Návrh přijat všemi hlasy, nikdo proti. Výsledná formulace :

" Protože základní školní vzdělání bylo před časem rozšířeno na 9 tříd, synod zmocňuje synodní radu k tomu, aby usilovala u MŠK o úpravu rozsahu vyučování náboženství aspoň do 8.třídy včetně - místo dosavadního do 7.třídy."
/Usnesení synodu č.24/

Projednávání Návrhu č.37 bylo spojeno s návrhem č.38, vydání konfirmační příručky.

Vl.Čapek připomíná, že k rukopisu Smolíkovy příručky byly projeveny rozpaky.

Následovalo hlasování o dalším vydání Jerieho příručky.

N á v r h p ř i j a t 57 hlasy.

Dr.P.Šimek navrhuje určit pořadí vydání příruček : Smolík, Jerie. Jan Čapek upozorňuje, že existovala také příručka Milana Hájka. Milan Hájek uvádí , že ani ta nebyla přijata. Svou novou příručku užívá zatím jen ve svém sboru. J.Miřejovský: nemůžeme přijímat zajíce v pytli. Senior J.Klas upozorňuje, že je naléhavá potřeba okamžitého vydání příručky a navrhuje vydat příručku Jerieho hned a na další pracovat.

Pro tento návrh se vyslovilo 38 hlasů, proti návrhu 44.

Synodní senior vyjadřuje mínění: Synod si přeje, aby bylo pracováno intenzivně a rychle na nové příručce.
Doc.J.Smolík sděluje, že dokončení jeho přepracované příručky nebude vyžadovat příliš dlouhou dobu.

Výsledné usnesení :

"Synod se usnáší, aby byla znovu vydána konfirmační příručka "Z pramenů života" od B.Jeřicího /vhodná pro diasporní sbory/."

"Synod pověřuje synodní radu, aby učinila vše pro brzké zajištění nové vhodné příručky, která by vyšla tiskem nebo zatím aspoň cyklostylované." /Výsledné usnesení synodu č. 36./

Dále projednáván Návrh č.40 ohledně kursů pro konfirmované.

J.Čapek žádá, aby pod hlavičkou synodní rady byly konány všechny brigády. Synodní senior ujišťuje, že synodní rada vyvíjí úsilí zřídit co nejvíce brigád a dát jim schopné vedoucí.

H l a s o v á n í : Všichni pro, nikdo proti.

Formulace usnesení:

"Synod vděčně kvituje jednání synodní rady o pořádání kursů a brigád pro konfirmované. Zároveň ji žádá, aby vedením brigád byli pověřováni schopní pracovníci - faráři i laici." /Usnesení synodu č. 25/

Přikročeno k projednávání Návrhu č.41 o zřízení církevních středisek.

K.Trusina navrhuje spojit s návrhem č.44. Synodní senior prohlašuje, že je to předem nemožné. dr.P.Šimek upozorňuje, že nám stačí vše co máme, a že to není plně využité. Dr.M.Bula upozorňuje, že jde hlavně o využití Vrbna a hygienickou upravu tamějších zařízení. Synodní senior ujišťuje, že se tak děje. Vlad.Chadim vysvětluje, že nejde o stavbu nových středisek, ale o udržování stálých středisek. J.Lejdar se táže, zda záležitost SEKu je definitivně vyřízena. Synodní senior ujišťuje, že ano. V.Uhlík se zmiňuje o zřizování takového střediska v seniorátě. Dr.Pavel Čapek upozorňuje, že jde o zařízení určená zvláště pro mládež. Synodní senior vysvětluje, že jde o zařízení pro všechny. M.Hájek navrhuje spojit bod č.41 a 44 a hlasovat.

Synodní senior h l a s o v á n í m zjišťuje, že pro věcné přijetí těchto návrhu jsou všichni pro, nikdo není proti.

M.Heryán připomíná, že se nejedná tak o investici jako spíše o inspiraci, aby tato střediska mohla být vybudována.

Výsledné usnesení:

"Potřeba rozhovoru v církvi se stává stále zřejmější. Synod ukládá synodní radě, aby jednala o zřízení táborů a středisek evangelické církve, jakož i pracovních společenství, v nichž by mladí lidé byli vedeni také k poctivé práci a k dobrému vztahu k ostatním."

/Usnesení synodu č.26./

Dále byl na pořadu Návrh č.42 o práci laiků v církvi.

Dr.Šimek doporučuje vypustitbod c/.

Dr.Pellar navrhuje změnu textu prvního odstavce: "Za tím účelem synod doporučuje /nikoliv se usnáší/".

Návrh přijat všemi hlasy, proti 1 hlas.

Výsledná formulace :

"Synod konstatuje, že vyhlášení práce laiků v církvi za tématický úkol na rok 1964 nesplnilo dostatečně své poslání. Ukládá proto všem církevním složkám, aby se trvale zaměřily na rozvíjení práce laiků v církvi. Za tím účelem synod doporučuje :

a/ aby při bohoslužbách ve sborech byly laikům dle možnosti svěřovány modlitba, biblické čtení či ohlásky,

b/ aby v poradních odborech seniorátů a synodní rady /s výjimkou vědecko-theologických / byla polovina laiků."

/Usnesení synodu č.27./

Dále na pořadu Návrh č. 43 o zavedení dálkového studia na KBF.

M.Hájek se ptá, zda tento návrh nemá být připojen k memorandu

Návrh všemi hlasy přijat, nikdo proti.

Výsledná formulace :

"Synod pověřuje synodní radu, aby spolu s představiteli Komenského evangelické bohoslovecké fakulty jednala o povolení a umožnění dálkového studia na Komenského fakultě."

/Usnesení synodu č.34./

Přikročeno k Návrhu č.45 o zlepšení úrovně zpěvu a doprovodu. Přijat všemi hlasy, nikdo proti. Výsledné usnesení :

"V našich sborech není zpěv shromáždění a zpěv sborový na patřičné výši. Pro zajištění této důležité složky našich shromáždění, synod ukládá sborům, aby věnovaly zvýšenou péči zpěvu a jeho doprovodu, včas vyhlížely nové varhaníky a sbormistry. Seniorátním výborům se ukládá, aby lásku k zpěvu a duchovní hudbě probouzely, podchytily a rozvíjely soustavným školením varhaníků a sbormistrů."

/Usnesení synodu č.28./

Následovala s e r i e n á v r h ů č. 46-50 o bohoslužbách v rozhlasu a televisi.

Synodní senior předem upozorňuje, že synodní rada o těchto záležitostech jednala bezpočtukrát a setkala se s negativním stanoviskem. Zjistila, že MŠK tu není kompetentní, Československý rozhlas tu rozhoduje samostatně. Synodní rada se obrátila tedy na něj, dostala však odpověď, že to není možné.

Synodálové hlasovali proti rozpravě.

Děkan J.L.Hromádka upozorňuje, že jde o složitou otázku. Má pro nás na jedné straně velký význam a na druhé straně si musíme být vědomi, že jde o dlouhodobé jednání. Radí s vážností předat tyto záležitosti synodní radě, aby jednala naléhavě dále. Nyní se situace jeví jako bezvýchodná, ale může se otevřít nová možnost. On sám se dívá na věc s reálností, ale ne bez naděje.

Pro návrh č.50 hlasovali všichni, nikdo proti.

Výsledné usnesení :

"Synod je vděčen synodní radě za její dosavadní jednání o obnovení rozhlasových bohoslužeb a žádá ji, aby v tomto svém úsilí i nadále pokračovala."
/Usnesení synodu č.29/

Mir. Rodr navrhuje zároveň tento návrh svěřit delegaci na MSK. J.Šimsa opravuje, aby delegace jednala s tím, kdo je kompetentní. Dr.P.Šimek k tomu připomíná, že není naším úmyslem někoho provokovat, ale pomáhat církvi. Soudíme, že nemůžeme dělat provokace a takto se usnášet. J.Berka vybízí, abychom byli skromní a viděli působení Ducha sv. v tom, když se nám plány nedaří. Možná, že by lidé pak nechodili do shromáždění. Mir. Rodr bere svůj návrh zpět.

Následovala 14 minutová přestávka.

D a l š í j e d n á n í zahájeno zpěvem 1.sloky písně "Stvoř srdce čisté.."

Pokračováno v projednávání dalších návrhů z konventů.

Návrh č.51 ve spojení s návrhem č.52.

otázky , instrukce.

J.Pfann se vrací k otázce rozhlasu. Vyslovuje svůj názor, že to není provokace, když o tom takto jednáme. Dr.P.Šimek vysvětluje, že církev jistě na tomto synodu nemá v úmyslu provokovat. Na druhé straně však může být naše počínání takto pojímáno. Nikdo z nás nemá úmysl provokovat. Jde o to, nepůsobit pohoršení. Poukazuje také na 16 čl. Ústavy naší republiky. Také v záležitosti rozhlasu budeme moci znovu jednat až v Ústavě dojde k eventuálním změnám. Avšak za daného stavu to není možné. Jar.Pfann vysvětluje své přesvědčení, že nevěří, že by i to, co jsme tu už řekli, bylo pochopeno jako provokace.

Rozpravu o návrhu 51 a 52 žádal pouze 1 hlas.

Boh.Šticha pronesl své připomínky s hlediska odborně zdravotnického. Synodní senior upozornuje, že máme o této záležitosti elaborát F.M.Dobiáše. Tato věc byla zahrnuta do poselství minulého synodu a žádá, abychom se v této věci obraceli do nitra církve k našim rodičům. Š.M.Pavlinec se dotazuje, kde je elaborát F.M.Dobiáše. Synodní senior se ptá, kdo je pro to, aby tento elaborát byl předán našim sborům.

Hlasováním bylo zjištěno, že všichni, nikdo proti.

Formulace usnesení :

"Synod opětuje naléhavě výzvu k otcům a matkám českobratrské církve evangelické v otázce umělého přerušení těhotenství. Pověřuje synodní radu, aby do sborů rozeslala příslušný elaborát prof.dr.F.M.Dobiáše vypracovaný pro theologický odbor na základě usnesení minulého synodu."

/Usnesení synodu č.30/

Přikročeno k projednávání Návrhu č.53 o domovech důchodců.

Synodní senior upozorňuje, že jde hlavně o dodatek: "i mimo návštěvní dobu".

Pro rozpravu bylo 6 hlasů.

Jan Čapek se dotazuje, jak vypadá situace v Krabčicích. Boh. Betka sděluje, že v této souvislosti se očekává pomoc od synodu a v tomto smyslu se má doplnit i návrh. dr.P.Šimek informuje, že záležitost je v jednání a navrhuje, aby si je vzala na starost delegace. Synodní senior seznamuje se situací v Krabčicích, která se různě měnila, avšak v poslední době se tam zase bohoslužby konají. O tomto problému jedná synodní rada dále. D.Molnár předkládá k hlasování návrh s dodatkem o Krabčicích a o pověření delegace.

Hlasování : všichni pro připojení k memorandu , které předá delegace kanceláři ministerstva, nikdo proti.

Přikročeno k návrhům č.54,55 a 56 - duchovenská péče o vězně

Synodní senior předeslal, že theologická komisevypracovala dopis pro ministerstvo vnitra, které odpovědělo , že nevyhovuje, neboť výchova trestaných osob se musí dít v rámci ustavy. Výsledek s konečnou platností.

Pro rozpravu jen 1 hlas.

Dr.Frant.Škarvan se přimlouvá za to, aby věznům byla ponechána bible, kterou jim darují příbuzní nebo známí. Synodní senior upozornuje, že o tom bylo jednáno. Synodní radě bylo sděleno, že bible nemůže být ani ve vězenské knihovně. J.Ruml se ptá, zda by v duchu předcházející poznámky děkana Hromádky o tom nemělo být jednáno znovu a znovu. M.Hájek: Předat delegaci, aby nad tím vyslovila lítost.

Děkan J.L.Hromádka se obrací k bratru Rumlovi a upozorňuje, že se nemůže synodní rada v zápětí obracet na ministerstvo vnitra, ale že v dialogu s veřejnými činiteli bude tato otázka trvale předmětem rozhovoru a vyjádřil naději, že se snad otevřou dveře, kde to nejméně čekáme. Dr.P.Šimek: v přítomné době se jedná o změnách, zda věznice nebudou patřit pod ministerstvo spravedlnosti. I vězeňský řád se mění. Synodní rada toto jednání sleduje ustavičně. Dr.K.Palla navrhuje stylisaci podle bodu 50.

Synodní senior dává hlasovat: ...synodní rada se pověřuje, aby jednala dále a zkoumala možnosti v duchu návrhu č.50.

Hlasováním zjištěno, že všichni jsou pro, nikdo proti.

Výsledná formulace usnesení :

"Synod je vděčen synodní radě za její dosavadní jednání o možnostech duchovenské péče o vězně a žádá ji, aby v tomto úsilí pokračovala." /Usnesení synodu č.31/

Pak přišly na řadu Návrhy č.57 až60 - věci vydavatelské.

Synodní senior předesílá, že mnohé z těchto návrhů je zbytečné, neboť se stávají anachronickými. V jednání s příslušnými místy se nám vycházelo vstříc, takže bude možno vydat 20 tisíc kapesních biblí a různé další tituly, jak o nich bylo jednáno ve zprávě synodního seniora. Také o Broučcích se jedná a otvírá se jakási možnost. Beletrií nespouštíme se zřetele.

Synodálové byli proti rozpravě.

C.Horák označil za vhodný k hlasování návrh č.58, který shrnuje celou problematiku. Dr.P.Čapek žádá pozměnění edičního plánu a dává tento návrh:

"Synod doporučuje vydavatelskému odboru, aby zařadil do edičního plánu vydání knížky Jaroslava Šimsy "O lásce a flirtu", Šimsovy dopisy z vězení a koncentračního tábora a Lewisovy Hovory /poslední vydání 1949/."

Synodní senior upozorňuje, že máme vydavatelský odbor a že mu to synod může doporučit. Š.M.Pavlinec doporučuje věnovat pozornost návrhu č.57.

Hlasováno o návrhu č.58 - všichni pro, nikdo proti.

Doplněno, že bude předložen vydavatelskému odboru.

Dále h l a s o v á n o o novém výše uvedeném návrhu dr.P.Čapka. Všichni pro, nikdo proti. Výsledné usnesení:

"Synod je vděčný synodní radě za její úsilí o vydávání biblí, zpěvníků a jiných příruček, a žádá ji, aby v tomto úsilí pokračovala a rozšířila je i na vydávání beletrie s náboženskou thematikou, zejména Karafiátových Broučků. /Vydavatelskému odboru se doporučuje zařadit do edičního plánu nové vydání knížky Jaroslava Šimsy "O lásce a flirtu", Šimsovy dopisy z vězení a koncentračního tábora a C.S.Lewisovy "Hovory", vydání z r.1949./ /Usnesení synodu č.37/

Dále projednáván Návrh č.61 ohledně zpěvníku.

H l a s o v á n o : všichni pro, nikdo proti.

Výsledné usnesení:

"Synod doporučuje synodní radě, aby čas od času byly vydávány na volných listech pro potřebu nedělních shromáždění nové písně, případně starší písně nově upravené, aby tyto písně tvořily stále narůstající přídavek k dosavadnímu zpěvníku, a aby v tomto přídavku bylo pamatováno, aby písně byly po textové stránce dnešnímu uživateli zpěvníku srozumitelnější." /Usnesení synodu č.38/

Dále projednáván Návrh č.62 ohledně nového vydání Biblické dějepravy dr.V.Hajka

Vedení převzal Dr.P.Šimek.

Synodálové se vyslovili proti rozpravě.

Synodní senior informoval synod, že před 2.vydáním Dějepravy nedostal žádné připomínky, leč jednu, která nebyla věcná. Ujišťuje, že je přístupen k námitkám, prosí o připomínky, na které ochotně vezme zřetel.

J.Doležal je proti komisi. Dr.P.Šimek potvrzuje, že zřízení komise by odporovalo ustanovení o autorském právu. J.Doležal upozorňuje, že synodálové chrudimského seniorátu, z něhož návrh pochází, dospěli ke stejnému závěru jako br. synodní senior. Budou tento návrh tlumočit bratru, který tento návrh incitoval. J.Čapek prohlašuje, že dějeprava se velmi osvědčila a doporučuje vydání bez součinnosti zvláštní komise. Vyjadřuje vděčnost za tuto práci. Sen.Z.Kubíček navrhuje vyslovit vděčnost autoru dějepravy. Synodní senior se toho vzdává.

N á v r h na zřízení komise tedy n e p r o š e l .

Dále projednáván Návrh č.63 o vydání cizojazyčné informativní příručky o naší církvi.

Synodálové se rozhodli proti rozpravě.

J.Sklenář upozorňuje, že emer. senior F.Ženatý má hotový text podobné příručky. Synodní senior navrhuje, aby jej předal vydavatelskému odboru.

Návrh přijat všemi hlasy, nikdo proti.

Výsledné usnesení:

"Synod ukládá synodní radě, aby zajistila vydání informativní příručky o naší církvi pro zahraniční návštěvy v našich sborech. V součinnosti s vytvarným odborem synodní rady nechť je uvažováno také o upomínkách různých forem /plastiky, tisky a pod./.

Emer.senior Fr.Ženatý budiž požádán, aby předal synodní radě pro vydavatelský odbor rukopis své chystané publikace o církvi."

/Usnesení synodu č.39./

Přistoupeno k Návrhu č.64 ohledně Evang. kalendáře.

Synodálové se vyslovili proti rozpravě.

Senior E.Stehlík a J.Hlaváč se přimlouvají za roční plán souvislé četby Písma v kalendáři. M.Lešikar žádá, aby v kalendáři byly uvedeny také začátky bohoslužeb v jednotlivých sborech. J.Šimsa navrhuje úpravu vnitřní struktury kalendáře. Prof.F.M.Dobiáš ujišťuje, že všecky tyto okolnosti vydavatelský odbor zvažuje, že se však dostává do rozporu s rozsahem kalendáře, který je omezen na 144 stran. V této šíři nelze přidat kalendarium.

Hlasováním zjištěno: všichni pro s tím, aby tento návrh byl předán vydavatelskému odboru.

Výsledné usnesení :

"Synod pověřuje synodní radu, aby jednala s redaktory Evangelického kalendáře o zařazení rozvrhu oddílů denní četby Písma svatého do Evangelického kalendáře."
/Usnesení synodu č.40/

Dále projednáván Návrh č.65 ohledně týdeníku Kostnické Jiskry.

Synodálové se vysloviti proti rozpravě.

Senior Jos.Beneš se ptá, zda v redakci Kostnických jisker je zastoupena naše církev. Synodní senior odpovídá, že oficiálně nikoliv Ale jsou tam naši bratří bez pověření. Č.Houdek se přimlouvá za vyslovení přání synodu redakci KJ:

-Uveřejňovat více zpráv z jednotlivých seniorátů a méně theologických úvah, které se z nedostatku času někdy nečtou-

Jan Čapek podotýká, že theologická úroveň článků v KJ není vysoká. Přimlouvá se za ráz ekumenismu na stránkách KJ a aby byly uveřejňovány zprávy z konferencí a různých mezinárodních pracovních zasedání. M.Heryán uvádí, že KJ čtou také a odebírají jiné církve.

Předložený návrh přijat všemi hlasy jako přání, s nímž se synod obrací na redakční radu KJ. 2 hlasy byly proti.

Výsledné usnesení:

"Synod se obrací na redakci Kostnických jisker s doporučením, aby Kostnické jiskry měly obsažnější rubriku o dění v našich sborech, aby byly novinami, ne odborným theologickým časopisem a aby bylo pamatováno na rubriku pro mládež a děti, ať už by šlo o vzdělávatelné články či také povídky. Zároveň doporučuje redakci Kostnických jisker, aby sdělila sborům, jakým způsobem by se měly naše sbory na utváření tohoto našeho jediného církevního týdeníku podílet, aby rubrika zpráv byla rozmanitější a obsažnější. Synod se obrací na představitele sborů, aby čtení Kostnických jisker a jejich rozšiřování byla věnována větší péče než dosud."
/Usnesení synodu č.41/

Dále projednáván Návrh č.66, týkající se zásadně církevního tiskua tiskového dozoru.

Synodálové hlasovali proti rozpravě.

Synodní senior k informaci předesílá, že dohled je nad vším tiskem. Mezi synodní radou a MŠK bylo dojednání, že autor pozastaveného článku má možnost o něm jednat s MŠK. J.Šimsa se ptá, zda by vysvětlení synodního seniora nemělo předcházet návrhu o rozpravě.

Návrh č.66 schválen všemi hlasy, nikdo proti.

Výsledné usnesení :

"Synod pověřuje synodní radu, aby jednala s příslušnými státními činiteli, aby dozor nad církevním tiskem nebránil reagovat na aktuální problémy, jež se odrážejí i v časopiseckých diskusích." /Usnesení synodu č.42/

Dále projednáván Návrh č.67, týkající se celocírkevních sbírek.

Dr.P.Šimek informoval úvodem, že výsledky sbírek se sdělují seniorátům a ty mají jednotlivosti sdělit sborům. Synodní senior navrhuje vynechat z návrhu poslední větu o vyúčtování. J.Ruml žádá aspoň krátké sdělení, jak bylo použito, t.j. na co, což by se dalo použít při ohláškách ve sborech.Dr.P.Šimek namítá, že synodní rada nemůže někdy využít výnosu sbírky ihned. Sbírky leží. Kdyby o tom byly sbory informovány, mohlo by to vést k poklesu obětavosti.

Pro návrh hlasovali všichni, nikdo nebyl proti. V návrhu se škrtá věta o vyúčtovávání. Výsledné usnesení:

"Synod ukládá synodní radě, aby při vyhlašování celocírkevních sbírek oznámila sborům vždy i výsledek této sbírky v předcházejícím roce." /Usnesení synodu č.45/

Dále projednáván Návrh č.68 o rozšíření účelu sbírky na bohoslovce.

Synodálové se vyslovili proti rozpravě.

Dr.P.Šimek upozorňuje, žesbírka pro bohoslovce je vyčerpaná, neboť se z ní hradí stipendia cizinců studujících na KF a také cestovné a jiné výlohy členů překladatelských komisí /SZ a NZ/. Klade otázku, zda některý farář v nepracovním poměru může studovat. Považuje to za nedomyšlené. J.Hlaváč požaduje ročně 14 denní kursy pro faráře. M.Hájek poukazuje na to, že v československé církvi shromažďují profesoři kolem svých kateder spolupracovníky ke konzultacím. Senior dr.B.Hrejsa se táže, kdo bude studovat. Zda jenom ten, kdo chce či ten, kdo bude vybrán. Dr.P.Šimek navrhuje stáhnout tento návrh jako nezralý z pořadu.

Hlasováno : všichni pro návrh dr.P.Šimka, proti 1 hlas.

Dále projednávány Návrhy č.69-71, týkající se duchovenských platů.

Synodní senior dr.Hájek potvrzuje , že všem je známa špatná finanční situace duchovních. Doporučuje předat jednání o této otázce do úkolu delegace. Viz usnesení synodu č.46:

Hlasování: všichni pro , nikdo proti.

"Návrhy tohoto druhu z konventů byly zásadně svěřeny delegaci, která má požádat o přijetí pana ministra školství a kultury. Mají být vpracovány do zvláštního memoranda."
/Usnesení synodu č.46/

V.Uhlík vysvětluje, proč plénum nehlasovalo pro konání rozpravy v tom smyslu , že se jedná o shromáždění s velkým počtem duchovních, kterým by tato rozprava připadala trapná, ale že je nutno se touto otázkou definitivně a vážně zabývat. Sen.J.Beneš navrhuje alespon mladší faráře /do 10 let služby/ podpořit z prostředků církve. Navrhuje, aby toto bylo připojeno k návrhu č.72.

Přikročeno tedy hned k projednávání Návrhu č.72 o možnosti zvýšení duchovenských platů.

Bylo hlasováno o tomto návrhu tak, že má být zvýšení provedeno z prostředků církevních a tento návrh byl všemi hlasy přijat.

Dr.P.Šimek připomíná, že se tím zavazujeme ke zvýšení obětavosti ve sborech. Protože jde o jednání s MSK, zahrnuto pod synodní usnesení č. 46.

Na závěr pak byly projednávány Návrhy Moravskoslezského seniorátu, připojené dodatečně k materiálům.

Pro Návrh č.1 o zavedení praktického zacvičení absolventů KBF u zkušených farářů hlasovali všichni pro, nikdo proti. Výsledné usnesení :

"Synod pověřuje synodní radu, aby zařídila pro absolventy Komenského evangelické bohoslovecké fakulty 3-6 ti měsíční praksi u zkušených farářů, případně i v několika odlišných typech sborů /městský, venkovský, pohraniční a p./Viz usnesení synodu č.33/

Návrh č.2 se týká změny církevních zákonů pokud jde o státní dohled.

Synodní senior předesílá. že nepokládá dobu za vhodnou pro zrušení zákona, který je pro nás nyní výhodný. Upravuje stylizaci návrhu : místo zákona o dohledu nad církvemi uvádí správný název:"zákon o hospodářském zabezpečení církví."

Pouze 3 synodálové se vyjádřili pro rozpravu, ostatní proti.

J.Veber klade důraz na význam presbyterního zřízení při rozhovoru delegace na MSK. Konstatuje, že není v mnoha případech respektováno. Dr.P.Šimek pochybuje, že je možno tuto záležitost zde vyřídit. Jde o splet právních poměrů. Zatím máme s výhodou využívat platnosti odhlasovaných zákonů. První etapa jednání skončila protokolem mezi synodní radou a MSK. Dr.Šimek se diví, že nepadlo slovo o tomto dokumentu. Doporučuje, aby byla synodní rada pověřena úkolem, jak má dále vést další jednání. Vyzývá synodály, aby se soustředili jenom k bodům a.b.c. tohoto návrhu. Senior Stehlík se ztotožňuje s dr.Šimkem. Doporučuje škrtnout slova...."o pronikavou" /novelisaci/.

O návrhu bylo hlasováno s dodatkem, že jeho splnění bude předáno delegaci k jednání na MSK.

88 hlasů pro, 1 hlas proti.

Návrh č. 3., týkající se vydání krátkých biblických úvah, byl přijat všemi hlasy s tím, že bude předán vydavatelskému odboru.

B.Pípal přečetl N á v r h p o s e l s t v í XV. s y n o d u

J.Šimsa navrhuje čtení dalších dokumentů ještě v závěru dopoledního jednání. Senior Stehlík pokládá poselství za vystihující a doporučuje je přijmout bez rozpravy. S.M.Pavlinec a Jan Čapek považují za nutné o poselství odpoledne pohovořit.

J e d n á n í o d l o ž e n o n a o d p o l e d n e.

Toto sedmé zasedání XV.synodu skončeno ve 12,15 hodin zpěvem písně č.213,v.1 : Snažujme se ve všem právě..

- - -

Protokol o tomto zasedání zapsali: M.Sečkař
Doležal.

O S M É Z A S E D Á N Í

Konalo se v pátek dne 25.února 1966 ve 14 hodin v chrámu Páně v Praze 2-Vinohrady, W.Piecka 60.

Zasedání bylo zahájeno ve 14,00 hod. zpěvem písně 53, v.1-2 / O Pane, smiluj se nad námi/. Modlitbou a četbou žalmu 48 posloužil br.kurátor Hampl z Poděbrad .

Zasedání řídil br. synodní senior Thdr Viktor Hájek. Zasedání se zúčastnilo dle prezenční listiny 94 synodálů.

Zapisovatelé: br. PhDr. Jaroslav Křivohlavý z Praha 4-Podolí
br.Miloš Lešikar z Lanškrouna.

N a p o ř a d vzato nejprve projednávání Ř á d č l e n s t v í v c í r k v i .

Komise pověřená doplněním návrhu řádu členství dle připomínek synodálů předložila nový text návrhu po provedení doplňků , který pohotově rozmnožila kancelář synodní rady. Zpravodaj komise br.Lešikar z Lanškrouna podal zprávu, ve kterých částech návrhu byly prováděny doplňky.

K předloženému návrhu komise synod nepožádal o rozpravu.

Br.far. Pípal ze Svratouchu podal návrh, aby bylo provedeno hlasování o předloženém návrhu.

Tento návrh na hlasování byl většinou synodálů přijat. Proti nehlasoval nikdo.

Před vlastním hlasováním o předloženém návrhu členství byly podány následující doplňující návrhy :

Dr.P.Šimek:

a/ v článku I. odst.1d/ doplnit za předložený text jako druhou větu: "Z nich budou později připuštěni k účasti na stolu Páně a k rozhodování o životě a správě církve ti, kdo vyznali víru v Ježíše Krista a dali se pokřtít."

b/ v článku II, odst. 1 ve druhé větě za slovo "alespoň jeden z rodičů" vložit slova "nebo žijících prarodičů".

c/ v článku IV, odst.2 v prvé řádce za slova "který svými činy nebo slovy" vložit slova "zjevně a trvale".

d/ v článku IV, odst.3 v první větě za slovo "Nevystoupí-li" vložit slovo "takový".

Dr.F.M.Dobiáš : V článku II, odst.1 ve druhé větě vypustit slova "případně zákonný zástupce".

B.Miřejovský: se dotazuje, zda by nebylo možno, aby přihlášení podle článku II.odst.1 provedl pouze 1 z rodičů.

JUDr.P.Šimek k poslednímu dotazu vysvětlil, že s ohledem na zákonné předpisy nelze tuto formulaci prosazovat.

V ý s l e d e k h l a s o v á n í o n á v r h u ř á d u č l e n s t v í, který byl doplněn komisí, včetně doplňujících návrhů br. synodního kurátora Dr.Šimka a br. profesora dr.F.M.Dobiáše :

Většina přítomných hlasovala pro přijetí

Proti přijetí hlasoval 1

Hlasování se zdržel Ø .

Ř á d č l e n s t v í v c í r k v i včetně doplňujících návrhů byl tedy p ř i j a t .

/Návrhy dodatečně podané od J.Chvály a J.Batelky byly z toho důvodu prohlášeny již za bezpředmětné./

Bratr synodní senior ThDr Hájek přečetl prohlášení bratra Berky z Hodonína, že se nechtěl svým dopoledním diskusním příspěvkem nikoho dotknout a nikoho urazit. Prohlášení bylo vzato synodem na vědomí.

Dále projednáván n á v r h br.far. M o l n á r a z Lysé nad Labem o o d r o č e n í s y n o d u /příloha č. 3/ v tomto znění :

--- "Navrhuji, aby byl přijat alespoň částečně již nyní návrh pražského seniorátu v tom smyslu, že se tento synod usnese o svém odročení a sejde se znovu za 2 roky." ---

V rozpravě byla sdělena následující stanoviska :

Prof. dr.F.M.Dobiáš : Je předčasné o tomto návrhu jednat již nyní. Měl by být projednáván až bude zřejmé, zda bude program synodu splněn či ne. Synodní senior dr.V.Hájek : Je nutno, jednat o návrhu již nyní, neboť někteří synodálové předem oznámili, že budou muset v průběhu zasedání odjet a je nutno, aby se k návrhu mohli vyjádřit všichni. Vyjadřuje přesvědčení, že program synodu bude do večera zvládnut. Farář J.Šimsa podává návrh na podmíněné odročení synodu. Farář D.Molnár vysvětluje, že jeho návrh vychází z návrhu Pražského seniorátu na zkrácení cyklů synodů.Poněvadž materiálu na projednávání je příliš hodně a zkrácení beze změny církevního zřízení není proveditelné, je možno dosáhnout zasedání za 2 roky pouze odročením synodu. Dr.M.Jarošek poznamenává : Poněvadž k odročení není vážný důvod, znamenalo by odročení prakticky obcházení církevního zřízení. Dr.V.Hájek vysvětluje, že změna církevního zřízení dle návrhu Pražského seniorátu musí být odpovídajícím způsobem projednána, t.j. přes staršovstva a konventy. Dr.M.Bula z Val.Meziříčí : dává návrh na konec rozpravy.

Pro návrh na konec rozpravy se vyslovila většina přítomných. Z přihlášených vystoupili ještě :

Far. J.Zejfart :V případě odročení synodů by sbory a seniorátní konventy musely do 2 roků projednat návrh na změnu církevního zřízení dle návrhu pražského seniorátu. Dr.P.Šimek upozorňuje, že podle círk.zřízení § 27,odst.3 je možné svolání mimořádného synodu. I pro případ, že zasedání synodu nebude odročeno, zůstává možnost svolat synod dříve nežli za 3 roky, pokud k tomu budou vážné důvody.

Výsledek provedeného h l a s o v á n í :

Pro odročení synodu	3 hlasy
Proti odročení synodu	ostatní
Zdrželi se hlasování	3 přítomní.

Odročení synodu bylo tudíž velkou většinou z a m í t n u t o .

Dále došlo k projednávání 2 a l t e r n a t i v n í c h n á v r h ů o d e l e g a c i /orgánu/ s y n o d u :

a/ Je navrhováno vytvoření permanentního orgánu synodu, který by v období mezi synody byl nápomocen synodní radě při řešení otázek vyplývajících ze vztahu církve a státu. Tento návrh nemají zapisovatelé k disposici.

b/ "Synod pověřuje zvláštní delegaci, aby projednala se státními orgány /MŠK/ všechny návrhy vzešlé z XV.synodu, týkající se sporných záležitostí mezi naší církví a státními orgány" .
Polovina členů této delegace bude volena XV.synodem a polovina budou členové synodní rady. Nebudiž však volena k výše uvedenému účelu zvláštní komise, která by trvale fungovala mezi synody.

Zdůvodnění : jde o rovnoměrné rozdělení zodpovědnosti a o to, aby synodní rada byla přímým účastníkem jednání".

Návrh je podepsán 31 synodály. /Příloha č.4/

Dr. F.M.Dobiáš se dotazuje, zda první návrh /6a/ je ve shodě s církevním zřízením. Synodní senior dr.V.Hájek : Zřizování stálých komisí synodu círk.zříz. nezná. Navrhuje proto hlasování o druhém návrhu /5b/. Jiný návrh v této záležitosti nebyl písemně předán.

V ý s l e d e k h l a s o v á n í o n á v r h u 6b:

pro přijetí návrhu	všichni přítomní
proti přijetí návrhu	žádný hlas

přijat je tedy návrh 6b.

Dále jednáno o s l o ž e n í d e l e g a c e synodu.

Farář J.Veber ze Šumperka připomíná, že při včerejším zasedání bylo rozhodnuto, že delegace synodu bude vyslána, nedošlo pouze k rozhodnutí o určení jmen delegátů synodu, i když v této souvislosti bylo navrhováno více jmen. Bylo též rozhodnuto, že delegace bude 7 členná. Dr.V.Hájek projevuje ochotu , že pokud nebude v delegaci dostatek místa pro všechny zájemce, vzdá se účasti v této delegaci.

Farář J.Veber sděluje jména delegátů, o nichž bylo předcházejícího dne hovořeno :

Bratr děkan dr.J.L.Hromádka, far. ThDr. Jan Pokorný z Brna, MUDDr Ot. Tardy z Litomyšle, far. M.Hájek z Gottwaldova, který se členství vzdal, JUDr M.Bula z Val.Meziříčí, který se též členství vzdal, vikář Jan Čapek z Prahy-Dejvic, PhDr.Jaro Křivohlavý z Prahy, MgPh V.Ulmanová z Karl. Varů, far.J.Pfann ze Sněžného, sen. L.Miřejovský z Tábora, JUDr. Fr. Škarvan z Prahy, far. M.Heryán z Radotína.

Děkan dr.J.L.Hromádka žádá, aby byl vyjmut z účasti v této delegaci z toho důvodu, že je účasten mnoha různých jednání a že bude vhodnější, když se jednání zúčastní zástupci synodu, kteří k tomu jinak nemají příležitost. Far. D.Molnár navrhuje místo br. děkana Hromádky br. doc. dr.J.Smolíka. Synodní senior dr.V.Hájek upozornuje, že počet členů delegace bude nutno uvést v soulad s přijatým návrhem /6b/, totiž aby bylo možno obsadit z poloviny členy ze synodní rady a z poloviny zástupci synodu. Senior Zd.Kubíček navrhuje, aby počet členů delegace byl snížen na 6. C.Horák navrhuje, aby počet členů delegace byl zvýšen na 12. Synodní senior poznamenává, že 12ti členná delegace by dle jeho názoru byla již příliš veliká. Senior J.V.Klas navrhuje, aby delegace byla šestičlenná , z toho 3 delegáti ze synodálů, což bude v souladu s původně podaným návrhem br.vik.J.Čapka ze včerejšího dne.

V následujícím bylo prováděno h l a s o v á n í o následujících dílčích částech:

I. Hlasování k návrhu, že delegace, pro níž bude vyžádáno slyšení u ministra školství a osvěty bude šestičlenná, z toho 3 delegáti budou zvoleni ze členů synodu /mimo synodní rady/ a 3 delegáty bude jmenovat synodní rada jako své zástupce.

Výsledek hlasování : proti 1 hlas
pro přijetí ostatní přítomní.

Tento návrh je p ř i j a t většinou hlasů členů synodu.

II.hlasování : Hlasování o delegátech zastupujících synod bude provedeno lístky tím způsobem, že každý napíše 3 jména synodálů, kteří byli navrženi a kteří projevili ochotu členství v delegaci přijmout /mimo členů synodní rady/. Pro volbu budou platit stejné zásady jako pro volbu členů synodní rady.

Tento návrh byl jednomyslně p ř i j a t .

III.hlasování o jménech delegátů synodu. Výsledek hlasování dle zprávy skrutátorů /příloha č.5/

far. ThDr J.Pokorný	53
PhDr. Jaro Křivohlavý	43
doc. dr.J.Smolík	36
MUDr O.Tardy	34
vik. Jan Čapek	27
far. J.Pfann	27
JUDr F.Skarvan	25
sen. L.Miřejovský	12
far. M.Meryán	9
MgPh V.Ulmanová	6
prázdné lístky	2

Celkem odevzdáno 93 lístků.

Nadpoloviční většinou byl zvolen pouze 1 delegát a sice PhDr. J a n P o k o r n ý .

Farář Matějka z Břeclavi navrhuje, aby užší volba dalších dvou delegátů byla provedena aklamací a sice v pořadí dle počtu obdržených hlasů.

Far. J.Šimsa podává protinávrh, aby užší volba byla provedena hlasovacími lístky.

Výsledek hlasování o protinávrhu - pro hlasování lístky!

Pro návrh hlasovalo 7 přítomných
proti ostatní

Návrh na hlasování o u ž š í v o l b ě l í s t k y n e b y l p ř i j a t .

Při hlasování o návrhu na užší volbu aklamací se pro návrh vyslovila nadpoloviční většina přítomných.

N á v r h t e d y p ř i j a t .

Hlasování aklamací o dalších dvou členech delegace v pořadí podle počtu hlasů a sice PhDr J.Křivohlavém a doc.Smolíkovi:

proti žádný hlas
zdrželo se hlasování 2 přítomní
pro zvolení těchto dvou bratří
za členy delegace hlasovali zbývající, t.j.
nadpoloviční většina přítomných.

V d e l e g a c i budou tedy synod zastupovat tito bratří:

far. PhDr J.Pokorný z Brna
PhDr J.Křivohlavý z Prahy
doc.dr.J.Smolík z Prahy.

Dále vzat na pořad Návrh předložený 26 synodály, týkající se sboru Kdyně : /příloha č.6/.

--- "Synod se usnáší na zřízení 10 členné komise, která projedná zásah p.KCT Wiendla do pastorační péče ve sboru Kdyně /okres Domažlice/ a bude pokračovat v dalším jednání s MŠK do normalisace vztahů mezi p.KCT a staršovstvem a farářem sboru." ---

Synodní senior dr V.Hájek projevuje názor, že projednání této záležitosti by spadalo do působnosti delegace, pro níž bude vyžádáno slyšení u ministra školství a kultury. Vik. J.Čapek z Prahy-Dejvic poznamenává, že s tímto návrhem, jakož i s některými dalšími by bylo vhodné obrátit se přímo na příslušné pány tajemníky. Navrhuje zřízení malé redakční komise /synodní kurátor JUDr Šimek, br.far. Molnár a s.PgPh Ulmanová/, která by vypracovala text dopisu. Synodní senior znovu poznamenává, zda by přece jen nebylo vhodnější, aby tuto záležitost, jakož i další podobné, řešila delegace synodu. J.Šimsa poukazuje, že odkládáním vzniká nebezpečí z prodlení. Neodkladné záležitosti je třeba řešit bez prodlení. Konkretní situace by proto měla být řešeny dopisy a navrhuje proto přijetí návrhu br.vik. Čapka. Dr.P.Šimek sděluje, že postup není dobře domyšlen. Přímým jednáním synodu by se tyto záležitosti vyjmuly z působnosti delegace synodu, která má jednat na MŠK. Doporučuje záležitosti předat této delegaci, která by napsala dopisy jak MŠK, tak i pánům tajemníkům. Dr.Pokorný poznamenává, že vyřízení záležitosti velmi spěchá. Navrhuje proto odeslání krátkého dopisu synodu na MŠK a pana KCT Západočeského KNV v tomto znění/

---- "Synod si uvědomuje, že obvinění, která se týkají činnosti a pastýřské péče faráře Jakuba Trojana se dotýkají způsobu práce všech církevních pracovníků."

Synod doufá, že jednání v této věci budou v brzké době vyřešena tak, aby tím byl posílen kladný vztah mezi církví a státem." ----

Senior dr.B.Hrejsa z Prahy klade otázku, zda je v pořádku, aby se synod obracel přímo na pány církevní tajemníky. Konsenior J.Kovář z Vrchlabí doporučuje zřízení orgánu synodu, který by v období mezi synpdy napomáhal synodní radě při jednáních. Jednorázovými akcemi se nic nevyřeší. Vikář J.Čapek poukazuje, že návrh na zřízení stálé komise synodu byl již zamítnut a vyslovuje obavu , že novým jednáním v tomto směru by mohlo dojít k odsunutí aktuelních otázek. Navrhuje, aby bylo provedeno hlasování o návrhu far. dr.Pokorného. R.Hroch z N.Jičína navrhuje, aby záležitost byla předána k vyřízení delegaci synodu. Farář dr.J.Pokorný z Brna znovu poukazuje, že vyřízení této záležitosti je velmi urgentní v Západočeském seniorátě. Záležitost je nutno řešit a napravit tak vzájemné vztahy. Trvá proto na odeslání dopisu synodu dle svého návrhu. Sen.kurátor Dr P.Hofer z Horek u Tábora je proti tvoření dalších komisí, neboť vyřizování sporných případů je v kompetenci synodní rady. Doporučuje, aby vyřešením případu br.far.Trojana byla pověřena synodní rada. Far.D.Molnár z Lysé n.L. znovu poukazuje, že případ Kdyně , jakož i případ Chleb jsou takové povahy, že nelze čekat. Nezáleží na tom, zda bude jednat delegace, nebo jiná komise, event. kdo dopis zašle. Rozhodující je, aby k návrhu bylo zaujato stanovisko a aby bylo jednáno. Far. Bl.Pípal ze Svratouchu navrhuje konec diskuse.

Návrh na konec diskuse všemi přítomnými přijat.

Výsledek h l a s o v á n í o odeslání dopisu synodu dle návrhu br. far. dr.Pokorného /dle přílohy č.7/:

Proti odeslání 0
Zdrželo se hlasování 3
Zbývající přítomní hlasovali pro odeslání dopisu.

Dále vzat na pořad návrh předložený 31 synodály, týkající se V e l k é nad Veličkou :

--- "Synod českobratrské církve evangelické v Praze vyslechl zprávu o případu stavby ve Velké nad Veličkou, okr. Hodonín, který je ministerstvu znám. Vyslovujeme politování nad tím, že je dnes takové jednání možné a žádáme MSK, aby uplatnilo svůj vliv a usilovalo o spravedlivé vyřešení této pro nás tak trapné záležitosti." ---

Senior J.P.Šebesta z Brna oznámil, že před odjezdem na synod byl informován pan KCT dr.Krejčím, že dle rozhodnutí komise KNV byl definitivním vyřízením této záležitosti ve smyslu stížnosti pověřen ONV v Hodoníně. Synodní kurátor dr.P.Šimek podal zprávu o dosavadním jednání s ONV v Hodoníně a sdělil, že byl již jednou se strany ONV v Hodoníně nesprávně informován o stavu záležitosti při osobním jednání jeden den poté, kdy o tom ONV v Hodoníně rozhodl. Záležitost je nutno i nadále sledovat, dokud nebude vyřízena. Navrhl, aby projednáním záležitosti byla pověřena delegace synodu.

Při h l a s o v á n í se většina přítomných vyslovila pro přijetí návrhu br. synodního kurátora dr Šimka na předání této záležitosti delegaci synodu.

Dále projednáván návrh předložený 46 synodály v záležitosti

C h l e b :

---- "Synod nechť se zabývá případem obsazení sboru ve Chlebích a zaujme k němu stanovisko." ----

Vikář J.Čapek navrhuje, aby synod k této záležitosti zaujal stanovisko odesláním dopisu na SKNV v Praze následujícího textu:

"Synod pojednal o otázce kandidatury faráře Milana Balabána ve sboru českobratrské církve evangelické ve Chlebích.

Protože postup staršovstva v této otázce probíhal podle církevních zákonů a církevního zřízení, žádáme Vás o udělení státního souhlasu pro faráře Milana Balabána k volbě v tomto sboru."

Bylo provedeno h l a s o v á n í o odeslání navrženého dopisu.

Pro návrh se vyslovilo 49 synodálů, t.j. nadpoloviční většina. Návrh byl přijat.

Dále projednáván návrh předložený 37 synodály ve věci

C h l e b a S o b ě h r d :

---- "Synod navrhuje zřídit komisi, která by během synodu napsala dopisy ve věci Chleb a Soběhrd a j. přímo příslušným pánům církevním tajemníkům KNV a ONV."----

Poněvadž tento návrh koresponduje s dříve projednávanými záležitostmi, vyslovili synodálové nadpoloviční většinou souhlas se s t a ž e n í m n á v r h u z p r o g r a m u.

Dále projednáván návrh předložený 25 synodály, týkající se

p o s e l s t v í s y n o d u :

---- "Ku podpoře rozhovoru uvnitř církve i s lidmi nevěřícími navrhujeme, aby :

1/ poselství synodu poukázalo na nedostatky "systému jednoho muže", při němž jen kaztel ve sboru mluví, kdežto ostatní mlčí a myslí si své - proti tomu aby byla zdůrazněna užitečnost vnitrocírkevního rozhovoru, kterým

a/ ~~navzájem~~ si údové církve navzájem slouží k lepšímu porozmění evangelia v dnešních životních podmínkách

b/ učí se nesnadnému umění, partnerovi trpělivě a pozorně naslouchat a své myšlenky zase srozumitelně vyjadřovat

c/ a tak se připravují k daleko těžšímu rozhovoru se všemi nevěřícími bližními ve smyslu I.Petr. 3,15 a I.Kor.9, 19-22.

2/ Synod pověřil synodní radu, aby všemožně podporovala možnost rozhovoru v nejrozmanitějších formách církevního života /časopisecké diskuse/ , příležitosti a podněty k rozhovorům na církevních kursech, presbyterních konferencích, biblických hodinách a pod./ a aby doporučila seniorům, aby rozvoji rozhovoru ve sborovém životě věnovali pozornost při visitacích.

3/ Výuka v rozhovoru a péče o jeho rozvoj a kvalitu byla zařazena jako jeden z úkolů výhledového plánu církve."

Doc.dr.Smolík: V církvi je mnoho otázek, především z různých theologických směrů a mělo by být o nich diskutováno při různých příležitostech a též ve staršovstvech. Diskuse mezi různými duchovními tábory by měla být vedena i v tisku, aby nebylo nebezpečí roztržky následkem pozbytí vzájemné důvěry. Je proto třeba otevřít rozhovor. Synodní senior dr.Hájek upozorňuje, že při visitacích sborů je velmi obtížné zjišťovat úroveň rozhovorů ve sboru. Dr.M.Bula poukazuje, že ve mnoha sborech je rozhovor považován za nežádoucí a nepatřičný. Nepovažuje se za známku dobrého vychování, když někdo se svými někdy i pochybnými myšlenkami přijde do sboru. Synod by měl vyjádřit mínění, že takto to ve sborech nemá jít. Rozhovory by se měly vyznačovat určitou kulturou, kterou s politováním nelze ani vždy zjistit při jednáních na synodu. Synod by se proto měl usnést na stanovisku , že rozhovor v dobrém smyslu prováděný kultivovaně je dobrý. Proto je ve třetím bodě návrhu zařazena péče o kvalitu rozhovoru. Senior E.Stehlík vyslovil dojem, že rozhovory v církvi vedeme již dlouhou dobu a neví o případech, kde by ve sborech nebylo hovořeno. Je proti přijetí tohoto návrhu. Far. Pípal upozorňuje, že o rozhovorech je pojednáváno též v návrhu poselství a navrhuje proto upustit od dalšího projednávání tohoto návrhu.

Při h l a s o v á n í od u p u š t ě n í od dalšího projednávání tohoto návrhu hlasovali 3 přítomní proti, ostatní hlasovali pro upuštění od dalšího projednávání.

Dále vzat na pořad návrh předložený 36 synodály, týkající se účasti z á s t u p c ů k ř e s t. c í r k v í n a z a s e d á n í c h s y n o d u .

--- "Navrhuji, aby synod pověřil synodní radu, aby pro celé synodní jednání dalších synodů zvala zástupce všech křesťanských církví v naší republice, včetně církve římskokatolické."

Prof.dr. F.M.Dobiáš je pro to, aby delegace byly zvány na slavnostní zahájení, avšak ne na pracovní jednání, která mohou být prohlášena za uzavřená, čímž by mohlo dojít k nedůstojným situacím. Synodní senior dr.V.Hájek poznamenává, že úroveň našich synodních rozhodnutí není někdy tak vysoká, abychom se s tím mohli chlubit. Far.J.Šimsa projevuje názor, že přizvání zástupců křesťanských církví by bylo vhodné. I na tomto synodu byly projednávány závažné věci a nebylo třeba prohlásit jednání za důvěrné. Pokud by se tak v budoucnu stalo, bylo by možno odvést mezitím hosty na pohoštění. Far. Veber vyslovuje se pro schválení tohoto návrhu a klade otázku, co je důležitější, zda vyjádření ekumenického cítění nebo naší slabosti.

Pro návrh na konec diskuse se vyslovila většina přítomných.

Výsledek h l a s o v á n í o návrhu :

Pro přijetí návrhu	47
Proti přijetí návrhu	27
Zdrželo se hlasování	10

Návrh podle přílohy č.13 byl tudíž přijat nadpoloviční většinou přítomných. /Viz usnesení synodu č.51/

Dále projednávány n á v r h y , t ý k a j í c í s e e k u m e n i c k ý c h s t y k ů .

Br. Žárský bere zpět svůj osobní návrh, takže hlasováno o d r u h é v a r i a n t ě n á v r h u o o b n o v ě s p o l u p r á c e s e v a n g . c í r k v e m i n a S l o v e n s k u :

--- " Synod s lítostí konstatoval, že ustaly veškeré styky s evangelickou církví na Slovensku . Pověřuje synodní radu, aby jeho jménem se obrátila na vedení reformované slovenské církve a na ostatní evangelické církve na Slovensku, informovala je o naší lítosti nad tímto stavem a vyjádřila naši upřímnou touhu po obnovení bývalých styků." ---

N á v r h byl p ř i j a t . Všichni pro, proti nikdo. /Viz usnesení synodu č.16/

Dále projednáván n á v r h o s t u d i u k a z a t e l ů b o h o s l o v c ů v c i z i n ě .

--- " Vítáme možnost, že naši kazatelé mohou prohlubovat své vzdělání studiem v cizině. Vyzýváme synodní radu a fakultu, aby ve využívání této možnosti pokračovala a jednala o rozšíření studia v cizině i na bohoslovce." ---

N á v r h p ř i j a t bez diskuse. Všichni pro, proti nikdo. /Viz usnesení synodu č.35/

Nato předložen k projednávání n á v r h n a v y s í l á n í z á s t u p c ů c í r k v e d o z a h r a n i č í :

--- " Synod doporučuje, aby byl podstatně rozšířen okruh theologických i laických zástupců naší církve /znalých cizích jazyků/, kteří jsou vysíláni k různým služebním cestám na církevní i ekumenická zasedání do zahraničí. S výsledky cest nechť jsou sbory seznamovány."

N á v r h p ř i j a t bez diskuse. Všichni pro, proti nikdo. /Viz usnesení synodu č.18./

Dále došlo k projednávání n á v r h u n a ú p r a v u c í r k e v n í h o z ř í z e n í § 27 čl.8 :

--- "Synod volí z kandidátů, navržených synodním zastupitelstvem a doplněných synodem šestičlennou synodní radu.." ---

V diskusi upozornil synodní senior, že návrh odporuje státním zákonům. J.Šimsa namítl, že tomu tak není, že lhůta je stanovena 14 dní, a to jiným zákonem, což pro jednání synodu nestačí. Bylo by ale možné, aby se tento synod usnesl na kandidátech, kteří by byli voleni na příštím synodu a v tomto mezidobí by pro ně bylo požádáno o státní souhlas.

N á v r h b y l b e z h l a s o v á n í s t a ž e n z p r o g r a m u .

Na pořad vzat p r o t i n á v r h podaný br.J.Čapkem :

--- "Synod se usnáší, že synodní zastupitelstvo předloží při příští volbě do synodní rady vždy 4 kandidáty na jednu funkci".

H l a s o v á n í : 57 pro, nikdo proti.

N á v r h b y l p ř i j a t .

Jako další projednáván n á v r h n a k o n á n í b r i g á d.

--- "Synod se přimlouvá, aby ministerstvo školství a kultury v dohodě s ministerstvem zahraničních věcí umožnilo uskutečnit v ČSSR brigádu evangelické mládeže ze zahraničí, pořádanou akcí "Znamení smíření - Sühnenzeichnen". Brigádníci by konali obecně prospěšnou práci na tom místě a v tom čase i v té podobě, kterou bude ministerstvo školství pokládat za vhodné. Doporučujeme, aby prvá takováto brigáda byla uskutečněna již o prázdninách 1966." ---

Synodní senior vysvětluje, že žádost byla již podána. Návrh byl proto s t a ž e n b e z h l a s o v á n í jako bezpředmětný.

Další volný návrh se týkal zintensivnění p a s t o r a č n í p é č e :

--- "Synod si znovu připomněl důležitost a význam pastorační péče v církvi. Usnesl se, aby v tříletí do příštího synodu kazatelé a staršovstva věnovali větší /zvýšenou/ pozornost pastorační práci ve svých sborech." ---

Synodní senior dr.V.Hájek připomněl, že tento důraz je již obsažen v poselství.

P ř e š l o s e b e z h l a s o v á n í .

Další volný návrh o b o h o s l o v c í c h :

--- "Synod oceňuje dobrou theologickou přípravu, kterou získávají bohoslovci naší církve na KBF. Aby tito bohoslovci měli současně možnost i povinnost také hlouběji poznávat sborový život a aby rostli i v odpovědnosti sborového společenství,

žádá synod synodní radu, aby v dohodě se seniorátním výborem pražského seniorátu a s ředitelem EKS v Jirchářích a s přihlédnutím k přání bohoslovců samotných doporučila bohoslovce do jednotlivých či vybraných pražských sborů, kde by byli podle svých časových možností zváni do všech složek sborové práce i do schůzí staršovstva. Příslušný farář pak bude s ředitelem EBS a profesory KF věnovat bohoslovci zvláštní pastýřskou péči. V některých případech se tak již děje. Jde o to, aby tento zájem a tato péče byly rozšířeny na všechny naše bohoslovce. Některé jiné evangelické církve již mají tuto praxi zavedenou a osvědčuje se." ---

Hrajsa: vysvětlil současný stav. Zdůraznil, že nejde o administrativní zatěžování bohoslovců nebo považování jich za vikáře.

N á v r h b y l p ř i j a t ./Usnesení synodu č.32/

Další volný návrh o vydávání pomůcky "N a k a ž d ý d e n".

---"Synod se obrací k rodinám i k jednotlivcům a volá je k soustředěnému naslouchání Slovu Hospodinovu a k modlitbám také v kruhu rodin a soukromí. Žádá synodní radu, aby náklad příručky "Na každý den" byl podstatně zvýšen. Příručka nechť je vydána v kapesním formátě s omyvatelnými deskami a její zpracování svěřeno kolektivu kazatelů, kteří by dbali , aby v krátkých, uderných denních výkladech Písma oslovovali zvěstí evangelia člověka současnosti. Nové zpracování i vyšší náklad příručky nechť je uskutečněn již pro rok 1968." ---

N á v r h p ř i j a t . Proti 1, ostatní pro.
/Usnesení synodu č.43/

Další volný návrh na " o c e n ě n í o d v á ž n ý c h" či " o c e n ě n í s t a t e č n é v í r y " :

--- "Synod vyznává vděčnost Bohu za to, že daroval církvi jednotlivce i sbory, kteří se ve víře odvážili čelit nesprávnému návrhu rodinného zákona v r. 1963 a posloužit tak církvi i naší společnosti a kteří se pokoušeli zajistit starým lidem v domovech důchodců základní lidská práva a napravit ve školách narušené soužití mezi věřícími a nevěřícími občany. S uznáním myslíme na ty sbory a jednotlivce, kteří pro věrnost evangeliu a pro odpovědný postoj ke společnosti nesli i nesnadné následky." ---

Diskuse nebude - to bylo odhlasováno . Pro návrh 33, proti 26. N á v r h b y l p ř i j a t .
/usnesení synodu č.4/

Na návrh far. J.Šimsy byl dán souhlas k přečtení zvláštního dopisu s t u d e n t ů t h e o l o g i e /synodu: adresovaný /

Po příznivém ohlasu na dopis bohoslovců podává far.J.Zejfart návrh na z v l á š t n í u s n e s e n í s y n o d u :

--- "Synod se usnáší přizvat na další synody zástupce studentů theologie, kterému by bylo uděleno mimořádné slovo a který by mohl na případné dotazy a připomínky na místě odpovědět." ---

N á v r h b y l p ř i j a t . Všichni pro, proti nikdo.
/usnesení synodu č.52/

Dále jednáno o f o r m u l a c i p o s e l s t v í XV. s y n o d u :

Diskuse: C.Horák doporučuje lhůtu diskusního příspěvku 1 min. M.Heryán doporučuje návrh přijmout beze změn. B.Píhal doporučuje stylistické a drobné úpravy dát písemně přímo komisi. Drobné stylistické připomínky měli: Sládek, Matějka, Chvála, Jan Čapek, Boh.Miřejovský, - nakonec přijat n á v r h br. Lesikara z Horátve:

--- "Přijmout znění v podstatě tak, jak bylo předloženo a drobné připomínky nechť dají synodálové přímo prof.Hromádkovi. Komise podle nich upraví znění. Odhlasovat tuto důvěru komisi a schválit znění poselství." ---

Při hlasování byly pouze 2 hlasy proti, ostatní pro.
/Usnesení synodu č.53/

P o k r a t š í p ř e s t á v c e

obnoveno další jednání v 17 hodin.

Projednáván návrh dopisu , určeného s j e z d u KSČ.

Zprávu za komisi, zvolenou synodem podal doc.dr.J.Smolík. Uvedl, že se komise dostala do rozpaků, zda je moudré, aby se synod obracel na sjezd KSČ, neboť se synod již usnesl připravit memorandum a vyslat komisi na MŠK, která má jednat o těchže věcech . Komise proto připravila návrh dopisu, který má být ihned zaslán MŠK se žádostí, aby jej pan ministr odevzdal dále. Dr.Hromádka připomíná, že sdílí stejné rozpaky, které měla komise. Jako jedinec se může obrátit na sjezd strany, ale synod representuje celou církev. Navrhuje, aby tento dopis byl zaslán ministrovi školství. Pro tento návrh mluvil i senior Beneš , Heryán, dr.Jarošek, Pfann, Veber.

H l a s o v á n í : pro Hromádkův návrh odeslání dopisu ministrovi : všichni mimo jeden hlas, který byl proti.

Dále projednáván návrh bratra Dr.Derfla o v ý h l e d o v é m p l á n u c í r k e v n í p r á c e :

--- "Synod se usnáší, aby synodní rada pro příští 16.synod zařadila do tisků tohoto synodu též výhledový -perspektivní

plán práce pro příští tříleté období se zdůrazněním nejdůležitějších úkolů církve." ---

N á v r h b y l p ř i j a t . Nikdo proti.

/Usnesení synodu č.6/

Další návrh se týkal vydání dokumentů synodu:

--- "Synod se usnáší, aby poselství sborům, mírové poselství, byla uveřejněna tiskem a není-li to možné, tedy jiným způsobem."

Tento návrh schválen. /Usnesení synodu č.44/

V další části jednání došlo k provedení voleb k á r n ý c h v ý b o r ů .

Kandidátka podle návrhu synodní rady byla předložena diskusi. Diskuse nebyla. Návrh schválen aklamací en block - jak členové tak náhradníci.

K á r n ý v ý b o r zvolen v tomto složení:
JUDr A.Rybář
JUDr J.Derfl
Mir. Rodr
J.Soběslavský

Náhradníci :
J.Kubíček
JUDr K.Pala
M.Růžička
Z.Somolík

V r c h n í k á r n ý v ý b o r zvolen v tomto složení:
JUDr M.Němec
JUDr J.Kynčl
B.Potměšil a L.Moravec

Náhradníci :
J.Veselý
Dr.J.Pokorný
JUDr.P.Hoffer
dr.J.Křivohlavý

R e v i s o ř i účtů zvoleni: V.Chadim a V.Voral.

Tyto návrhy byly s c h v á l e n y j e d n o h l a s n ě .

Dále přišlo na pořad projednávání návrhu P o s e l s t v í 15. s y n o d u v o t á z c e m í r u a v á l k y .

Projednávání tohoto návrhu komise pro novou formuladi vyznání víry bylo zahájeno bez předchozího čtení návrhu, neboť tento byl rozmnožen a rozdán synodálům s dostatečným předstihem, aby se s tímto návrhem mohli seznámit.

Dr.B.Konvalinka z Břeclavi připomíná, že je nutno si uvědomit, zda toto poselství má zaznít především do našich kruhů či do světa. S mírem musí začít především každý sám u sebe, usmířit se s lidmi a s Bohem. Základem pro mírové budování je Kristus, který přináší klid duším a srdcím. Mír není možný na základě strachu a obav. Synodní senior dr V.Hájek navrhuje řečnickou lhůtu po jedné minutě. Návrh většinou přítomných odsouhlasen.

Farář Bl.Pípal sděluje, že poselství je zbytečně rozvláčné, má 107 řádek a bylo by možno je zkrátit na 52 řádek, aniž by byl proveden zásah do obsahu poselství. Má vypracován návrh na zkrácení. Far. K.Matějka: Návrh se mu zdá příliš všeobecný. Kdyby byl vyškrtnut podtitulek a první věta, nedalo by se zjistit, že poselství bylo vypracováno církví. Dr.J.L.Hromádka navrhuje, aby ve 3 odstavci za drugou větu končící... jako poslední prostředek bylo vloženo následující :

"Do tohoto doznívání zapadá k velikému neklidu ve všech světadílech dnešní válka ve Vietnamu. S porozuměním zjišťujeme, že velká část duchovenstva a vynikajících představitelů církví ve Spojených státech spolu s představiteli mnoha církví na celém světě volá po tom, aby válka, kterou vedou Spojené Státy byla ukončena, zvlášť aby nevyhlášená válka proti severnímu Vietnamu byla zastavena, aby bylo zahájeno mírové jednání na základě ženevských dohod z r.1954 a aby k tomuto jednání byla povolána také Národní fronta osvobození. Stejně se připojujeme k prohlášení Křesťanské mírové konference a k nedávnému usnesení Ústředního výboru Světové rady církví v Ženevě, kterými vietnamská válka byla označena za nejzávažnější nebezpečí v dnešní mezinárodní situaci a kterými bylo také upozorněno na neudržitelnost toho, že lidová Čína se svými 700 miliony obyvatelů byla od počátku své existence vylučována z odpovědného mezinárodního rozhodování. Pro uklidnění mezinárodních vztahů ve všech světadílech je rychlé vyřešení vietnamského konfliktu nevyhnutelné."

Dr.J.L.Hromádka dále poznamenává, že otázky mírové uvědoměle zařazujeme do církevního jednání. Bratří v mnoha zemích prožívají to, co se děje a uvědomují si hrůzu tohoto počínání. I my máme k této situaci co říci. Naším úkolem je zápasit o mír, též o mír mezi sebou a o mír ve svých duších. Dr.F.Sklenář z Třebíče poznamenává, že žijeme v době neposlušnosti a nevěry vůči Bohu. Musíme vynaložit své úsilí k tomu, abychom především dosáhli pokoje s Bohem. J.Ruml poznamenává, že v návrhu na str.2 odst.1 není podle biblické theologie a christologie. Vlastní pramen všech válek, revolucí a i sebevražd vidí Písmo jinak. Základ je v emancipaci moderního člověka od Boha, zbožnění člověka a postavení si model. Pak se člověk bije. Celý materiál by bylo dobře zhutnit, aby lépe působil. J.Veselý soudí o návrhu, že je dobrý a odpovídá křesťanskému duchu. Hodnotí konstatování, že každá válka je bratrovražedná. Výhodu vidí ve vyzdvižení konkretních bodů. Senior Zd.Kubíček navrhuje přijetí návrhu dle předlohy. Senior L.Mirejovský projevuje názor, že poselství je příliš frázovité a že u většiny vět se mu zdá, že je již někde četl. Návrh br.děkana Hromádky na doplnění je konkretní, ostatní představuje navěšené fráze. Navrhuje poselství přepracovat. K bodu 4 na str. 2 poznamenává , že máme též porozumění pro vojáky, kteří se brání proti tyranii.
J.Veber sděluje, že dle jeho názoru je navržené poselství konkrétní a že se nejedná o fráze. Vsuvka navrhovaná br dr. Hromádkou se pro svou přílišnou aktuálnost do poselství nehodí. Navrhuje, aby dodatek dle návrhu br.dr.Hromádky byl zaslán samostatně hnutí křesťanských církví v USA, případně též presidentu USA. P.Hroch sděluje, že se mu nelíbí formulace bodu č.1 na straně 2, obzvláště v souvislosti s Jeremiášem 6,19.

R.Žárský navrhuje na str. 2 bod 1 v první řádce za slovo "válek" vložit slovo "vždy" , aby formulace byla přijatelnější. Podporuje návrh br.Vebera na zaslání dodatku dle návrhu dr.Hromádky o Vietnamu hnutí křesťanských církví v USA. Domnívá se, že by v poselství měla též být uvědoměno zřeknutí se nukleárních základen na našem území. Senior J.Sládek navrhuje, aby na str.2 bod 1 v první řádce byla formulace "Bůh používá" pozměněna na "Bůh chce používat" čímž by byly zmírněny theologické námitky proti tomuto bodu. Vikář J.Čapek se připojuje k návrhu br.far. Vebera. Na str. 2 za odstavec I navrhuje vložit větu "svírá nás zvláště hrozby hladu v Indii". Synodní kurátor JUDr P.Šimek na závěr diskuse navrhuje, aby dodatek o Vietnamu dle návrhu br.děkana J.Hromádky byl zaslán jednak Mezinárodnímu výboru svědomí o Vietnamu a Komisi pro mezinárodní vztahy při Světové radě církví v Ženevě.

H l a s o v á n í bylo provedeno o následujících dílčích usneseních:

a/ Přijetí návrhu br.děkana J.Hromádky o Vietnamu a jeho zaslání mezinárodnímu výboru Svědomí o Vietnamu a Komisi pro mezinárodní vztahy při SRC v Ženěvě : většina přítomných hlasovala pro přijetí návrhu. Proti nehlasoval nikdo.

b/ Usnesení, že všechny pozměňovací návrhy k předloženému textu poselství XV.synodu o otázce míru a války budou přikázány komisi, která návrh vypracovala, aby dle uvážení provedla jejich zapracování do poselství. Písemné návrhy mají být předkládány br. far. J.Veberovi. Většina přítomných hlasovala pro přijetí usnesení. Proti nehlasoval nikdo.

c/ Hlasování o přijetí vlastního poselství XV.synodu o otázce míru a války dle předloženého návrhu s přihlédnutím k usnesení pod bodem b/. Většina přítomných hlasovala pro přijetí návrhu poselství . Proti hlasoval 1.

- . -

Tímto závěrečným hlasováním bylo zakončeno pracovní jednání synodu. Před skončením učinil ještě synodní senior Dr.V. Hájek závěrečný projev:

V průběhu synodu se vyskytly připomínky , že nebyl předložen perspektivní plán naší církve. Proti tomuto požadavku je možno mít námitky , opírající se o knihu Zjevení, neboť pro křesťana je perspektivní plán obsažen především v knize Zjevení. Pokud chceme něco dělat jako podniky, pak je nutno ctít toto stanovisko, požadující perspektivní plán. V pozadí myšlení církve Páně má být jediná perspektiva a to je výhled Ježíše Krista, který byl a je a přijíti má. My na něho často zapomínáme a nemyslíme na to, že přijíti má. Poněvadž on prodlévá, říkáme si, že se budeme zabývat jinými věcmi.

Synod jsme v jistém smyslu přežili. Mnoho jsme přijali, mnohé jsme si objasnili a v mnohém si do budoucna lépe porozumíme.

Vracím se ještě ve svém závěrečném projevu k pokání a to k pokání essenciálnímu a ne k frázovitému . Pro církev a pro společnost můžeme něco udělat jen tehdy, budeme-li žíti v pokání. Musíme si být vědomi a to každý z nás, že já jsem nic a musíme mít všechno očekávání upnuté k našemu Pánu a Spasiteli. Jen pak jsme platnými členy církve a platnými členy společnosti."

Dále děkuje všem přítomným za vše, co bylo uděláno pro toto spojení, abychom byli platnými členy církve a platnými členy společnosti.

Zdůrazňuje, že přijímá kritiku, která byla pronesena a prosí za prominutí, pokud někde postupoval příkřeji. Nikomu nechtěl ublížit. Pokud se dopustil nějaké chyby, tak prosí, aby mu byla odpuštěna.

"Co si máme přáti do další práce? Aby nás Bůh spojoval svým Duchem tak, abychom se cítili bratry a sestrami. Zde je právě naše slabina. Bratrství a porozumění je mezi námi často velmi málo. Jsme netrpěliví, nedočkaví, nerozumíme si a nedáme si práci, abychom bratry pochopili. Z toho pak vzniká nervosita a odmítání druhých."

Konečně se Dr.V.Hájek obrací s prosbou na mladé i starší:

" Abychom se všichni snažili o vzájemné porozumění a přiblížení se navzájem, a to platí i pro bohoslovce. Pak se nám problémy objeví v jiném světle a to musíme brát v úvahu. Modleme se a usilujme, abychom byli jednou rodinou. Poctivě se snažme o to, abychom to, co jsme přijali dovedli předat tak, aby se to stalo majetkem všech."

XV. s y n o d b y l z a k o n č e n p ř e d 18.hodinou večerní m o d l i t bou bratra synodního seniora Dr. V. H á j k a a zpěvem písně 280 : Tvá Pane Kriste věc to jest.

- - -

Protokol o tomto zasedání zapsali: Dr.Jaroslav Křivohlavý
Miloš Lešikar.

O B S A H

Strana

1. Kázání synodního seniora dr. V.Hájka ..... 1 - 3
2. Formální ustanovení synodu /zjištění přítomných, složení slibu členů synodu, volba zapisovatelů, volba místopředsedů , verifikační komise/ 4
3. Pozdravný telegram presidentu republiky..... 5
4. Doplňující volba do synodní rady - volba synodního kurátora dr. P.Šimka..... 5
5. Volba náhradníků z řad duchovních a z řad presbyterů ..... 5 - 6
6. Zpráva synodního seniora o stavu církve..... 6 -19
7. Projev zástupce ministerstva školství a kultury odb.přednosty K.Hrůzy 19-21
8. Rozprava o zprávě synodního seniora..... 23-26,28
9. Jednání o ustavení komise pro vypracování poselství synodu sborům - zvolení komise ... 26,30
10. Modlitební chvíle při synodu 28
11. Projednávání Řádu členství v církvi 31,60-61
12. Projednávání návrhu Zásad naší církve 32-34
13. Usnesení synodu o zpracování definitivního textu nových Zásad 34
14. Usnesení synodu o významu neděle 35
15. Usnesení synodu o vztahu vědy a víry 36
16. Jednání o složení komise pro stylisaci dopisu XIII.sjezdu strany - jednání o návrhu dopisu... 37-38 71
17. Rozprava o odpovědnosti za mír ve světě..... 39
18. Usnesení synodu o účasti na mírové práci ... 40
19. Usnesení synodu o vojenské službě 41
20. Usnesení synodu o zintensivnění ekumenických snah 42
21. Usnesení synodu o ekumenických podnicích ... 43
22. Usnesení synodu o zástupcích SČED na synodech a synodních zastupitelstvích..... 45
23. Usnesení synodu o sjednocení křestní prakse 45
24. Usnesení synodu o kárném řádu a jednacím řádu pro synod 46
25. Usnesení synodu o studiu bohoslužebných řádů 46
26. Usnesení synodu o změně hranic seniorátů ... 46
27. Usnesení synodu o péči o nekonfirmované 47

Strana

28. Usnesení synodu o křesť. výchově předškolních dětí 47

28. Usnesení synodu o příručkách pro práci mezi nekonfirmovanými 47

29. Usnesení synodu o zlepšení péče sborů o rodiče a děti 48

30. Usnesení synodu o rozšíření vyučování náboženství 49

31. Usnesení synodu o vydání konfirmační příručky 50

32. Usnesení synodu o pořádání kursů a brigád 50

33. Usnesení synodu o zřízení církevních táborů a středisk 50

34. Usnesení synodu o péči o laiky 51

35. Usnesení synodu o dálkovém studiu bohosloví ... 51

36. Usnesení synodu o péči o sborový zpěv a jeho doprovod 51

37. Usnesení synodu o bohoslužbách v rozhlase 52

38. Usnesení synodu o umělém přerušení těhotenství 53

39. Usnesení synodu o duchovenské péči o vězně 54

40. Usnesení synodu o vydávání biblí, zpěvníků a jiných příruček 54

41. Usnesení synodu o nových písních do zpěvníků .. 54

42. Usnesení synodu o informativní brožuře o církvi 55

43. Usnesení synodu o rozvrhu četby Písma v Evangelickém kalendáři 56

44. Usnesení synodu o obsahu Kostnických Jisker ... 56

45. Usnesení synodu o dozoru nad církevním tiskem 56

46. Usnesení synodu o celocírkevních sbírkách 57

47. Usnesení synodu o duchovenských platech 57

48. Usnesení synodu o praksi bohoslovců na sborech 58

49. Rozprava o odročení synodu 61

50. Rozprava o delegaci synodu a jejím složení 62

51. Jednání o záležitosti sborů : Kdyně, Velká nad Veličkou, Chleby, Soběhrdy 64-66

52. Projednávání návrhu na poselství synodu sborům 66

53. Usnesení synodu o účasti zástupců křesťanských církví na zasedáních synodů 68

54. Usnesení synodu o styku s evangelickými církvemi na Slovensku 68

55. Usnesení synodu o studiu bohoslovců v cizině .. 68

56. Usnesení synodu o vysílání zástupců církve do zahraničí 68

57. Jednání o návrhu na úpravu církevního zřízení . 69

Strana

58. Jednání o návrhu na konání brigád 69

59. Jednání o návrhu na zintensivnění pastorační péče 69

60. Usnesení synodu o bohoslovcích 70

61. Usnesení synodu o vydávání pomůcky "Na každý den" 70

62. Usnesení synodu o ocenění statečné víry 70

63. Přečten zvláštní dopis studentů theologie synodu 70

64. Z vláštní usnesení synodu přizvat na další synody zástupce studentů theologie 71

65. Usnesení synodu přijmout poselství sborům v podstatě tak , jak bylo předloženo komisí 71

66. Projednávání návrhu dopisu, určeného sjezdu KSČ 71

67. Usnesení synodu o výhledovém plánu církevní práce 72

68. Usnesení synodu o vydání dokumentů synodu .. 72

69. Volba kárného výboru 72

70. Volba revisorů účtů 72

71. Projednávání návrhu na Poselství 15.synodu v otázce míru a války 72-74

72. Závěrečný projev synodního seniora dr V.Hájka 74-75

- - -

U S N E S E N Í X V. S Y N O D U 1 9 6 6

(22. - 25. února 1966)

V ě c i v ě r o u č n é a z á s a d n í

1. (Nové Zásady církve) Synod vyslovuje poděkování předsedovi a celé komisi pro formulaci nových Zásad a vyjadřuje jí plnou důvěru. Synod žádá všechny své členy, kteří mají k návrhu připomínky, aby je podali této komisi do 31.března 1966; pověřuje tuto komisi,aby je zvážila a zpracovala a připravila do tisku definitivní text. Tento definitivní text budiž vydán v dostačujícím množství (pokud možno tiskem) jako pracovní text k projednání ve sborech.

2. (Význam neděle - Využívání volného času) Synod se zamýšlel nad tím, jak údové naší církve využívali svého mimopracovního času, zejména neděle. Prosí však a bratrsky napomíná otce i matky, mládež i děti, aby neděli měli za den, který jim Pán Bůh dává k odpočinutí i k posile při Slovu Božím a modlitbě ve společenství věřících. Ty, kteří odjíždějí do chat na rekreaci, synod vybízí, aby v neděli vyhledávali blízké sbory nebo shromažďovali své rodiny k společné pobožnosti. Ty, kteří jsou v neděli vázáni nutnou pracovní službou, synod vybízí, aby se účastnili ve sboru jiných shromáždění ve všední dny.

3. (Otázky vztahu mezi vírou a vědou) Synod se usnáší pověřit studijní komisi, aby se soustavně zabývala otázkami vztahu vědy a víry. Zároveň vyzývá členy církve, aby svými příspěvky pomohli k řešení této otázky.

4. (Ocenění statečné víry) Synod vyznává vděčnost Bohu za to, že daroval církvi jednotlivce i sbory, kteří se ve víře odvážili čelit nesprávnému návrhu rodinného zákona v r. 1963 a posloužit tak církvi i naší společnosti a kteří se pokoušeli zajistit starým lidem v domovech důchodců základní lidská práva a napravit ve školách narušené soužití mezi věřícími a nevěřícími občany. S uznáním myslíme na ty sbory a jednotlivce, kteří pro věrnost evangeliu a pro odpovědný postoj ke společnosti nesli i nesnadné následky.

5. (Zpráva synodního seniora o stavu církve) Byla uveřejněna v č.3 měsíčníku Český bratr

6. (Výhledový plán) Synod se usnáší, aby synodní rada pro příští XVI. synod zařadila do tisků tohoto synodu též výhledový (perspektivní) plán práce pro příští tříleté období se zdůrazněním nejdůležitějších úkolů církve.

Věci správní - Řády církve

7. (Doplňovací volba do synodní rady) Na další šestileté období od 1. března 1966 do 28. února 1972 byli synodem zvoleni:

JUDr Pavel Šimek za synodního kurátora
PhDr Jan Pokorný, Brno, za druhého náhradníka z řad kazatelů
Jan Miřejovský, Praha, za třetího náhradníka z řad kazatelů
MUDr Otakar Tardy, Litomyšl, za druhého náhradníka z řad starších
JUDr Pavel Hoffer, Tábor, za třetího náhradníka z řad starších.

Poznámka: Funkční období ostatních členů a náhradníků synodní rady končí 28. února 1969. Jsou to: synodní senior ThDr Viktor Hájek, náměstek synodního seniora Vladimír Čapek, náměstek synodního kurátora JUDr Alois Sklenář, duchovenský člen synodní rady Miloš Šourek a laický člen synodní rady JUDr Miloš Jarošek. Dále prvý náhradník z řad kazatelů ThDr Václav Kejř a prvý náhradník z řad starších Karel Trusina.

8. (Kandidáti pro volby do synodní rady) Synod se usnáší, aby synodní zastupitelstvo předložilo při příští volbě do synodní rady vždy čtyři kandidáty na jednu funkci.

9. (Návrhy na změny v církevním zřízení) Bylo usneseno předložit je k vyjádření staršovstvům všech sborů a všem seniorátním konventům. Bude provedeno později.

10. (Změna hranic seniorátů) S výhradou schválení seniorátním konventem Brněnského seniorátu dán souhlas, aby farní sbor českobratrské církve evangelické v Damboříčích nadále patřil k seniorátu Brněnskému, nikoli Východomoravskému.

11. (Sjednocení křestní prakse) Synod se zabýval otázkou křtu dětí a v zájmu sjednocení křestní prakse ukládá staršovstvům 1) aby se zabývala usnesením XII. synodu o křtu a článkem o křtu, otištěném v Českém bratru 1963/6 a 2) aby pokřtěným dětem a jejich rodičům věnovala zvýšenou péči (návštěvami rodičů před vysluhováním křtu, návštěvami rodin při výročí křtu, upozorněním na závazek služby dříve pokřtěným dětem, osobní péčí presbyterů.

12. (Kárný řád a jednací řád pro synod) Synod ruší dosavadní kárný řád a doporučuje zřízení komise, která by jednala o novém kárném řádu a jednacím řádu pro synod.

13. (Studium bohoslužebných řádů) Synod doporučuje theologickému odboru synodní rady, aby se zabýval bohoslužebnými řády v církvi a podal po důkladném studiu návrhy na eventuelní změny.

Věci míru a ekumény

14. (Účast na mírové práci) Synod naléhavě doporučuje synodní radě, aby na zasedání KMK a na Všekřesťanská mírová shromáždění vysílala delegáty především podle jejich skutečného zájmu o mírovou práci a přehledu o mírové problematice, tak aby tito delegáti mohli prospět věci a náležitě representovali postoj naší církve; také aby nějakým způsobem vydávali počet ze své činnosti.

15. (Zintensivnění ekumenických snah) Synod se zabýval činností Ekumenické rady církví v ČSSR, zejména v oblasti vnitrostátních mezicírkevních styků, které jsou naprosto nedostatečné a nesměřují k dalšímu sbližování evangelických církví v ČSSR, zejména mezi českými a slovenskými evangelíky. Synod žádá zástupce naší církve v Ekumenické radě církví, a v ústředí Kostnické jednoty, aby usilovali o vytvoření příležitostí ke sblížení církví, zejména na úrovni presbyterstev, sborů a seniorátů.

16. (Styk s evangelickými církvemi na Slovensku) Synod s lítostí konstatoval, že ustaly veškeré styky s evangelickou církví na Slovensku. Pověřuje synodní radu, aby jeho jménem se obrátila na vedení reformované slovenské církve a na ostatní evangelické církve na Slovensku, informovala je o naší lítosti nad tímto stavem a vyjádřila naši upřímnou touhu po obnovení bývalých styků.

17. (Ekumenické podniky) Synod vyslovuje touhu, aby byla obnovena velká ekumenická shromáždění s evangelisační náplní ve větších střediscích církve, a zintensivněna evangelisace vůbec. Doporučuje pozvat k oslavám k 500.výročí Jednoty bratrské i slovenské evangelíky.

18. (Vysílání zástupců církve do zahraničí) Synod doporučuje, aby byl podstatně rozšířen okruh theologických i laických zástupců naší církve (znalých cizích jazyků), kteří jsou vysíláni k různým služebním cestám na církevní i ekumenická zasedání do zahraničí. S výsledky cest nechť jsou sbory seznamovány.

Věci výchovy a života členů církve

(Péče o nekonfirmované)

19. Synod pociťuje jako nedostatek, že se stále nevěnuje dost pozornosti otázkám přístupu k nejmenším dětem a ukládá synodní radě, aby shromáždila vhodné pracovníky, kteří by se zabývali problémy uvedení dětí k modlitbě, k biblickým příběhům a písním, a to ze stanoviska theologů, pedagogů a jiných odborníků. Výtěžky této práce ať jsou průběžně zpřístupňovány rodičům. Dříve než to bude provedeno v celé církvi, ať se o to pokusí senioráty.

20. Synod doporučuje staršovstvům, aby ve sborech svolávala několikrát za rok rodiče dětí pokřtěných v posledních dvou až čtyřech i více letech ke společným rozhovorům o křesťanské výchově. Zdůvodnění: Již v předškolním věku je křesťanska výchova dětí velmi důležitá. Je třeba udržet živý kontakt s rodiči dětí hned od doby křtu, zvláště s těmi také, kteří se nezúčastnují pravidelně sborového života.

21. Synod pověřuje poradní odbor pro práci mezi nekonfirmovanými při synodní radě, aby při přípravě dalších osnov příruček dbal na to, aby základní zvěst evangelia (základní výpovědi víry) byla soustředěna do krátkých cyklů.

22. Synod bere s potěšením na vědomí, že se namnoze otvírají možnosti k intensivnější práci mezi nekonfirmovanými a že se v některých sborech již tato práce radostně rozvíjí. Usnáší se:
a) aby sbory, senioráty i celá církev přijaly péči o rodiče a děti za svůj nepřednější současný úkol a vyhlásily jej jako celocírkevní úkol pro nadcházející rok (1967)
b) praktickou cestou k splnění zlepšené péče o rodiče a děti ať jsou výchovné odbory, zakládané ve sborech, případně ve skupinách sborů z rodičů, presbyterů, konfirmované mládeže a odborných vychovatelů, lékařů a psychologů;
c) náplň a podněty k činnosti těchto odborů ať podává pravidelně poradní odbor pro práci mezi nekonfirmovanými při synodní radě např. souhrnem závažnějších referátů, diskusí, zkušeností.

23. (Přihlašování dětí do vyučování náboženství) Synod připomíná rodičům možnost přihlásit děti k vyučování náboženství na školách a naléhavě jim doporučuje, aby jí plně využili. Synod očekává i od sborů a jejich představitelů, že této možnosti plně využijí.

24. (Rozšíření vyučování náboženství) Protože základní školní vzdělání bylo před časem rozšířeno na 9 tříd, synod zmocňuje synodní radu k tomu, aby usilovala u MŠK o úpravu rozsahu vyučování náboženství aspoň do 8. třídy včetně - místo dosavadního do 7. třídy.

25. (Kursy a brigády) Synod vděčně kvituje jednání synodní rady o pořádání kursů a brigád pro konfirmované. Zároveň ji žádá, aby vedením brigád byli pověřováni schopní pracovníci - faráři i laici.

26. (Církevní střediska a tábory) Potřeba rozhovoru v církvi se stává stále zřejmější. Synod ukládá synodní radě, aby jednala o zřízení táborů a středisek evangelické církve, jakož i pracovních společenství, v nichž by mladí lidé byli vedeni také k poctivé práci a k dobrému vztahu k ostatním.

27. (Péče o laiky) Synod konstatuje, že vyhlášení práce laiků v církvi za tématický úkol na rok 1964 nesplnilo dostatečně své poslání. Ukládá proto všem církevním složkám, aby se trvale zaměřily na rozvíjení práce laiků v církvi. Za tím účelem synod doporučuje:
a) aby při bohoslužbách ve sborech byly laikům dle možnosti svěřovány modlitba, biblické čtení či ohlášky
b) aby v poradních odborech seniorátů a synodní rady (s výjimkou vědecko-theologických) byla polovina laiků.

28. (Péče o zpěv a jeho doprovod)
V našich sborech není zpěv shromáždění a zpěv sborový na patřičné výši. Pro zajištění této důležité složky našich shromáždění, synod ukládá sborům, aby věnovaly zvýšenou péči zpěvu a jeho doprovodu, včas vyhlížely nové varhaníky a sbormistry. Seniorátním výborům se ukládá, aby lásku k zpěvu a duchovní hudbě probouzely, podchytily a rozvíjely soustavným školením varhaníků a sbormistrů.

29. (Bohoslužby v rozhlase) Synod je vděčen synodní radě za její dosavadní jednání o obnovení rozhlasových bohoslužeb a žádá ji, aby v tomto svém úsilí i nadále pokračovala.

30. (Umělé přerušení těhotenství) Synod opětuje naléhavě výzvu k otcům a matkám českobratrské církve evangelické v otázce umělého přerušení těhotenství. Pověřuje synodní radu, aby do sborů rozeslala příslušný elaborát prof.dr.F.M.Dobiáše vypracovaný pro theologický odbor na základě usnesení minulého synodu.

31. (Duchovenská péče o vězně) Synod je vděčen synodní radě za její dosavadní jednání o možnostech duchovenské péče o vězně a žádá ji, aby v tomto úsilí pokračovala.

Bohoslovecké studium

32. (Bohoslovci) Synod oceňuje dobrou theologickou průpravu, kterou získávají bohoslovci naší církve na Komenského evang.bohoslovecké fakultě. Aby tito bohoslovci měli současně možnost i povinnost také hlouběji poznávat sborový život a aby rostli i v odpovědnosti sborového společenství, žádá synod synodní radu, aby v dohodě se seniorátním výborem pražského seniorátu a se ředitelem HBS V jirchářích a s přihlédnutím k přání bohoslovců samotných doporučila bohoslovce do jednotlivých či vybraných pražských sborů, kde by byli podle svých časových možností zváni do všech složek sborové práce i do schůzí staršovstva. Příslušný farář pak bude s ředitelem HBS a s profesory KF věnovat bohoslovci zvláštní pastýřskou péči. V některých případech se tak již děje. Jde o to, aby tento zájem a tato péče byly rozšířeny na všechny naše bohoslovce. Některé jiné evangelické církve již mají tuto praxi zavedenou a osvědčuje se.

33. (Prakse bohoslovců na sborech) Synod pověřuje synodní radu, aby zařídila pro absolventy Komenského evangelické bohoslovecké fakulty 3 až 6ti-měsíční praksi u zkušených farářů, případně i v několika odlišných typech sborů (městský, venkovský, pohraniční a p.).

34. (Dálkové studium bohosloví) Synod pověřuje synodní radu, aby spolu s představiteli Komenského evang.bohoslovecké fakulty jednala o povolení a umožnění dálkového studia na Komenského fakultě.

35. (Studium kazatelů a bohoslovců v cizině) Synod vítá možnost, že naši kazatelé mohou prohlubovat své vzdělání studiem v cizině. Vyzývá synodní radu a fakultu, aby ve využívání této možnosti pokračovala a jednala o rozšíření studia v cizině i na bohoslovce.

Věci vydavatelské

36. (Konfirmační příručka) Synod se usnáší, aby byla znovu vydána konfirmační příručka "Z pramenů života" od B.Jerieho (vhodná pro diasporní sbory).

Synod pověřuje synodní radu, aby učinila vše pro brzké zajištění nové vhodné příručky, která by vyšla tiskem nebo zatím aspoň cyklostylovaně.

37. (Bible, náboženské pomůcky, beletrie) Synod je vděčný synodní radě za její úsilí o vydávání biblí, zpěvníků a jiných příruček, a žádá ji, aby v tomto úsilí pokračovala a rozšířila je i na vydávání beletrie s náboženskou thematikou, zejména Karafiátových Broučků.

(Vydavatelskému odboru se doporučuje zařadit do edičního plánu nové vydání knížky Jaroslava Šimsy "O lásce a flirtu", Šimsovy dopisy z vězení a koncentračního tábora a C.S.Lewisovy "Hovory", vydání z r.1949.)

38. (Rozšiřování zpěvníku) Synod doporučuje synodní radě, aby čas od času byly vydávány na volných listech pro potřebu nedělních shromáždění nové písně, případně starší písně nově upravené, aby tyto písně tvořily stále narůstající přídavek k dosavadnímu zpěvníku, a aby v tomto přídavku bylo pamatováno zvláště také na písně pro děti. Při výběru budiž pečlivě pamatováno, aby písně byly po textové stránce dnešnímu používateli zpěvníku srozumitelnější.

39. (Informativní brožura o církvi) Synod ukládá synodní radě, aby zajistila vydání informativní příručky o naší církvi pro zahraniční návštěvy v našich sborech. V součinnosti s výtvarným odborem synodní rady nechť je uvažováno také o upomínkách různých forem (plastiky, tisky apod.).
Emer.senior Fr. Ženatý budiž požádán, aby předal synodní radě pro vydavat.odbor rukopis své chystané publikace o církvi.

40. (Rozvrh četby Písma v Evangelickém kalendáři) Synod pověřuje synodní radu, aby jednala s redaktory Evangelického kalendáře o zařazení rozvrhu oddílů denní četby Písma svatého do Evangelického kalendáře.

41. (Kostnické jiskry) Synod se obrací na redakci Kostnických jisker s doporučením, aby Kostnické jiskry měly obsažnější rubriku o dění v našich sborech, aby byly novinami, ne odborným theologickým časopisem a aby bylo pamatováno na rubriku pro mládež a děti, ať už by šlo o vzdělavatelné články či také povídky. Zároveň doporučuje redakci Kostnických jisker, aby sdělila sborům, jakým způsobem by se měly naše sbory na utváření tohoto našeho jediného církevního týdeníku podílet, aby rubrika zpráv byla rozmanitější a obsažnější. Synod se obrací na představitele sborů, aby čtení Kostnických jisker a jejich rozšiřování byla věnována větší péče než dosud.

42. (Dozor nad církevním tiskem) Synod pověřuje synodní radu, aby jednala s příslušnými státními činiteli, aby dozor nad církevním tiskem nebránil reagovat na aktuální problémy, jež se odrážejí i v časopiseckých diskusích.

43. (Pomůcka "Na každý den") Synod se obrací k rodinám i k jednotlivcům a volá je k soustředěnému naslouchání Slovu Hospodinovu a k modlitbám také v kruhu rodin a soukromí. Žádá synodní radu, aby náklad příručky "Na každý den" byl podstatně zvýšen. Příručka nechť je vydána v kapesním formátě s omyvatelnými deskami a její zpracování svěřeno kolektivu kazatelů, kteří by dbali, aby v krátkých, úderných denních výkladech Písma oslovovali zvěstí evangelia člověka současnosti. Nové zpracování i vyšší náklad příručky nechť je uskutečněn již pro rok 1968.

44. (Návrh na vydání dokumentů synodu) Synod se usnáší, aby poselství sborům, mírové poselství byla uveřejněna tiskem a není-li to možné, tedy jiným způsobem.

V ě c i f i n a n č n í

45. (Celocírkevní sbírky - hlášení výsledků) Synod ukládá synodní radě, aby při vyhlašování celocírkevních sbírek oznámila sborům vždy i výsledek této sbírky v předcházejícím roce.

46. (Platy duchovních) Návrhy tohoto druhu z konventů byly zásadně svěřeny delegaci, která má požádat o přijetí pana ministra školství a kultury. Mají být vpracovány do zvláštního memoranda.

47. (Revisoři účtů) Synod zvolil za revisory účtů synodní rady na další tříletí tyto bratry: Vladimíra Chadima, seniorátního kurátora v Praze a Vladimíra Vorala, kurátora salvátorského sboru v Praze. Jejich náhradníky jsou: Vladimír Sýkora, člen staršovstva sboru v Nymburce a Rudolf Novák, člen staršovstva klimentského sboru v Praze.

R ů z n é

48. (Kárné výbory) Za členy kárných výborů zvolil synod tyto bratry:

A) Kárný výbor: JUDr Antonín Rybář, Praha 5,Smíchov,Děvínská 2
JUDr Jaroslav Derfl, Litoměřice, Liberecká 6
Miroslav Rodr, farář, Rokycany
Jaroslav Soběslavský, farář, Lanškroun

Náhradníci:
Jindřich Kubíček, Praha 5 Košíře, V břízkách 1
JUDr Karel Pala, Hlučín, Tyršova 688
Miroslav Růžička, farář, České Budějovice
Zdeněk Somolík, farář, Teplice

B) Vrchní kárný výbor:
JUDr Miloš Němec, Benešov, Zápotockého 461
JUDr Jindřich Kynčl, Praha Bubeneč, Jugoslávských partyzánů 34
Bohumil Potměšil, farář, Hronov
Lubomír Moravec, farář, Praha Vinohrady

Náhradníci:
PhDr Jaroslav Křivohlavý, Praha Podolí, Podolská 122
JUDr Pavel Hoffer, Horky u Tábora 69
Josef Veselý, farář, Jilemnice
PhDr Jan Pokorný, farář, Brno

49. (Zástupci Svazu českobratrského evang.duchovenstva a synod) Synod ukládá synodní radě, aby na jednání synodů a synodního zastupitelstva zvala jako pozorovatele zástupce Svazu českobratrského evangelického duchovenstva. Náklady s účastí takového pozorovatele ponese Svaz duchovenstva.

50. (Vojenská služba) Synod vítá zavedení náhradní vojenské služby pro odpěrače služby se zbraní z důvodu víry a svědomí. Pověřuje synodní radu, aby jednala s příslušnými úřady o zavedení obdobného řešení u nás. Dále, aby jednala v rámci platných předpisů o možnosti četby bible a účasti na bohoslužbách pro vojíny evang. vyznání, kteří jsou v základní službě.

51. (Pozvání zástupců křesťanských církví na synod) Synod pověřuje synodní radu, aby pro celé synodní jednání dalších synodů zvala zástupce všech křesťanských církví v naší republice, včetně církve římskokatolické.

52. Synod se usnáší přizvat na další synody zástupce studentů theologie, kterému by bylo uděleno mimořádné slovo a který by mohl na případné dotazy a připomínky na místě odpovědět.

53. (Poselství synodu sborům) Podle usnesení synodu byl text Poselství synodu rozeslán sborům dne 1. března 1966.

54. (Poselství v otázce míru a války) Podle usnesení synodu byl text tohoto poselství rozeslán dne 1. dubna 1966.

55. (Prohlášení k válce ve Vietnamu) Mezinárodnímu výboru svědomí v New Yorku USA a Komisi pro mezinárodní vztahy při Světové radě církví v Ženevě bylo podle usnesení synodu zasláno toto prohlášení v anglickém překladu dne 22. března 1966.

56. (Příspěvek XV. synodu do diskuse o thesích před XIII. sjezdem KSČ) 11. března 1966 byl tento příspěvek v dopise zaslán ministru školství a kultury Dr. Jiřímu Hájkovi.

57. (Řád členství v církvi) Text přijatý synodem je rozmnožen a současně se rozesílá všem sborům i senioratním výborům. Později bude také vytištěn.

- - -

P O S E L S T V Í XV. S Y N O D U
č e s k o b r a t r s k é c í r k v e e v a n g e l i c k é

Bratři a sestry,

po celou dobu svého jednání na XV. synodu jsme si byli vědomi odpovědnosti nejen za církev a sbory, ale také za Vás všechny jako jednotlivce. Snažili jsme se promýšlet i Vaše otázky a starosti, Vaše potřeby a naděje. To vše jsme činili ve víře, že my všichni, naše církev, náš národ i celý svět se svými pochybnostmi, s vědou a technikou, se svým utrpením a zmatkem, se svou nevěrou a hledáním jsme pod mocí a vládou Ježíše Krista. Věříme, že On ve své lásce k hříšnému a bezradnému člověku jest uprostřed nás a že si povolává své svědky, aby právě dnešnímu světu zvěstovali pokání i odpuštění a byli ve službách jeho království.

Právě situace, v níž se ocitlo dnešní lidstvo a v níž žijeme i my, ukazuje, že poslání církve jako obecenství víry a služby, lásky k člověku a radostné naděje nemůže být ničím a nikým nahrazeno. Církev, i když všelijak nestatečná, často nesnášenlivá a často zase falešně přizpůsobivá, má přece jen od Pána Boha jedinečné dary a jedinečné úkoly. Kdykoliv na toto poslání zapomínáme, propadáme malomyslnosti a úzkosti.

Dnešní obraz světa a životní pocity dnešního člověka jsou podstatně jiné než v dobách biblických. Naším úkolem je vyjádřit zvěst evangelia novými a účinnými prostředky a vytěžit z jeho bohatství důrazy, které nám dosud unikaly. Nechceme odstranit tajemství víry, kterého se člověku dostává z milosti mocí Ducha svatého. V rozmanitých proměnách dob se nic nezměnilo na tom, že Kristus je pro každého kámen pohoršení a urážky. Usilujeme však o to, abychom lidi stojící mimo církev i naše vlastní děti neodradili ještě dříve, nežli se s tím pravým pohoršením v Kristu setkají.

V pokoře před svým Pánem i před lidmi v y z n á v á m e , že jsme všelijak zastřeli jistotu víry ve vzkříšeného a přítomného Pána. Ježíš Kristus je živý. Můžeme k němu volat a on nás slyší. Můžeme uslyšet jeho vlastní hlas a prožívat sílu jeho blízkosti ve svém osobním životě. Jsme lid tohoto živého Pána.

Na synodu jsme také učinili pokus o jasnější a aktuálnější vyjádření základů toho, co věříme. Návrh nových Zásad bude v brzké době předmětem našich rozhovorů. Rozhovory uvnitř církve se připravujeme k nesnadnému umění vnímavě porozumět těm, kdo jsou kolem nás, a k věrohodnému svědectví o své víře.

V y z n á v á m e , že jsme si ve své sborové a církevní práci málo vážili presbyterního zřízení. Proto jsme se dostali do situace, kdy odpovědnost za sbor a za církev je vkládána jen na jednoho člověka, takže se mu toto poslání v jeho osamocenosti stává až břemenem. Zároveň se však radujeme z toho, že máme dost bratří a sester, kteří stojí věrně při církvi, mají ji rádi i přes její chatrnost a pracují v ní v plné odpovědnosti za bratry a sestry ve sborech. Tato vzájemná pastýřská péče nám obzvláště leží na srdci. Vždyť evangelium nezvěstujeme jen při bohoslužbách, ale také péčí o bližního v jeho duchovních i tělesných nesnázích.

V y z n á v á m e , že jsme se nepodíleli dost opravdově na sborovém životě. Naše zvěstování není vždy radostnou novinou o velikých skutcích Hospodinových, naše zpěvy nevycházejí vždy z hlubin věřícího srdce, naše modlitby nejsou dost vroucí a opravdové. Máme svou vinu na tom, že mnozí nenacházejí v našich shromážděních nic, co by je přitahovalo. Prosíme je však pro Krista, aby se navrátili a spolu s námi zápasili o krásnou církev Boží. Prosíme rodiče, aby si uvědomili, že pro jejich děti není nic vzácnějšího než víra v evangelium. Prosíme je, aby se s nimi modlili od jejich nejútlejšího věku.

V y z n á v á m e , že jsme se nejednou dostali ve své práci do nebratrského postoje vůči ostatním křesťanským církvím. Radujeme se z toho, že dnes konečně mezi církvemi přestává řevnivost a vzájemná nedůvěra. Prosíme staršovstva i kazatele, aby nechtěli práci bratrských církví konkurovat, ale hledali cesty spolupráce. Chceme upřímně posilovat jednotu a vzájemnou důvěru mezi vyznavači evangelia na celém světě, a být na stráži proti pokrytectví a samospravedlnosti.

V y z n á v á m e , že jsme při své práci nejednou sobecky mysleli jen na sebe a že jsme zapomínali na své poslání ve společnosti. Jedním z nenahraditelných znaků církve je Boží pověření k zápasu o pravdu a spravedlnost, o svobodu a lidskou důstojnost, a to v docela konkrétních situacích soukromého a veřejného života. V duchu evangelia jsme povinni chopit se každé příležitosti k službě našim bližním, i když je to služba všední a nepřitažlivá. Na synodu jsme s vděčností vyslechli ujištění představitele našeho státu, že naše společnost pokládá členy křesťanských církví za své plnoprávné občany a že našim dětem a mládeži nejsou a nebudou kladeny překážky ve vzdělání na středních a vysokých školách.

Vděčně si uvědomujeme, že členy naší církve vždy byli a jsou podnes také vzdělaní vedle prostých, učení vedle neučených. Jsme pevně přesvědčeni, že víra, pokud je pravou vírou a věda, pokud je pravou vědou, se navzájem nevylučují.

Chceme Vás ujistit, bratři a sestry, že jsme se nevyhýbali těžkým otázkám dnešního člověka a že se přece vracíme do sborů v jistotě víry v evangelium. Vyznáváme, že musíme projít hlubokou obnovou svého života, abychom splnili, co od nás očekává náš Pán. Víme, že církev musí být stále obnovována a že jako společenství poutníků musí stále prosit o novou sílu a naději, o nové dary Ducha svatého a o nové divy skutečné lásky, skutečného odpuštění a smíření.

Pozdravujeme Vás v upřímné touze, aby Pán Bůh byl nám všem milostiv.

Praha, 25. února 1966